

Programmabegroting 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Leeswijzer	9
Financiële stand	10
Analyse van perspectiefnota naar begroting	11
Totaal overzicht Lasten en Baten	27
Overzichten algemene dekkingsmiddelen en overhead	32
Reservepositie	34
Overige onderwerpen	35
College Actie Programma	36
Collegeactieprogramma	38
Overige collegeprioriteiten	54
Programma's	71
Programma 1: Mens en Samenleving	73
Programma 2: Kunst, Cultuur en Erfgoed	87
Programma 3: Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid	95
Programma 4: Economie, Werk, Toerisme en Recreatie	111
Programma 5: Bestuur en Dienstverlening	121
Overzicht verplichte beleidsindicatoren	133
Verklarende lijst verplichte beleidsindicatoren	134
Paragrafen en bijlagen	137
Paragrafen	139
Bijlagen	225

Voorwoord

Van links naar rechts: de wethouders Maurice Remery en Esther Prent, burgemeester Ruud van den Belt en de wethouders Kees Gommeren en Nadir Baali .

Met het grootste deel van het lopende jaar alweer achter de rug, is het zoals gebruikelijk tijd om het vizier te richten op volgend jaar en de jaren daaropvolgend. In navolging van de perspectiefnota die in juli is vastgesteld, doen we dat nu met de begroting 2024-2027.

Ook deze begroting is, uiteraard, weer gebaseerd op de koers die vorig jaar is ingezet met het raadsakkoord “Van ambitie naar actie”. Koersvast blijven is misschien wel één van de grootste uitdagingen van deze tijd en zeker niet alleen voor ons als lokale overheid.

De toestand in de wereld is dusdanig, dat er voortdurend bijgestuurd moet worden om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen, crises en aanhoudende kostenstijgingen. Zo zijn de financiële vooruitzichten inmiddels aanmerkelijk minder rooskleurig dan we bij vaststelling van de perspectiefnota, in deze mate, konden voorzien. Hieruit vloeit een niet te onderschatten extra opgave voort, die ons opnieuw voor de vraag stelt hoe we zo effectief mogelijk uitvoering kunnen geven aan onze wettelijke taken enerzijds en anderzijds onze prioriteiten en ambities kunnen bewerkstelligen.

Je kunt echter pas keuzes maken en bijsturen als je weet op welke koers je wilt blijven, of hoever je daar in het uiterste geval van wilt en kunt afwijken om toch dezelfde kant op te blijven bewegen

Midden in onze samenleving

Die duidelijkheid en koersvastheid zijn noodzakelijk om als gemeente te kunnen handelen in het best mogelijke belang van onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Dat doen we in het heden, met het oog op de toekomst. We werken vanuit de bedoeling en denken - zoals dat heet - van binnen naar buiten. We staan midden in onze gemeenschap, om wat daar leeft en speelt te vertalen naar het beleid dat we maken en de uitvoering die we daaraan geven.

Deze werkwijze maakt van ons een betrouwbare én herkenbare gemeente. Met bestuurders en medewerkers, die - in een lerende organisatie - op het juiste moment en vanaf de juiste plek de juiste dingen doen. In nauwe samenspraak met de mensen voor wie we dit allemaal doen.

Hierop hebben we de afgelopen jaren ingezet met onze organisatieontwikkeling. Die ronden we dit jaar af als project en maken we onderdeel van ons dagelijks werk.

Samen-werken

Onze organisatie is vernieuwd en verjongd en, zoals beloofd aan onze medewerkers, hebben we de eerste stappen gezet om beter zicht te krijgen op het werkaanbod en de beschikbare capaciteit. Uiteraard met de bedoeling hierin het benodigde evenwicht te krijgen. Want het kan nog zo leuk zijn om bij de gemeente Steenbergen te werken; het moet ook voor iedereen vol te houden zijn.

In een overspannen arbeidsmarkt is het makkelijk om van baan te veranderen, dus is het aan werkgevers om ervoor te zorgen dat zij hun mensen voortdurend “binden en boeien”. Voor evenwicht zorgen tussen werk en privé, onder meer door het faciliteren van hybride werkmogelijkheden. Zorgen dat individuele kwaliteiten optimaal tot hun recht kunnen komen en verder ontwikkeld (kunnen) worden. Ook kijken we naar slimme samenwerkingsmogelijkheden met partners in de regio, zodat we minder kwetsbaar zijn.

Bijkomstig voordeel onder de huidige omstandigheden is wel dat de overheid als een aantrekkelijke, (want) stabiele werkgever te boek staat. Een sector die minder gevoelig is voor marktontwikkelingen. Niettemin blijft het voor sommige functies moeilijk om geschikte kandidaten te vinden, wat betekent dat we de arbeidsmarkt creatief moeten benaderen. Bijvoorbeeld door bekenden in ons eigen netwerk te wijzen op vacatures waarvoor zij mogelijk in aanmerking komen. En door de gemeente Steenbergen te promoten als de ideale werkomgeving voor jong en ambitieus talent.

Samen trots

In een relatief kleine gemeentelijke organisatie liggen fantastische kansen om brede ervaring op te doen. Ook de slag die we maken van beheers- naar ontwikkelorganisatie, onze ambities, opgaven en collegeprioriteiten, maken van onze gemeente een alleszins interessante werkgever. Het begint echter allemaal met de trots die we met recht mogen uitstralen op de gemeente, het bestuur en de organisatie die we zijn. Daar gaan we ook met onze communicatie, zowel intern als extern, nadrukkelijk op inzetten.

Samen waarmaken

De mensen die we nu nog tekort komen, gaan we ongetwijfeld vinden. Vanuit die overtuiging is deze begroting afgestemd op de volledige capaciteit van onze organisatie. Ook al zit daar nu dus nog een aantal vacatures in; de benodigde personele bezetting en de kosten daarvan zijn al doorgerekend.

En zo zal het voortaan ook altijd gaan. In gevraagde kredieten worden de personele lasten meteen meegenomen en houden we op voorhand - zoveel als mogelijk – ook rekening met inflatiecijfers en dergelijke ontwikkelingen. Zodat we in een later stadium niet voor ongewenste verrassingen komen te staan.

Dit betekent concreet dat we alle acties uit deze begroting ook daadwerkelijk waar hopen te kunnen maken; op basis van alles wat we nu weten. We leggen niet meer werk neer bij onze medewerkers dan ze aan kunnen. Zo houden we het werkklimaat prettig en de werkdruk beheersbaar en dat gaan we zoveel als mogelijk ook bewaken. Dit alles vanaf begin volgend jaar hopelijk onder aansturing van een nieuwe gemeentesecretaris/algemeen directeur en een vernieuwd managementteam in vaste dienst.

Ter afronding van de organisatieontwikkeling heeft de gemeentesecretaris/algemeen directeur a.i. van het college de opdracht gekregen om de benodigde omvang van onze organisatie te bepalen; de benodigde kwaliteit van de organisatie te bepalen en onze medewerkers daaraan te toetsen door middel van een “vlootschouw”; een project op te starten om de werkprocessen van onze organisatie te standaardiseren, een plan te maken om de digitalisering van onze organisatie nog verder te vergroten; een proces op starten voor betere borging van de personeels- en salarisadministratie; een project op te starten om de beschikbaarheid van relevante managementinformatie te verbeteren.

Realistische keuzes

Heel deze aanpak, zoals hiervoor omschreven, vraagt natuurlijk wel wat. Van alle betrokkenen. Versterking van het bestuurlijk-ambtelijk samenspel was ook al één van de speerpunten in onze organisatieontwikkeling. Belangrijkste is dat we met elkaar keuzes durven maken en realistische opdrachten formuleren, die we met z'n allen kunnen waarmaken. Vanuit dat oogpunt hebben we al keuzes gemaakt en zaken doorgeschoven, zoals de collegeprioriteit Toegankelijk Sociaal Domein. Ook zullen we – in relatie tot de beschikbare capaciteit én middelen – terughoudend moeten zijn met het aangaan van nieuwe afspraken.

Hoewel we deze werkwijze moeten zien als een groeiproces, wordt de betrouwbaarheid van de planning sowieso beter én meetbaar. Wat ook de controlerende taak van de raad weer ten goede komt.

Om tot nog efficiëntere resultaten te kunnen komen, en aan de voorkant ook beleidsmatig ons voordeel mee te doen, willen we de komende jaren ook meer gebruik gaan maken van de grote hoeveelheid data waarover we als gemeente beschikken. Vooral door het verband te leggen tussen deze gegevens, kunnen we deze schat aan informatie veel beter benutten.

Samen sociaal sterk en gezond

De alsmaar verdergaande digitalisering van onze samenleving vraagt de nodige aandacht voor de digitale vaardigheden van onze medewerkers, alsook om het bieden van hulp aan inwoners die zich in deze digitale wereld niet of nauwelijks kunnen redden. Iedereen moet per slot van rekening mee kunnen doen in onze gemeente.

Hiervoor moet eerst en vooral de “sociale basis” op orde zijn: het netwerk van personen, instanties, voorzieningen en activiteiten in onze leefomgeving, dat nodig is om ervoor te zorgen dat iedereen mee kán doen. Vanuit die inclusieve gedachte wordt vanaf 2024 ook het participatiebeleid uitgevoerd zoals dat in het nog lopende jaar tot stand gekomen is.

Ook werken we (mee) aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), gericht op het bereiken van een gezonde generatie in 2040, van weerbare en gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving, met een sterke sociale basis.

Op dit gebied is er in de voorbije jaren al veel in gang gezet. Denk hierbij onder meer aan het Lokaal Preventieakkoord en zeker niet te vergeten het succes van het Ernaartoe-team, dat de brug slaat tussen mensen die om uiteenlopende redenen zorg mijden en de reguliere hulpverlening. Deze geslaagde pilot wordt in 2024 geborgd als vast onderdeel binnen het sociaal domein en uitgebreid om aan de vraag te kunnen blijven voldoen.

Voornaamste uitdaging op dit terrein is het behouden van de goede balans tussen betaalbare zorg en de toename van de doelgroep, die zich zowel voordoet in de jeugdhulp als vooral ook in de Wmo. Waarbij het langer zelfstandig thuis wonen van senioren in eerste instantie extra middelen vraagt, maar anderzijds bijdraagt aan hun vitaliteit en de druk op zorginstellingen verlaagt.

Duurzaam samen wonen

2024 wordt een belangrijk jaar voor meerdere ontwikkelingen in onze woon- en leefomgeving. Om te beginnen treedt, na veelvuldig uitstel, per 1 januari de landelijke Omgevingswet in werking: de bundeling van alle bestaande wetten voor de (kwaliteit van) onze leefomgeving tot één procedure en één loket.

Hieruit vloeit bovendien de verplichting voort om voor 1 januari 2027 een omgevingsvisie vast te stellen. Het streven is om deze strategische visie voor de lange termijn, voor de gehele (fysieke) leefomgeving in onze gemeente, eind 2024 ter vaststelling aan uw raad te presenteren.

Er moeten volgend jaar ook belangrijke keuzes worden gemaakt over randwegen om de kernen Dinteloord en Steenbergten te kunnen ontlasten van zwaar verkeer. We geven uitvoering aan acties uit het GVVP, met name gericht op de verkeersveiligheid.

Met de voorbereidingen van het Regionaal Strategisch Bedrijventerrein (Reinierpolder III) willen we onze gemeente economisch voortstuwen in de spreekwoordelijke vaart der volkeren.

In de strijd tegen de krapte op de woningmarkt, streven we naar de bouw van 100 flex-woningen en de plannen voor de “vitale vesting” Steenbergen krijgen steeds meer vorm. Als eerste wordt daarnaast het Ontwikkelplan voor de kern Dinteloord bij de kop gepakt, waarna we eerst een evaluatie zullen houden voordat we de Ontwikkelplannen voor de andere kernen definitief in gang zetten.

Vitale kernen

De nieuwe programmamanager Duurzaamheid is weliswaar later dan gepland begonnen, maar voortvarend van start gegaan om in de eerste helft van 2024 het duurzaamheidsbeleid en de daarbij horende uitvoeringsprogramma's op te leveren. Nieuw in dit verband is dat we beleid willen ontwikkelen op de groeiende behoefte aan het plaatsen van kleine windmolens.

Onder de noemer “duurzaam wonen” mag ook het uitvoeringsplan Maatschappelijk Vastgoed en het daaraan onlosmakelijk verbonden accommodatiebeheer worden geschaard, dat in 2024 wordt uitgerold. De gedachte hierachter is om de gebruikers zo goed mogelijk te faciliteren en zo tot meerwaarde te komen voor heel onze gemeenschap. Bijdragend aan de leefbare en vitale kernen die we hebben én in stand willen houden voor de toekomst. Met een (initiatief)rijk verenigingsleven, voldoende betaalbare woningen, groenvoorzieningen, gelegenheid om te spelen en te bewegen, en andere, onmisbare voorwaarden zoals scholen.

De huisvesting van scholen, een wettelijke verplichting, is daarbij een niet mis te verstane opgave voor de komende jaren. Uw raad heeft recent een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld, zodat we de (financiële) consequenties hiervan inzichtelijk kunnen maken. Tegelijkertijd werken we samen met de schoolbesturen aan een nog nader in de begroting te verwerken kindvisie van 0-18 jaar.

Plantaardige toekomst

In de perspectiefnota hebben we al een voorschot genomen op de gouden, of in dit geval nog beter gezegd groene toekomst die zeker voor onze gemeente lonkt. Zelfs sneller dan we op dat moment konden bedenken, volgen de ontwikkelingen elkaar op als het gaat om de transitie naar een circulaire en vooral ook plantaardige toekomst.

Je zou “plantbased” bijna het toverwoord kunnen noemen, dat overal in de mond wordt genomen. Niet alleen lokaal en regionaal, maar ook landelijk en in Europees verband staat de omslag van traditionele (fossiele) naar plantaardige grondstoffen in het middelpunt van de belangstelling. Zowel bij overheden, inclusief het Europees Parlement in Brussel, als bij het internationale bedrijfsleven komen hierdoor grote projecten van de grond en geldstromen los.

Er is sprake van een bijzonder momentum, waarvan we op de korte, maar vooral ook de lange(re) termijn de vruchten kunnen plukken; in het belang van de brede welvaart voor al onze inwoners van nu en in de toekomst.

Recent nog zijn er meerdere delegaties uit Canada op bezoek geweest bij onder meer het Cosun Innovation Center en Rijk Zwaan op het AFC Nieuw-Prinsenland. En dat zijn nog maar twee van de bedrijven op ons grondgebied die in binnen- en buitenland hoog aangeschreven staan én een hoofdrol spelen in de wereldwijde voedseltransitie.

Samen Blijven(d) Herdenken

Onze relatie met Canada krijgt hiermee een nieuwe dimensie, maar is al diepgeworteld dankzij de warme contacten met de nazaten van de regimenten die hier in de nadagen van 1944 hebben gestreden voor onze vrijheid.

In 2024 is het 80 jaar geleden dat onze gemeente is bevrijd. Door de slachtoffers te gedenken en onze vrijheid te vieren, maken we verbinding en geven aan nieuwe generaties door hoe belangrijk het is dat we Samen Blijven(d) Herdenken. We werken hierbij nauw samen met alle

lokale organisaties die zich verantwoordelijk voelen voor en betrokken zijn bij het herdenken van zowel de Tweede Wereldoorlog als de Watersnoodramp van 1953.

Het programma van “80 jaar vrijheid”, waaraan druk wordt gewerkt, speelt zich af in al onze kernen. Met focus op de jeugd, om het herdenken toekomstbestendig te kunnen maken, maar vanzelfsprekend ook nadrukkelijk de aandacht op de laatste generaties die deze donkere periodes uit onze geschiedenis nog persoonlijk hebben meegemaakt.

Bij “De Klok” op Welberg wordt volgend jaar het klaproosveld gerealiseerd. Behalve voor de Tweede Wereldoorlog, komt op deze locatie ook ruimte voor informatie over alle oorlogen en vredesmissies van daarna, waar Nederlandse burgers en militairen bij omgekomen of betrokken zijn geweest.

Herdenken doen we ook samen met onze partners op de Brabantse Wal, in het bijzonder de gemeenten Woensdrecht en Bergen op Zoom, alsook de Stichting Bevrijding Brabantse Wal.

Financiële positie

	2024	2025	2026	2027
Saldo meerjarenbegroting 2024-2027	835.000	2.649.000	-505.000	-362.000

Samen koers houden

Een begroting is veel meer dan een financieel overzicht van inkomsten, uitgaven en de wijzigingen die zich gaandeweg voordoen, als gevolg van nieuwe plannen, meevallers of tegenvallers waar we mee geconfronteerd worden. Naar een begroting kun je dan ook op verschillende manieren kijken. Is het glas half leeg of half vol? Wil je sparen of investeren? Zie je kansen of bedreigingen?

Steenbergen staat bekend als financieel gezonde gemeente. Linksom of rechtsom geredeneerd willen we dat allemaal graag zo houden. We hebben hier nota bene het goud in handen om met vertrouwen de toekomst tegemoet te treden. Kansen genoeg om te gelde te maken en de positie van Steenbergen, en alle kernen, te versterken.

Dat doen we door koers te houden, onder alle omstandigheden. Tegelijkertijd is het niet alles goud wat er blinkt en kunnen we dus ook geen gouden bergen beloven. Ook in de perspectiefnota is al aangegeven dat het Rijk onvoldoende perspectief biedt op een stabiele algemene uitkering. Het demissionaire kabinet heeft in deze situatie, zoals verwacht, geen verandering gebracht. In hoeverre het nieuwe kabinet dit gaat doen, laat zich niet voorspellen. De septembercirculaire geeft een beetje verlichting, maar de vooruitzichten zijn niet florissant.

Samen verantwoordelijk

Bestaanszekerheid is voor nu de grote gemene deler in veel verkiezingsprogramma's, maar we zullen eerst de uitslag van de parlementsverkiezingen eind november en vervolgens de formatie moeten afwachten, voordat duidelijk wordt wat er met de algemene uitkering gaat gebeuren.

Ondertussen raken de kostenstijgingen, die zich op alle fronten voordoen, uiteraard ook de portemonnee van de gemeente. Ook zet de tendens zich voort, dat de Rijksoverheid steeds meer taken verlegt naar de gemeenten. Die verantwoordelijkheid gaan we natuurlijk niet uit de weg, nooit gedaan ook.

Maar naarmate de middelen die we hiervoor van het Rijk ontvangen verder teruglopen, werkt het effect van deze decentralisatie(s) in toenemende mate door op onze financiële positie. Wanneer het Rijk geen maatregelen treft om de eerder doorgevoerde korting van 3 miljard op het gemeentefonds vanaf 2026 te herstellen, bestaat het levensgrote risico dat belangrijke doelstellingen van de landelijk overheid die (deels) door gemeenten worden uitgevoerd, onhaalbaar zijn. Dit betreft onder meer het terugdringen van wachtlijsten in de zorg, de woningbouwopgave, het klimaatakkoord en de hervormingsagenda voor de jeugd(zorg). Daarnaast is een stabiele indexering van het gemeentefonds nodig om o.a. loon- en prijsstijgingen op te kunnen vangen.

Het ontbreken van dergelijke zekerheden zet (nog meer) druk op de balans tussen beleid, prioriteiten en ambities, acties, capaciteit en middelen binnen ons als gemeente.

Voorkomen is beter dan genezen

Het advies van Vereniging Nederlandse gemeenten is om voor 2026 en de daaropvolgende jaren een begroting te presenteren met reële tekorten, bedoeld om de noodklok te luiden bij het Rijk en als het ware “tijd te kopen”. De provincie lijkt hier vanuit haar rol als toezichthouder in mee te gaan, zo blijkt uit een oproep van het college van Gedeputeerde Staten aan de gemeenten in Noord-Brabant. Menig gemeente volgt deze lijn en schrijft zelfs volgend jaar al rode cijfers.

Uw college heeft er voor gekozen om de problemen niet vooruit te schuiven en voornoemd advies te volgen. Dit houdt in dat we de komende jaren samen nadere keuzes zullen moeten maken, om investeringen waarvan we weten dat ze op ons afkomen én de dreigende, forse tekorten in met name de zogenoemde “ravijnjaren” 2026 en 2027 op te kunnen vangen.

We moeten na (blijven) denken over de voordelen die we kunnen halen uit het slim samenwerken met de uiteenlopende partners die we hebben. Minder populaire maatregelen zijn wellicht niet te voorkomen, maar voorkomen is altijd beter dan genezen. Door aan de voorkant te investeren in kostenbeheersing, zouden structurele lasten uiteindelijk lager kunnen uitvallen.

Slecht weer-scenario

Het is aan ons samen om de komende tijd oplossingen te gaan zoeken, zodat we tijdig kunnen inspelen op het slecht weer-scenario dat zich in z'n volle omvang begint af te tekenen.

Dit komt niet uit de lucht vallen en we hebben ons hierop de afgelopen jaren dan ook terdege voorbereid, maar het vraagt opnieuw moed en durf van ons allemaal om verdergaande beslissingen te nemen.

Er wachten ons de komende jaren nog meerdere complexe zaken, waaronder het rioleringsplan, met de nodige impact op onze financiën en mogelijke gevolgen voor de lokale lastendruk.

Begrotingsbehandeling

Op maandag 9 oktober staat de ambtelijke toelichting voor uw raad van deze begroting gepland. De begrotingsbehandeling vindt plaats in de raadsvergadering van 9 november.

Vanuit ons en uw aller betrokkenheid bij het welzijn van onze inwoners, de goede samenwerking met onze ondernemers en de gastvrijheid voor onze gasten, zien wij de beraadslagingen over en uw beschouwingen bij deze begroting met belangstelling en vertrouwen tegemoet.

Het college van burgemeester en wethouders

Leeswijzer

Financiële stand

Direct na het voorwoord en de leeswijzer gaan we dieper in op de financiële situatie van de begroting. De begroting heeft een belangrijke relatie met de perspectiefnota, die is vastgesteld op 14 juli 2023. We hebben een apart hoofdstuk gewijd aan de verbinding met deze perspectiefnota. Elke verandering wordt apart toegelicht.

In dit hoofdstuk zullen we ook de volgende overzichten opnemen: de totale inkomsten en uitgaven, de incidentele inkomsten en uitgaven, de overheadkosten, de algemene dekkingsmiddelen en de reservepositie

Collegeprioriteiten

Vier keer per jaar wordt er gerapporteerd over de voortgang van de 19 prioriteiten van het college. Dit wordt gekoppeld aan de planning en control cyclus, met rapportages bij de perspectiefnota, tussenrapportage, begroting en jaarrekening. In deze begroting is dezelfde rapportage gebruikt als in de tussenrapportage van 1 augustus 2023, voor wat betreft de inhoudelijke voortgang. Als er sprake is van een significante verandering in de stand van zaken, is dit vetgedrukt weergegeven. Hierbij is ook een financieel overzicht voor de begroting van 2024 en de uit te voeren acties in 2024 toegevoegd.

Opbouw van de programma's

Er is een onderscheid gemaakt tussen de acties die voortkomen uit de collegeprioriteiten en de acties die voortkomen uit het bestaande beleid. Sommige programma's zijn minder gedetailleerd uitgewerkt omdat ze vallen onder de Collegeprioriteiten.

De programma's bevatten ook de beleidskaders, de inkomsten en uitgaven, en de investeringsbedragen voor de periode van 2024 tot en met 2027.

Paragrafen

De verplichte paragrafen geven een overzicht van verschillende onderwerpen die een dwarsdoorsnede vormen van de programma's. Deze onderwerpen zijn lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, kapitaalgoederen, financiering, grondbeleid, bedrijfsvoering en verbonden partijen.

In de bijlagen vindt u de financieel technische informatie. Daarnaast zijn er ook overzichten opgenomen van de verantwoording 213a onderzoek naar resterende kredieten, de voortgang van moties, de gedetailleerde begroting Sociaal Domein en het overzicht GVVP.

Technische uitgangspunten

In de begroting 2024 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Aantal inwoners: 24.626 (stand 1-1-2023): in de jaren 2024 (24.906), 2025 (25.186), 2026 (25.366) en 2027 (25.546)
- Aantal woningen: 10.691 (stand 1-1-2023): in de jaren 2024 (10.781), 2025 (10.871), 2026 (10.961) en 2027 (11.051)
- De begroting is gebaseerd op de mei- en septembercirculaire 2023
- Lonen en sociale lasten: *nog niet bekend*
- Prijzen goederen en diensten: *nog niet bekend*
- Huren, pachten, entreekaartjes e.d. 3%
- OZB: 3%
- Overige belastingen: 3%
- Rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges: 100% kostendekkendheid

Financiële stand

In dit hoofdstuk geven we aan op welke wijze de besluiten van de perspectiefnota 2024 zijn verwerkt in de begroting. Verder is een analyse gemaakt van de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de perspectiefnota en zijn totaaloverzichten van de lasten en baten en de reserves opgenomen.

Analyse van perspectiefnota naar begroting

Hieronder treft u een tabel aan met de analyse van perspectiefnota 2024-2027 en het raadsakkoord 2022-2026 naar de begroting 2024 en meerjarenramingen 2025-2027. Dit is een analyse op hoofdlijnen van de mutaties die na het opstellen van de perspectiefnota 2024-2027 zijn gemaakt.

Analyse van perspectiefnota naar begroting (afgerond op € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Startpositie				
Saldo perspectiefnota 2024	1.048.000	2.586.000	116.000	63.000
Correctie jaarschijf 2027 tov decembercirculaire 2022	-	-	-	-669.000
Algemene uitkering (effecten meicirculaire 2023)	1.283.000	1.136.000	313.000	356.000
Correctie bezuinigingen Jeugdzorg (wettelijke maatregelen Rijk)	-100.000	-	-	-
A Stand begrotingssaldo 2024-2027	2.231.000	3.722.000	429.000	-250.000
Tussenrapportage 2023 (structurele doorwerking):				
Tussenrapportage onderdeel Sociaal Domein	-132.000	-132.000	-132.000	-132.000
Tussenrapportage onderdeel Overige	-157.000	-157.000	-157.000	-157.000
B Subtotaal Tussenrapportage 2023	-289.000	-289.000	-289.000	-289.000
Prijs/Loon ontwikkelingen en Indexaties:				
Ophoging stelpost indexering prijs- en loonontwikkeling	-81.000	-81.000	-81.000	-81.000
Indexaties	-999.000	-997.000	-995.000	-993.000
C Subtotaal Prijs/Loon ontwikkelingen en Indexaties:	-1.080.000	-1.078.000	-1.076.000	-1.074.000
Noodzakelijke bijstellingen:				
Uitbreiding capaciteit/formatie	-322.000	-75.000	-75.000	-75.000
Autonome ontwikkelingen	195.000	191.000	484.000	611.000
D Subtotaal noodzakelijke bijstellingen	-127.000	116.000	409.000	536.000
E Subtotaal Nieuwe wensen	-801.000	-645.000	-593.000	-593.000
Algemene uitkering (septembercirculaire 2023)				
Effecten septembercirculaire 2023	901.000	823.000	615.000	1.308.000
F Subtotaal Algemene uitkering (septembercirculaire 2022)	901.000	823.000	615.000	1.308.000
G Totaal mutaties begrotingen (B + C + D + E + F)	-1.396.000	-1.073.000	-934.000	-112.000
Saldo meerjarenbegroting 2024-2027 incl. mutaties (A + G)	835.000	2.649.000	-505.000	-362.000

A: Toelichting stand begrotingsaldo 2024-2027

Financieel beeld na verwerking voorstellen perspectiefnota 2024-2027

Alle financiële informatie over de perspectiefnota 2024 staat in onderstaande tabellen beschreven, te weten:

- Tabel totaal financieel beeld perspectiefnota;
- Tabel noodzakelijke bijstellingen.

Tabel totaal financieel beeld perspectiefnota.

Perspectiefnota financieel (afgerond op € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Vertrekpunt voor PPN 2024	1.293.000	2.586.000	116.000	63.000
Bijstellingen bestaand beleid Pr. Mens en samenleving	-	-	-	-
Bijstellingen bestaand beleid Pr. Kunst, Cultuur en Erfgoed	-	-	-	-
Bijstellingen bestaand beleid Pr. Fysieke leefbaarheid en duurzaamheid	-175.000	-	-	-
Bijstellingen bestaand beleid Pr. Economie, Toerisme en Recreatie	-	-	-	-
Bijstellingen bestaand beleid Pr. Bestuur en Dienstverlening	-70.000	-	-	-
Totaal van alle noodzakelijke bijstellingen	-245.000	-	-	-
Saldo perspectiefnota 2024	1.048.000	2.586.000	116.000	63.000

Tabel toelichting specificatie noodzakelijke bijstellingen; voor verdere toelichtingen verwijzen wij naar perspectiefnota 2024.

Noodzakelijke bijstellingen PPN 2024 (afgerond op € 1.000)		2024	2025	2026	2027
Fysieke leefbaarheid en duurzaamheid	Kleine Windmolens	-75.000	-	-	-
Fysieke leefbaarheid en duurzaamheid	Capaciteit ruimtelijke procedures	-75.000	-	-	-
Fysieke leefbaarheid en duurzaamheid	Bomenbeheerplan	-25.000	-	-	-
Subtotaal Fysieke leefbaarheid en Duurzaamheid		-175.000	-	-	-
Bestuur en Dienstverlening	Professionalisering communicatie	-70.000	-	-	-
Subtotaal Bestuur en Dienstverlening		-70.000	-	-	-
Totaal noodzakelijke bijstellingen PPN 2024		-245.000	-	-	-

Gemeentefonds (algemene uitkering)

Correctie algemene uitkering jaar 2027

Bij het verschuiven van het laatste begrotingsjaar 2026 naar 2027 is niet de juiste beginstand van de algemene uitkering 2027 meegenomen. Onderstaand is de correctie op het jaar 2027.

Uitkering gemeente fonds (afgerond op € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Opgenomen in meerjarenbegroting 2023	47.894.000	48.366.000	45.430.000	45.565.900
Stand decembercirculaire 2022	47.894.000	48.366.000	45.430.000	44.897.000
correctie stand 2027, afgerond	-	-	-	-669.000

Meicirculaire Gemeentefonds 2023

Tijdens de ambtelijke toelichting van de perspectiefnota 2024-2027 zijn de effecten van de voorjaarsnota 2023 van het Rijk in beeld gebracht. In deze begroting zijn de effecten van de meicirculaire vanaf 2024 meegenomen. De belangrijkste onderwerpen zijn:

Accressen

Sinds de meicirculaire 2022 is het accres opgesplitst in een volume- en een nominaal deel. Het nominale deel compenseert voor loon- en prijsstijgingen, terwijl het volumedeel compenseert voor bevolkingsgroei en het reële accres.

In de meicirculaire 2023 zijn de LPO-accessen (loon-prijsontwikkeling) voor de jaren 2023 tot en met 2027 bijgewerkt en is er sprake van een opwaartse bijstelling voor alle jaren. De index voor loon-prijsontwikkeling is gebaseerd op de CPB-raming van de loonvoet in de overheidssector, de index van de materiële overheidsconsumptie en de overheidsinvesteringen. Hierbij wordt een verdeling van 60% loonontwikkeling, 20% consumptie en 20% investeringen gehanteerd.

Aanpassing rekkentarieven WOZ voor uitkeringsjaar 2023

Voor het uitkeringsjaar 2023 wordt de waarde van een eigendom bepaald op basis van de waarde op 1 januari 2022. Voor het uitkeringsjaar 2024 wordt de waarde op 1 januari 2023 gebruikt. Het verschil tussen deze twee waardes geeft de waardeontwikkeling gedurende 2022 weer.

Volgens de meicirculaire 2023 is deze ontwikkeling gemiddeld +3% voor woningen en +2% voor niet-woningen in het hele land. Voor het uitkeringsjaar 2024 heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de rekkentarieven aangepast om rekening te houden met deze gemiddelde waardeveranderingen. Het negatieve rekkentarief voor zowel woningen als niet-woningen is lager omdat de waardeontwikkeling lager is dan de inflatie die in 2022 door het Centraal Planbureau (CPB) is vastgesteld op 7%.

Jeugdzorg

Het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben op 18 april van dit jaar een financieel principeakkoord bereikt voor de Hervormingsagenda Jeugd. In de meicirculaire van 2023 is er voor jeugdzorg een bedrag van € 1.454 miljoen voor 2024 en € 954 miljoen voor 2025 beschikbaar gesteld, onder voorbehoud van een definitief akkoord over de Hervormingsagenda. Een deel van deze extra middelen wordt gefinancierd vanuit de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) voor investeringen en uitvoeringskosten van de Hervormingsagenda. Voor 2024 gaat het om € 91 miljoen en voor 2025 € 95 miljoen. Dit betekent dat er per saldo € 1.363 miljoen voor 2024 en € 859 miljoen voor 2025 wordt toegevoegd aan de algemene uitkering.

De provinciale toezichthouder heeft toestemming gegeven om voor de jaren 2024, 2025, 2026 en 2027 een stelpost op te nemen voor de 'nog te ontvangen rijksbijdrage jeugdzorg', gelijk aan 100% van het gemeentelijk aandeel. Voor 2028 is het nog onduidelijk of gemeenten 100% of 75% kunnen ramen, aangezien deze jaren nog niet zijn opgenomen in de richtlijnen van de provinciale toezichthouder.

Voor de gemeente Steenbergen betekent dit dat de stelpost extra middelen voor Jeugdzorg voor 2024 en 2025 komt te vervallen, aangezien er nu concrete middelen beschikbaar zijn gesteld in de meicirculaire van 2023.

Nieuwe financieringssystematiek

Het kabinet heeft besloten om het gemeentefonds voor de volume-ontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. In de meicirculaire 2023 is een beschrijving van de hoofdlijnen van een nieuwe financieringssystematiek opgenomen. De nieuwe financieringssystematiek houdt in dat de volumeontwikkeling van het gemeentefonds vanaf 2027 wordt gebaseerd op een historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Hiervoor is in de Voorjaarsnota 2023 een budget gereserveerd van € 150 miljoen in 2027 en € 300 miljoen in 2028. In de meicirculaire 2023 is de nieuwe financieringssystematiek nog niet verwerkt.

Participatie; Wet Sociale werkvoorziening (Wsw)

De integratie-uitkering Participatie wordt aangepast vanwege de toekenning van de loon- en prijsbijstelling voor 2023. Het bedrag voor deze bijstelling is € 114,97 miljoen in 2023 en zal geleidelijk afnemen tot € 95,96 miljoen in 2028. De verdeling van de loon- en prijsbijstelling over de twee onderdelen van de integratie-uitkering, namelijk de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en beschut werk, is te vinden op de gemeentefondsruubriek op de site van het Rijksoverheid. Daar kun je ook de specifieke bedragen per gemeente vinden voor de integratie-uitkering Participatie voor het jaar 2023 en de daaropvolgende jaren.

De verdeling van de bedragen per gemeente wordt primair gewijzigd door de actualisatie van de verdeling van de Wsw-middelen. Deze verdeling is gebaseerd op de daadwerkelijke omvang van de sociale werkplaatspopulatie, gemeten in standaardeenheden (SE) per betalende gemeente, zoals bekend uit het voorgaande jaar. Daarnaast wordt er een inschatting gemaakt van de verwachte blijfkansen in de sociale werkplaats. Voor de Wsw-verdeling vanaf 2023 is gebruikgemaakt van de gerealiseerde gemiddelde SE-aantallen in 2022 en de verwachte blijfkansen voor de jaren 2023 en daarna. Op basis hiervan is de verdeling geactualiseerd.

Decentralisatieuitkering; Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches

De inkomensoverdracht van de decentralisatie-uitkering Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches vindt vanaf 1 januari 2023 niet meer plaats via het gemeentefonds. Het type uitkering is gewijzigd van een decentralisatie uitkering naar een specifieke uitkering. Aangezien de inkomensoverdracht vanaf 2023 plaatsvindt via een specifieke uitkering kun je in de begroting 2024 en verder al wel rekening houden met de inkomsten aan de batenkant van de begroting. Op die manier verloopt de wijziging van een decentralisatie uitkering naar een specifieke uitkering voor de begroting budgettair neutraal.

Hieronder een overzicht van de bedragen van de december- en de meicirculaire en daarbij behorende mutaties .

Uitkering gemeente fonds (afgerond op € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Stand decembercirculaire 2022	47.894.000	48.366.000	45.430.000	44.897.000
Mutatie meicirculaire 23:				
<i>Accresontwikkelingen</i>	910.000	910.000	574.000	629.000
<i>Hoeveelheidsverschillen</i>	655.000	558.000	350.000	275.000
<i>WOZ</i>	-207.000	-256.000	-247.000	-257.000
<i>Taakmutatie Jeugdzorg</i>	1.944.000	1.175.000	24.000	15.000
<i>Correctie stelpost extra middelen Jeugdzorg 2024 en 2025</i>	-1.648.000	-987.000		
<i>Taakmutatie Overige</i>	202.000	406.000	-25.000	-24.000
<i>Integratie- en decentralisatieuitkeringen (IU en DU)</i>	-115.000	-115.000	-115.000	-115.000
<i>Participatie (Wsw)</i>	206.000	201.000	197.000	192.000
<i>Mutatie Stelpost onderuitputting bcf</i>	70.000	70.000	70.000	70.000
<i>Mutatie stelpost trekkingsrechten Sociale Verzekerings Bank</i>	35.000	35.000	35.000	35.000
<i>Mutatie stelpost vermindering kosten Voogdij 18+</i>	-18.000	-	-	-

Uitkering gemeente fonds (afgerond op € 1.000)	2024	2025	2026	2027
<i>Stelpost Nieuwe financieringssysteem vanaf 2027</i>	-	-	-	165.000
Subtotaal mutatie meicirculaire 2022	2.034.000	1.997.000	863.000	985.000
Stand meicirculaire 2023	49.928.000	50.363.000	46.293.000	45.882.000
Geormerkte bedragen meicirculaire:				
<i>Bijdrage WVS groep (Participatie)</i>	-206.000	-201.000	-197.000	-192.000
<i>Correctie Wet kwaliteitsborging bouw</i>	-8.000	-8.000	-10.000	10.000
<i>Correctie brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches</i>	109.000	109.000	109.000	109.000
Subtotaal geormerkte bedragen meicirculaire	-105.000	-100.000	-98.000	-73.000
Mutatie meicirculaire 23 tov decembercirculaire 22	1.929.000	1.897.000	765.000	912.000
<i>Correcties mutaties voorjaarsnota 2023 Rijk</i>	-646.000	-761.000	-452.000	-556.000
Mutatie meicirculaire 23	1.283.000	1.136.000	313.000	356.000

Bezuinigingen Jeugdzorg

Jeugdzorg, wettelijke maatregelen Rijk	2024	2025	2026	2027
Correctie Bezuinigingen Jeugdzorg	-100.000	-	-	-

Er zijn afspraken gemaakt over een aanvullende besparing van €100 miljoen voor 2024. Het is de verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid om deze besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Voor 2024 is de verwachte extra besparing van €100 miljoen komen te vervallen vanwege vertraging in de ontwikkeling van de Hervormingsagenda Jeugd. Het vervallen van deze extra besparing heeft geen financieel effect. Het is budgettair neutraal, omdat gemeenten in hun begroting voor Jeugdzorg al rekening moeten houden met de geplande besparing en een lagere raming van de uitgaven.

B: Toelichting structurele doorverwerking Tussenrapportage 2023

Op 28 september 2023 is de Tussenrapportage 2023 vastgesteld door de raad. Deze rapportage bevat diverse financiële mutaties die structureel doorwerken. Deze mutaties zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2024-2027. De structurele bedragen genoemd in de Tussenrapportage 2023 kunnen afwijken over de periode 2024-2027.

De structurele doorverwerking van de Tussenrapportage 2023 staan in de onderstaande tabellen beschreven, te weten:

- Tabel structurele doorverwerking Sociaal Domein;
- Tabel structurele doorverwerking Overige.

Hieronder treft u een overzicht aan van de structurele doorverwerking van de Tussenrapportage 2023 van het Sociaal Domein.

Specificatie TR2023; Sociaal Domein	Programma	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Sociaal Domein, onderdeel Jeugd; Jeugdbehandeling	1; Mens & Samenleving	-106.000	-106.000	-106.000	-106.000	In de aanloop naar de nieuwe contracten voor laagcomplex en hoogcomplex wonen hebben aanbieders vragen gesteld over de indexering van de tarieven voor 2023. In mei 2022 zijn de tarieven voor 2023 vastgesteld op basis van onderzoek uitgevoerd door adviesbureau D18. Hierbij zijn de tarieven gekoppeld aan de stijging van de lonen vanaf 2017 tot heden. Echter, met alle prijsontwikkelingen die hebben plaatsgevonden in het najaar van 2022, is het mogelijk dat enkele van onze tarieven voor 2023 niet langer als redelijk worden beschouwd door de rechter. We moeten daarom zorgvuldig kijken naar de tarieven en eventueel aanpassingen maken om ervoor te zorgen dat ze reëel zijn.
Sociaal Domein, onderdeel Jeugd; Gecertificeerde instellingen / Jeugdbescherming	1; Mens & Samenleving	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000	De extra bijdrage aan Jeugdbescherming Brabant (JBB) heeft betrekking op een indexering van tarieven.
Sociaal Domein, onderdeel Jeugd; Gecertificeerde instellingen / Jeugdreclassering	1; Mens & Samenleving	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000	De gecertificeerde instellingen hebben een indexering aangevraagd om de structurele dekking van de inzet plusperiodiek te waarborgen. Daarnaast hebben ze ook een aanvullende indexering aangevraagd voor de hogere reiskosten, zoals vastgesteld in de cao-regeling.
		-132.000	-132.000	-132.000	-132.000	

Hieronder treft u een overzicht aan van de structurele doorverwerking van de Tussenrapportage 2023 van de overige mutaties.

Specificatie TR2023; Overige	Programma	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Wegen straten en pleinen; Onkruidbestrijding	3; Fysieke leefomgeving en duurzaamheid	-42.000	-42.000	-42.000	-42.000	Voor 2023 en 2024 is er een nieuwe aanbesteding gedaan voor de onkruidbestrijding. Vanwege stijgende kosten zoals brandstof en lonen, valt deze kostenpost structureel hoger uit. Een deel van deze kosten zal ten laste komen van de voorziening Riolering (33%).
Openbaar groen en (openlucht) recreatie; WVS nieuw werkprogramma	3; Fysieke leefomgeving en duurzaamheid	-62.000	-62.000	-62.000	-62.000	Met de WVS is het nieuwe werkprogramma voor 2023 besproken. Het huidige budget bleek al ontoereikend te zijn en de stijging van de tarieven als gevolg van de loonontwikkeling zorgt ervoor dat het afgesproken werkprogramma meer kosten met zich meebrengt dan er beschikbare middelen zijn.
Sportaccommodaties; tennispark steenberg	3; Fysieke leefomgeving en duurzaamheid	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	De afgelopen maanden zijn de kosten en huur van het tennispark Steenberg, die de gemeente maakt en ontvangt, besproken met het bestuur. Als gevolg hiervan zijn enkele budgetaanpassingen nodig.
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer; accountantkosten	5; Bestuur & Dienstverlening	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000	Het controletarief van Baker Tilly is met 14,3% geïndexeerd voor 2023.
Overhead; representatie	5; Bestuur & Dienstverlening	-17.000	-17.000	-17.000	-17.000	Sinds 2019 is het budget voor het kabinet, representatie en vergaderkosten (college) onveranderd gebleven. Echter, vanwege de inflatie van de afgelopen jaren is het noodzakelijk om dit budget te indexeren naar € 65.000.
Overhead; Rollend Materieel	5; Bestuur & Dienstverlening	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000	In de afgelopen jaren zijn er meer auto's aan het wagenpark van de buitendienst toegevoegd. Door de inflatie zijn de kosten voor het onderhoud van deze auto's flink gestegen. Daarnaast is het vervangen van de oude auto's, dat gepland stond voor 2023, vertraagd. Hierdoor is er nu permanent te weinig geld beschikbaar om het onderhoud goed te kunnen betalen.
Overhead; Rollend Materieel	5; Bestuur & Dienstverlening	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	Met de Tussenrapportage 2022 is het budget voor het verbruik van brandstof tijdelijk verhoogd. Ondanks dat de prijzen momenteel iets lager zijn dan vorig jaar, is het huidige budget niet toereikend om aan de brandstofkosten te voldoen. Per 1 juli zijn de accijnzen op brandstof verhoogd, waardoor de kosten zijn gestegen.
		-157.000	-157.000	-157.000	-157.000	

C: Toelichting loon- en prijsontwikkelingen en indexaties

In de perspectiefnota 2024-2027 is er een bedrag van € 1,257 miljoen opgenomen om de kosten van CAO-ontwikkelingen en prijsstijgingen te dekken. De loonkosten voor het jaar 2024 zijn geschat op het niveau van de CAO van 2023. Op het moment dat deze begroting werd opgesteld, was de loonontwikkeling voor 2024 nog niet bekend.

Loonontwikkeling 2024 gemeente Steenberg	2024	2025	2026	2027
Loonsom 2024	16.310.000	16.310.000	16.310.000	16.310.000
Stand 2024 in de begroting 2023-2026	15.007.000	15.007.000	15.007.000	15.007.000
Loonontwikkeling ambtelijke organisatie	-1.303.000	-1.303.000	-1.303.000	-1.303.000
Loonontwikkeling bestuur	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Ontwikkeling vergoedingen Raadsleden	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
	-1.338.000	-1.338.000	-1.338.000	-1.338.000
Inzetten stelpost loon- en prijsontwikkeling	1.257.000	1.257.000	1.257.000	1.257.000
Tekort, afgerond	-81.000	-81.000	-81.000	-81.000

Loonontwikkeling

De huidige CAO Gemeenten loopt tot 1 januari 2024. De VNG, WSGO en de vakbonden hebben 18 september de inzetbrieven uitgewisseld voor de CAO Gemeenten 2024. De inzet van de gemeentelijke werkgevers is gebaseerd op de arbeidsvoorwaardennota en de ledenraadpleging daarover.

Prijsontwikkeling

Hieronder treft u een overzicht aan van de doorverwerking van de prijsontwikkelingen die bekend zijn.

Indexaties	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Subsidies	4.000	4.000	4.000	4.000	De kosten van de subsidies voor het WelzijnPlan zijn gestegen met €28.087, voornamelijk als gevolg van geïndexeerde budgetsubsidies. Daarnaast is er een hogere subsidieaanvraag van €28.440 vanuit Vluchtelingenwerk Maatschappelijke Begeleiding vanwege een toename van het aantal vluchtelingen. Voor de bibliotheek is er ook een hoger bedrag van €21.633 opgenomen. Deze wordt gedekt vanuit de compensatie van IDO-middelen door de SPUK-regeling van het Rijk. Om deze stijgende kosten op te vangen, is er in de perspectiefnota 2024 rekening gehouden met een subsidie-indexatie van 3%. Hierdoor is er €61.000 gereserveerd voor de herziening van subsidies in 2024. Het totale tekort van €57.000 kan dus worden gedekt met behulp van deze middelen.
Belastingen en verzekeringen	-62.000	-62.000	-62.000	-62.000	Jaarlijkse actualisatie van de verzekeringsportefeuille en de belasting over het maatschappelijk vastgoed.
Tarieven 2023 WMO	-29.000	-29.000	-29.000	-29.000	Nieuwe tarieven kleinschalig collectief vervoer.
Tarieven 2023 WMO	-797.000	-797.000	-797.000	-797.000	Binnen de Wmo maatwerkvoorzieningen Huishoudelijke ondersteuning en Begeleiding zien we dat de kosten aanzienlijk stijgen door de indexatie van tarieven en de groei van het aantal cliënten. Voor Huishoudelijke ondersteuning is er € 562.500 nodig voor de indexatie. Dit komt neer op een

Indexaties	2024	2025	2026	2027	Toelichting
					stijging van 20,25% als gevolg van Cao-ontwikkelingen (Cao-akkoord VVT van deze zomer). Voor begeleiding (dagbesteding en individuele begeleiding) gaat het om een gemiddelde indexatie van 7,86% als gevolg van Cao-ontwikkelingen (Cao-akkoorden VVT, GGZ en VGN). Dit resulteert in een financiële stijging van € 234.600.
Tarieven 2023 Overige	-115.000	-113.000	-111.000	-109.000	We hebben de lopende contracten doorgerekend op basis van de nieuwe prijzen.
Totaal	-999.000	-997.000	-995.000	-993.000	

D: Toelichting noodzakelijke bijstellingen (autonome ontwikkelingen)

Voor de versterking van de gemeente Steenbergen zijn onderstaande formatie-uitbreidingen (0,9 fte) benodigd:

Uitbreiding capaciteit/ formatie	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Versterking Griffie (0,6 fte)	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	De griffie fungeert als het secretariaat van de gemeenteraad en heeft zich door de jaren heen ontwikkeld tot een veelzijdige speler op verschillende gebieden. Naast de reguliere taken met betrekking tot vergaderingen en documentstromen, nemen communicatie en advisering steeds meer tijd en capaciteit in beslag voor de griffie. Daarnaast zijn er de afgelopen jaren ook wettelijke taken bijgekomen op het gebied van toegankelijkheid en privacy. Vanwege de disbalans tussen de reguliere taken, advisering, ad hoc activiteiten en langetermijnprojecten, heeft de werkgeverscommissie eerder dit jaar een werkdrukmeting uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat gezien de huidige werkzaamheden, de ondersteuning van 8 fracties, de groei naar 21 zetels en de aanpassing van het aantal werkuren van de plaatsvervangend griffier vanwege ouderschapsverlof, een structurele uitbreiding van de griffie gerechtvaardigd is.
Versterking Sociaal Domein / Onderwijs (0,3 Fte)	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	In december 2022 is er een landelijke norm, de Ingradonorm, vastgesteld met betrekking tot de wettelijke basistaken vanuit de leerplichtwet. Uit deze norm blijkt dat er voor de netwerksamenwerking 1,77 fte meer nodig is dan de huidige structurele bezetting. Voor Steenbergen resulteert dit in een capaciteitstekort van 0,3 fte. Dit betekent dat er extra formatie nodig is, wat een structurele extra kostenpost van ongeveer €25.000 per jaar met zich meebrengt.
Versterking bedrijfsvoering; afdeling Financiën en Human Resources (incidenteel)	-247.000	-	-	-	De in 2023 af te ronden prioriteit organisatieontwikkeling heeft een ontwikkeling in gang gezet die geleidelijk verankerd wordt in de organisatie. Er moeten nog wat stappen worden gezet om de veranderingen ook daadwerkelijk te borgen in de organisatie. Deze continue ontwikkeling van de organisatie wordt nu ingezet. In het eerste jaar betekent dit veel extra werk voor de onderdelen HR en financiën. Uiteindelijk worden deze taken onderdeel van het takenpakket van de nieuwe managers en coördinatoren. Maar voordat dit geregeld is geeft dit extra werk bij deze organisatieonderdelen. Eind 2024 wordt verwacht dat de processen dermate soepel verlopen dat de extra aandacht niet meer nodig is.
Totaal	-322.000	-75.000	-75.000	-75.000	

Sinds het opstellen van de perspectiefnota 2024-2027 zijn er een aantal ontwikkelingen onderzocht. Daarbij zijn de uitgangspunten, die benoemd zijn in de perspectiefnota 2024-2027, zoveel mogelijk gehanteerd. De stand en de parameters van de lokale heffingen, huren, pachten, reserves en de kapitaallasten zijn geactualiseerd. Verder zijn de beheerplannen gebouwen en sportparken doorberekend, de areaaluitbreiding op wegen, straten en pleinen beoordeeld en de effecten van ICT voor de komende jaren meegenomen.

Hieronder treft u een overzicht aan van de noodzakelijke bijstellingen:

Autonome ontwikkelingen	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Actualiseren exploitatie 2024-2027	-20.000	-20.000	268.000	346.000	<p>Bij het actualiseren van de exploitatie voor de periode 2024-2027 hebben we enkele voordelen geïdentificeerd. Deze voordelen zijn gerelateerd aan drie specifieke aspecten.</p> <p>Ten eerste hebben we de structurele middelen voor de Armoederegeling geactualiseerd. In het raadsakkoord is besloten om de inkomensgrens van de Armoederegeling te verhogen van 120% naar 130%. Hierdoor komen meer mensen in aanmerking voor deze regeling. Deze verhoging is nu structureel meegenomen in de exploitatie, in plaats van incidenteel. Na 1 april 2026 zal er een evaluatie plaatsvinden om te beoordelen of deze verhoging blijvend zal zijn. Vanaf die datum levert deze wijziging een voordeel op voor de exploitatie.</p> <p>Ten tweede hebben we een correctie toegepast op de betaling van de reclamebelasting. We hebben geconstateerd dat de oorspronkelijk begrote bedragen voor de reclamebelasting te laag waren. Door deze correctie aan te brengen, zorgen we ervoor dat de begroting nauwkeuriger wordt en dat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor de reclamebelasting.</p> <p>Ten derde hebben we gekeken naar de structurele middelen van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) na 2026. Op dit moment is er nog geen specifiek plan vastgesteld voor deze periode. Dit biedt een voordeel voor de exploitatie, omdat er geen middelen gereserveerd hoeven te worden voor het GVVP na 2026.</p> <p>Deze actualisaties resulteren in voordelen voor de exploitatie, aangezien we rekening houden met de correctie van de structurele middelen van de Armoederegeling, de reclamebelasting en het ontbreken van een plan voor het GVVP na 2026. Hierdoor wordt de begroting beter afgestemd op de huidige situatie en verwachtingen.</p>
Opbrengsten afval en riolering na actualisatie tarieven	35.000	54.000	56.000	76.000	<p>Er is een voordeel op de BTW, kwijtschelding en de overhead op afval en riolering. Dit betekent dat er besparingen zijn op de BTW-kosten, waarbij de belasting over de toegevoegde waarde wordt verminderd. Daarnaast is er sprake van kwijtschelding, waarbij bepaalde kosten of belastingen worden kwijtgescholden voor specifieke situaties. Ten slotte is er een vermindering van de overheadkosten op het gebied van afval en riolering, wat resulteert in lagere kosten voor het beheer en onderhoud van deze infrastructuur. Deze voordelen dragen bij aan het optimaliseren van de financiële situatie en het efficiënt beheren van de afval- en rioleringsdiensten.</p>

Autonome ontwikkelingen	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Inkomsten onroerendgoedbelasting (ozb) en toeristenbelasting	132.000	132.000	132.000	132.000	In 2023 zijn de opbrengsten gestegen als gevolg van een toename van het gemiddelde percentage van de WOZ-waarde voor zowel woningen als niet-woningen. Daarnaast is er ook een hogere toeristenbelasting meegenomen in de begroting. Deze aanpassingen hebben betrekking op de structurele bijstelling van de begroting voor de jaren 2024 tot en met 2027.
Actualisatie voorzieningen	-64.000	-64.000	-64.000	-64.000	We hebben de benodigde onttrekkingen en toevoegingen voor de voorzieningen voor de periode 2024-2027 geactualiseerd. Dit omvat de update van de verschillende beheerplannen voor de openbare ruimte, zoals wegen, kunstwerken en verlichting. We hebben gekeken naar de benodigde financiële middelen om deze voorzieningen te onderhouden en te verbeteren in de komende jaren. Deze actualisatie zorgt ervoor dat de benodigde budgetten in lijn zijn met de huidige behoeften en plannen voor de openbare ruimte.
Actualisatie reserves	-	-	-50.000	-6.000	We hebben de benodigde onttrekkingen voor het programma Fysieke Leefomgeving en Duurzaamheid, evenals voor Bestuur en Dienstverlening, geactualiseerd voor de reserveringen van 2024-2027. Dit omvat het herzien van de financiële middelen die nodig zijn voor deze programma's in de komende jaren. Door deze actualisatie zorgen we ervoor dat de benodigde budgetten in lijn zijn met de huidige plannen en doelstellingen voor de fysieke leefomgeving, duurzaamheid, bestuur en dienstverlening.
Kapitaallasten 2024-2027 (activiastaat)	35.000	13.000	71.000	45.000	We hebben de huidige kapitaallasten op de lopende activa geactualiseerd voor de periode 2024-2027. Dit omvat onder andere de verwerking van de Steenbergse weg, rollend materieel en de nieuwe investeringsplanning van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP). We hebben gekeken naar de financiële lasten die voortvloeien uit deze activa en hebben deze geactualiseerd om ervoor te zorgen dat de begroting in lijn is met de huidige plannen en investeringen op het gebied van infrastructuur en mobiliteit.
Vrijval kap Ist ivm 213A onderzoek 2024-2027	255.000	255.000	255.000	255.000	In ons onderzoek hebben we alle investeringskredieten beoordeeld die per 31-12-2022 zijn doorgeschoven. We hebben grondig onderzocht wat de redenen waren achter het doorschuiven van deze kredieten. Uit het onderzoek is gebleken dat dit meestal te maken had met capaciteitsgebrek, het wachten op andere disciplines, het ontbreken van beleidskaders, langere looptijd van het project door inspraakprocedures, stagnerende voortgang en scopewijzigingen. Vaak waren er meerdere redenen in het spel. Van de 67 beoordeelde kredieten kunnen er 27 behouden blijven, 11 vallen volledig vrij en 5 gedeeltelijk. Er zijn 10 kredieten voorlopig geparkeerd in afwachting van onderzoek naar de lease van rollend materieel. Voor 14 kredieten, voornamelijk in de openbare ruimte, is afgesproken dat ze na afwikkeling van lopende verplichtingen in 2023 volledig vrijvallen. In totaal heeft dit onderzoek geleid tot een vrijval van kapitaallasten van €255.000. Voor meer gedetailleerde informatie verwijzen wij naar de Bijlage Verantwoording

Autonome ontwikkelingen	2024	2025	2026	2027	Toelichting
					213a, waarin het onderzoek naar de resterende kredieten wordt toegelicht.
Investeringsstaten 2024-2027	-122.000	-124.000	-130.000	-122.000	We hebben de investeringsstaten voor de periode 2024-2027 geactualiseerd. Dit omvat de update van de verschillende beheerplannen voor de openbare ruimte, waaronder wegen, kunstwerken, verlichting, gebouwen en sportparken, speeltoestellen en groen. Daarnaast hebben we ook de investering van het project "Klaprozeveld" meegenomen in deze actualisatie.
Budgetten onderhanden werk	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	We hebben een actualisatie uitgevoerd van het onderhanden werk op de grondexploitaties. Dit houdt in dat we de financiële stand van zaken van lopende projecten op het gebied van grondontwikkeling hebben geëvalueerd en geüpdatet. We hebben gekeken naar de kosten, opbrengsten en voortgang van deze projecten om een actueel beeld te krijgen van de financiële situatie. Deze actualisatie stelt ons in staat om de benodigde budgetten en middelen nauwkeurig te bepalen en eventuele bijstellingen te doen indien nodig.
ICT Equalit	-50.000	-49.000	-48.000	-45.000	Een deel van de Equalit-rekening wordt bepaald door de componenten aantal inwoners, aantal accounts en een aantal devices. Op dit moment zijn alle drie de componenten in aantal toegenomen. Deze ontwikkelingen, gecombineerd met een aantal wijzigingen in applicaties, vragen om een bijstelling van de begroting.
Totaal	195.000	191.000	484.000	611.000	

E: Toelichtingen ontwikkelingen nieuw wensen

Hieronder treft u een overzicht aan van de voorstellen nieuw beleid:

Nieuwe wensen		2024	2025	2026	2027
Cultuurcoach	* 1	-26.000	-	-	-
Uitbreiding Ernaartoe team	* 2	-41.000	-41.000	-41.000	-41.000
Groei WMO	* 3	-354.000	-354.000	-355.000	-355.000
Werving & Selectie afdeling	* 4	-60.000	-	-	-
Griffie; toegankelijkheiden	* 5	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Hoge Nood	* 6	-13.000	-13.000	-	-
Actieagenda vrijetijdseconomie	* 7	-20.000	-	-	-
Stimuleringsregeling Landschap; contractverlenging	* 8	-	-40.000	-	-
Samen blijven(d) herdenken / 80 jaar bevrijding	* 9	-75.000	-	-	-
Informatievoorziening; verhogen security	* 10	-127.000	-127.000	-127.000	-127.000
Informatievoorziening; Cloudmigratie DMS	* 11	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
NK Tijdrijden	* 12	-15.000	-	-	-
Totaal		-801.000	-645.000	-593.000	-593.000

*¹ *Cultuurcoach*

Culturele verenigingen hebben nog steeds veel problemen of uitdagingen. Het is belangrijk dat deze verenigingen blijvende ondersteuning krijgen. Door deze ondersteuning kunnen ze een sterke culturele aanwezigheid behouden in de gemeente Steenbergen, zowel nu als in de toekomst. Dit zorgt voor een beter cultureel aanbod voor iedereen.

*² *Uitbreiding Ernaartoe team*

Sinds 2019 is het Ernaartoe-team actief als een proefproject in de gemeente Steenbergen. Dit team biedt hulp aan inwoners die zelf geen hulp willen, kunnen of durven vragen. Wat het Ernaartoe-team uniek maakt, is dat het actief op zoek gaat naar mensen die hulp nodig hebben. Het idee is dat door ouders te helpen, ook de kinderen geholpen worden. Op deze manier kan een gezin voorkomen worden om langdurig in een stressvolle thuissituatie te blijven, zodat het kind niet onnodig belast wordt met jeugdzorg. Uit de resultaten blijkt dat het Ernaartoe-team effectief is! Daarom willen we het Ernaartoe-team uit de proeffase halen en structureel in de organisatie integreren.

*³ *Groei WMO*

Binnen de Wmo maatwerkvoorzieningen Huishoudelijke ondersteuning en Begeleiding hebben we te maken met een groei van het aantal cliënten als gevolg van de vergrijzing, het zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen en het ondersteunen van chronisch zieke inwoners. We hebben tot op heden te maken met een groei van 6% in 2023 en voorzien een groei van gemiddeld 5% in 2024. Deze groei resulteert in een financiële stijging van € 193.370.

Voor begeleiding (dagbesteding en individuele begeleiding) hebben we te maken met een cliëntengroei van ruim 8%. We zien dat deze groei veroorzaakt wordt door het zo lang mogelijk thuis wonen met ondersteunen en toename van kwetsbaarheid bij inwoners als gevolg van financiën, eenzaamheid, geestelijke gezondheid en regelmatig ook fysieke klachten. Voor 2024 stellen we voor om rekening te houden met een gemiddelde cliëntengroei van 5% resulterend in een financiële stijging van € 160.967.

*⁴ *Werving & Selectie*

De kosten voor het aantrekken en selecteren van nieuwe medewerkers zijn de afgelopen jaren aanzienlijk gestegen. Om ervoor te zorgen dat we de juiste persoon op de juiste plek kunnen krijgen, zijn er meer en intensievere wervingsprocessen nodig. Deze processen vereisen specifieke expertise, vooral voor strategische functies waarvoor we externe expertise op het gebied van werving en selectie moeten inhuren. We verwachten volgend jaar een aantal van deze trajecten in deze categorieën. Hiervoor hebben we extra financiële middelen nodig.

*⁵ *Toegankelijkheidseisen Griffie*

Wij moeten voldoen aan de toegankelijkheidseisen van de overheid. Een van deze eisen is dat al het beeldmateriaal van de raadsvergaderingen voorzien moet zijn van nauwkeurige ondertiteling. Op deze manier kunnen slechthorenden de besluitvorming goed volgen.

*⁶ *Hoge Nood*

De gemeente Steenbergen streeft ernaar een toegankelijke en inclusieve gemeente te zijn. Een plek waar mensen zonder zorgen kunnen ontspannen en winkelen. Om dit mogelijk te maken, sluit de gemeente zich aan bij Hoge Nood. Het doel is om een netwerk van openbare toiletten te creëren in alle kernen van de gemeente. Door een licentie bij Hoge Nood aan te schaffen, kan de gemeente actief het aanbod van toiletten in de gaten houden. Daarnaast kan de gemeente op een eenvoudige manier informatie verstrekken aan bezoekers en inwoners. We roepen ook horecagelegenheden op om zich aan te sluiten bij Hoge Nood. Als pilot ontvangen zij een maandelijkse vergoeding als zij meedoen.

*⁷ *Actieagenda vrijetijdseconomie*

De gemeente Steenbergen en andere gemeenten in de regio Brabantse Wal werken samen op het gebied van recreatie en toerisme. We begrijpen dat het belangrijk is om bezoekers langer te binden aan de Brabantse Wal, zodat ze langer kunnen genieten van ons mooie gebied. Om dit te bereiken, is een regionale aanpak van groot belang.

We willen de samenwerking op het gebied van recreatie en toerisme versterken en uitbreiden. Dit gaan we doen door stap voor stap te werk te gaan. We gaan werken aan het versterken van het merk "Brabantse Wal" door de samenwerking op projectbasis te organiseren. Hiervoor stellen we een gezamenlijke actieagenda op voor de periode 2024/2025. Deze agenda bevat strategische, tactische en operationele acties om ons doel te bereiken.

**⁸ Stimuleringsregeling Landschap; contractverlenging*

De huidige Stimuleringsregeling Landschap en samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Steenbergen en de provincie Noord-Brabant lopen af eind 2023. De provincie heeft besloten om de regeling met twee jaar te verlengen, zodat er in die periode meer details kunnen worden uitgewerkt voor het vervolg. In de begroting voor de komende jaren is al rekening gehouden met €40.000 voor de stimuleringsregelingen Landschap in 2023 en 2024. Aangezien de regeling ook wordt verlengd naar 2025, moet er ook voor dat jaar €40.000 worden gereserveerd.

**⁹ Samen blijven(d) herdenken / 80 jaar bevrijding*

Samen met alle lokale organisaties die betrokken zijn bij herdenkingsactiviteiten in onze gemeente, werken we aan een blijvend samenwerkingsverband met de voorlopige naam "Samen Blijven(d) Herdenken". Het doel hiervan is om het herdenken in onze gemeenschap toekomstbestendig te maken en om elke vijf jaar gezamenlijk invulling te geven aan belangrijke herdenkingen, zoals die van de Tweede Wereldoorlog en de Watersnoodramp van 1953. Door samen te werken willen we ervoor zorgen dat het herdenken een blijvende betekenis heeft en dat we de herdenkingen op een passende manier kunnen vormgeven.

**¹⁰ Informatievoorziening; verhogen security*

De dreiging van een hack of cyberaanval vormt een constante bedreiging voor onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers, evenals voor onze bedrijfsvoering. Het risico dat informatie wordt gegijzeld, verkocht of gewijzigd is hoog als er onvoldoende maatregelen worden genomen. Om continu te kunnen anticiperen op nieuwe dreigingen, is het noodzakelijk om de beveiligingsmaatregelen voortdurend bij te werken. Dit is gebaseerd op de meest actuele bekende maatregelen.

Een risicoanalyse op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is uitgevoerd, samen met externe specialisten op het gebied van informatieveiligheid, CISO's en technici. Er is ook onderzoek gedaan naar lessen die zijn geleerd van eerdere cyberaanvallen in binnen- en buitenland. Dit heeft geresulteerd in een classificatie van risico's (hoog, gemiddeld, laag) en bijbehorende maatregelen.

De inhoud van de maatregelen is geclassificeerd als geheim vanwege de vertrouwelijkheid en om misbruik te voorkomen. De onderliggende uitwerking valt onder geheimhouding op basis van de Gemeentewet en de Wet open overheid. Het is belangrijk om te beseffen dat dit pakket aan maatregelen mogelijk niet allesomvattend is en dat aanvullende maatregelen in de toekomst nodig kunnen zijn, wat kan leiden tot een verhoging van het beveiligingsbudget.

**¹¹ Informatievoorziening; Cloudmigratie DMS*

De kosten van €55.000 zijn het gevolg van een stijging in de hostingkosten voor onze DMS-applicatie. Dit komt doordat de leverancier een beleid heeft ingevoerd waarbij alleen nog gebruik gemaakt kan worden van cloud-hosting.

**¹² NK Tjdrijden*

In 2024 zal Stichting Wielercriterium Steenbergen (SWS) voor de 80e keer wielervedstrijden organiseren in Steenbergen. Het organiserend comité heeft een plan gemaakt om dit op een bijzondere wijze te vieren. Na een uitgebreide sollicitatieprocedure heeft de KNWU (de overkoepelende sportbond van en voor de wielersport in Nederland) SWS het vertrouwen gegeven om het NK tijdrijden voor 2024 in Steenbergen te laten organiseren. Hier is een bijdrage van de gemeente voor benodigd.

F: Septembercirculaire Gemeentefonds 2023

In deze begroting zijn de effecten van de septembercirculaire vanaf 2024 meegenomen. De belangrijkste onderwerpen zijn:

Accressen

Sinds de meicirculaire van 2022 is het volume deel van de financiering bevroren tot en met 2025. Om vooruit te lopen op een nieuwe financieringssysteem, heeft het kabinet in de septembercirculaire van 2022 eenmalig € 1 miljard extra beschikbaar gesteld voor 2026. Hierdoor staat het volume deel vast tot en met 2026. Bij de Voorjaarsnota van 2023 is besloten om dit bedrag vanaf 2027 structureel te maken en de volumeontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). De details van de nieuwe financieringssysteem zijn uitgewerkt in de Miljoenennota van 2024, zoals aangekondigd in de meicirculaire van 2023.

Voor de jaren tot en met 2026 wordt de indexatie voor de loon-prijzontwikkeling gebaseerd op de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB) voor de loonvoet in de overheidssector, de index van de materiële overheidsconsumptie en overheidsinvesteringen. Hierbij wordt een verdeling van 60% voor loonontwikkeling, 20% voor consumptie en 20% voor investeringen gehanteerd. Vanaf 2027 zal de indexatie voor inflatie gebaseerd zijn op de prijsontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) van het lopende jaar. In de septembercirculaire van 2023 zijn de accressen voor de loon-prijzontwikkeling voor de jaren 2024 tot en met 2028 bijgewerkt.

Actualisatie maatstafgegevens

In de septembercirculaire zijn geen wijzigingen in definities van maatstaven opgenomen. Wel zijn diverse landelijke aantallen bijgesteld. Vooral de ontwikkelingen van het aantal bijstandsonvangers, inwoners 75+, regionale en landelijke centrumfunctie, leerlingen voortgezet onderwijs en de omvang van de OZB-maatstaven hebben invloed op de uitkeringsfactoren.

BTW-Compensatie Fonds (BCF)

Het BCF-plafond is het maximale bedrag dat gemeenten kunnen ontvangen uit het gemeentefonds. Voor het jaar 2023 is dit plafond vastgesteld op € 3,9 miljard. Als de gezamenlijke declaraties van de gemeenten onder dit plafond blijven, wordt het verschil tussen het plafond en de declaraties in het gemeentefonds gestort. Als de declaraties het plafond echter overschrijden, wordt er geld uit het gemeentefonds gehaald. Vanwege de bevroering van het volume accres (een bepaalde vorm van financiële groei) in de jaren 2023 tot en met 2025, blijft het plafond in die jaren onveranderd. Volgens het systeem ontvangen gemeenten jaarlijks in september een voorschot op de verwachte overschrijding van het plafond. In de meicirculaire van het jaar na afloop van het kalenderjaar wordt vervolgens de definitieve afrekening gedaan. In de meicirculaire van 2023 is het voorschot voor het jaar 2023 vastgesteld op € 359 miljoen.

De provinciaal toezichthouder staat toe een meerjarige stelpost op te nemen als inschatting op de jaarlijkse onder- of overschrijding van het plafond. Dit op basis van de hoogte van de laatst bekende afrekening. In dit geval is dat € 318 miljoen in 2022. Het gemeentelijk aandeel hierin mag je dan structureel ramen vanaf 2024.

Stelpost Jeugdzorg

De provinciale toezichthouder heeft toestemming gegeven om voor de jaren 2026 en 2027 een stelpost op te nemen voor de 'nog te ontvangen rijksbijdrage jeugdzorg', gelijk aan 100% van het gemeentelijk aandeel. Voor 2028 is het nog onduidelijk of gemeenten 100% of 75% kunnen ramen, aangezien deze jaren nog niet zijn opgenomen in de richtlijnen van de provinciale toezichthouder.

Voor de gemeente Steenbergem betekent dit dat de stelpost extra middelen voor Jeugdzorg voor 2026 en 2027 is geactualiseerd.

Wet Sociale werkvoorziening (Wsw)

Bij Voorjaarsnota heeft het kabinet besloten om gemeenten te compenseren voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wet Sociale werkvoorziening

(Wsw). Dit betreft een meerjarige reeks die toegevoegd wordt aan het Wsw-onderdeel in deze integratie-uitkering. De bedragen in de reeks lopen af met de afbouw van de Wsw tot 2048 en worden naar rato verdeeld via het verdeelmodel IU Participatie.

Hieronder een overzicht van de bedragen van de mei- en de septembercirculaire 2023 en daarbij behorende mutatie:

Uitkering gemeente fonds (afgerond op € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Stand meicirculaire 2023	49.928.000	50.363.000	46.293.000	45.882.000
Mutatie septembercirculaire 23:				
<i>LPO accres gecombineerde index</i>	<i>544.000</i>	<i>459.000</i>	<i>416.000</i>	<i>550.000</i>
<i>Volume accres historisch bbp</i>				<i>859.000</i>
<i>Correctie LPO accres prijs bbp</i>				<i>-122.000</i>
<i>Stelpost Nieuwe financieringssysteem vanaf 2027</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-165.000</i>
<i>Overige accresontwikkelingen en hoeveelheidsverschillen:</i>	<i>76.000</i>	<i>165.000</i>	<i>150.000</i>	<i>54.000</i>
<i>Taakmutaties:</i>	<i>124.000</i>	<i>48.000</i>	<i>9.000</i>	<i>9.000</i>
<i>Integratie- en Decentralisatie uitkeringen:</i>	<i>7.000</i>	<i>7.000</i>	<i>7.000</i>	<i>-</i>
<i>Participatie</i>	<i>36.000</i>	<i>33.000</i>	<i>32.000</i>	<i>30.000</i>
<i>Stelpost onderuitputting BCF</i>	<i>150.000</i>	<i>144.000</i>	<i>130.000</i>	<i>130.000</i>
<i>Stelpost Jeugdzorg</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-97.000</i>	<i>-7.000</i>
Subtotaal mutatie septembercirculaire 2023	937.000	856.000	647.000	1.338.000
Stand septembercirculaire 2023	50.865.000	51.219.000	46.940.000	47.220.000
Geormerkte bedragen septembercirculaire:				
<i>Participatie (WSW)</i>	<i>-36.000</i>	<i>-33.000</i>	<i>-32.000</i>	<i>-30.000</i>
	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Subtotaal geormerkte bedragen septembercirculaire	-36.000	-33.000	-32.000	-30.000
Mutatie septembercirculaire 23 tov meicirculaire 23	901.000	823.000	615.000	1.308.000

Totaal overzicht Lasten en Baten

Bij de afzonderlijke programma's is een meerjarenoverzicht van de lasten en baten betreffende het programma opgenomen. Het totale meerjarenoverzicht van de lasten en baten is als volgt:

Totaaloverzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
Programma mens en samenleving	21.019	19.586	21.469	20.739	20.753	20.774
Programma kunst, cultuur en erfgoed	1.141	805	882	782	782	782
Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid	24.174	22.209	22.708	23.954	24.365	19.897
Programma economie, toerisme en recreatie	13.393	12.265	12.939	12.377	12.114	11.957
Programma bestuur en dienstverlening	14.280	15.549	16.459	16.645	16.096	16.384
Totaal lasten	74.007	70.413	74.458	74.496	74.109	69.794
Baten						
Programma mens en samenleving	2.993	881	990	990	982	980
Programma kunst, cultuur en erfgoed	505	116	137	137	137	137
Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid	14.363	11.504	10.521	12.359	12.900	8.450
Programma economie, toerisme en recreatie	5.812	5.935	5.842	5.613	5.612	5.612
Programma bestuur en dienstverlening	52.927	52.107	57.802	58.046	53.972	54.253
Totaal baten	76.600	70.542	75.292	77.145	73.604	69.433
Saldo	2.593	129	835	2.649	-505	-362

Structureel evenwicht begroting

De gemeenteraad moet ervoor zorgen dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is, zoals wettelijk vereist. Het onderstaande overzicht, gebaseerd op een geadviseerd format van de provincie Noord-Brabant, laat zien dat de begroting voor 2024 voldoet aan de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en structureel en reëel in evenwicht is. Dit wil zeggen dat we structurele lasten ook met structurele middelen kunnen afdekken, zoals het hoort bij solide financiën. Naast het inzichtelijk maken van incidentele inkomsten en uitgaven bij de betreffende programma's, is er ook een totaaloverzicht te vinden in de bijlagen.

Overzicht van baten en lasten (x € 1.000,-)	Begroting 2024			Begroting 2025		
	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo
Programma's						
Mens en samenleving	21.469	909	-20.559	20.739	909	-19.829
Kunst, cultuur en erfgoed	882	125	-757	782	125	-656
Leefomgeving en duurzaamheid	22.678	10.043	-12.635	23.924	11.897	-12.027
Economie, recreatie en toerisme	12.939	5.773	-7.166	12.377	5.544	-6.833
Bestuur en dienstverlening	4.308	956	-3.352	4.453	838	-3.615
Sub-totaal programma's	62.277	17.808	-44.469	62.274	19.314	-42.960
Algemene dekkingsmiddelen		56.472	56.472		56.835	56.835
Overhead	12.101	158	-11.943	11.712	158	-11.555

Overzicht van baten en lasten (x € 1.000,-)	Begroting 2024			Begroting 2025		
Heffing VPB	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	50	-	-50	50	-	-50
Gereal. totaal saldo baten en lasten	74.428	74.437	10	74.036	76.306	2.270
Toevoeging/onttrekking aan reserves						
Mens en samenleving	-	80	80	-	80	80
Kunst, cultuur en erfgoed	-	12	12	-	12	12
Leefomgeving en duurzaamheid	30	477	447	30	462	432
Economie, recreatie en toerisme	-	69	69	-	69	69
Bestuur en dienstverlening	-	216	216	430	215	-215
Tot. Toev./onttrekk.reserves	30	855	825	460	839	379
Totaal baten en lasten	74.458	75.292		74.496	77.145	
Gerealiseerd resultaat (+ pos./- neg.)			835			2.649
Incidentele baten en lasten			147			-58
Structureel begrotingssaldo (+ pos./- neg.)			982			2.591

Overzicht van baten en lasten (x € 1.000,-)	Begroting 2026			Begroting 2027		
	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo
Programma's						
Mens en samenleving	20.753	909	-19.843	20.774	909	-19.864
Kunst, cultuur en erfgoed	782	125	-657	782	125	-657
Leefomgeving en duurzaamheid	24.335	12.488	-11.847	19.867	8.049	-11.818
Economie, recreatie en toerisme	12.114	5.543	-6.571	11.957	5.543	-6.414
Bestuur en dienstverlening	4.676	821	-3.856	4.964	641	-4.324
Sub-totaal programma's	62.660	19.887	-42.773	58.345	15.268	-43.077
Algemene dekkingsmiddelen		52.565	52.565		53.027	53.027
Overhead	11.369	158	-11.212	11.370	158	-11.212
Heffing VPB	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	50	-	-50	50	-	-50
Gereal. totaal saldo baten en lasten	74.079	72.609	-1.470	69.764	68.452	-1.312
Toevoeging/onttrekking aan reserves						
Mens en samenleving	-	72	72	-	70	70
Kunst, cultuur en erfgoed	-	12	12	-	12	12
Leefomgeving en duurzaamheid	30	412	382	30	401	371
Economie, recreatie en toerisme	-	69	69	-	69	69
Bestuur en dienstverlening	-	429	429	-	428	428

Overzicht van baten en lasten (x € 1.000,-)	Begroting 2026			Begroting 2027		
Tot. Toev./onttrekk.reserves	30	995	965	30	980	950
Totaal baten en lasten	74.109	73.604		69.794	69.433	
Gerealiseerd resultaat (+ pos./- neg.)			-505			-362
Incidentele baten en lasten			-20			-20
Structureel begrotingssaldo (+ pos./- neg.)			-525			-382

Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten 2024-2027		2024	2025	2026	2027
Taakveld	Toelichting				
Lasten					
1. Programma mens en samenleving					
Sportbeleid en activering	NK tijdrijden	15.000			
2. Programma kunst, cultuur en erfgoed					
Cultuurprestatie, - productie en -participatie	Samen blijvend herdenken/80 jaar bevrijding	75.000			
	<i>Samen Blijven(d) Herdenken/80 jaar vrijheid. In 2024 is het 80 jaar geleden dat het zuiden van Nederland werd bevrijd en een einde kwam aan de bezetting. Samen Blijven(d) Herdenken zorgt ervoor dat deze gebeurtenissen en de mensen die zich hiervoor, wel of niet ten koste van hun eigen leven, hebben ingezet, ook in de toekomst niet zullen worden vergeten.</i>				
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid					
Milieubeheer	Onderzoek innovatieve alternatieven duurzame energieopwekking	15.000			
Milieubeheer	Onderzoek stimulatie energiebesparende maatregelen	10.000			
Milieubeheer	Campagne bewustwording houtstook voor milieu	10.000			
Ruimte en leefomgeving	Onderzoek kleine windmolens	75.000			
	<i>Er is een toenemende behoefte aan het plaatsen "kleine" windmolens. Op dit moment wordt hierin een restrictief beleid op gevoerd. Een onderzoek moet duidelijkheid brengen in de (technische) mogelijkheden en de randvoorwaarden waaronder deze toch kunnen worden gerealiseerd.</i>				
4. Programma economie, recreatie en toerisme					

Overzicht incidentele baten en lasten 2024-2027		2024	2025	2026	2027
Economische ontwikkeling	Pilot particuliere beveiliging bedrijventerrein Reinierpolder	20.000			
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Deelname aan Hoge Nood	12.500	12.500		
5. Programma bestuur en dienstverlening					
Subtotaal lasten		232.500	12.500	-	-
Toevoegingen reserves	<i>Toevoegingen aan reserves zijn in principe incidenteel. De structurele toevoegingen en onttrekkingen zijn in een afzonderlijk overzicht in de bijlage "Staat van reserves en voorzieningen" opgenomen.</i>				
1. Programma mens en samenleving					
2. Programma kunst, cultuur en erfgoed					
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid		29.979	29.979	29.979	29.979
4. Programma economie, recreatie en toerisme					
5. Programma bestuur en dienstverlening					
waarvan structureel:					
Overzicht structurele mutaties reserves		-29.979	-29.979	-29.979	-29.979
Mutaties reserves		-	-		
Totaal lasten		232.500	12.500	-	-
Baten					
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid					
Overige gronden	Verkoop snippergroen/reststrookjes	20.250	20.250	20.250	20.250
<i>Wordt in de notitie incidentele baten en lasten specifiek genoemd als zijnde een post waarbij altijd sprake is van incidentele baten.</i>					
Subtotaal baten		20.250	20.250	20.250	20.250
Onttrekkingen reserves	<i>Onttrekkingen aan reserves zijn in principe incidenteel. De structurele toevoegingen en onttrekkingen zijn in een afzonderlijk overzicht in de bijlage "Staat van reserves en voorzieningen" opgenomen.</i>				
1. Programma mens en samenleving		80.326	80.326	72.111	70.249
2. Programma kunst, cultuur en erfgoed		11.911	11.911	11.911	11.911
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid		477.375	462.375	412.375	400.955
4. Programma economie, recreatie en toerisme		69.298	69.298	69.298	69.298
5. Programma bestuur en dienstverlening		215.943	214.867	213.953	212.927
Waarvan structureel:					
Overzicht structurele mutaties reserves		-789.853	-788.777	-779.648	-765.340
Mutaties reserves		65.000	50.000	-	-

Overzicht incidentele baten en lasten 2024-2027		2024	2025	2026	2027
Totaal baten		85.250	70.250	20.250	20.250
Incidentele baten en lasten (baten (negatief)/lasten (positief)) *		147.250	-57.750	-20.250	-20.250
* Een batensaldo heeft een nadelig effect op het begrotingssaldo en een lastensaldo dus een voordelig.					

Overzichten algemene dekkingsmiddelen en overhead

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lokale heffingen						
Onroerende-zaakbelastingen	5.286.628	5.327.274	5.614.274	5.614.274	5.614.274	5.614.274
Roerende-zaakbelastingen	1.590	2.076	2.076	2.076	2.076	2.076
Forensenbelasting	7.950	7.084	7.084	7.084	7.084	7.084
Toeristenbelasting	29.782	109.753	114.523	114.523	114.523	114.523
Reclamebelasting	66.500	83.150	94.150	94.150	94.150	94.150
	5.392.450	5.529.337	5.832.107	5.832.107	5.832.107	5.832.107
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	45.908.717	45.427.552	50.865.837	51.219.683	46.940.655	47.393.289
Dividenden						
nv Bank Nederlandse Gemeenten	26.409	26.000	29.000	29.000	29.000	29.000
	26.409	26.000	29.000	29.000	29.000	29.000
Saldo financieringsfunctie						
Saldo rentebaten/-lasten	44.745	-138.137	-254.730	-245.649	-236.651	-227.650
	44.745	-138.137	-254.730	-245.649	-236.651	-227.650
Overige algemene dekkingsmiddelen						
Dwangsommen/boete's	5.750	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	5.750	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal algemene dekkingsmiddelen	51.378.071	50.849.752	56.477.214	56.840.141	52.570.111	53.031.746

Overhead

Overhead betreft alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Voor het geven van inzicht in de totale kosten van overhead wordt hiervan een apart overzicht opgenomen. De kosten worden gecorrigeerd voor onder andere opgenomen onverdeelde kosten vanuit het primaire proces.

Overzicht overhead	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal taakveld 0.4 Overhead	11.943.432	11.554.817	11.211.836	11.212.151
<i>waarvan niet overhead:</i>				
Collegeactieprogramma	651.880	651.880	316.880	316.880
Regie bestuurlijke opgaven	381.000	381.000	381.000	381.000
Overige	299.236	62.009	62.321	62.612

Overzicht overhead	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Per saldo	10.611.316	10.459.928	10.451.635	10.451.659
Betreft:				
Gemeentesecretaris/algemeen directeur	148.000	148.000	148.000	148.000
Secretariële ondersteuning	344.465	344.465	344.465	344.465
Kabinet	244.625	244.625	244.625	244.625
Management/leidinggevenden	520.080	520.080	520.080	520.080
Doorbelast. overhead aan grondexpl./voorzieningen/ investeringen	-228.369	-228.369	-228.369	-228.369
Communicatie	541.930	471.930	471.930	471.930
Personeel en organisatie	1.503.406	1.443.406	1.443.406	1.443.406
Concerncontrol	200.817	200.817	200.817	200.817
Informatiebeveiliging	408.832	408.832	408.832	408.832
Juridische zaken	361.023	361.023	361.023	361.023
Geo	208.560	208.560	208.560	208.560
Informatiemanagement	3.032.126	3.001.557	2.991.000	2.991.000
Huisvesting	1.519.551	1.521.732	1.521.005	1.515.029
Financien	941.603	941.603	933.594	933.594
DIV	864.667	871.667	882.667	888.667
Totaal overhead	10.611.316	10.459.928	10.451.635	10.451.659

Reservepositie

Hieronder vindt u een overzicht van de verwachte standen van de reserves. Om ervoor te zorgen dat de financiële positie van de gemeente ook in de toekomst solide blijft, is het belangrijk om het minimumniveau van de reserves te bepalen. Dit zal worden aangepakt tegen het einde van 2023.

Dit overzicht is gebaseerd op de eindsaldi van de jaarstukken van 2022 en geeft een prognose voor de komende jaren. In deze prognose zijn de verplichtingen uit de meerjarenbegroting van 2024-2027 meegenomen.

Doorkijk Reserves * € 1.000	31-12 2023	Mutatie 2024	31-12 2024	Mutatie 2025	31-12 2025	Mutatie 2026	31-12 2026	Mutatie 2027	31-12 2027
1. Algemene reserve	8.561	835	9.396	3.079	12.475	-720	11.755	-577	11.178
<i>Waarvan:</i>									
<i>Risicoreserve</i>	2.896	0	2.896	0	2.896	0	2.896	0	2.896
<i>Onderzoeksbudget raad</i>	10	0	10	0	10	0	10	0	10
<i>Reserve covid- en energiecrisisfonds</i>	107	0	107	0	107	0	107	0	107
<i>Reserve CollegeActieProgramma</i>	0	0	0	430	430	-215	215	-215	0
<i>Resultaat meerjarenperspectief 2023-2027</i>	69	835	904	2.649	3.553	-505	3.048	-362	2.686
<i>Vrije ruimte</i>	5.479	0	5.479	0	5.479	0	5.479	0	5.479
2. Reserve Transitie Organisatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling (RO)	168	0	168	0	168	0	168	0	168
4. Reserve Economische ontwikkeling	2.653	382	3.035	0	3.035	0	3.035	0	3.035
5. Reserve Beheer openbare ruimte	6.446	-251	6.195	-251	5.944	-251	5.693	-251	5.442
6. Bestemmingsreserve overig	9.896	-574	9.322	-558	8.764	-499	8.265	-485	7.780
Totaal	27.724	392	28.116	2.270	30.386	-1.470	28.916	-1.313	27.603

Algemene Reserve

Risicoreserve

Een risicoreserve is een financiële buffer die een gemeente aanhoudt om onvoorziene risico's en tegenvallers op te vangen. Het doel van een risicoreserve is om ervoor te zorgen dat de gemeente voldoende financiële middelen heeft om onverwachte kosten te dekken zonder dat dit direct gevolgen heeft voor de begroting of andere lopende projecten. Het bedrag en de bestemming van de risicoreserve kunnen variëren, afhankelijk van de specifieke behoeften en risico's van de gemeente. Het is een belangrijk instrument voor financiële stabiliteit en veerkracht van de gemeente.

Reserve covid- en energiecrisisfonds

Deze informatie is gebaseerd op het laatste tweemaandelijks overzicht van het reserve covid- en energiecrisisfonds, zoals gedeeld met de raad op 11 juli.

Reserve CollegeActieProgramma

Het voorstel is om in de begroting voor 2024 een reserve te creëren voor het College Actie Programma (CAP). In deze reserve zal het overschot van de incidentele CAP-middelen van 2023 worden toegevoegd (resultaatbestemming), samen met het bedrag van €430.000 dat is vastgesteld in de perspectiefnota 2024. Om deze reserve voor het CAP te kunnen vormen, zal goedkeuring worden gevraagd aan de raad.

Vrije ruimte en resultaat meerjarenperspectief 2023-2027

In de reserve is al rekening gehouden met €500.000 voor de uitbetaling van de energietoeslag 2023, die we als voorschot van het Rijk hebben ontvangen. Dit bedrag is niet meegenomen in de resultaatbestemming van 2022. We hebben ook rekening gehouden met het verwachte resultaat van 2023 (op basis van de laatste tussenrapportage) en de te verwachten resultaten voor de jaren 2024 tot en met 2027. Voor nu houden we de positieve saldi van 2024-2025 apart om ons eigen vermogen te versterken en te behouden.

Reserve Tranistie Organisatie

In 2023 zullen alle beschikbare middelen voor de organisatieontwikkeling worden gebruikt, waardoor er geen resterend saldo meer zal zijn in deze reserve.

Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling

De reserve wordt aangevuld met bijdragen van ontwikkelaars voor ruimtelijke ontwikkeling. Wanneer er grond wordt verkocht, wordt er een bepaald bedrag per vierkante meter in rekening gebracht en toegevoegd aan de reserve.

Reserve Economische Ontwikkeling

De reserve wordt gevuld met geld van de provincie. De provincie geeft dit geld aan de gemeente als bijdrage voor natuur en voorzieningen buiten de wijk in de omgeving van het AFC. De hoogte van de bijdrage is gebaseerd op het aantal vierkante meters dat verkocht wordt. De gemeente verwacht de komende 7 jaar nog een bedrag te kunnen declareren bij de provincie. Dit is gebaseerd op de verwachte verkoop van vierkante meters.

Reserve Beheer Openbare Ruimte

Een gemeente heeft een reserve voor de openbare ruimte. Deze reserve wordt gebruikt om de kosten van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte te dekken. De reserve bestaat voornamelijk uit twee onderdelen:

1. Dekkingsreserves voor de afschrijvingslasten van investeringen in de openbare ruimte: Deze reserves worden gebruikt om de kosten van de afschrijving van investeringen in de openbare ruimte te betalen. Afschrijving is een proces waarbij de waarde van een investering over een bepaalde periode wordt verdeeld.
2. Reserves voor onderhoud aan kunstwerken en openbare verlichting: Deze reserves worden gebruikt om de kosten van het onderhoud aan kunstwerken en openbare verlichting te betalen. Kunstwerken en openbare verlichting hebben regelmatig onderhoud nodig om in goede staat te blijven.

Bestemmingsreserve overig

Een gemeente heeft bestemmingsreserves. Deze reserves worden specifiek gebruikt om bepaalde doelen te financieren. Het merendeel van deze reserves wordt gebruikt om toekomstige afschrijvingslasten te dekken. Dit betekent dat het geld gereserveerd wordt om in de toekomst de kosten te kunnen betalen van investeringen die in de huidige periode worden gedaan. Op deze manier kan de gemeente ervoor zorgen dat er voldoende geld beschikbaar is om deze afschrijvingskosten te dekken zonder dat het ten koste gaat van andere financiële verplichtingen.

Overige onderwerpen

Subsidieplafonds Welzijnplan

In de Algemene Subsidieverordening gemeente Steenberghe is in artikel 5, lid 1 bepaald dat de gemeenteraad jaarlijks bij de begroting de subsidieplafonds voor de verschillende subsidiesoorten van het Welzijnplan vaststelt. Voor 2024 wordt een bedrag (geïndexeerd) van € 859.438 beschikbaar gesteld voor welzijnssubsidies.

De verdeling luidt als volgt:

- Budgetsubsidies € 690.495
- Basissubsidies € 26.218
- Activiteitensubsidies € 124.025
- Incidentele activiteitensubsidies € 18.700

College Actie Programma

Inleiding

Het College Actie Programma (CAP) is de uitwerking van het raadsakkoord 'Van ambitie naar actie' 2022-2026. Met het CAP geeft het college vorm en inhoud aan de inzet van capaciteit, tijd en middelen ten behoeve van het raadsakkoord. In de begroting 2023 heeft het college hiervoor al een fundament gelegd door negen collegeprioriteiten te benoemen, te weten:

1. Participatie(beleids)kader
2. Toegankelijk sociaal domein
3. Actieplan Wonen
4. Ontwikkelplannen
5. Duurzaamheid
6. Gebiedsontwikkeling en Verkeer
7. Maatschappelijk Vastgoed
8. Economische Kracht en
9. Organisatieontwikkeling (Het programma is afgerond. We gaan door met continue organisatieontwikkeling. Dit lichten wij toe in de paragraaf bedrijfsvoering.)

Daarnaast heeft het college aanvullend nog tien projecten benoemd waar prioriteit aan gegeven wordt als het gaat om het verdelen van schaarse middelen (geld en capaciteit). Dit zijn:

1. Onderwijshuisvesting
2. Ontwikkeling Vossenburcht
3. Programma Ontwikkeling en herstructurering Vitale Vesting Steenberg
4. Woonwagens
5. Omgevingsvisie 2024
6. Uitvoeringsprogramma GVVP
7. Project Verkeersveiligheidsagenda 2025-2026
8. Fort Henricus
9. Linie van de Eendracht
10. Toeristisch recreatieve visie Nieuw-Vossemeer

Over de voortgang op deze 19 collegeprioriteiten zou uw raad vier keer per jaar geïnformeerd worden. Dit werd gekoppeld aan de planning en control cyclus. Rapportages zouden dan plaatsvinden bij de perspectiefnota, de tussenrapportage, de begroting en de jaarrekening. Voor de inhoudelijke rapportage is in deze begroting dezelfde rapportage als uit de tussenrapportage, peildatum 1 augustus 2023, gebruikt. Daar waar sprake is van een substantiele verandering van de stand van zaken is dit vet gedrukt weergegeven. Hieraan is een financieel overzicht voor de begroting 2024 en de uit te voeren acties in 2024 toegevoegd.

CollegeActieProgramma meerjarenbegroting 2024-2027

In de begroting voor 2023 was er een speciaal budget opgenomen, genaamd het eenmalig ontwikkelbudget, voor de jaren 2023-2025.

De onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de financiële mutaties van deze middelen.

Incidentele budgetten CAP 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Participatiebeleid	30.000	pm	-	-
Actieplan wonen	30.000	-	-	-
Ontwikkelpannen	105.000	105.000	pm	pm
RO/Verkeer	430.000	215.000	215.000	215.000
Maatschappelijk Vastgoed	60.000	40.000	30.000	-
Totaal, bestedingen CAP	655.000	360.000	245.000	215.000
Eenmalige middelen; vastgesteld budget	550.000	550.000	-	-
Verschil, totaal	-105.000	190.000	-245.000	-215.000

Een gedeelte van het eenmalig ontwikkelbudget wordt gebruikt als voorfinanciering voor projecten waarvan de kosten op een later moment zouden worden terugverdiend, bijvoorbeeld door de verkoop van grond. Het is echter verwacht dat de inkomsten uit deze projecten pas zullen plaatsvinden in 2026 of 2027. Dit betekent dat er rekening moet worden gehouden met extra financiering voor bepaalde functies binnen het College Actie Programma (CAP) in 2026 en 2027. Deze functies omvatten een Projectleider met een bedrag van €100.000, een Jurist/Adviseur Grondzaken met een bedrag van €75.000, en een Projectondersteuner met een bedrag van €40.000. Deze extra kosten, in totaal €430.000 voor 2026 en 2027, zullen vanaf 2026 worden ingezet

Op dit moment is de nota reserves en voorzieningen nog niet bijgewerkt. Het voorstel is om in de begroting voor 2024 een reserve te creëren voor het College Actie Programma (CAP). In deze reserve zal het overschot van de incidentele CAP-middelen van 2023 worden toegevoegd (resultaatbestemming), samen met het bedrag van €430.000 dat is vastgesteld in de perspectiefnota 2024. Om deze reserve voor het CAP te kunnen vormen, zal goedkeuring worden gevraagd aan de raad.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de financiële mutaties in de CAP-reserve.

Reserve CollegeActieProgramma (CAP)	2024	2025	2026	2027
Beginsaldo	-	68.000	688.000	443.000
Overheveling 2023 (verwacht)	173.000	-	-	-
Extra middelen CAP (PPN 2024)	-	430.000	-	-
Aanvullende (onder)bestedingen	-105.000	190.000	-245.000	-215.000
Eindsaldo (verwacht)	68.000	688.000	443.000	228.000

Collegeactieprogramma

Collegeprioriteit Participatie(beleids)kader

Resultaat 2023	Status
Een vastgesteld beleidskader burgerparticipatie (inclusief projectparticipatie en jongerenparticipatie)	

Coördinerend wethouder

Wethouder Baali

Doelstelling

Wij gaan voor sterke kernen en zelfredzame inwoners. Daarvoor ondersteunen en versterken wij de sociale samenhang in de kernen. Wij betrekken inwoners eerder en anders bij het maken van beleid en uitvoering. Samen met inwoners stellen wij een plan op voor een concreet participatiebeleid. Jongerenparticipatie speelt daarbij een belangrijke rol. Wij streven naar verbondenheid in gemeenschappen en kernen. (Programmabegroting 2023)

Het uiteindelijke resultaat zijn gedragen uitgangspunten over de betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid in Steenbergen.

Toelichting

Het (werken aan) participatiebeleid biedt ruimte om te zoeken naar manieren die passen bij de gemeente, bij de gemeentelijke organisatie en bij de inwoners, bedrijven en andere organisaties. Om zo samen tot de beste resultaten te komen voor een vitale leefomgeving. Werken aan een participatiekader voor Steenbergen doen we dus door verschillende participatietrajecten te doorlopen. Daarmee verzamelen we ingrediënten die mensen (inwoners en ambtenaren) in staat stellen te participeren in Steenbergen; los van het inhoudelijke vraagstuk. Deze ingrediënten worden vastgelegd in een kaderstellend document dat (uiteindelijk) wordt vastgesteld door de raad.

Stand van zaken

Er is inzicht verkregen in de ervaringen (wat gaat goed, wat kan beter) binnen de gemeentelijke organisatie. Er is een eerste aanzet voor een definitie van het participatiekader in Steenbergen, een overzicht van methodes van participatie en er heeft afstemming plaatsgevonden over de te volgen vervolgstappen.

In het participatieve proces van opstellen van het beleidskader wordt de gemeenteraad in het najaar van 2023 uitgenodigd mee te doen. De doelstelling was om eind 2023 het Participatie(beleids)kader aan de gemeenteraad aan te bieden. Door personele wisselingen zoals voorzien in de tweede helft van dit jaar, is nog onduidelijk of deze doelstelling haalbaar blijft. In 2024 wordt het beleidskader toegepast en eind 2024 vindt er een evaluatie plaats. Het beleidskader kan naar aanleiding van deze evaluatie begin 2025 aangepast worden.

In tegenstelling tot de tussenrapportage 2023 denken wij eind 2023 het participatie(beleids)kader vast te stellen.

Begroting 2024

Resultaat 2024

De invoering van het participatiebeleid is geëvalueerd.

Financiële verantwoording collegeprioriteit

Budgetten CollegeActieProgramma	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Inhuur implementatie participatiebeleid.	30.000	pm	-	-	Dekking uit incidentele CAP-middelen

Collegeprioriteit Toegankelijk sociaal domein

Resultaat 2023	Status
Een evaluatie van de huidige werkwijze binnen Vraagwijzer samen met onze zorg- en welzijnspartners	

Coördinerend wethouder

Wethouder Prent

Doelstelling

Het (kunnen) bieden van passende zorg en ondersteuning op alle levensgebieden van inwoners vanuit één herkenbaar punt. Informatie, advies, hulp en ondersteuning zijn letterlijk en figuurlijk goed toegankelijk en worden in een zo vroeg mogelijk stadium geboden daar waar nodig.

Toelichting

Vraagwijzer is onze toegang voor het sociaal domein in Steenberg, waar we met verschillende partners samenwerken één concept. Uitvoeren van deze collegeprioriteit doen we dan ook in samenspraak met deze partners.

Er is een voorlopige planning opgesteld voor deze prioriteit:

2023

1. Een evaluatie van de huidige werkwijze binnen Vraagwijzer samen met onze zorg- en welzijnspartners.

2024 – 2026

2. Ambtelijke visievorming eind 2023/begin 2024

3. Opstellen projectplan begin 2024

4. Subsidieafspraken voor 2025 eind 2024.

Stand van zaken

In verband met prioritering wordt het nieuwe beleidskader sociaal domein in zijn totaliteit (bestaanszekerheid, jeugd, zorg en volksgezondheid) doorgeschoven naar 2025. Buiten het opleveren van het nieuwe beleidskader worden er al wel voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Deze staan toegelicht in Programma 1 en 4. De in de tussenrapportage opgenomen acties (inrichting van de toegang, versterken inkomensondersteuning vanuit Vraagwijzer en de herhuisvesting Vraagwijzer) worden opgepakt.

Collegeprioriteit Actieplan Wonen

Resultaat 2023	Status
1. Overzicht mogelijke instrumenten voor college omtrent sturing van de woningopgave, verdeeld naar direct toepasbaar en nieuwe beleidsinstrumenten	
2. Locatiekeuze flexibele woonvormen	

Coördinerend wethouder

Wethouder Baali

Doelstelling

Het Actieplan Wonen maakt het gehele scala aan instrumenten inzichtelijk (fase 1) en geeft daarmee de bouwstenen voor het actualiseren en aanpassen van het woonbeleid. Dit laatste wordt gecombineerd met het spoor van het opstellen van woonzorgvisies per kern. Met als kader de afspraken in de Woondeal 2022 t/m 2030 met een uitvoeringsprogramma (uitvoeringsprogramma=actualisering actieplan wonen) .

Toelichting

Op weg naar het Actieplan worden de volgende stappen gezet:

1. Overzicht van de mogelijke instrumenten voor het college omtrent sturing van de woningopgave, verdeeld over direct toepasbaar en nieuwe beleidsinstrumenten.
2. Vertaling naar woonbeleid en integratie met Woonzorgvisie te samen met een Uitvoeringsprogramma, alsmede;
3. Een locatiekeuze flexibele woonvormen en realisatie daarvan. Er wordt een locatieonderzoek uitgevoerd om zicht te hebben op de mogelijkheden om op korte en langere termijn de bouw van ten minste 100 flexwoningen te realiseren.

Stand van zaken

Stap 1 is volgens planning in kwartaal 2 2023 opgestart en wordt eind kwartaal 2 afgerond.

Stap 2 wordt in kwartaal 4 2023 opgeleverd.

In het kader van stap 3 is parallel aan de voorbereidingen rondom het Actieplan Wonen een onderzoek uitgevoerd naar potentiële locaties en is een collegebesluit gevraagd om met een select aantal locaties de vervolgstappen te zetten, zoals gesprekken met de eigenaren.

In tegenstelling tot het bovenstaande wordt stap 2 in kwartaal 1 2024 opgeleverd.

Begroting 2024

Resultaat 2024

Fase 2 afgerond

Definitieve locatiekeuze

Financiële verantwoording collegeprioriteit

Budgetten CollegeActieProgramma	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Onderzoekbudget	30.000	-	-	-	Dekking uit incidentele CAP-middelen

Collegeprioriteit Ontwikkelplannen

Resultaat 2023	Status
Veegactie	
Ontwikkelplan Dinteloord	

Coördinerend wethouder

Wethouder Baali

Doelstelling

De maatschappelijke doelstellingen uit de begroting 2022 richten zich op het streven naar een vitale gemeente met vitale kernen. Door in te zetten op vitaliteit kan elke kern van de gemeente Steenberghe haar eigen identiteit en bestaansrecht houden. Dit wordt bereikt door de vraagstukken en wensen, eigenschappen en potenties van elke kern scherp in beeld te hebben.

Dit betreft zowel ruimtelijke vragen als vragen van maatschappelijke aard met ruimtelijke consequenties. Om zicht te krijgen op de vraagstukken en wensen per kern, wordt een ontwikkelplan per kern uitgewerkt.

Toelichting

Veegactie

Voor alle kernen wordt opgehaald wat er aan plannen is. Dit kunnen reeds uitgewerkte plannen zijn, maar ook de minder ver uitgewerkte plannen. Ook zijn er visies en plannen beschikbaar of komen op korte termijn beschikbaar die voor alle kernen gelden. Bijvoorbeeld de woonzorgvisie. Deze stap noemen we de Veegactie omdat we alle lopende initiatieven bij elkaar vegen en per kern een eerste overzicht maken.

Ontwikkelplannen

De ontwikkelplannen zijn een middel om:

- In gesprek te blijven met een kern
- Samen met een kern de ruimtelijke ontwikkelingen af te stemmen
- Afwegingen te kunnen maken die consequenties hebben voor het gebruik van ruimte

Het doel van het project "ontwikkelplannen" is om per kern een ontwikkelplan te maken. In het ontwikkelplan worden de ontwikkelingen per kern weergegeven die consequenties hebben voor het gebruik van ruimte in brede zin.

Stand van zaken

In kwartaal 2 2023 is er gewerkt aan het opleveren van de Veegactie en een plan van aanpak voor het Ontwikkelplan Dinteloord. De Veegactie en het plan van aanpak worden in kwartaal 3 2023 aan het college aangeboden. Het plan van aanpak is tevens de basis voor de overige ontwikkelplannen. De doelstelling was om eind 2023 het ontwikkelplan Dinteloord te kunnen presenteren aan de gemeenteraad. Deze doelstelling blijft ongewijzigd, echter is nog onbekend of door personele wisselingen die voorzien zijn in het tweede deel van 2023, deze doelstelling haalbaar blijft.

Vanwege prioritering is de planning van oplevering Ontwikkelplan Dinteloord verschoven van kwartaal 4 2023 naar kwartaal 2 2024.

Begroting 2024

Resultaat 2024
Afgerond ontwikkelplan Dinteloord.
Evaluatie proces ontwikkelplan Dinteloord
Plan van aanpak voor vervolg

Financiële verantwoording collegeprioriteit

Budgetten CollegeActieProgramma	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Inhuur projectleiding	25.000	25.000	pm	pm	Dekking uit incidentele CAP-middelen
Inhuur participatie	20.000	20.000	pm	pm	
Communicatie	30.000	30.000	pm	pm	
Uitbestedingsbudget	30.000	30.000	pm	pm	

Collegeprioriteit Duurzaamheid

Resultaat 2023	Status
Programma Duurzaamheid Steenberg	
MeerjarenUitvoeringsprogramma Isolatie in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP)	

Coördinerend wethouder

Wethouder Remery

Doelstelling

In het verdrag van Parijs hebben 195 landen afgesproken om in 2050 de stijging van de wereldtemperatuur te beperken om de klimaatdoelstellingen te halen. Wij voelen hierin een sterke lokale verantwoordelijkheid. Naast een beperking van de stijging van temperatuur, speelt ook het aanpassen van klimaat een rol. Beperken is immers niet hetzelfde als nul. Aanpassen aan de toekomst dus. Niet alleen wat betreft klimaat. Ook aanpassen aan de gevolgen van steeds schaarser wordende fossiele brandstoffen, gebruik maken van circulaire bouwmaterialen en leven in harmonie met een bio-diverse natuur.

De gemeente Steenberg wil een leefbare gemeente zijn, voor mens en dier. Een gemeente waar duurzame energie-, water-, voedsel-, grondstoffen-, en afvalkringlopen vanzelfsprekend zijn in een samenhangende duurzame samenleving. Een samenleving waarin ecologie, de mens en economie in balans is.

Bovendien wilt de gemeente Steenberg haar sterke positie in de voedselvoorziening uitbouwen. Uitgroeien tot hét wereldwijde kenniscentrum - en als zodanig internationaal worden herkend - voor het verkorten van de voedselketen en de omslag naar een groene, plantaardige toekomst.

In 2023 worden een Programma Duurzaamheid Steenberg en vier Uitvoeringsprogramma's opgeleverd, te weten:

- a. Energieneutraal Steenberg
- b. Klimaatbestendig Steenberg
- c. Circulair economisch Steenberg
- d. Biodivers Steenberg

Programma Duurzaamheid Steenbergen

Toelichting

De eerste stap die moet worden gezet is het ontwikkelen van een gedragen en integraal duurzaamheidsbeleid. De uitvoeringsprogramma's worden vervolgens hiervan afgeleid.

Stand van zaken

De benodigde Programmamanager is later dan gepland begonnen, waardoor nog niet zeker is of de doelstelling om het Programma Duurzaamheid eind 2023 af te kunnen ronden.

In tegenstelling tot de tussenrapportage wordt het duurzaamheidsbeleid en de uitvoeringsprogramma's kwartaal 1/2 2024 opgeleverd.

Uitvoeringsprogramma's voor de vier deeltrajecten:

- a. Energieneutraal Steenbergen
- b. Klimaatbestendig Steenbergen
- c. Circulair economisch Steenbergen
- d. Biodivers Steenbergen

Toelichting

Met het opstellen van de uitvoeringsprogramma's is nog niet gestart. Hiervoor is eerst het Programma Duurzaamheid nodig.

Stand van zaken

Er wordt wel al een groot aantal activiteiten uitgevoerd op de vier deelonderwerpen, waaronder de vervolgaanpak van de Transitievisie Warmte als kapstok en de subsidieaanvraag in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP; kwartaal 2) en het Investeringsfonds MeerjarenUitvoeringsprogramma Isolatie (kwartaal 2). Planning is wel om de vier uitvoeringsprogramma's eind 2023 op te leveren.

MeerjarenUitvoeringsprogramma (MJUP) Isolatie in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP)

Toelichting

In het kader van de afspraken in het klimaatakkoord zijn gemeenten verplicht om een MJUP Isolatie te maken. Op basis hiervan worden in combinatie van de Uitwerking van de Transitievisie Warmte per kern/wijk gedetailleerde uitwerkingen gemaakt om met name bestaande woningbouw beter te isoleren en alternatieven te bieden voor verwarming door middel van het verbanden van fossiele brandstoffen. In dat kader kan dan ook gebruik worden gemaakt van rijkssubsidieregelingen. Het MJUP is een belangrijke stap in het behalen van ons doel om in 2030 voor 50% energieneutraal te zijn.

Stand van zaken

Het MJUP NIP is in het tweede kwartaal van 2023 opgeleverd.

Begroting 2024

Resultaat 2024
Een vastgesteld en ingericht programma Duurzaamheid met: beleidskader duurzaamheid, 4 uitvoeringsprogramma's (klimaat adaptief, biodiversiteit, energieneutraal, en circulair), inrichting van de programmaorganisatie.

Financiële verantwoording collegeprioriteit

Budgetten CollegeActieProgramma	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Inhuur programmamanager	120.000	120.000	120.000	-	Dekking uit structureel budget duurzaamheid

Collegeprioriteit Gebiedsontwikkeling en Verkeer

Resultaat 2023	Status
Variantenstudie randweg Steenbergen	
Onderzoeken naar mogelijkheden voor tijdelijke en definitieve oplossingen voor de verkeersknelpunten	

Coördinerend wethouder

Wethouder Remery

Doelstelling

Dankzij de A4 heeft Steenbergen een strategische positie in de Zuidwestelijke delta. Met het programma Economische Kracht is deels een richting gekozen om de kansen die hieruit voortvloeien te verzilveren. Deze liggen voornamelijk in de Agrofoodsector en de ontwikkeling van het bedrijventerrein Reinierpolder III. Met het programma Ruimtelijke Ontwikkelingen en Verkeer worden de kansen voor Steenbergen in ruimtelijke zin vertaald. Daarmee heeft het programma gebiedsontwikkeling tot doel:

- Inzicht verkrijgen in de mogelijkheden voor groei in ruimtelijke zin
- Inzicht verkrijgen in de mogelijkheden voor woningbouw en overige ruimtelijke opgaven
- Inzicht verkrijgen in de verschillende scenario's om te komen tot gebiedsontwikkeling
- Infrastructuur ontwikkelen om de kernen Steenbergen en Dinteloord structureel te ontlasten
- Reinierpolder III in samenhang met overige ruimtelijke opgaven te ontwikkelen
- Op basis van gekozen scenario's het overige ruimtelijke programma daadwerkelijk ontwikkelen
- Steenbergen sterker te positioneren als voorloper in de zogeheten groene transitie, naar een groene, duurzame en plantaardige toekomst.

Toelichting

Binnen dit programma vallen de gebiedsontwikkelingen met een breed programma in Steenbergen-West, Steenbergen-Noord en Dinteloord Oost. De randwegen zijn een onderdeel van de gebiedsontwikkelingen in respectievelijk Steenbergen en Dinteloord Oost.

In 2023 worden eerst de knelpunten aangepakt die er nu in Steenbergen (Burgemeester Van Loonstraat en Fabrieksdijk) en Dinteloord zijn. Daarnaast worden de mogelijkheden onderzocht om een omleidingsroute te realiseren zolang de randweg er nog niet is. Ook wordt in 2023 een variantenstudie uitgevoerd naar de mogelijkheden van een randweg in Steenbergen en Dinteloord.

Stand van zaken

Op 7 juni heeft de provincie de programmastatus verleend voor het Regionale Strategische bedrijventerrein van 20 hectare. Tevens heeft de provincie goedkeuring gegeven aan de ontwikkeling van nog eens 10 hectare lokaal bedrijventerrein. Daarmee is een belangrijke mijlpaal voor de gebiedsontwikkeling Steenbergen-West behaald. Voor het verkrijgen van de programmastatus is een ruimtelijke onderbouwing gemaakt. Ook is er een (technische) haalbaarheidsstudie gedaan naar de ontwikkelmogelijkheden voor Steenbergen-West. Er is echter nog meer onderzoek nodig om definitief een aantal scenario's voor ontwikkeling vast te stellen. Er is inmiddels gestart met de variantenstudie op basis van de input van de haalbaarheidsstudie Steenbergen-West en de voortgang van de verstedelijkingsstrategie. Het verkrijgen van de programmastatus is hierin ook meegenomen. Inmiddels is ook gestart met de variantenanalyses voor de verkeersknelpunten.

Begroting 2024

Resultaat 2024
Go-no-go besluit Exploitatie Reinierpolder III
Keuze tracé randweg
Vaststellen ontwikkelprogramma Steenbergen West
Omgevingsvisie Steenbergen West

Financiële verantwoording collegeprioriteit

Budgetten CollegeActieProgramma	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Inhuur programmamanager	40.000	-	-	-	Dekking uit incidentele CAP-middelen
Projectleider	100.000	100.000	100.000	100.000	
Grondzaken/jurist/adviseur	75.000	75.000	75.000	75.000	
Uitbestedingsbudgetten	100.000	-	-	-	
Inhuur Verkeer	75.000	-	-	-	
Projectondersteuning ontwikkelingafdeling	40.000	40.000	40.000	40.000	
Projectondersteuning gebiedsontwikkeling	79.000	79.000	79.000	79.000	Dekking uit economische kracht; onderdeel gebiedsontwikkeling

Collegeprioriteit Maatschappelijk Vastgoed

Resultaat 2023	Status
Accommodatie- en vastgoedbeleid aangeboden aan de raad	

Coördinerend wethouder

Wethouder Prent

Doelstelling

Het hebben van vastgoed is voor de gemeente Steenbergen geen doel maar een middel; een instrument om gebruikers te kunnen faciliteren, te sturen op de realisatie van onze doelstellingen, en zodoende meerwaarde te bereiken voor onze samenleving.

Toelichting

Maatschappelijk vastgoed is met regelmaat onderwerp van gesprek voor college en raad; vaak aan de hand van lopende vraagstukken uit de gemeenschap.

In voorgaande jaren zijn de kadernota maatschappelijk vastgoed (2020) en het uitvoeringsprogramma maatschappelijk vastgoed (2021) vastgesteld, met daarin op hoofdlijnen de uitgangspunten voor onze manier van denken en doen met maatschappelijk vastgoed en een gefaseerde aanpak om deze verder vorm te geven. Om goed onderbouwd en breed afgewogen beslissingen te nemen over ons maatschappelijk vastgoed, zijn een duidelijk kader en heldere spelregels nodig, vastgesteld door de raad. Dat is ons accommodatie- en vastgoedbeleid.

Stand van zaken

De uitvoering van het uitvoeringsprogramma heeft als gevolg van de coronacrisis en personele capaciteit vertraging opgelopen. Inmiddels is het Vastgoed- en accommodatiebeleid in juni 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.

Na vaststelling van het beleidskader zal bekeken worden wat de stand van zaken rondom het uitvoeren van het Uitvoeringsplan Maatschappelijk Vastgoed is. Als dit duidelijk is, kan er een programmaplan voor de verdere uitwerking van het Uitvoeringsplan Maatschappelijk Vastgoed worden opgesteld. Onderdeel hiervan is de uitwerking van het Vastgoed- en accommodatiebeleid. Het programmaplan bevat ook randvoorwaarden die nodig zijn om tot uitvoering te kunnen komen, zoals geld en personele inzet. Ook de planning kan dan opgesteld worden.

Eind 2023 wordt het programmaplan voor Maatschappelijk Vastgoed vastgesteld. Op basis van deze uitkomsten maken we een uitvoeringsplan met planning, capaciteit en middelen. Daarna kunnen we uitvoeren.

Begroting 2024

Resultaat 2024

Vastgesteld uitvoeringsplan

Financiële verantwoording collegeprioriteit

Budgetten CollegeActieProgramma	2024	2025	2026	2027	Toelichting
Projectleider verduurzaming	60.000	40.000	30.000	-	Dekking uit eenmalig ontwikkelbudget 2024
Verduurzaming vastgoed	60.000	60.000	60.000	-	Dekking uit structureel budget duurzaamheid

Collegeprioriteit Economische Kracht

Resultaat 2023	Status
Uitvoeringsprogramma Economische Kracht	
Programmastatus strategisch regionaal bedrijventerrein	
Uitvoeringsprogramma Marketing	

Coördinerend wethouder

Wethouder Gommeren

Doelstelling

Het beleidskader Economische Kracht heeft één duidelijk doel voor ogen en subdoelen voor de viereconomische dragers, te weten Agrofood, Bedrijventerreinen en Vrije Tijdseconomie. In 2024 wordt Zorgconomie toegevoegd. Door focus aan te brengen op deze vier dragers wordt de gehele economie in de gemeente Steenberghe versterkt: groei in productiviteit leidt tot toename van de werkgelegenheid en heeft daarmee een positief effect op andere onderdelen van de economie. Het beleidskader is uitgewerkt in drie concrete producten:

Uitvoeringsprogramma Economische Kracht

Toelichting

In het uitvoeringsprogramma Economische Kracht is per pijler, Agrofood, Bedrijventerreinen en Vrije Tijdseconomie, een waaier aan activiteiten uitgewerkt. Om effectief te zijn, is voor elke activiteit gekeken naar:

- Onderlinge verbinding en mogelijke verbinding met andere activiteiten in de organisatie of in de regio.
- Op welke wijze kunnen we samenwerken met reeds lopende of nog op te starten activiteiten in onze eigen organisatie of daarbuiten
- Hoe vinden we aansluiting bij de verschillende samenwerkingsverbanden in de regio.

Stand van zaken

Dit uitvoeringsprogramma is in juni 2022 vastgesteld en volop in uitvoering.

Programmastatus strategisch regionaal bedrijventerrein

Toelichting

Om de regionale economie te versterken en te faciliteren is er behoefte aan een bedrijventerrein met een regionale functie waar bedrijven zich kunnen vestigen uit de aan onze regio gekoppelde topsectoren. Dit zijn Agrofood, Biobased en Aerospace maintenance. Vanwege de regionale functie is afstemming met de stedelijke regio West-Brabant West en de provincie noodzakelijk. De provincie beslist uiteindelijk over het toekennen van de status “regionaal strategisch bedrijventerrein”.

Stand van zaken

De programmastatus voor Reinierpolder III is door de provincie verleend. In de komende maanden wordt gewerkt aan een plan van aanpak en aan de uitgangspunten voor samenwerking met de overige Brabantse Wal gemeenten. Omdat nu de stap gezet wordt naar concrete ontwikkeling van Reinierpolder III (en tevens de concrete ontwikkeling van het lokale bedrijventerrein) is de ontwikkeling en realisatie van Reinierpolder III opgenomen in het programma Gebiedsontwikkeling en Verkeer. De rapportage over de ontwikkeling van Reinierpolder III is derhalve ook opgenomen in de collegeprioriteit Gebiedsontwikkeling en Verkeer.

Uitvoeringsprogramma Marketing

Toelichting

Bij de vaststelling van het uitvoeringsprogramma Economische Kracht is ook de marketingvisie “Steenbergen heeft goud in handen” vastgesteld. In dit document zijn de uitgangspunten voor marketing en public affairs vastgelegd en dient daarmee als basis voor het uitwerken van de marketingvisie in concrete activiteiten (uitvoeringsprogramma) met als doel de Economische Kracht van Steenbergen te versterken en daarmee de gemeente Steenbergen ook beter op de kaart te zetten.

Stand van zaken

In april 2023 is gestart met het maken van dit uitvoeringsprogramma en een verder uitwerken van de marketing visie in een “position paper”. Het uitvoeringsprogramma marketing wordt in kwartaal 4 van 2023 opgeleverd.

Begroting 2024

Resultaat 2024
Uitvoeringsprogramma Economische Kracht conform planning
Uitvoeringsprogramma Zorgeconomie
Uitvoeren marketingsplan

Overige collegeprioriteiten

Onderwijshuisvesting

Resultaat 2023	Status
Opstellen Integraal Huisvestingsplan	
Scenarioverkenning Dinteloord	

Verantwoordelijk wethouder

Wethouder Prent

Toelichting

In de gemeente Steenbergen zijn er negen basisscholen en één middelbare school. De gemeente heeft de wettelijke plicht om te zorgen voor een voldoende en adequaat aanbod van onderwijshuisvestingsvoorzieningen. In 2022 is samen met de schoolbesturen gestart met het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor de gemeente Steenbergen. Het IHP maakt de opgave voor onderwijshuisvesting voor de komende jaren inzichtelijk. Na besluitvorming is duidelijk welke meerjarige investeringen nodig zijn voor de huisvesting van het primair onderwijs. Die bedragen worden meegenomen in de begroting 2024. Parallel hieraan werken we aan een scenario voor onderwijshuisvesting in Dinteloord naar aanleiding van een tweetal nieuwbouw aanvragen.

Stand van zaken

Naar verwachting wordt het IHP in kwartaal 4 2023 afgerond en daarna ter besluitvorming voorgelegd aan college en raad. Alhoewel het IHP en de bijbehorende investeringsparagraaf nog niet gereed zijn, is al wel duidelijk dat op basis van bouwjaar en technische staat de komende 15 jaar circa 6 scholen vervangen moeten worden dan wel grootschalig gerenoveerd moeten worden. Voor de komende 5 jaar betreft dat 4 scholen.

Tevens wordt er samen met de schoolbesturen aan een onderlegger gewerkt in de vorm van een kindvisie 0-18 jaar. In kwartaal 3 en 4 2023 wordt in meerdere sessies naar een gedragen IHP toegewerkt dat het karakter heeft van een IHP met een Kindvoorzieningenplan (incl. opvang, zorg, samenwerking regulier en speciaal, sport, cultuur).

In tegenstelling tot de tussenrapportage wordt het IHP in kwartaal 1 2024 afgerond.

Begroting 2024

Resultaat 2024

Het IHP is opgesteld en vastgesteld.

Er is een plan van aanpak opgesteld voor onderwijshuisvesting Dinteloord.

Er is een plan van aanpak opgesteld voor onderwijshuisvesting Kiezelrijk.

Ontwikkeling Vossenburcht

Resultaat 2023	Status
Het aanleveren van een compleet voorstel voor Gemeenschapshuis De Vossenburcht voor 1 december 2022 aanbieden aan de raad	

Verantwoordelijk wethouder

Wethouder Baali

Toelichting

Het bestuur van gemeenschapshuis De Vossenburcht (pand is in eigendom van Stadlander) heeft de gemeente in 2019 gevraagd het aanliggende Wit-Gele Kruisgebouw (WGK gebouw) aan te kopen. Dit mede met het oog op enkele gebruiksongemakken van naastgelegen gemeenschapshuis De Vossenburcht. De gemeenteraad heeft op 24 februari 2022 met deze strategische aankoop ingestemd. Bij amendement heeft de raad bepaald dat zij van het college verwacht 'voor 1 december 2022 tot een compleet voorstel voor gemeenschapshuis De Vossenburcht te komen.

Stand van zaken

Omdat in de kern Nieuw-Vossemeer in de komende (10-15) jaar meerdere opgaven op (maatschappelijk) vastgoed (gaan) spelen, wordt onderzocht of deze opgaven zijn te koppelen. Gesprekken met verschillende partijen daarover lopen. Uit deze gesprekken moet blijken welke opgave er voor de gemeente in dit dossier ligt.

De opdracht om tot een toekomstbestendig gemeenschapshuis in Nieuw-Vossemeer te komen wordt uitgevoerd in een omgeving waarin meerdere gebouwen (op termijn) (grootschalig) onderhoud of zelfs vervanging danwel een nieuwe functie nodig hebben. De gemeentelijke gymzaal aan de Achterstraat verkeert in slechte conditie, er zijn gebruiksbependingen aan de Vossenburcht, basisschool het Merijntje heeft tussen nu en 15 jaar (tenminste) groot onderhoud nodig en het parochiebestuur onderzoekt momenteel of Johannes de Doperkerk in de toekomst open kan blijven.

De opdracht voor de Vossenburcht kan volledig onafhankelijk van de overige ontwikkelingen en feiten worden uitgevoerd. Het college heeft er echter voor gekozen om te onderzoeken of de opgave voor de Vossenburcht kan worden gecombineerd met één of meer mogelijke initiatieven (van derden) in hetzelfde gebied, die (op termijn) tot een samenhangende nieuwe indeling voor het gebied kunnen leiden.

Dit onderzoek betekent de dialoog aangaan met betrokken partijen: Stadlander, LPS, bestuur Vossenburcht en de parochie. Om van hen te horen welke (on)mogelijkheden zij voor het gebied zien en wat hun bijdrage daaraan kan zijn. Deze gesprekken kosten tijd. De uitkomst van de gesprekken is niet op voorhand te geven.

Het college heeft 3 (groepen) partijen benoemd die een belangrijke rol in de opdracht Vossenburcht kunnen spelen: Stadlander, de gemeente en derden (zoals commerciële partijen). Het college heeft een aantal scenario's onderscheiden die door, danwel met behulp van, deze partijen werkelijkheid zouden kunnen worden. De uitkomst van de gesprekken moet duidelijk maken welke van deze scenario's realistisch zijn en in meer detail moeten worden uitgewerkt.

Tegelijkertijd bespreken we met Stadlander de mogelijkheden om de door het bestuur van de Vossenburcht ervaren gebruiksbependingen met tijdelijke kosteneffectieve maatregelen (die een definitieve oplossing niet in de weg staan) op te heffen en wat de financiële gevolgen daarvan zijn voor de gebruikers.

Wij hopen de gesprekken met partijen over het 'afstrepen' van scenario's dit jaar af te ronden. Om in het nieuwe jaar een besluit te nemen over de realistische (lange termijn) oplossingen en eventuele tijdelijke oplossingen voor de Vossenburcht. Dan kan een meer concrete opdracht en planning worden opgesteld.

Begroting 2024

Resultaat 2024

Plan van aanpak op basis van keuze van een van de scenario's

Programma Ontwikkeling en herstructurering Vitale Vesting Steenberg

Resultaat 2023	Status
Opstellen handboek Vitale vesting (doelen, ambities, afwegingskader)	

Verantwoordelijk wethouder

Wethouder Baali

Toelichting

We staan voor een aantal grote uitdagingen die vragen om een integrale en gezamenlijke aanpak. De energietransitie, de woonopgave, de veranderingen in de zorg en de klimaatverandering enzovoort. Stadlander heeft besloten om 300 verouderde huurwoningen in het centrum van Steenberg te verduurzamen. TanteLouise wilde aanvankelijk een nieuw verpleeghuis bouwen, maar moet daar vanwege nieuw Rijksbeleid van afzien. TanteLouise is als grote zorgpartij een belangrijke partner om de juiste zorg te blijven verlenen. De gemeente sluit niet alleen aan, maar neemt ook het voortouw in dit herontwikkelproces om gebruik te maken van deze investeringen om het centrumgebied van Steenberg toekomstbestendig te maken voor de komende decennia. Denk daarbij naast wonen en zorg aan de inrichting van de openbare ruimte, infrastructuur, mobiliteit, economie en voorzieningen en vooral en allesomvattend: de leefbaarheid in het centrum. De naam Vitale Vesting is gekozen om de relatie met de geschiedenis van deze vestingstad te benadrukken en uit te lichten.

Stand van zaken

Het communicatieplan (communicatieframe Het goede verhaal) is in kwartaal 2 2023 vastgesteld door de stuurgroep Vitale Vesting. De Beeldkwaliteitsvisie kan in kwartaal 3 of 4 2023 worden vastgesteld en wordt daarna opgenomen in het Handboek Vitale Vesting. Voor de visie op wonen en zorg, die in kwartaal 4 2023 wordt vastgesteld, geldt dezelfde werkwijze (opnemen in Handboek VV).

Bij het opstellen van het Handboek zullen meerdere partners en de inwoners uitgenodigd worden tot participatie. Als dit zover gereed is wordt het Handboek kwartaal 1 2024 voor vaststelling aan de raad aangeboden. Dan kan ook het convenant met Stadlander en TanteLouise afgerond en ondertekend worden.

In kwartaal 3 2023 wordt de fasering van de verduurzamingsprojecten (sloop/renovatie) van Stadlander bekend gemaakt. Dit geeft duidelijkheid over het tijdpad en de keuze voor sloop/renovatie. Dit is belangrijk voor de huurders en de eigenaren van particuliere woningen in deze gebieden. Als eerste concrete fysieke ontwikkeling stond voor 2023 de start van de herontwikkeling Gummarusvelden als eerste deelgebied van Stadlander in de Vitale Vesting op de rol. Dit is in 2018 al aan de bewoners gemeld. In juni 2023 is die start gemaakt en was er een goedbezochte omgevingsdialoog over het schetsontwerp "Gummarushofjes".

De vaststelling van het Handboek Vitale Vesting en het sluiten van het convenant kan pas in kwartaal 1 2024 plaatsvinden terwijl dit kwartaal 4 2023 was gepland. Dit komt omdat de diverse deelonderzoeken op belangrijke thema's (verkeer-openbare ruimte-klimaatadaptatie-energietransitie) niet eerder gereed zijn. De samenhang en beoogde integraliteit zou inboeten als het Handboek toch (maar dan incompleet) zou worden vastgesteld. Kwaliteit gaat voor dit langlopend herontwikkelproces boven tijd. De partnerpartijen willen inhoudelijke onderwerpen/thema's in het

convenant laten opnemen. Dit kan, maar pas na participatie met andere belanghebbenden en inwoners én na vaststelling door de raad. Deelproject Gummarushofjes wordt op basis van de huidige inzichten en met de focus op toekomstbestendig wonen en leven ontworpen en ingericht.

Resultaat 2024

Convenant kwartaal 1 2024

Normalisatie woonwagencentra Steenberg

Resultaat 2023	Status
Herinrichting woonwagenlocaties, verkoop woonwagenstandplaatsen	

Verantwoordelijk wethouder

Wethouder Baali

Toelichting

Het project beoogt de drie woonwagenlocaties in de gemeente Steenberg te normaliseren: blijvend schoon, heel en veilig. Daarbij wil de gemeente afstand doen van het eigendom van de woonwagenstandplaatsen. In het raadsbesluit van december 2022 is vastgelegd dat er op termijn 5 nieuwe woonwagenstandplaatsen moeten worden gerealiseerd (Dinteloord: 2; Nieuw-Vossemeer: 3).

Stand van zaken

- Het woonwagenbeleid 2019 is in december 2022 geactualiseerd en opgesplitst in een 'Kader woonwagenbeleid' en beleidsregels. Dit laatste valt uiteen in: aanpassing 'verhuurbeleid woonwagenstandplaatsen' en opstellen 'beleidsregels woonwagencentra'.
- Er is een (BW) besluit genomen over het gebruik van gemeentegrond bij woonwagenstandplaatsen.
- Woonwagenlocatie Steenberg is heringericht en een aantal standplaatsen is verkocht aan zittende huurders. Herstel van de gebreken in het straatwerk worden in april / mei 2023 verholpen.
- Alle standplaatsen op woonwagenlocatie Nieuw-Vossemeer zijn verkocht aan de zittende huurders.
- Er is een VO gemaakt voor de opwaardering en uitbreiding locatie Dinteloord. Voor zomervakantie 2023 zijn het bestek en de raming daarvoor afgerond.
- Er is een schets gemaakt voor de opwaardering en uitbreiding locatie Nieuw-Vossemeer. Voor zomervakantie 2023 zijn het bestek en de raming daarvoor afgerond.
- Er zijn gesprekken gevoerd met zittende huurders en personen op de wachtlijst gevoerd over het kopen/huren van een woonwagenstandplaats. Dit heeft geresulteerd in de start van een tweede verkoopronde van standplaatsen (Bibobtoets). De verkoop van woonwagenstandplaatsen vergt daardoor meer tijd dan ingepland.
- Er is met Stadlander en Woonkwartier gesproken over hun verantwoordelijkheid ten aanzien van de realisatie van nieuwe huurwoonwagenstandplaatsen. Gesprek loopt en wordt samen met gemeente Bergen op Zoom gevoerd.
- Het planologisch proces voor de uitbreiding van het aantal standplaatsen (buitengebied) is gestart.

De werkzaamheden verlopen grotendeels volgens planning. De verkoop van standplaatsen aan personen op de wachtlijst is (onder voorbehoud niet-negatieve Bibobtoets) dit jaar afgerond. Inmiddels hebben twee zittende huurders en vier personen van de wachtlijst een Bibobtoets met niet-negatief resultaat afgerond. Hen is een standplaats aangeboden. Deze koop- danwel huurovereenkomsten worden door het college in de komende maanden afgehandeld.

Op basis van uw besluit ten aanzien van nieuwe standplaatsen wordt gesproken met de corporaties Stadlander en Woonkwartier. Dit doen we samen met de gemeente Bergen op Zoom. Bij alle partijen is de intentie aanwezig om tot een 'middenweg' te komen voor wat betreft de aanleg van nieuwe standplaatsen en de overname van blijvende huurstandplaatsen. Het feit dat de gesprekken nog lopen, betekent ook dat wij u het toegezegde voorstel over het uitbreiden van het aantal standplaatsen niet in september 2023, maar waarschijnlijk pas in december 2023 kunnen aanbieden.

De planologische procedure die voor de uitbreiding met de provincie moet worden doorlopen (want beide locaties liggen in het buitengebied) is gestart en wordt naar verwachting begin 2024 afgerond. Dit is volgens planning.

Voor wat betreft de opwaardering van de verschillende locaties: de opwaardering van locatie Westlandse Langeweg is afgerond. De straat is hoger aangelegd waardoor de regenwaterafvoer weer op orde is. In de straat zijn twee verkeersdrempels aangelegd.

De tekeningen voor de opwaardering van zowel De Weel als de Tolsedijk zijn gereed. Het bestek en raming worden voorbereid.

De uitkomst van het gesprek met de corporaties, de geactualiseerde ramingen en de aanvullende verkoopopbrengsten zijn input voor het voorstel over de uitbreiding van het aantal standplaatsen dat wij u later dit jaar aanbieden.

Resultaat 2024

Opgewaardeerde openbare ruimte van de locaties De Weel (Dinteloord) en Tolsedijk (Nieuw-Vossemeer)

Één of meerdere nieuwe standplaatsen

Overgedragen huurstandplaatsen aan corporaties

Afgesloten project "normalisatie woonwagencentra"

Omgevingsvisie 2024

Resultaat 2023	Status
Opstellen en vaststellen Omgevingsvisie 2024	

Verantwoordelijk wethouder

Wethouder Baali

Toelichting

De Omgevingswet bepaalt dat elke gemeente een omgevingsvisie dient vast te stellen voor 1 januari 2027. De ontwikkeling van de omgevingsvisie is onderdeel van de implementatie van de Omgevingswet in de gemeente Steenbergen. De omgevingsvisie is onze strategische visie voor de lange termijn voor de gehele Steenbergse (fysieke) leefomgeving. Het streven is om de gemeenteraad in oktober 2024 de omgevingsvisie ter vaststelling aan te kunnen bieden.

Het proces voor het opstellen van de omgevingsvisie bestaat grofweg uit drie fases:

- - inventariseren (in 2023);
- - opstellen ontwerp omgevingsvisie (in de loop van 2023 en de eerste helft van 2024);
- - ontwikkelen vast te stellen omgevingsvisie (in de tweede helft van 2024).

Stand van zaken

De aanbesteding voor het opstellen van de Omgevingsvisie heeft in maart 2023 plaatsgevonden. De fase van inventariseren is gestart en wordt uitgevoerd.

In tegenstelling tot de tussenrapportage wordt het ontwerp omgevingsvisie in 2024 vastgesteld. De definitieve omgevingsvisie wordt in 2025 vastgesteld.

Begroting 2024

Resultaat 2024
Ontwerp omgevingsvisie

Uitvoeringsprogramma GVVP

Resultaat 2023	Status
Uitvoeringsprogramma GVVP; actueel overzicht onderzoeks- en infraprojecten	

Verantwoordelijk wethouder

Wethouder Remery

Toelichting

Bij het opstellen van het GVVP zijn mobiliteitsvraagstukken uit de samenleving vertaald naar 63 projecten. Deze projecten zijn in het MUP gefaseerd uiteengezet in de tijd. Het gaat daarbij om verkeersveiligheidsprojecten, verkeersveiligheidscampagnes, openbaar vervoer voorzieningen en mobiliteitsstudies.

Stand van zaken

Conform amendement A1 GVVP wordt een geactualiseerd uitvoeringsprogramma van het GVVP met de planning en control documenten meegestuurd en een rapportage van verkeersmeldingen toegevoegd aan de perspectiefnota. Hiermee wordt de voortgang van het uitvoeringsprogramma van het GVVP vier keer per jaar gerapporteerd.

In de eerst twee kwartalen van 2023 tot juni is verder invulling gegeven aan veertien doorlopende projecten uit het GVVP en zijn acht nieuwe projecten opgestart. Door verschillende projecten gecombineerd aan te pakken worden in het komende halfjaar nog eens vijf projecten opgestart. Het gaat hierbij om de volgende projecten:

- Adviesraad Verkeer
- Rapportage verkeersveiligheidsmeldingen in de perspectiefnota
- Geactualiseerd uitvoeringsprogramma in de planning & control producten
- Drempelschouw
- Opstellen campagne veilige, gezonde en duurzame mobiliteit
- Uitvoeringsbudget gedragscampagnes
- Optimaliseren van de snelheidsinformatiedisplays
- (Inrichting)plan buurtschappen Notendaal, Oude Heijdijk, Stoofdijk (Zwarte Ruiter), Koeversedijk en Boompjesdijk
- Onderzoek verkeersveilige schoolomgeving
- Aanpassen inrichting Heense Molen
- Studie omleiding (landbouwverkeer) Kruisland
- Jongleren in het verkeer uitvoeren
- Realisatie mobiliteitshub Dinteloord – rotonde
- Aanpakken lokale fietsknelpunten
- Bekijken en optimaliseren omleidingsroutes bij evenementen
- Evaluatie gebruik Markt in relatie tot pilot terrasuitbreiding
- Onderzoek naar de verkeerscirculatie door het centrum van Steenberg

- Evaluatie parkeerbeleid centrum Steenbergen (blauwe zone, routing en vindbaarheid, laden/ lossen, oplaadinfra)
- Herinrichting Fabrieksdijk, Lindenburghlaan, Westdam, de naastgelegen parkeerterreinen en de looproute door de Kromme Elleboog
- Invoeren eenrichtingsverkeer Westvoorstraat, Oostvoorstraat en Raadhuisplein Dinteloord
- Haalbaarheidsstudie omleiding (landbouwverkeer) Steenbergen
- Herinrichting Steenbergseweg Dinteloord
- Variantenstudie randweg Steenbergen met ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden
- Aanpassingen weginrichting traverse Steenbergen (o.a. Burg. Van Loonstraat)
- Haalbaarheidsstudie omleidingsroute Dinteloord
- Opstellen prognosekaart en laadpaalkaart e-laadpunten
- Meetprogramma opstellen en op basis daarvan inkopen (apparatuur of dienst)

In bijlage uitvoeringsprogramma GVVP is een overzicht opgenomen van de GVVP projecten voor 2024.

Resultaat 2024

Zie bijlage meerjarig uitvoeringsprogramma GVVP.

Verkeersveiligheidsagenda 2025-2026

Resultaat 2023	Status
Risico gestuurde Verkeersveiligheidsagenda	

Verantwoordelijk wethouder

Wethouder Remery

Toelichting

Met het Strategisch Programma Verkeersveiligheid (SPV) geeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat aan gemeenten de mogelijkheid om cofinanciering te krijgen voor verkeersveiligheidsmaatregelen. De gemeente Steenbergen heeft zich met succes ingezet om in de eerste en tweede tranche cofinanciering te krijgen voor verkeersveiligheidsmaatregelen die in het Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan (GVVP) zijn opgenomen.

Voor de inschrijvingen van de 3^e tranche in 2024 vraagt het ministerie om een risico gestuurde uitvoeringsagenda van de verkeersveiligheidsmaatregelen. Het ministerie wil aan de hand van verkeersveiligheidsdata een beter beeld scheppen welk verkeersveiligheidsrisico met een maatregel wordt aangepakt.

Stand van zaken

Om tot een risico gestuurde verkeersveiligheidsagenda te komen, is het bureau Royal Haskoning DHV (RHDHV) ingehuurd om een risicoanalyse te maken. Uit deze analyse komen locaties tevoorschijn met de hoogste verkeersveiligheidsrisico's in de gemeente Steenbergen. RHDHV doet daarbij meteen suggesties om de locaties met de hoogste risico's aan te pakken. De maatregelen die door RHDHV worden aangedragen komen met een indicatieve kostenraming.

Na juni 2023 wordt het rapport van RHDHV opgeleverd met daarin de hoogste verkeersveiligheidsrisico's in de gemeente Steenbergen met een indicatieve kostenraming per locatie. Deze ruwe data zal in de daaropvolgende periode worden vertaald naar een verkeersveiligheidsagenda. Deze zal in 2024 gereed komen en als basis dienen om cofinanciering aan te vragen voor de 3^e tranche SPV maatregelen.

Resultaat 2024
Vastgesteld verkeersveiligheidsagenda 2025-2026

Recreatieve ontwikkeling Fort Henricus

Resultaat 2023	Status
Aanbesteding vastgoed Schansdijk 5	

Verantwoordelijk wethouder

Wethouder Prent

Toelichting

In december 2021 heeft de gemeenteraad het Uitvoeringsprogramma Fort Henricus vastgesteld. Eén onderdeel daarvan betrof de recreatieve ontwikkeling van het fort, door middel van de verkoop van de naastgelegen (oostelijke) loods en bedrijfswoning. Die verkoop is door middel van een onderhandse aanbesteding uitgevoerd.

Stand van zaken

- Er is een aanbestedingsdocument opgesteld en vastgesteld door het college;
- De aanbesteding heeft uitgestaan 5 september 2022 tot en met 12 december 2022;
- Het college heeft op 14 april 2023 een besluit over voorlopige gunning van de opdracht; de raad is daarover geïnformeerd;
- Na afloop van de bezwarenperiode doorloopt de winnaar een Bibobtoets. Wanneer deze zonder bezwaar wordt afgerond, wordt de koopovereenkomst ondertekend;
- Daarna is het samen optrekken met winnende partij in de benodigde bestemmingsplanwijziging en monitoring van voortgang;
- Nadat winnende partij aan de slag gaat op locatie heeft de gemeente de taak om de buitenruimte op te knappen. Daartoe wordt de raad te zijner tijd, conform het daartoe aangenomen amendement, opnieuw een voorstel gedaan.

Het college heeft de opdracht op 14 april 2023 voorlopig gegund. Er heeft op 31 mei 2023 een eerste gesprek in het kader van de Bibobtoets in het kader van de vastgoedtransactie met de voorlopig gegunde partij plaatsgevonden. Deze partij heeft begin juli 2023 voor een aantal voor de Bibobtoets benodigde documenten aan de gemeente aangeleverd.

Verwachting is dat deze overige collegeprioriteit in 2023 wordt afgerond.

Linie van de Eendracht

Resultaat 2023	Status
Middels projecten invulling geven aan de doelstellingen van het project	

Verantwoordelijk wethouder

Wethouder Remery

Toelichting

De Linie van de Eendracht is de voorloper van de West-Brabantse Waterlinie en diende als verdedigingslinie om de scheepvaart tussen Zeeland en Holland te beschermen. De linie ligt op grondgebied van de gemeenten Tholen, Bergen op Zoom en Steenberg. De vestingwerken van deze linie zijn nagenoeg allemaal verdwenen. Er is onderzocht welke locaties beleefbaar zijn te maken. Dat zijn er 14. Met een Interreg subsidie worden 5 van deze locaties opnieuw beleefbaar gemaakt. Eén van deze locaties ligt in de gemeente Steenberg (Einde Veerweg in Nieuw-Vossemeer).

Stand van zaken

De Interreg subsidie is aangevraagd en toegekend. Het project is formeel gestart op 15 augustus 2023 en heeft een maximale looptijd van drie jaar. Hogeschool Zeeland is 'leadpartner' voor dit project. Zij heeft namens alle Nederlandse deelnemers een aanvullende subsidie bij het ministerie van EZK aangevraagd. Het is onbekend wanneer uitsluitel over toekenning daarvan volgt.

Er is een gedetailleerde uitwerking van een aantal locaties gemaakt. Eén van de locaties komt voor rekening van de gemeente Steenberg ('einde Veerweg' bij het Schelde-Rijnkanaal in Nieuw-Vossemeer). Om het Interregtraject goed te doorlopen is een ervaren externe partij ingeschakeld die vooral moet toezien op een goede administratieve verantwoording van de subsidie. In de komende maanden wordt de projectorganisatie en -verantwoording ingericht en worden gesprekken met betrokken derde partijen gevoerd.

Resultaat 2024
Inrichting van de locatie Nieuw-Vossemeer is voorbereid.
De verbindende route en de beleefbaarheid van zowel de locatie als de route is voorbereid.

Toeristisch recreatieve visie Nieuw-Vossemeer

Resultaat 2023	Status
Deelproject Tunnel Veerweg Nieuw-Vossemeer	

Verantwoordelijk wethouder

Wethouder Remery

Toelichting

Op basis van een initiatief van de dorpsraad Nieuw-Vossemeer wordt aan de hand van de opgestelde schets van de mogelijkheden om de toeristisch-recreatieve ontwikkeling nabij de kern Nieuw-Vossemeer te versterken een aantal projecten voorbereid en uitgevoerd. Daarbij vindt ook een samenspel plaats met de ambities (subsidie) in het kader van het Interregproject Linie van de Eendracht, waarin meerdere gemeenten participeren.

Met het deelproject Tunnel veerweg is gestart in kwartaal 4 van 2022, in kwartaal 2 van 2023 staat het schetsontwerp gereed gepland. De overige 3 deelprojecten zijn in voorbereiding en kennen een langere doorlooptijd i.v.m. afstemming met diverse stakeholders.

Stand van zaken

Het schetsontwerp van deelproject Tunnel is in april gepresenteerd aan de gemeente en aan de gemeenschap. Met de input uit de opvolgende participatiesessie maakt Studio Onrust een definitief ontwerp, wat aan gemeente en gemeenschap wordt voorgelegd. De deelprojecten Veerweg/pont en fietsverbinding hangen samen met het eerder genoemde project Linie van de Eendracht. Deze delen wachten vooralsnog op een besluit op de subsidieaanvraag.

Omdat er geen belangstelling was bij de vorige eigenaar van camping Mattenburg (Auperlé), heeft RWS aan het Rijksvastgoedbedrijf opdracht gegeven om de erfpachtovereenkomst voor het natuurzwembad te beëindigen. Pas na beëindiging van de huidige overeenkomst kan een nieuwe overeenkomst worden afgesloten. Het is onbekend op welke termijn dit mogelijk is.

Studio Onrust heeft het schetsontwerp van het deelproject op basis van input van betrokkenen vertaald naar een definitief ontwerp. Dit definitieve ontwerp is in juli aan de gemeente en de dorpsraad gepresenteerd en positief ontvangen.

Er wordt nu samen met Studio Onrust gewerkt aan de planning voor de realisatie van het ontwerp. Het deelproject Veerweg/pont (uitkijkpunt over het Schelde-Rijnkanaal) is gekoppeld aan het project Linie van de Eendracht. De huidige stand van zaken is onder dat onderwerp zichtbaar.

Resultaat 2024
Opening van de tunnel
Plan van aanpak voormalig zwembad

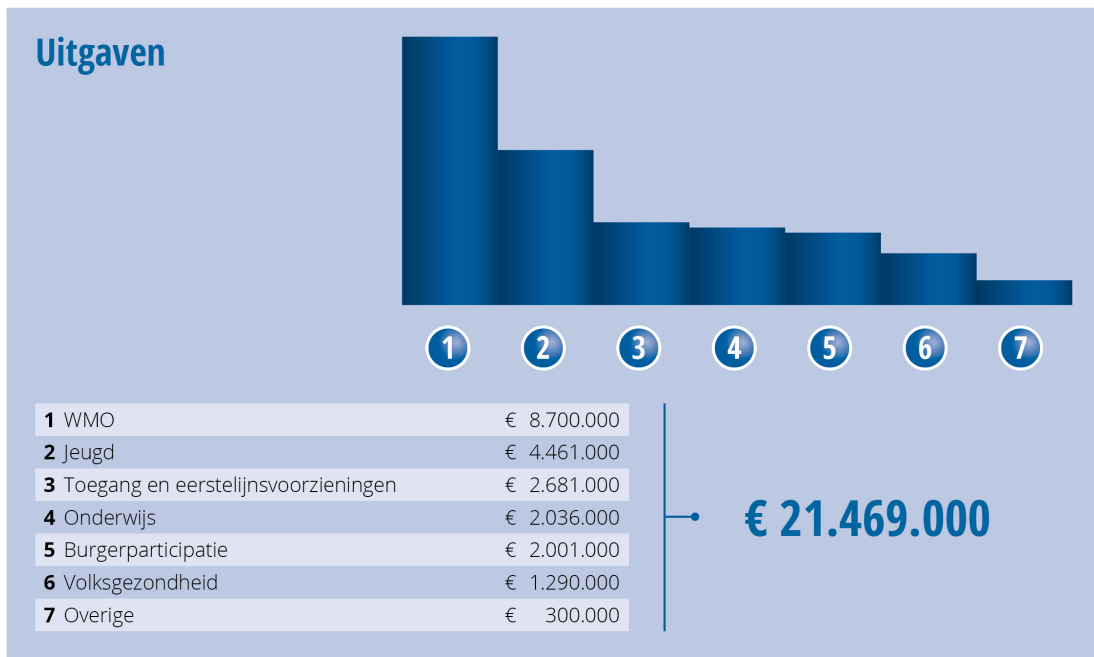
Programma's

Programma 1: Mens en Samenleving

Mens en samenleving

Resultaten vogelvlucht

Resultaten in vogelvlucht

1. Inleiding

Mens en samenleving gaat over al onze inwoners. Kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen; iedereen telt mee. En iedereen moet op een prettige manier kunnen deelnemen aan de samenleving. Daarvoor zijn onze inwoners in eerste instantie zelf verantwoordelijk. Daar waar nodig zorgen wij voor ondersteuning, bijvoorbeeld door voorzieningen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), jeugdzorg en armoedebeleid.

2. Portefeuillehouders

- Wethouder Esther Prent
- Wethouder Nadir Baali

3. Onze ambitie

Binnen dit programma vallen de volgende College prioriteiten:

Collegeactieprogramma (CAP):

- Prioriteit Participatiebeleid
- Prioriteit Toegankelijk sociaal domein
- Prioriteit Maatschappelijk Vastgoed

Overige projecten:

- Onderwijshuisvesting
- Ontwikkeling Vossenburcht

4. Welke acties pakken we op binnen bestaand beleid?

Leefbare kernen

Op de vraag wat Leefbaarheid is, zal iedereen een ander antwoord geven. Voor de één staat een fijn huis in een veilige woonomgeving voorop, voor de ander is juist het voorzieningenniveau of het deel kunnen nemen aan het verenigingsleven en activiteiten belangrijk.

Aan de basis van leefbaarheid in de woon- en werkomgeving ligt participatie: een proces van samenwerking, waarbinnen de belangen samenkomen van organisaties en individuen die bij een buurt, wijk en/of initiatief betrokken zijn waaronder dus ook de gemeente. In 2023 is het participatiebeleid tot stand gekomen; 2024 staat in het teken van de uitvoering van dit beleid, met voortdurende aandacht voor, en bewustwording van (het belang van) participatie. Dat geldt zeker ook voor de gemeentelijke organisatie, die actief opzoek gaat naar de belangen die spelen binnen de gemeenschap. Daarnaast stimuleren we onze inwoners om zelf met initiatieven te komen voor hun eigen leefomgeving .

De concrete actie voor 2024 is:

- Wij voeren het participatiebeleid uit zoals in de collegeprioriteit is aangegeven.

Sociaal domein

Op 3 februari 2023 ondertekenden de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Zorgverzekeraars Nederland en GGD GHOR (de belangenbehartiger voor de publieke gezondheid en veiligheid in ons land) het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Dit akkoord omvat afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2040: weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Uitgangspunt in het GALA is dat we doorbouwen op wat er al is. De afgelopen decennia, en in het bijzonder de afgelopen jaren, is er al veel in gang gezet op het gebied van gezondheid, preventie en een sterke sociale basis¹ door het Rijk, gemeenten en andere betrokken partijen. Met het GALA wordt een volgende stap gezet naar meer samenhang en verbinding tussen al deze initiatieven.

De centrale doelstelling van het GALA (een gezonde generatie in 2040) is in dit akkoord vertaald naar de volgende doelen:

- Terugdringen gezondheidsachterstanden (waaronder Kansrijke Start, gericht op de cruciale eerste 1000 dagen in de ontwikkeling van kinderen);
- Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten;
- Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis;
- Een gezonde leefstijl;
- Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid;
- Vitaal ouder worden;
- Domein overstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur.

De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) is in het GALA benoemd als een belangrijke partij voor het versterken van het gezondheidsbeleid.

Brede specifieke uitkering (Brede SPUK)

Het Rijk ondersteunt gemeenten in de uitvoering van het GALA door structureel en geormerkt budget beschikbaar te stellen. Hiervoor is de Regeling Brede SPUK 2023 - 2026 vastgesteld. Het gaat deels om bestaande Rijksbijdragen, deels om nieuwe. Gemeenten kunnen voor de jaren 2023 t/m 2026 voor de onderstaande thema's een uitkering aanvragen:

Sport en bewegen:

- Brede Regeling Combinatiefunctionarissen
- Lokale uitvoering sportakkoorden

Gezondheid

- Terugdringen gezondheidsachterstanden (voorheen Gezond in de Stad)
- Kansrijke Start
- Aanpak Overgewicht
- Aanpak Valpreventie
- Lokale en regionale aanpak preventie (o.a. coördinerende werkzaamheden)
- Mentale Gezondheid
- Leefomgeving
- Alcoholpreventie

Sociale Basis

- Versterken sociale basis
- Mantelzorg
- Een tegen Eenzaamheid
- Welzijn op Recept

¹ Dit draait om het helpen van elkaar, naar elkaar omkijken en sociale cohesie. Het gaat ook over organisaties, verenigingen en instituten die informeel ondersteunen op het gebied van zorg en welzijn. Een heldere visie op de gemeentelijke sociale basis om deze effectief en integraal te kunnen inzetten ter ondersteuning van de vraagstukken op het gebied van gezondheid en welzijnsbevordering.

De concrete actie voor 2024 is:

- Wij voeren het door het college vastgestelde plan van aanpak SPUK GALA uit.

Vestingloop

De Vestingloop was een groot succes tijdens het jubileumjaar. Deze gaan wij doorzetten in 2024. Op zondag 31 maart, 1^e Paasdag, vindt voor derde keer De Vestingloop Steenbergens plaats. Steenbergens is een van de oudste Vestingsteden van Nederland en kent prachtige hardloop- en wandelparcoursen. Er is een 5 km en 10 km route. Dit evenement bevordert het bewegen en de leefbaarheid.

Jeugdzorg

Transformatie JeugdzorgPlus door af- en ombouw van voorzieningen

In de regiovisie Jeugdhulp 2022-2025 is de kernwaarde 'ieder kind verdient een thuis' opgenomen. Met deze kernwaarde sturen we erop dat hulp voor kinderen zo dicht mogelijk bij het eigen thuis moet worden georganiseerd. Als een kind niet langer thuis kan blijven, moet verblijf zoveel als mogelijk op de reguliere gezinssituatie lijken en zo tijdelijk mogelijk zijn.

Deze kernwaarde sluit aan bij de landelijke transformatieopdracht voor de om- en afbouw van de JeugdzorgPlus (gesloten jeugdhulp). Het Rijk heeft de opdracht gegeven om uiterlijk in 2025 de gesloten jeugdhulp kleinschalig in te richten en in 2030 de beweging naar nul gemaakt te hebben (zo min mogelijk gesloten plaatsingen). Deze opgave komt ook terug in de Hervormingsagenda Jeugd 2023 -2028: het terugdringen van residentiële jeugdhulp (wonen buiten de eigen omgeving). Deze ontwikkelingen leiden tot een grote verandering van het totale jeugdzorglandschap, die niet stopt bij het verminderen van het aantal plaatsen JeugdzorgPlus, maar ook vraagt om sturing op de realisering en ontwikkeling van geschikte en passende alternatieven. De komende jaren zullen de gemeenten hierop beleidsinhoudelijk en financieel op moeten investeren. Alleen op deze manier heeft de transformatie kans van slagen.

De concrete actie voor 2024 is:

- Wij kopen vanuit de jeugdhulpregio West-Brabant West voor de jaren 2024 en 2025 gezamenlijk met jeugdhulpregio's Zeeland en West-Brabant Oost JeugdzorgPlus in. Deze nieuwe inkoopopdracht voldoet aan de verdere afbouw van het aantal gesloten plaatsingen, kleinschaligheid, het ontwikkelen van alternatieven en het waarborgen van de continuïteit van zorg.

GR Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GR GIA) en Meldpunt Crisiszorg (MCZ)

De afgelopen 2 jaar heeft de Gemeenschappelijk Regeling Geweld in afhankelijkheidsrelaties en Meldpunt Crisiszorg (GR GIA en MCZ) een lastige periode doorgemaakt. In deze periode heeft GR GIA en MCZ samen met de uitvoerende organisaties (Veilig Thuis en de Safegroup) alles op alles gezet om de ontstane knelpunten (zoals de wachtlijsten bij Veilig Thuis) op te lossen. Door deze extra inzet hebben beide uitvoerende organisaties weinig tot geen financiële reserves meer om de kwaliteit te verbeteren en (nieuwe) knelpunten op te lossen.

Daarnaast is er ook een extra grote nieuwe instroom van politiemeldingen van personen met verward en/of onbegrepen gedrag bij het Meldpunt Crisiszorg (MCZ). Het MCZ heeft ook onvoldoende middelen om deze uitbreiding van taken binnen de huidige begroting op te pakken.

Op basis van gevoerde gesprekken, de uitgevoerde analyse van het regionale takenpakket van GIA en de doorkijk naar de toekomst, is de conclusie dat er voor het jaar 2024 onvoldoende middelen beschikbaar zijn vanuit de GR GIA en MCZ om de uitvoerende organisaties de subsidies te verlenen die nodig zijn om hun taken volgens de wettelijke richtlijnen en landelijk vastgestelde kwaliteitskaders uit te voeren. Deze conclusie zorgt ervoor dat er geen andere oplossing is dan extra middelen aan de deelnemende gemeenten te vragen, deze extra bijdrage is reeds opgenomen in de perspectiefnota 2024.

De concrete actie voor 2024 is:

- Wij zetten met de extra middelen vanuit de GR GIA en MCZ in op het op orde brengen van de basis, kwaliteit te verbeteren en het oplossen van de knelpunten. Dit zodat de uitvoerende

organisaties hun taken volgens de wettelijke richtlijnen en landelijk vastgestelde kwaliteitskaders kunnen uitvoeren.

Hervormingsagenda Jeugd en doorontwikkeling jeugdhulpregio

Binnen jeugdzorg zijn de afgelopen jaren een grote hoeveelheid knelpunten gesignaleerd. Om deze knelpunten in beeld te brengen, jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) het initiatief genomen om met zorgaanbieders, cliënten(vertegenwoordigers), professionals en de VNG, de Hervormingsagenda Jeugd op te stellen. Het doel is om de knelpunten in de jeugdzorg daarmee structureel aan te pakken. De Hervormingsagenda Jeugd is inmiddels (juni 2023) definitief vastgesteld, ondertekend en aangeboden aan de Tweede Kamer en de Eerste Kamer. De concrete uitwerking van de Hervormingsagenda Jeugd volgt nog. De ontwikkelingen gaan naar verwachting wel extra (financiële) inzet vragen. Op dit moment is nog niet duidelijk wat hiervan de omvang is, in de risicoparagraaf wordt dit nader toegelicht. Het Rijk heeft immers de komende jaren ook flinke bezuinigingen gepland staan en het vraagt om beleidsmatige en financiële keuzes.

Binnen de jeugdhulpregio West-Brabant West (WBW) waarin 9 gemeenten (ook de gemeente Steenbergen) samenwerken op het gebied van (regionaal) jeugdbeleid worden de ontwikkelingen op de voet gevolgd en sorteren we waar mogelijk al voor op de komende veranderingen. We dragen ook landelijk bij aan de verbinding tussen veiligheid en jeugd, doordat we als jeugdhulpregio WBW een landelijke "proeftuin" zijn voor het toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming.

De concrete actie voor 2024 is:

- Wij geven uitvoering aan de Hervormingsagenda.

Ontwikkelingen Ernaartoe-team Steenbergen

Binnen de gemeente Steenbergen is het Ernaartoe-team sinds 2019 actief als pilot. Het Ernaartoe-team onderscheidt zich door outreachend hulp te bieden aan inwoners die niet zelf om hulp willen, kunnen of durven te vragen. Het Ernaartoe-team is een gespecialiseerde aanvulling op de reguliere zorg binnen Vraagwijzer Steenbergen. Het team slaat de brug tussen zorgmijders (mensen die zelf niet om hulp vragen of zorg niet willen accepteren) en de reguliere hulpverlening. Het zwaartepunt van deze hulpverlening ligt bij het vinden van de inwoners om wie dit gaat en de binding met deze mensen te versterken/borgen. Zodra de inwoner open staat voor hulpverlening en de situatie is gestabiliseerd, wordt de inwoner overgedragen naar de reguliere hulpverlening. Bij gezinnen met problemen zijn vaak ook kinderen betrokken. Een uitgangspunt van het Ernaartoe-team is dat je door eerst ouders te helpen, je ook de kinderen helpt. Hierdoor hoeft een gezin niet langdurig blootgesteld worden aan een stressvolle thuissituatie, waardoor kinderen niet onnodig belast hoeven te worden met hulpverlening binnen jeugdzorg. Uit de resultaten blijkt dat het Ernaartoe-team werkt! Zowel voor huishoudens met als zonder jeugd. Er is een stijging van het aantal meldingen ten opzichte van de jaren daarvoor, maar we zien ook dat problemen structureel worden aangepakt en opgelost. De inzet van het Ernaartoe-team zorgt voor ontschotting en kortere lijnen, en voorkomt onnodige inzet van (dure) (jeugd)hulp. Ook sorteren we hiermee voor op de hervormingsagenda Jeugd (sterke lokale teams). Dit doen we vooruitlopend op de evaluatie van toegankelijkheid sociaal domein die in 2025 wordt uitgevoerd.

De concrete acties voor 2024 zijn:

- Wij halen het Ernaartoe-team uit de pilotfase en borgen dit team duurzaam binnen het gemeentelijk voorliggend veld en de gemeentelijke organisatie.
- Wij breiden het Ernaartoe-team uit met 0,78fte om aan de ontwikkelingen die het sociaal domein vraagt te kunnen voldoen.

Extra capaciteit Leerplicht

In december 2022 is er een landelijke norm vastgesteld (Ingradonorm) met de wettelijke basistaken vanuit de leerplichtwet. Hieruit blijkt dat er voor de netwerksamenwerking 1,77 fte meer nodig is dan de huidige structurele bezetting. Voor Steenbergen is het capaciteitstekort 0,23 fte. De benodigde extra formatie betekent structureel een extra bedrag van ongeveer €25.000 per jaar.

De concrete actie voor 2024 is:

- Wij zetten 0,23fte extra leerplicht in om de kwaliteit van de uitvoering te kunnen borgen en aan de wettelijke taken te kunnen voldoen.

Aanbevelingen Rekenkamercommissie n.a.v. coronasteunfonds

Op het terrein van verstrekte subsidies heeft de rekenkamer een aantal aanbevelingen gedaan welke wij opvolgen.

De concrete acties voor 2024 zijn:

- Wij richten een coördinatiepunt in voor het subsidie proces.
- Wij digitaliseren het subsidie proces.

Wet maatschappelijke ondersteuning

Binnen de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning zien we een grote groep inwoners die ieder op hun eigen manier met kwetsbaarheid te maken hebben. Soms is dit kortdurend en bieden we ondersteuning om tijdelijk op terug te vallen. Regelmatig is dit langdurig noodzakelijk omdat de beperkingen blijvend van aard zijn of problematieken in elkaar grijpen. Als gevolg van de vergrijzing, chronisch ziekten, eenzaamheid, maar ook financiële problematiek en GGZ problematiek in de wijken hebben we te maken met een jaarlijks grotere wordende groep inwoners die we ondersteuning bieden. We overwegen hierin steeds welke voorzieningen we vanuit het Wmo maatwerk – met indicatie - bieden en welke voorzieningen zonder indicatie vanuit de Wmo ontwikkeld en geboden worden. De druk binnen de sector is hoog, personeel is in steeds beperktere mate aanwezig en zwaar belast. Het bieden van een reëel tarief is daarmee van groot belang.

Ook kijken we in 2024 naar onze interne processen binnen Vraagwijzer om de dienstverlening aan inwoners optimaal te bieden. De samenwerking met het Ernaar Toe Team zorgt ervoor dat we zorgmijdende inwoners eerder in beeld krijgen. In 2024 starten we met de Brabantse Wal gemeenten met voorbereidend onderzoek om tot nieuw beleid en passende Wmo voorzieningen op het gebied van huishoudelijke ondersteuning en begeleiding te komen. Daarna start een inkooptraject met als doel nieuwe Wmo overeenkomsten vanaf 2026.

In de regio van zes gemeenten in West-Brabant West werken we aan een nieuwe wijze van samenwerken op de onderwerpen beschermd wonen, maatschappelijke opvang, OGGZ en verslavingsbeleid. We geven uitvoering aan de acties uit het uitvoeringsprogramma regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De invoering van de Wet woonplaatsbeginsel beschermd wonen geeft onze gemeente een grotere verantwoordelijkheid in de uitvoering van deze Wmo taak vanaf 2024.

De concrete acties voor 2024 zijn:

- Wij starten inkooptrajecten op voor nieuwe overeenkomsten voor huishoudelijke ondersteuning en begeleiding vanaf 1 januari 2026.
- Wij voeren een voorbereidend onderzoek en beleidsvorming uit met betrekking tot de inkooptrajecten.
- Wij geven uitvoering aan de acties uit het uitvoeringsprogramma regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
- Wij implementeren de Wet woonplaatsbeginsel beschermd wonen vanaf 1 januari 2024.
- Wij werken een samenwerkingsvorm uit om de samenwerking tussen de 6 gemeenten te borgen.

5. Binnen welke beleidskaders handelen we?

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Beleidsplan Zorg voor Jeugd West Brabant 2015-2017	2014
Subsidieverordening Welzijn gemeente Steenbergen	2016
Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2018	2017
Verordening adviesraad Sociaal Domein	2017
Beleidskader Zorg voor Jeugd	2018
Nota Sociaal Domein	2018
Nota kwaliteitsimpuls Welzijnswerk	2018
Nota kerngericht werken en overheidsparticipatie	2018
Beleidsnota Steenbergen Vitaal	2018
Beleidskader Jeugd en Jongerenwerk 2019-2022	2019
Beleidskader Bestrijding laaggeletterdheid 2020-2023	2019
Verordening Jeugdhulp gemeente Steenbergen 2019	2019
Kadernota Maatschappelijk Vastgoed	2020
Kadernota Leefbaarheid en Kernen	2020
Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Steenbergen	2021
Nota Steenbergen tegen Eenzaamheid 2022-2024	2022
Regiovisie jeugdhulp West-Brabant west 2022-2025	2022
Kadernota Spelen en Bewegen	2022

6. Wat mag het kosten?

Programma 1 M&S: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
Sportbeleid en activering	344	261	300	285	285	285
Samenkracht en burgerparticipatie	3.205	2.101	2.001	2.000	2.002	2.005
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.082	2.380	2.681	2.681	2.681	2.681
Onderwijshuisvesting	908	825	724	699	688	684
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.350	1.245	1.312	1.312	1.313	1.314
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	902	1.326	1.390	1.399	1.399	1.399
Maatwerkdienstverlening 18+	6.386	-	-	-	-	-
Hulp bij het huishouden (WMO)		2.869	3.614	3.614	3.614	3.614
Begeleiding (WMO)		1.471	1.640	1.640	1.640	1.640

Programma 1 M&S: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Dagbesteding (WMO)		1.642	1.832	1.832	1.832	1.832
Overige maatwerkarrangementen (WMO)		11	9	9	9	9
Maatwerkdienstverlening 18-	4.209	-	-	-	-	-
Jeugdhulp begeleiding		5	-	-	-	-
Jeugdhulp behandeling		1.415	1.520	1.217	1.217	1.217
Jeugdhulp dagbesteding		310	310	244	244	244
Jeugdhulp zonder verblijf overig		141	210	210	210	210
Pleegzorg		170	170	170	170	170
Gezinsgericht		1.135	1.135	892	892	892
Jeugdhulp met verblijf overig		404	404	317	317	317
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf		55	55	55	55	55
Gesloten plaatsing		150	322	304	304	304
Beschermd wonen (WMO)		98	104	104	104	104
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)		92	111	111	111	111
Geescaleerde zorg 18-	456	-	-	-	-	-
Jeugdbescherming		153	180	180	180	180
Jeugdreclassering		153	154	154	154	154
Volksgezondheid	1.177	1.175	1.290	1.309	1.331	1.353
Mut.res.progr.mens en samenleving		-	-	-	-	-
Totaal lasten	21.019	19.586	21.469	20.739	20.753	20.774
Baten						
Sportbeleid en activering	38	-	109	109	109	109
Samenkracht en burgerparticipatie	1.961	219	219	219	219	219
Onderwijshuisvesting	86	-	-	-	-	-
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	524	425	425	425	425	425
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	13	3	158	158	158	158
Maatwerkvoorzieningen 18+	251	155	-	-	-	-
Mut.res.progr.mens en samenleving	120	80	80	80	72	70
Totaal baten	2.993	881	990	990	982	980
Saldo	-18.026	-18.705	-20.479	-19.749	-19.771	-19.794

Het voornoemde financiële overzicht is inclusief de incidentele baten en lasten. Voor de bepaling van het structurele saldo moeten deze incidentele baten en lasten eruit gehaald worden.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten betreffende dit programma.

Overzicht incidentele baten en lasten		2024	2025	2026	2027
1. Programma mens en samenleving					
Taakveld	Toelichting				
Lasten					
Sportbeleid en activering	NK tijdrijden	15.000			
Totaal lasten		15.000	-	-	-
Baten					
Onttrekkingen reserves					
1. Programma mens en samenleving		80.326	80.326	72.111	72.111
Waarvan structureel:					
Overzicht structurele mutaties reserves		-80.326	-80.326	-72.111	-72.111
Mutaties reserves		-	-	-	-
Totaal baten		-	-	-	-
Incidentele baten en lasten (baten (negatief)/lasten (positief)) *		15.000	-	-	-
* Een batensaldo heeft een nadelig effect op het begrotingssaldo en een lastensaldo dus een voordelig.					

Investeringsen

Investeringsen 2024	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode
Programma Mens en Samenleving				
66100501 Beveiligingsinstallaties peuterspeelzaal Pipi	n.v.t.	32.670	2.178	15 jaar
68300700 Zonnepanelen gemeentelijke gebouwen	n.v.t.	250.000	16.667	15 jaar
66100301 LED + nood verlichting gemeenschapshuis 't Cromwiel	Nieuw	199.650	13.310	15 jaar *
66100300 LED + nood verlichting MFA Kruisland	Nieuw	223.850	14.923	15 jaar *
66100303 LED + nood verlichting dorps huis Dinteloord	Nieuw	30.250	2.017	15 jaar **
TOTAAL 2024		736.420	49.095	
Nieuwe investeringen na de perspectiefnota 2024-2027 worden hieronder toegelicht				

Toelichting nieuwe investeringen 2024

* In het kader van verdere verduurzaming is het streven om de huidige verlichting en noodverlichting te vervangen voor LED die dimbaar is. De Led verlichting draagt bij aan:

- Lager energieverbruik.
- Lagere structurele en exploitatielasten.
- Langere technische levensduur.
- Duurzaamheidsdoelstellingen.

Door KNX toe te passen bij de binnenverlichting, kunnen we optimaal gebruik maken van energiebesparende functies zoals het dimmen of uitschakelen van verlichting wanneer deze niet nodig is. Op deze manier kunnen we efficiënter omgaan met energie en kosten besparen. KNX is een standaard voor gebouwautomatisering waarmee verschillende systemen in een gebouw met elkaar kunnen communiceren.

** De noodverlichting dient vervangen te worden. In het kader van verdere verduurzaming dient de noodverlichting vervangen te worden in LED noodverlichting.

Investerings 2025	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode
Programma Mens en Samenleving				
66100302 Renovatie dak + isoleren gemeenschapshuis De Vaert	n.v.t.	50.820	2.033	25 jaar
66100303 Beveiligingsinstallatie dorps huis Dinteloord	n.v.t.	45.980	3.065	15 jaar
66100501 Brandmeldinstallatie peuterspeelzaal Pipi	n.v.t.	21.190	1.413	15 jaar
TOTAAL 2025		117.990	6.511	
Nieuwe investeringen na de perspectiefnota 2024-2027 worden hieronder toegelicht				

Investerings 2026	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode
Programma Mens en Samenleving				
66100303 Verv. lift dorps huis Dinteloord	n.v.t.	54.450	3.630	15 jaar
TOTAAL 2026		54.450	3.630	
Nieuwe investeringen na de perspectiefnota 2024-2027 worden hieronder toegelicht				

Investerings 2027	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode
Programma Mens en Samenleving				
65600001 Brandmeldinstallatie Bibliotheek Blauwstraat 30	n.v.t.	18.000	1.200	15 jaar
66100302 Warmwater- en verwarmingsinstallatie dorps huis Siemburg	n.v.t.	78.650	5.243	15 jaar
TOTAAL 2027		96.650	6.443	
Nieuwe investeringen na de perspectiefnota 2024-2027 worden hieronder toegelicht				

Verbonden partijen

Aan de doelen van dit programma werken wij samen met de volgende verbonden partijen:

Gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten

De gemeenschappelijke regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de uitvoering van de Leerplichtwet 1969 en de Regionale Meld en Coördinatiefunctie.

Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst West-Brabant

De GGD heeft tot doel bij te dragen aan de voorbereiding van en uitvoering te geven aan het beleid van de achttien daarin deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg in het algemeen en de collectieve preventie.

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord
Deze gemeenschappelijke regeling heeft tot doel het verlenen
of doen verlenen van ambulancezorg.

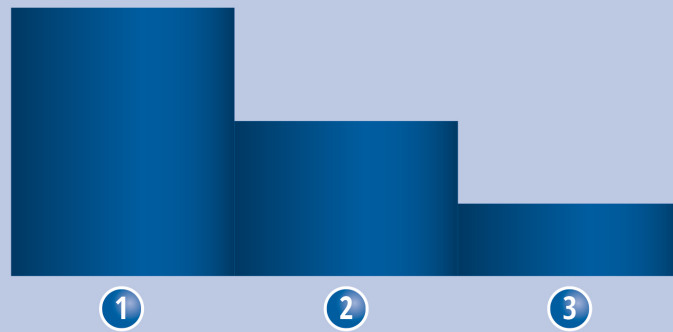

Programma 2: Kunst, Cultuur en Erfgoed

Kunst, cultuur en erfgoed

Resultaten vogelvlucht

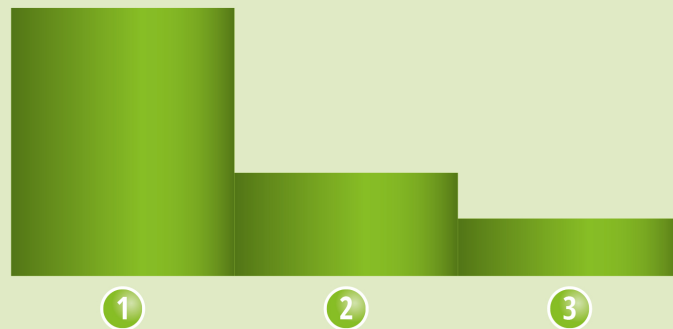
Uitgaven

1 Media/Bibliotheek	€ 483.000
2 Cultuur-Presentatie/Productie/Participatie	€ 246.000
3 Cultuur en Erfgoed	€ 153.000

€ 882.000

Inkomsten

1 Media/Bibliotheek	€ 105.000
2 Cultuur-Presentatie/Productie/Participatie	€ 20.000
3 Bijdrage reserves	€ 12.000

€ 137.000

Resultaten in vogelvlucht

1. Inleiding

Kunst, cultuur en erfgoed is van ons allemaal. Het stimuleert de sociale samenhang, bevordert de leefbaarheid en bepaalt mede de identiteit van onze gemeente. Veel activiteiten en initiatieven komen vanuit onze inwoners zelf. De gemeente maakt dit mede mogelijk en betaalt mee aan initiatieven voor bijvoorbeeld erfgoed, cultuur, leefbaarheid en participatie. De belangrijkste doelstelling is dat alle kernen hun eigen identiteit en karakter behouden; dat geeft onze gemeente als geheel een unieke waarde. Die dragen we graag uit met onze inwoners en naar onze gasten.

2. Portefeuillehouders

- Wethouder Maurice Remery
- Wethouder Nadir Baali
- Wethouder Esther Prent

3. Onze Ambitie

Voor dit programma zijn geen collegeprioriteiten opgenomen.

4. Welke acties pakken we op binnen bestaand beleid?

Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob)

Door een wijziging van de bibliotheekwet (Wsob) krijgen gemeenten vanaf 2025 een uitbreiding van de wettelijk taak. De gemeente Steenbergen heeft hiervoor in 2023 een SPUK (specifieke uitkering) aangevraagd en toegekend gekregen. Deze middelen kunnen tot eind 2025 worden besteed. De uitvoering van deze wettelijke taak wordt belegd bij de Bibliotheek West-Brabant.

De concrete actie voor 2024 is:

- Wij stellen samen met de Bibliotheek West-Brabant een plan op voor de besteding van deze middelen om de wettelijke taak te kunnen uitvoeren.

Informatiepunten Digitale Overheid (IDO)

Steenbergen ontvangt een specifieke uitkering voor de uitvoering van de IDO's. De uitvoering is belegd bij de bibliotheek West-Brabant.

De concrete actie voor 2024 is:

- Wij monitoren de voortgang van de IDO's en de besteding van de middelen.

Samen blijven(d) herdenken / 80 jaar bevrijding

In overleg met alle lokale organisaties die betrokken zijn bij de verschillende herdenkingsactiviteiten in onze gemeente, en met regionale instanties zoals de Stichting Bevrijding Brabantse Wal, wordt toegewerkt naar een permanent samenwerkingsverband onder de noemer "Samen Blijven(d) Herdenken". Doel hiervan is om het herdenken in onze gemeenschap toekomstbestendig te (helpen) maken, alsook om elke vijf jaar – met elkaar – vorm en inhoud te kunnen geven aan de lustrumherdenkingen. Dit alles betreft zowel de herdenking van de Tweede Wereldoorlog als de herdenking van de Watersnoodramp van 1953. Een bedrag van € 75.000,- is opgenomen in de begroting van 2024 voor de herdenking en viering van "80 jaar vrijheid" in 2024-2025 in onze gemeente. Het jaarlijkse budget van € 25.000,- voor o.a. het zichtbaar en beleefbaar maken en

houden van ons oorlogsverleden, het behoud van militair erfgoed en het bezoekerscentrum Militaire Begraafplaatsen Brabantse Wal conform de uitwerking in dit voorstel te benutten.

De concrete actie voor 2024 is:

- Wij herdenken 80 jaar bevrijding.

Ondersteuning verenigingen cultureel veld

In de coronaperiode is aan culturele verenigingen extra ondersteuning geboden. Tijdens deze periode is door de (ambtelijke) verenigingsondersteuner van onze gemeente een intensieve band met verenigingen opgebouwd. Op dit moment zien we dat culturele verenigingen het nog steeds moeilijk of zelfs moeilijker hebben. Zij zijn gebaat bij blijvende extra ondersteuning. De verenigingsondersteuner biedt hulp bij zaken zoals o.a. ledenwerving, invulling vacatures (dirigent, docent, vrijwilliger), subsidieaanvragen, vergunningaanvragen, etc. De verenigingsondersteuner beschikt over adequate kennis door bijscholing en draagt deze over aan de verenigingen. De verenigingsondersteuner zorgt voor verbinding tussen verenigingen, doelgroepen en kernen. Het doorzetten van de verenigingsondersteuner is essentieel om toekomstgericht naar cultuur in de gemeente te blijven kijken. Het contract met de verenigingsondersteuner in het culturele veld loopt 31 december 2023 ten einde. Wenselijk is het contract met een jaar te verlengen.

Klaprozenveld

Realisatie herinrichting klaprozenveld te Welberg in november 2024. Het bevrijdingsmonument "De Klok" blijft centraal staan, daarnaast wordt meer ruimte gecreëerd voor het herdenken van oorlogen en vredesmissies waarbij sindsdien Nederlandse burgers en militairen bij betrokken zijn geweest en zijn omgekomen. De schetsfase is afgerond. Een maximaal bedrag van €150.000,- wordt gevraagd. Door werving van fondsen en subsidies wordt verwacht dat dit bedrag niet volledig besteed hoeft te worden. Zekerheid hierover ontstaat naar verwachting echter pas in het voorjaar van 2024.

De concrete actie voor 2024 is:

- Wij realiseren een klaprozenveld voor 2 november 2024 wanneer op deze locatie wordt stilgestaan bij 80 jaar vrijheid.

Fort Henricusdag

Zo'n 1.000 kinderen van de basisscholen uit onze gemeente hebben in het jubileumjaar de Fort Henricusdag bezocht. Gezien het grote succes, zeker ook in het kader van cultuur- en erfgoededucatie, verdient deze dag het om opnieuw georganiseerd te worden.

De concrete acties voor 2024 zijn:

- Wij gaan in 2024 een Fort Henricusdag organiseren.

5. Binnen welke beleidskaders handelen we?

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Kunst en cultuurnota 2014-2017 "De smaak van Steenberg"	2013
Erfgoedbeleid	2018

6. Wat mag het kosten?

Programma 2 K, C&E: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
Cultr-presentatie/productie/participatie	592	119	246	145	145	145
Cultureel erfgoed	144	200	153	154	154	154
Media/Bibliotheek	405	486	483	483	483	484
Mut.res.progr.kunst,cult&erfgoed	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	1.141	805	882	782	782	782
Baten						
Cultr-presentatie/productie/participatie	244	20	20	20	20	20
Media	28	84	106	106	106	106
Mut.res.progr.kunst,cult&erfgoed	233	12	12	12	12	12
Totaal baten	505	116	137	137	137	137
Saldo	-636	-689	-745	-645	-645	-645

Het voornoemde financiële overzicht is inclusief de incidentele baten en lasten. Voor de bepaling van het structurele saldo moeten deze incidentele baten en lasten eruit worden gehaald.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten betreffende dit programma.

Overzicht incidentele baten en lasten		2024	2025	2026	2027
2. Programma kunst, cultuur en erfgoed					
Taakveld	Toelichting				
Lasten					
Cultuurprestatie, - productie en -participatie	Samen blijvend herdenken/80 jaar bevrijding	75.000			
	<i>Samen Blijven(d) Herdenken/80 jaar vrijheid. In 2024 is het 80 jaar geleden dat het zuiden van Nederland werd bevrijd en een einde kwam aan de bezetting. Samen Blijven(d) Herdenken zorgt ervoor dat deze gebeurtenissen en de mensen die zich hiervoor, wel of niet ten koste van hun eigen leven, hebben ingezet, ook in de toekomst niet zullen worden vergeten.</i>				
Totaal lasten		75.000	-	-	-

Overzicht incidentele baten en lasten		2024	2025	2026	2027
Baten					
Onttrekkingen reserves					
2. Programma kunst, cultuur en erfgoed		11.911	11.911	11.911	11.911
Waarvan structureel:					
Overzicht structurele mutaties reserves		-11.911	-11.911	-11.911	-11.911
Mutaties reserves		-	-	-	-
Totaal baten		-	-	-	-
Incidentele baten en lasten (baten (negatief)/lasten (positief)) *		75.000	-	-	-
* Een batensaldo heeft een nadelig effect op het begrotingssaldo en een lastensaldo dus een voordelig.					

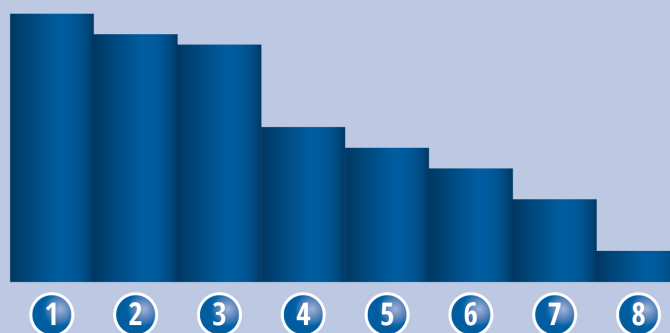

Programma 3: Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid

Leefomgeving en duurzaamheid

Resultaten vogelvlucht

Uitgaven

1 Verkeer en Vervoer	€ 4.974.000
2 Riolering, Openbaar Groen en (openlucht)Recreatie	€ 4.544.000
3 Afval en milieubeheer	€ 4.324.000
4 Crisisbeheersing en Brandweer, Openbare Orde en Veiligheid	€ 2.712.000
5 Fysieke Bedrijfsinfrastructuur, Ruimtelijke ordening, Wonen en Bouwen	€ 2.490.000
6 Grondexploitatie	€ 2.058.000
7 Sportaccommodaties	€ 1.480.000
8 Overige	€ 126.000

→ **€ 22.708.000**

Inkomsten

1 Milieu en Afval	€ 4.271.000
2 Grondexploitatie	€ 2.944.000
3 Riolering, Openbaar Groen en (openlucht)Recreatie	€ 2.091.000
4 Fysieke Bedrijfsinfrastructuur, Ruimtelijke ordening, Wonen en Bouwen	€ 937.000
5 Bijdrage reserves	€ 479.000
6 Sportaccommodaties	€ 419.000
7 Verkeer en Vervoer	€ 267.000
8 Overige	€ 96.000

→ **€ 11.504.000**

Resultaten in vogelvlucht

1. Inleiding

Leefomgeving en Duurzaamheid gaat over de leefomgeving van onze inwoners en ondernemers, bijvoorbeeld de buurt, de wijk, het centrum, het buitengebied, het bedrijventerrein of het sportveld. Een schone en veilige leefomgeving voor inwoners, ondernemers en verenigingen staat centraal. Niet alleen voor nu, maar zeker ook voor de toekomst.

2. Portefeuillehouders

- Burgemeester Ruud van den Belt
- Wethouder Maurice Remery
- Wethouder Kees Gommeren
- Wethouder Esther Prent
- Wethouder Nadir Baali

3. Onze ambitie

Binnen dit programma vallen de volgende College prioriteiten:

Collegeactieprogramma (CAP):

- Prioriteit Actieplan Wonen
- Prioriteit Ontwikkelplannen
- Prioriteit Duurzaamheid
- Prioriteit Ruimtelijke ontwikkelingen en verkeer: randweg en omleidingsroute

Overige projecten:

- Programma Ontwikkeling en herstructurering Vitale Vesting Steenberg
- Normalisatie woonwagencentra
- Omgevingsvisie 2025
- Uitvoeringsprogramma GVVP
- Verkeersveiligheidsagenda 2025-2026

4. Welke acties pakken we op binnen bestaand beleid?

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt per 1 januari 2024 in werking. Deze wet brengt een verandering in gemeentelijke processen en in onze verhouding met de samenleving. Wij zetten het van buiten naar binnen denken nog meer centraal. Wij zorgen ervoor dat we in 2023 klaar zijn om de Omgevingswet te implementeren, zodat wij per 1 januari 2024 kunnen werken volgens de Omgevingswet:

- Er is één digitaal loket voor alle aanvragen (DSO);
- Er is een kortere vergunningprocedure;
- We hebben meer taken en verantwoordelijkheden, zoals bodemtaken, zodat we ook meer samenhangend vergunningenbeleid kunnen voeren;
- We hebben meer ruimte voor maatwerk;
- De initiatiefnemer / vergunningaanvrager dient zelf het participatieproces te organiseren en uit te voeren (betrekken van belanghebbenden). De kaders hiervoor zijn opgenomen in participatiebeleid.

Actualisatie Evenementen- en Horecebeleid

Het huidige evenementen- en horecabeleid is verouderd en toe aan actualisatie. Doelstelling voor het evenementenbeleid is te komen tot actuele beleidsregels voor evenementen die alleen de bevoegdheden van het college en de burgemeester regelen. De regels die betrekking hebben op het evenement zelf en nu nog in de beleidsregels staan, worden opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), waardoor ze rechtstreeks werkend zijn en niet in iedere evenementenvergunning afzonderlijk hoeven te worden opgenomen.

Het huidige horecabeleid bevat geen echte beleidsregels, maar bestaat meer uit een verouderde verzameling van afspraken. Doelstelling is het actualiseren van de regels in de APV, waardoor het horecabeleid kan vervallen.

In overleg met interne en externe partners wordt het beleid geactualiseerd en de rechtstreeks werkende regels in de APV aangepast.

De concrete acties voor 2024 zijn:

- Evenementenbeleid: actualisatie beleidsregels en actualisatie regels in de APV voor evenementen.
- Horecabeleid: actualiseren regels in de APV met betrekking tot horeca, waarna huidige horecabeleid kan vervallen.

Veiligheid

Met het nieuwe Integraal Veiligheidsplan, dat we samen met alle andere veiligheidspartners in het district De Markiezaten hebben vastgesteld, gaan we ook de komende jaren weer enthousiast en energiek aan de slag, om onze gemeente nóg veiliger te maken en te houden voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers.

Het wijkgericht werken en de samenwerking in de “blauwe gang” van het veiligheidscluster werpt z'n vruchten ondertussen al merkbaar af. Zeker met de komst van BOA's in eigen dienst, zijn we veel wendbaarder en kunnen we sneller en efficiënter reageren op ontwikkelingen in de wijken waardoor we onze inwoners, verenigingen en ondernemers nog beter van dienst kunnen zijn. We acteren nu meer proactief, waardoor we sneller kunnen inspelen op allerlei meldingen. Daardoor weten inwoners ons ook steeds beter te vinden.

Om het extra werk dat hieruit voortvloeit adequaat op te kunnen pakken, zijn voor de komende jaren structureel middelen beschikbaar gesteld voor een derde AOV'er en een vijfde fulltime BOA. De werkzaamheden van de derde AOV'er worden op dit moment tijdelijk ingevuld door een

inhuurkracht, vandaar dat er middelen voor een structurele oplossing in de begroting 2024 zijn opgenomen.

De samenwerking met de (lokale) politie is goed te noemen, maar we hebben wel gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een zienswijze op het Regionaal Beleidsplan van de politie in te dienen, met name over het feit dat de capaciteit van de politie onder druk staat. De reactie hierop was dat ons signaal serieus genomen wordt en wordt meegenomen naar de Minister van Binnenlandse Zaken en de Korpschef van de politie, maar wij realiseren ons ook dat het probleem niet zomaar op te lossen is. In de praktijk ervaren wij onmiskenbaar dat de politie een steeds meer noodzakelijke terugtrekkende beweging maakt en dat onze BOA's er zodoende steeds meer taken bij krijgen. Daarom zijn er middelen voor een vijfde BOA in de begroting opgenomen.

Ook heeft de provincie Noord-Brabant (in samenwerking met de Taskforce-RIEC) een handreiking aan gemeenten gedaan om criminele activiteiten te signaleren en te voorkomen. Deze handreiking is vastgelegd in de "Brabantse norm weerbare overheid". Het doel hiervan is één gezamenlijke aanpak voor alle Brabantse gemeenten en de provincie, om ondermijning en criminele activiteiten zoveel mogelijk te voorkomen. Op deze manier wordt onder meer tegengegaan, dat criminelen die bot vangen bij de ene gemeente gaan "winkelen" bij andere gemeenten en zo alsnog hun slag kunnen slaan.

Het gaat om een gezamenlijk basisniveau voor de weerbare overheid; een "ondergrens" waaraan alle Brabantse gemeenten en de provincie zich committeren. Het streven is om vóór 31 december 2024 volledige uitvoering te geven aan de Brabantse norm.

In de norm wordt ook benoemd dat partijen de intentie hebben om de benodigde bereidwilligheid, tijd en capaciteit in te zetten. De norm bevat bepalingen over bewustwording binnen de organisatie; informatiepositie en -beveiliging; integriteit; veilige werkomgeving; communicatie, beleid en handhaving (waaronder bepalingen over Bibob-beleid en voldoende kwaliteit en capaciteit voor de uitvoering hiervan). Met andere woorden: de norm bevat bepalingen die voor de hele organisatie gelden en niet alleen van de afdeling veiligheid zijn.

De focus voor 2024 ligt dus op het bestendigen en versterken van de ingezette koers, met een sterk team dat is berekend op de nieuwe en de extra taken zoals omschreven.

Beheerplannen openbare ruimte

De raad heeft vastgesteld dat de openbare ruimte een beheerkwaliteit kent van klasse B met in het centrum van Steenberghe klasse A. Wanneer gekozen wordt voor een lager kwaliteitsniveau (bijv. C/B of D/C) betekent dit dat er minder vaak (planmatig) onderhoud wordt gepleegd en zullen de kosten voor het in stand houden van de openbare ruimte overeenkomstig lager zijn.

De concrete acties voor 2024 zijn:

- Wij zetten de ingeslagen weg om middels projectmatig werken de maatregelen uit de Beheerplannen te realiseren voort;
- Wij gaan (na goedkeuring van de voorliggende begroting door de Raad onder punt 1) de genoemde programmering uit 2023 uit te breiden c.q. te actualiseren met de goedgekeurde ambities en projecten;
- Wij waarborgen de continuïteit van het productieproces voor zover mogelijk door op gepaste wijze het inpassen van (tijdelijke) inhuur en/of uitbreiden van de vaste formatie, een en ander afgestemd op de (meerjarige) ambities en verplichtingen van de gemeente Steenberghe;
- Wij voeren het VGRP uit.

Kleine windmolens

Er is een toenemende behoefte aan het plaatsen van "kleine" windmolens (tot een tiphoogte van 35 meter) buiten de bebouwde kom, met name ook op agrarische bouwblokken. Door de razendsnelle ontwikkelingen van batterijtechnologie en het voornemen van, met name, (agrarische) bedrijven om energiepositief en CO₂-neutraal te zijn maken dat het onderwerp actueel en urgent is.

De concrete actie voor 2024 is:

- Wij geven invulling aan dit vraagstuk door middel van een onderzoek naar de (technische) mogelijkheden en randvoorwaarden, waarbij tevens wordt voldaan aan de vraag vanuit het Raadsakkoord. Dit vormt de input voor de op te stellen omgevingsvisie 2025.

Capaciteit ruimtelijke procedures

Voor 2024 voorzien we een tijdelijke piek in de behoefte aan ondersteunende capaciteit voor het begeleiden van ruimtelijke plannen. Dit is enerzijds een uitvloeisel van de stimulerende activiteiten van het Actieplan Wonen, anderzijds willen we met de bouw van flexwoningen ten minste 100 extra woningen realiseren.

Bomenbeheerplan

Recent zijn de werkzaamheden die eerder gepland waren voor de jaren 2022 en 2023 verder in gang gezet. Bij doorrekening van de plannen bleek een aanvullend bedrag van € 25.000 noodzakelijk voor het opstellen van een bomenbeheerplan dat bestaat uit een technisch beheerplan en verzorgend onderhoud.

De concrete actie voor 2024 is:

- Wij stellen een bomenbeheerplan op, zodat op een rationele manier de gemeentelijke bomen kunnen worden beheerd en onderhouden aan de hand van de dan beschikbare meerjarenplanning voor het planmatig onderhoud en de vervanging.

5. Binnen welke beleidskaders handelen we?

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Duurzaamheidsnota Steenberg 2012-2020	2012
Regionale afvalvisie Duurzaam West Brabant	2012
Bodemkwaliteitskaart / Nota Bodembeheer	2013
Convenant Duurzaam Bouwen	2014
Woonvisie	2015
Verordening Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, Omgevingsrecht Steenberg	2016
Beleidsplan Van Afval Naar Grondstof 2016-2020	2016
Kaderstellende nota evenementenbeleid	2017
Algemene verordening ondergrondse infrastructuur	2017
Regionaal crisisplan Veiligheidsregio Midden en West Brabant	2018
Beleidsvisie externe veiligheid	2018
Stimuleringsregeling kwaliteitsimpuls particuliere woningvoorraad	2018
Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 "Samen bouwen aan onze veiligheid"	2019
Structuurvisie	2019
Regionaal Beleidsplan Zeeland-West-Brabant 2019 – 2022 (door gemeenten, Openbaar Ministerie en politie)	2019
Actieprogramma Regio West-Brabant 2019-2023	2019
Woonwagenbeleid	2019
Algemene Plaatselijke verordening	2020
Beleidsnota huisvesting Arbeidsmigranten	2020

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Visie Energie en Ruimte Steenbergen (onderdeel van structuurvisie)	2020
Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan	2020
Regionale Energiestrategie West-Brabant 1.0	2021
Uitvoeringsprogramma Verkeer en Vervoer Steenbergen	2021
Nota grondbeleid	2021
Verordening Starterslening	2021
Beheerplan wegen, civiele kunstwerken, openbare verlichting en Groenbeheer 2022-2025	2021
Uitvoeringsprogramma Handhaving / VTH beleidsplan (2022-2025)	2021
Transitievisie Warmte gemeente Steenbergen Fase 1	2021
Verordening adviesraad verkeer	2021
Regionale verstedelijkingsstrategie	2022
Wet Voorkeursrecht Gemeente	2022
Beheerplan vastgoed 2023-2026	2022
Kadernota Spelen en Bewegen	2022
Verordeningen Omgevingswet (nog vast te stellen)	2023

6. Wat mag het kosten?

Programma 3 L&D: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
Crisisbeheersing en brandweer	1.588	1.595	1.672	1.735	1.787	1.839
Openbare orde en veiligheid	801	940	1.040	1.029	1.027	1.027
Wonen en bouwen	1.151	1.124	1.374	938	936	936
Milieubeheer	942	837	1.041	1.029	1.051	1.075
Sportaccommodaties	1.447	1.386	1.480	1.483	1.457	1.455
Grondexploitatie niet-bedrijventerreinen	2.557	2.944	2.058	3.827	4.471	9
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	570	-	6	-	-	-
Ruimte en leefomgeving	2.579	829	1.110	1.035	1.035	1.035
Afval	3.825	3.299	3.283	3.236	3.223	3.215
Verkeer en vervoer	5.003	5.173	4.974	4.997	4.864	4.821
Riolering	1.471	1.577	1.567	1.623	1.569	1.567
Openb.groen en (openlucht)recreatie	2.131	2.386	2.977	2.897	2.818	2.792
Begraafplaatsen en crematoria	75	90	96	96	96	96
Mut.res.progr.fys.leefomg&duurz	34	30	30	30	30	30
Totaal lasten	24.174	22.209	22.708	23.954	24.365	19.897

Programma 3 L&D: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten						
Crisisbeheersing en brandweer	50	-	-	-	-	-
Openbare orde en veiligheid	11	18	18	18	18	18
Wonen en bouwen	834	717	717	717	717	717
Milieubeheer	41	-	-	-	-	-
Sportaccommodaties	532	419	448	448	448	448
Grondexploitatie niet-bedrijventerreinen	2.385	2.944	2.058	3.827	4.471	9
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	524	-	6	-	-	-
Ruimte en leefomgeving	1.582	220	220	220	220	220
Afval	4.649	4.271	4.270	4.223	4.210	4.202
Verkeer en vervoer	290	267	130	130	130	130
Riolering	1.990	2.084	2.090	2.229	2.188	2.219
Openb.groen en (openlucht)recreatie	58	7	7	7	7	7
Begraafplaatsen en crematoria	43	78	78	78	78	78
Mut.res.progr.fys.leefomg&duurz	1.374	479	477	462	412	401
Totaal baten	14.363	11.504	10.521	12.359	12.900	8.450
Saldo	-9.811	-10.705	-12.187	-11.594	-11.464	-11.447

Het voornoemde financiële overzicht is inclusief de incidentele baten en lasten. Voor de bepaling van het structurele saldo moeten deze incidentele baten en lasten eruit worden gehaald.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten betreffende dit programma.

Overzicht incidentele baten en lasten		2024	2025	2026	2026
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid					
Taakveld	Toelichting				
Lasten					
Milieubeheer	Onderzoek innovatieve alternatieven duurzame energieopwekking	15.000			
Milieubeheer	Onderzoek stimulatie energiebesparende maatregelen	10.000			
Milieubeheer	Campagne bewustwording houtstook voor milieu	10.000			
Ruimte en leefomgeving	Onderzoek kleine windmolens	75.000			
	<i>Er is een toenemende behoefte aan het plaatsen "kleine" windmolens. Op dit moment wordt hierin een restrictief beleid op</i>				

Overzicht incidentele baten en lasten		2024	2025	2026	2026
	<i>gevoerd. Een onderzoek moet duidelijkheid brengen in de (technische) mogelijkheden en de randvoorwaarden waaronder deze toch kunnen worden gerealiseerd</i>				
Subtotaal lasten		110.000	-	-	-
Toevoegingen reserves					
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid		29.979	29.979	29.979	29.979
waarvan structureel:					
Overzicht structurele mutaties reserves		-29.979	-29.979	-29.979	-29.979
Mutaties reserves		-	-	-	-
Totaal lasten		110.000	-	-	-
Baten					
Overige gronden	Verkoop snippergroen/ reststrookjes	20.250	20.250	20.250	20.250
Subtotaal baten		20.250	20.250	20.250	20.250
Onttrekkingen reserves					
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid		477.375	462.375	412.375	400.955
Waarvan structureel:					
Overzicht structurele mutaties reserves		-412.375	-412.375	-412.375	-400.955
Mutaties reserves		65.000	50.000	-	-
Totaal baten		85.250	70.250	20.250	20.250
Incidentele baten en lasten (baten (negatief)/lasten (positief)) *		24.750	-70.250	-20.250	-20.250
* Een batensaldo heeft een nadelig effect op het begrotingssaldo en een lastensaldo dus een voordelig.					

Investerings

Investerings 2024	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid					
65200102 Chloordoseer installatie zwembad de Meermin	n.v.t.	18.150	1.210	15 jaar	
65200103 Straatw., riol. rondom baden en middenterrein zwembad Aquadintel	n.v.t.	102.245	4.090	25 jaar	
65200103 Hybridewarmtepomp zwembad de Aquadintel	Nieuw	84.700	5.647	15 jaar *	
65200001 Cv + boiler Tennispark Steenberg	n.v.t.	13.915	928	15 jaar	
65700900 Verv. speeltoestellen	Aangepast	210.000	21.000	10 jaar	
67200000 Verv. riolering	Aangepast	2.475.000	41.250	60 jaar	
67200000 Verv. gemalen riolering	Vervalt	-	-	15 jaar	
67200000 Verv. drukriolering / AC-riolen	Vervalt	-	-	60 jaar	
67200000 Verbeteringskosten riolering	Aangepast	275.000	4.583	60 jaar	
62100000 Verv. Kunstwerken hout	Aangepast	1.818.575	60.619	30 jaar	
67300100 Verv. 2 containers milieustraat	n.v.t.	24.000	1.600	15 jaar	
62100100 Verv. masten openbare verlichting	Aangepast	10.019	250	40 jaar	
62100100 Verv. armaturen openbare verlichting	Aangepast	91.679	4.584	20 jaar	
65700201 Groenbeheerplan beplanting binnen de bebouwde kom	Aangepast	149.000	5.960	25 jaar	
65700201 Groenbeheerplan bomen binnen de bebouwde kom	Aangepast	224.000	4.480	50 jaar	
65700201 Groenbeheerplan bomen buitengebied	n.v.t.	60.000	1.200	50 jaar	
65700201 Realisatie/herinrichting project Klaprozeveld	Nieuw	150.000	6.000	25 jaar **	
62100000 Verv. wegen	Aangepast	487.251	19.490	25 jaar	
68300504 WWC de Weel Dinteloord riolering	n.v.t.	126.777	2.113	60 jaar	
68300504 WWC de Weel Dinteloord wegen	n.v.t.	190.925	7.637	25 jaar	
68300504 WWC de Weel Dinteloord speelvoorziening	n.v.t.	22.620	2.262	10 jaar	
68300504 WWC de Weel Dinteloord openbaar groenvoorzieningen	n.v.t.	7.392	278	25 / 50 jaar	
68300504 WWC de Weel Dinteloord openbare verlichting	n.v.t.	46.748	1.461	32 jaar	
68300502 WWC Tolsedijk Nieuw-Vossemeer riolering	n.v.t.	49.004	817	60 jaar	
68300502 WWC Tolsedijk Nieuw-Vossemeer wegen	n.v.t.	242.521	9.701	25 jaar	
68300502 WWC Tolsedijk Nieuw-Vossemeer speelvoorziening	n.v.t.	22.620	2.262	10 jaar	
68300502 WWC Tolsedijk Nieuw-Vossemeer openbaar groenvoorzieningen	n.v.t.	17.022	661	25 / 50 jaar	
68300502 WWC Tolsedijk Nieuw-Vossemeer openbare verlichting	n.v.t.	10.788	337	32 jaar	

Investerings 2024	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
TOTAAL 2024		6.929.951	210.419		
Nieuwe investeringen na de perspectiefnota 2024-2027 worden hieronder toegelicht					

*** Hybridewarmtepomp zwembad de Aquadintel**

In deze begrotingsronde zijn alle investeringen vanuit het Meerjarenonderhoudsplan gebouwen en sportparken nogmaals nagelopen. Daarin was bovenstaande investering niet in opgenomen. Het betreft een investering, waarmee we de voorzieningen op onze zwembaden verduurzamen. Vandaar dat deze investering alsnog is opgevoerd in de begroting.

**** Realisatie/herinrichting project Klaprozenveld**

Realisatie herinrichting klaprozenveld te Welberg in november 2024. De schetsfase is afgerond. Een maximaal bedrag van €150.000,- wordt gevraagd. Door werving van fondsen en subsidies wordt verwacht dat dit bedrag niet volledig besteed hoeft te worden. Zekerheid hierover ontstaat naar verwachting echter pas in het voorjaar van 2024.

Investerings 2025	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid					
61100000 Verwarminginstallatie Brandweergarage Steenberg	n.v.t.	65.000	4.333	15 jaar	
65200010 Warmwatervoorzieningsinstallatie Sporthal t Cromwiel	n.v.t.	42.350	2.823	15 jaar	
65200012 Vloer Gymzaal Merijntje N-V	n.v.t.	19.765	1.318	15 jaar	
65200102 Zwavelzuur- en chloortank zwembad de Meermin	n.v.t.	102.850	6.857	15 jaar	
65200103 Verv. zwembadfolie + leidingen zwembad Aquadintel	n.v.t.	338.800	22.587	15 jaar	
65200210 Verv. toplaag sportpark Welberg	n.v.t.	420.000	42.000	10 jaar	
65200210 Sportpark Seringenlaan renovatie toplaag natuurgras	n.v.t.	112.000	11.200	10 jaar	
65700900 Verv. speeltoestellen	Vervalt	-	-	10 jaar	
67200000 Verv. riolering	Aangepast	2.908.000	48.467	60 jaar	
67200000 Randvoorzieningen, E/M	Vervalt	-	-	15 jaar	
67200000 Verbeteringskosten riolering	Aangepast	420.000	7.000	60 jaar	
62100000 Verv. Kunstwerken overigen	Aangepast	736.137	12.269	60 jaar	
62100100 Verv. masten openbare verlichting	Aangepast	57.034	1.426	40 jaar	
62100100 Verv. armaturen openbare verlichting	Aangepast	38.022	1.901	20 jaar	
65700201 Groenbeheerplan beplanting binnen de bebouwde kom	Aangepast	221.000	8.840	25 jaar	
65700201 Groenbeheerplan bomen binnen de bebouwde kom	Aangepast	332.000	6.640	50 jaar	
65700201 Groenbeheerplan bomen buitengebied	n.v.t.	60.000	1.200	50 jaar	
62100000 Verv. wegen	Aangepast	804.800	32.192	25 jaar	
TOTAAL 2025		6.677.758	211.053		

Investeringen 2025	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Nieuwe investeringen na de perspectiefnota 2024-2027 worden hieronder toegelicht					

Investeringen 2026	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid					
61100003 Renovatie dak + isoleren Brandweergarage Dinteloord	n.v.t.	30.182	1.207	25 jaar	
65200010 Beveiligingsinstallatie Sporthal t Cromwiel	n.v.t.	48.400	3.227	15 jaar	
65200102 Verv. led- en noodverlichting Gymzaal Merijntje N-V	n.v.t.	24.200	1.613	15 jaar	
65200102 Verv. boilers en zonne-energie Zwembad de Meermin	n.v.t.	91.960	6.131	15 jaar	
68300505 Renovatie dak woonwagencentra	n.v.t.	31.460	1.258	25 jaar	
65200210 Verv. toplaag sportpark Seringenlaan	n.v.t.	420.000	42.000	10 jaar	
67200000 Verv. riolering	Aangepast	950.000	15.833	60 jaar	
67200000 Verv. gemalen riolering	Vervalt	-	-	15 jaar	
67200000 Verbeteringskosten riolering	Aangepast	395.000	6.583	60 jaar	
67300100 Verv. 2 containers milieustraat *vervalt*	Vervalt	-	-	-	
62100100 Verv. masten openbare verlichting	n.v.t.	63.295	1.582	40 jaar	
62100100 Verv. armaturen openbare verlichting	n.v.t.	167.994	8.400	20 jaar	
65700201 Groenbeheerplan beplanting binnen de bebouwde kom	Aangepast	100.000	4.000	25 jaar	
65700201 Groenbeheerplan bomen binnen de bebouwde kom	Aangepast	150.000	3.000	50 jaar	
65700201 Groenbeheerplan bomen buitengebied	n.v.t.	60.000	1.200	50 jaar	
62100000 Verv. wegen	Aangepast	1.015.000	40.600	25 jaar	
TOTAAL 2026		3.547.491	136.634		
Nieuwe investeringen na de perspectiefnota 2024-2027 worden hieronder toegelicht					

Investeringen 2027	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid					
65200010 Vloer sporthal Sporthal t Cromwiel	n.v.t.	41.893	2.793	15 jaar	
65200011 Brandmeldinstallatie Sporthal de Buitelstee	n.v.t.	26.620	1.775	15 jaar	
65200102 Vervanging zwembadfolie Zwembad de Meermin	n.v.t.	323.675	21.578	15 jaar	
65200103 Regeltechniek installatie Zwembad Aquadintel	n.v.t.	38.720	2.581	15 jaar	
65200102 Verv. zwembadfolie Meermin *vervalt*	Vervalt	-	-	15 jaar	
65200102 Badafdekking De Meermin	Nieuw	127.050	8.470	15 jaar *	

Investerings 2027	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode	
65200201 Verv. toplaag sportpark Kruisland	n.v.t.	420.000	42.000	10 jaar	
65200203 Verv.toplaag Sportpark De Danen	n.v.t.	420.000	42.000	10 jaar	
67200000 Verv. riolering	Aangepast	1.475.000	24.583	60 jaar	
67200000 Verv. gemalen riolering	Vervalt	-	-	15 jaar	
67200000 Verbeteringskosten riolering	Aangepast	375.000	6.250	60 jaar	
62100000 Verv. Kunstwerken hout	n.v.t.	135.429	4.514	30 jaar	
62100000 Verv. Kunstwerken overigen	n.v.t.	33.857	564	60 jaar	
62100100 Verv. masten openbare verlichting	n.v.t.	57.946	1.449	40 jaar	
62100100 Verv. armaturen openbare verlichting	n.v.t.	219.014	10.951	20 jaar	
65700201 Groenbeheerplan beplanting binnen de bebouwde kom	Aangepast	76.000	3.040	25 jaar	
65700201 Groenbeheerplan bomen binnen de bebouwde kom	Aangepast	114.000	2.280	50 jaar	
65700201 Groenbeheerplan bomen buitengebied	n.v.t.	60.000	1.200	50 jaar	
62100000 Vervanging wegen	Aangepast	270.000	10.800	25 jaar	
TOTAAL 2027		4.214.204	186.828		
Nieuwe investeringen na de perspectiefnota 2024-2027 worden hieronder toegelicht					

* Badafdekking De Meermin

Vanuit het 213a onderzoek is alleen opdracht alleen verstrekt voor vervanging motoren en besturingstechniek. In het oude investeringsbedrag was ook voorzien om de badafdekking te vervangen. Deze gaat echter nog een twee/drie jaar mee. Vandaar dat er wel een nieuwe investeringsbedrag benodigd is voor vervanging badafdekking in 2026.

Verbonden partijen

Aan de doelen van dit programma werken wij samen met de volgende verbonden partijen:

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

Binnen de gemeenschappelijke regeling werken de deelnemende gemeenten samen ten behoeve van de goede behartiging van de zorg voor de veiligheid van, en de hulpverlening aan de inwoners van hun werkgebied. Dit in het bijzonder bij de voorbereiding op en het bestrijden van ongevallen en rampen.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

De gemeenschappelijke regeling heeft als doel om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van het omgevingsrecht en om als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Midden- en West Brabant.

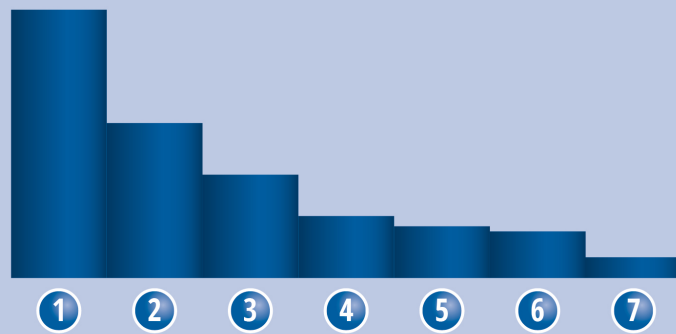

Programma 4: Economie, Werk, Toerisme en Recreatie

Economie, toerisme en recreatie

Resultaten vogelvlucht

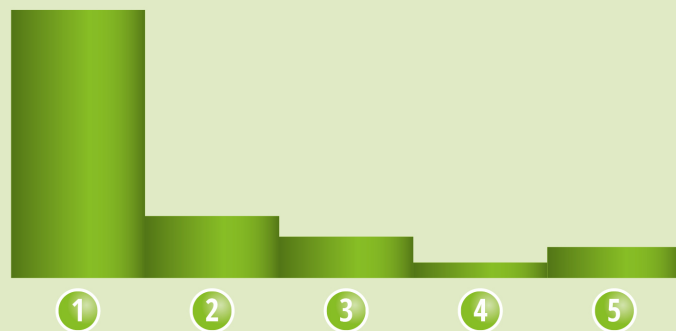
Uitgaven

1	Inkomensregelingen	€ 7.878.000
2	WSW en beschut werk	€ 3.172.000
3	Economische Ontwikkeling en Promotie	€ 741.000
4	Havens, Groen en Recreatie	€ 414.000
5	Arbeidsparticipatie	€ 335.000
6	Samenkracht en burgerparticipatie	€ 311.000
7	Overige	€ 88.000

→ € 12.939.000

Inkomsten

1	Inkomensregelingen en Participaties	€ 5.393.000
2	Samenkracht en burgerparticipatie	€ 227.000
3	Economische Ontwikkeling en Promotie	€ 122.000
4	Havens, Groen en Recreatie	€ 28.000
5	Overige	€ 72.000

→ € 5.842.000

Resultaten in vogelvlucht

1. Inleiding

De economie is een belangrijke motor voor de ontwikkeling van onze gemeente. Een krachtige lokale economie zorgt voor werkgelegenheid, heeft invloed op wonen, onderwijs en de sociale structuur van een gemeente. Toerisme en recreatie maken de gemeente een aantrekkelijke plek om vrije tijd door te brengen. Niet alleen voor eigen inwoners, maar ook voor bezoekers.

2. Portefeuillehouders

- Wethouder Kees Gommeren
- Wethouder Maurice Remery
- Wethouder Nadir Baali

3. Onze ambitie

Binnen dit programma vallen de volgende College prioriteiten:

Collegeactieprogramma (CAP):

- Prioriteit Economische kracht

Overige projecten:

- Recreatieve ontwikkeling Fort Henricus
- Linie van Eendracht
- Toeristisch recreatieve visie Nieuw-Vossemeer

4. Welke acties pakken we op binnen bestaand beleid?

Het uitvoeringsprogramma Economische Kracht is al opgenomen in de begroting als collegeprioriteit. Er worden geen nieuwe acties toegevoegd, met uitzondering van Zorg economie als vierde pijler in het uitvoeringsprogramma. Naast de focus op Economische Kracht zijn er nog diverse andere ontwikkelingen die dit programma raken:

- Doorontwikkeling van het Agrofood Cluster Nieuw Prinsenland;
- De ontwerpstudie naar de kade AFC;
- De centrumontwikkeling van Dinteloord en Steenberg.

Actieagenda Vrijtijdseconomie Brabantse Wal

De gemeenten Steenberg, Woensdrecht en Bergen op Zoom werken samen op het Vrijtijdsdomein van de Brabantse Wal. De drie gemeenten zien het belang in van het binden van recreanten en toeristen om zo een (langer) verblijf op de Brabantse Wal te stimuleren. Ook is een regionale aanpak essentieel om voldoende schaal te hebben en relevant te zijn voor partners.

De samenwerking in het Vrijtijdsdomein van de Brabantse Wal willen we hernieuwen en uitbouwen door behapbare stappen te zetten. We gaan bouwen aan het merk Brabantse Wal door de samenwerking projectmatig te organiseren d.m.v. een gezamenlijke thematische actieagenda voor 2024/2025. Een dynamische agenda met strategische, tactische en operationele acties.

5. Binnen welke beleidskaders handelen we?

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Regionale detailhandelsvisie	2014
Re-integratieverordening Participatiewet	2014
Verordening tegenprestatie	2014
Verordening individuele studietoelage Participatiewet	2014
Verordening individuele inkomensvoorziening Participatiewet	2014
Handhavings- en maatregelenverordening inkomensvoorzieningen 2015	2014
Economische visie Steenbergen, inclusief uitvoeringsprogramma	2015
Regionale visie bedrijventerreinen	2015
Recreatieve kansenkaart	2016
Economisch acquisitieplan Steenbergen	2016
Centrumplan Steenbergen	2018
Ontwikkelperspectief buitengebied De Heen-Steenbergen	2020
Verordening reclamebelasting	2020
Beleidskader economisch kracht 2022-2025	2021
Ontwikkelplan Steenbergen	2021

6. Wat mag het kosten?

Programma 4 E, W, T&R: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
Inkomensregelingen	9.167	7.622	7.878	7.897	7.675	7.611
Samenkracht en burgerparticipatie	-	308	311	80	80	80
Arbeidsparticipatie	3	335	335	335	335	335
Recreatieve havens	149	160	151	151	151	151
Openb.groen en (openlucht)recreatie	313	238	263	228	231	216
Economische promotie	38	91	88	88	88	88
Economische ontwikkeling	403	606	654	636	636	636
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	94	51	88	88	88	88
WSW en beschut werk	3.226	2.854	3.172	2.874	2.831	2.753
Mut.res.progr.economie.recr&toerisme	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	13.393	12.265	12.939	12.377	12.114	11.957
Baten						
Inkomensregelingen	5.234	5.499	5.393	5.391	5.390	5.390
Samenkracht en burgerparticipatie	-	218	227	-	-	-
Recreatieve havens	10	9	9	9	9	9
Openb.groen en (openlucht)recreatie	8	19	19	19	19	19
Economische promotie	38	117	122	122	122	122
Economische ontwikkeling	32	-	-	-	-	-
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	377	3	3	3	3	3
WSW en beschut werk	14	-	-	-	-	-
Mut.res.progr.economie.recr&toerisme	99	69	69	69	69	69
Totaal baten	5.812	5.935	5.842	5.613	5.612	5.612
Saldo	-7.581	-6.330	-7.096	-6.764	-6.502	-6.345

Het voornoemde financiële overzicht is inclusief de incidentele baten en lasten. Voor de bepaling van het structurele saldo moeten deze incidentele baten en lasten eruit worden gehaald.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten betreffende dit programma.

Overzicht incidentele baten en lasten		2024	2025	2026	2027
4. Programma economie, recreatie en toerisme					
Taakveld	Toelichting				
Lasten					
Economische ontwikkeling	Pilot particuliere beveiliging bedrijventerrein Reinierpolder	20.000			
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Deelname aan Hoge Nood	12.500	12.500		
Subtotaal lasten		32.500	12.500	-	
Toevoegingen reserves					
Totaal lasten		32.500	12.500	-	
Baten					
Onttrekkingen reserves					
4. Programma economie, recreatie en toerisme		69.298	69.298	69.298	69.298
Waarvan structureel:					
Overzicht structurele mutaties reserves		-69.298	-69.298	-69.298	-69.298
Mutaties reserves		-	-	-	
Totaal baten		-	-	-	
Incidentele baten en lasten (baten (negatief)/lasten (positief)) *		32.500	12.500	-	
* Een batensaldo heeft een nadelig effect op het begrotingssaldo en een lastensaldo dus een voordelig.					

Verbonden partijen

Aan de doelen van dit programma werken wij samen met de volgende verbonden partijen:

Intergemeentelijke Sociale Dienst

De gemeenschappelijke regeling heeft tot doel de regionale uitvoering van de regelingen op het gebied van bijstandsverlening, werkgelegenheid en inkomensvoorzieningen. De beleidsbepalende bevoegdheden blijven toebehoren aan de afzonderlijke gemeenten.

Werkvoorzieningsschap West Noord-Brabant (WVS-groep)

De WVS-groep heeft als missie dat zij als maatschappelijke organisatie mensen kansen biedt om zichzelf door middel van arbeid te ontwikkelen, met als doel het vinden van regulier werk of werk in een (meer) beschutte omgeving. De WVS-groep voert haar missie uit in aansluiting op het gemeentelijke beleid van de in deze gemeenschappelijke regeling betrokken gemeenten, om de sociale werkvoorziening regionaal aan te pakken. De gemeente Steenbergen participeert dus om invulling te geven aan onze wettelijke verplichting op een manier die tevens leidt tot efficiencywinst.

Regio West Brabant (gekoppeld met programma 5, pag. 72/73), onderdeel NV Rewin

Het bevorderen van de werkgelegenheid in Westelijk Noord-Brabant en het versterken van de sociaal economische structuur van het voornoemd gebied.

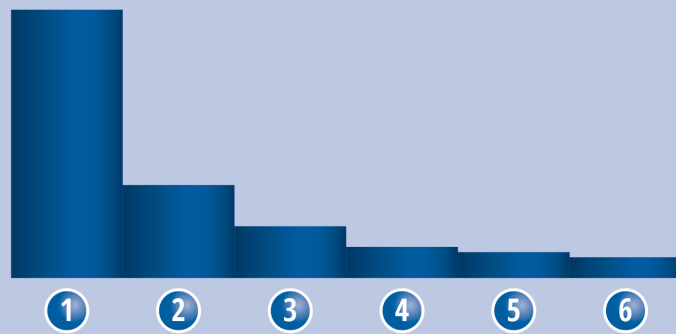

Programma 5: Bestuur en Dienstverlening

Bestuur en diensteverlening Resultaten vogelvlucht

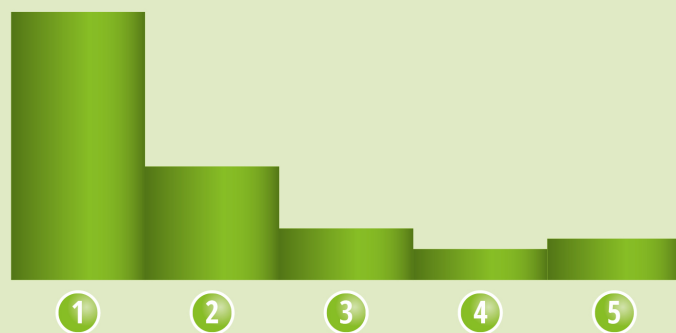
Uitgaven

1	Ondersteuning Organisatie	€ 12.101.000
2	Bestuur	€ 2.004.000
3	Burgerzaken	€ 1.132.000
4	Belastingen	€ 449.000
5	Overige baten en lasten	€ 402.000
6	Treasury	€ 371.000

→ **€ 16.459.000**

Inkomsten

1	Algemene uitkering Rijk	€ 51.007.000
2	Belastingen	€ 5.751.000
3	Burgerzaken	€ 444.000
4	Bijdrage reserves	€ 216.000
5	Overige	€ 384.000

→ **€ 57.802.000**

Resultaten in vogelvlucht

1. Inleiding

Bestuur en Dienstverlening gaat over de relatie van de gemeente met onze inwoners, ondernemers, medewerkers en samenwerkingspartners. Het gaat hierbij om overheidsparticipatie (het ondersteunen van initiatieven vanuit de bevolking en bedrijfsleven), dienstverlening, onze eigen organisatie en om de samenwerking met andere gemeenten en organisaties. De manier van communiceren is hierbij een belangrijk aspect.

2. Portefeuillehouders

- Burgemeester Ruud van den Belt
- Wethouder Esther Prent
- Wethouder Kees Gommeren
- Wethouder Nadir Baali

3. Onze ambitie

Voor dit programma zijn geen nieuwe collegeprioriteiten opgenomen. Wij zetten de lijn voort die is ingezet. Vanuit het programma Organisatieontwikkeling dat eind 2023 is afgerond houden we onze organisatiedoelen voor ogen en continueren we een aantal projecten:

- Strategische HR agenda
- Doorontwikkeling van de Bedrijfsvoering
- Datamanagement & analyse

4. Welke acties pakken we op binnen bestaand beleid?

Dienstverlening

Om adequaat te reageren op diverse ontwikkelingen op het gebied van wet en regelgevingen op het vlak van elektronische dienstverlening blijft de gemeente werken aan een eigentijdse dienstverlening, continue professionalisering en doorontwikkeling van het applicatielandschap. Dit doen we op basis van de door de raad in 2019 vastgestelde Visie Dienstverlening en het bijbehorende uitvoeringsprogramma.

Met ingang van 1 januari 2024 treden verschillende wetten in werking die vooral van invloed zijn op de digitale dienstverlening en contacten. We willen hieraan stapsgewijs invulling geven maar zijn hierbij deels afhankelijk van derde partijen, zoals Equalit en de VNG.

Naast de wettelijke ontwikkelingen wordt er vooral geïnvesteerd in de doorontwikkeling van de zogenoemde omnichannelstrategie; het gebruik van verschillende communicatiekanalen. Daarnaast is het de bedoeling dat we meer inzicht aan onze inwoners, ondernemers en bezoekers gaan geven wat zij van ons mogen verwachten en uiteraard gaan we toetsen (op basis van onze servicenormen) in hoeverre we hier zelf aan voldoen. Dit doen we met klanttevredenheidsonderzoeken. In 2023 is gestart met uitvoering te geven aan de motie van Gewoon Lokaal om in begrijpelijke taal te communiceren (B1-niveau). Deze activiteiten lopen ook in 2024 nog vol op door.

Onze digitale dienstverlening gaan we verder uitbreiden waarbij we alle producten (voor zover wettelijk toegestaan) digitaal gaan aanbieden op basis van en in binnen de kaders van geldende wetgeving zoals Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer. Hierbij wordt ook aangesloten bij de stapsgewijze omvormingen in het kader van de invoering van de Omgevingswet (1 januari 2024), waarbij ook de meldingen en vergunningsaanvragen in het kader van de APV worden meegenomen.

De ontwikkeling van onze dienstverlening kent nauwe raakvlakken met het traject Datamanagement. Met gebruik van de juiste data zijn we in staat om onze dienstverlening snel en tijdig bij te sturen. Om onze klanten integraal in beeld te houden en de voortgang van lopende zaken te monitoren, kiezen we voor een klantcontactstelsel.

De concrete actie voor 2024 zijn:

- We herijken het uitvoeringsprogramma dienstverlening.
- We geven uitvoering aan de motie begrijpelijke taal.

Doorontwikkeling van onze organisatie is een continue proces

We staan niet stil, we zijn continu bezig om ons te ontwikkelen. Organisatieontwikkeling is een continue proces, want de wereld om ons heen verandert ook voortdurend, en met de afronding van het programma Organisatieontwikkeling eind 2023 beleggen we in 2024 de doorlopende projecten in de organisatie. We pakken door op wat we met elkaar hebben ingezet.

Structuur

We starten 2024 met een compleet managementteam met vaste concernmanagers. De structuur van de afdelingen is neergezet conform het Inrichtingsplan en de verfijning ronden we voorjaar 2024 af. Dit doen we op basis van een in 2023 gestarte personeels schouw en benchmark, zodat we de komende jaren goed in beeld blijven houden of onze formatie en passen bij onze gemeentelijke kenmerken en opgaven.

Externe ontwikkelingen

De huidige arbeidsmarkt maakt dat het vinden, binden en boeien van personeel een grotere uitdaging is. Om voldoende en kwalitatief toereikend personeel te werven en te behouden, is in 2023 geïnvesteerd in thema's als binden & boeien en werving & selectie. Daar gaan we in 2024 mee door. Wij zijn zichtbaar in de regio en onze positionpaper (zie Collegeprioriteit Economische Kracht) helpt ons de juiste keuzes te maken op welke borden we kunnen schakelen. Steenberghe heeft wat te bieden als werkgever; dat moeten we uitdragen. We hebben wat te bieden op de diverse beleidsvelden en zeker ook op de bedrijfsvoeringsonderdelen. Door te investeren in de basis hebben we beter inzichtelijk op welke onderdelen we kansen kunnen pakken met elkaar. Bedrijfsvoeringskaders zorgen voor duidelijke structuur in de organisatie en door kwalitatieve impulsen in de domeinen HR, communicatie, facilitaire zaken, WOZ en Informatie is de Bedrijfsvoering een eenduidige en betrouwbare partner voor de reguliere werkzaamheden en de ontwikkelprojecten.

Kwalitatieve impuls

Het opleiden en ontwikkelen van onze medewerkers blijft een belangrijk speerpunt. Nu en, in de toekomst wil de gemeente immers over een kwalitatief goed personeelsbestand beschikken dat past bij de wettelijke taken en bestuurlijke ambities: 'de juiste medewerker, die op de juiste plek op het juiste moment de juiste dingen doet'. Het strategisch opleidingsplan is gericht op het ontwikkelen van eigentijdse vaardigheden die nodig zijn om de gemeentelijke opgaven te realiseren en daarnaast op het up-to- date houden van kennis en vaardigheden om het dagelijks werk te kunnen doen.

Slim samenwerken

Goede dienstverlening aan inwoners en professionele ondersteuning van het bestuur staan voorop. Door de coronacrisis is versneld ontdekt hoe we op andere manieren slim kunnen samenwerken. Er is een mix ontstaan van werken op kantoor en thuis. De uitgangspunten voor hybride en slim samenwerken zijn ondersteunend hieraan.

Slim samenwerken betekent ook kansen zien in de regio op het gebied van samenwerking en het verminderen van kwetsbaarheden. Bijvoorbeeld op het gebied van personele vraagstukken.

De concrete acties voor 2024 zijn:

- Strategische personeelsplanning;
- Binden, boeien, werving & selectie;
- Strategisch opleidingsplan;
- Continueren van het doorlichten van onze processen en werkinstructies;
- Invoeren van contractbeheer;
- Een rechtmatige en doelmatig inkoop- en aanbestedingsproces;
- Invoering van een programma- en projectenadministratie.

Deze onderwerpen worden verder toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Datamanagement- en analyse

De gemeente heeft een schat aan informatie op vele uiteenlopende terreinen. Wij zien in toenemende mate de behoefte om met behulp van deze informatie te sturen op onze maatschappelijke opgaven en organisatie. In 2023 is het plan datamanagement & analyse opgesteld met een visie op datamanagement en een plan van aanpak voor het opzetten van een data management team bij onze gemeente. In 2024 focussen we ons op het op orde krijgen van de interne data processen. Indien er data voor handen is, zal er op analyseren van data worden ingezet. Gelden uit het opleidingsbudget zullen worden ingezet om te trainen op een aantal sleutelrollen. Ook maken we in 2024 inzichtelijk hoe we de verdere datamanagement organisatie gaan uitrollen vanaf 2025.

De concrete actie voor 2024 zijn:

- Het op orde krijgen van de interne dataprocessen;
- Inzichtelijk maken hoe we de verdere datamanagement organisatie gaan uitrollen vanaf 2025.

ICT

Vanuit het samenwerkingsverband Equalit (samen met 10 andere gemeenten) worden landelijke ontwikkelingen in gezamenlijkheid (op)gevolgd. Op basis van een genomen besluit door de gemeentesecretaressen vanuit de deelnemers wordt verder gewerkt aan verdere applicatieharmonisatie (zoveel mogelijk met één en dezelfde applicatie werken). Zowel nieuwe (landelijke/gezamenlijke) initiatieven als lokale initiatieven (vanuit de lokale roadmap ICT) worden tijdens het projectenportfoliomanagementoverleg besproken waarbij vooral het capaciteitsvraagstuk van belang is. We merken meer en meer dat enerzijds de ontwikkelingen in een steeds hoger tempo voorbijkomen en anderzijds dat de capaciteit, zowel bij de gemeenten, bij Equalit als bij leveranciers, in toenemende mate onder druk staat. Dit vraagt om weloverwogen keuzes waarbij vroeg of laat gerealiseerd moet worden dat zaken niet tijdig gerealiseerd kunnen worden. Ook vraagt dit veel van de medewerkers die iedere keer met aanpassingen geconfronteerd worden in hun werkomgeving. De digitaal vaardige medewerker wordt van steeds groter belang.

Vanuit de leveranciersmarkt wordt de druk op gemeenten fors opgevoerd door in een relatief kort tijdsbestek (vaak binnen 1 jaar) aan te geven dat updates voor applicaties vaak als laatste worden uitgebracht voor installatie op eigen servers. Het cloud-only beleid leidt ertoe dat er in rap tempo verSaaS (applicaties in de cloud bij de leverancier) moet worden. Voordeel is dat het technisch applicatiebeheer bij de leverancier ligt en dat altijd met actuele applicaties wordt gewerkt. Groot nadeel is echter wel de forse toename van de hostingkosten.

In 2024 zal het nieuwe werkplekconcept van Equalit vorm gaan krijgen. In 2023 is een aanvang met de ontwikkeling gemaakt. Voor Steenbergens valt dit moment gunstig uit omdat rond mei 2025 de vaste werkplekken vervangen dienen te worden. Door de migratie in mei 2020 en de samenloop met de Covid-periode heeft dit voor Steenbergens tot extra kosten geleid: vaste werkplekken vanuit de migratie en onvoorzien extra notebooks voor medewerkers om op afstand te kunnen werken. Vanuit het nieuwe werkplekconcept vanuit Equalit hopen we hier op een efficiëntere wijze een slag in te kunnen maken.

5. Binnen welke beleidskaders handelen we?

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Verordening burgerinitiatief	2002
Inspraakverordening	2003
Verordening referendum	2006
Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid (213a GW)	2008
Verordening fractieondersteuning	2009
Verordening commissie bezwaarschriften	2015
Financieringsstatuut	2016
Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Steenbergen 2017	2017
Visie Veerkrachtig Bestuur in de Brabantse Wal	2017
Convenant samenwerking Brabantse Wal	2017
Communicatiebeleidsplan 2017 Communicatie is alles, alles is communicatie	2017
Nota Risicomanagement	2017
Nota reserves en voorzieningen	2017
Organisatieverordening	2018
Archiefverordening	2018
Aanwijzingsbesluit wet Markt en Overheid	2018
Plan van aanpak kerngericht werken en Overheidsparticipatie	2018
Visie dienstverlening gemeente Steenbergen	2019
Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede de regels voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Steenbergen (financiële verordening)	2020
Gemeentebreed Informatieveiligheidsbeleid	2020
Nota waardering en afschrijving vaste activa	2020
Uitvoeringsnota inkoopbeleid 2022	2021
Controleverordening (213 GW)	2021
Verordening rekenkamercommissie	2021
Privacybeleid 2021-2024	2021
Diverse belastingverordeningen	2022

6. Wat mag het kosten?

Programma 5 B&D: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
Bestuur	2.214	1.749	2.004	1.892	1.898	1.917
Ondersteuning organisatie	10.480	11.096	12.101	11.712	11.369	11.370
Burgerzaken	904	975	1.132	1.130	1.130	1.126
Treasury	92	101	372	365	358	351
OZB woningen	480	303	449	379	379	379
Overige baten en lasten	66	1.324	402	737	961	1.241
Mut.res.progr.bestuur&dienstverlening	44	-	-	430	-	-
Totaal lasten	14.280	15.549	16.459	16.645	16.096	16.384
Baten						
Bestuur	-	-	122	11	-	-
Ondersteuning organisatie	254	158	158	158	158	158
Burgerzaken	287	444	444	444	444	444
Treasury	127	87	106	108	110	112
Alg.uitk.en ov uitk.gemeentefonds	46.006	45.569	51.007	51.361	47.082	47.361
OZB woningen	3.213	3.181	3.350	3.350	3.350	3.350
OZB niet-woningen	2.083	2.187	2.305	2.305	2.305	2.305
Belastingen overige	68	85	96	96	96	96
Mut.res.progr.bestuur&dienstverlening	889	398	216	215	429	428
Totaal baten	52.927	52.107	57.802	58.046	53.972	54.253
Saldo	38.647	36.558	41.343	41.400	37.877	37.869

Het voornoemde financiële overzicht is inclusief de incidentele baten en lasten. Voor de bepaling van het structurele saldo moeten deze incidentele baten en lasten eruit worden gehaald.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten betreffende dit programma.

Overzicht incidentele baten en lasten	2024	2025	2026	2027
5. Programma bestuur en dienstverlening				
Taakveld	Toelichting			
Lasten				
Subtotaal lasten		-	-	-
Toevoegingen reserves				
Totaal lasten		-	-	-
Baten				

Overzicht incidentele baten en lasten		2024	2025	2026	2027
Subtotaal baten		-	-	-	-
Onttrekkingen reserves					
5. Programma bestuur en dienstverlening		215.943	214.867	213.953	212.927
Waarvan structureel:					
Overzicht structurele mutaties reserves		-215.943	-214.867	-213.953	-212.927
Mutaties reserves		-	-	-	
Totaal baten		-	-	-	
Incidentele baten en lasten (baten (negatief)/lasten (positief)) *		-	-	-	
* Een batensaldo heeft een nadelig effect op het begrotingssaldo en een lastensaldo dus een voordelig.					

Investeringsen

Investeringsen 2024	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode
Programma Bestuur en Dienstverlening				
60400801 Beveiligingsinstallatie gemeentehuis	Aangepast	65.000	4.333	15 jaar
60450000 Renovatie dak werkplaats	n.v.t.	52.812	2.112	25 jaar
Kpl. Rollend materieel				
Renault Master met veegvuil	n.v.t.	55.000	9.167	6 jaar
Renault Master met veegvuil	n.v.t.	55.000	9.167	6 jaar
Hefblok ondergrondse containers	n.v.t.	11.000	1.571	7 jaar
Tractor John Deere met borstel multi	n.v.t.	80.000	16.000	5 jaar
Veegmachine Bucher	n.v.t.	250.000	31.250	8 jaar
TOTAAL 2024		568.812	73.601	
Nieuwe investeringen na de perspectiefnota 2024-2027 worden hieronder toegelicht				

Investeringsen 2025	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode
Programma Bestuur en Dienstverlening				
60400801 Verv. ledverlichting gemeentehuis	n.v.t.	253.906	16.927	15 jaar
60450000 Verv. asfalt werkplaats	Aangepast	165.038	6.602	25 jaar
Kpl. Rollend materieel				
Renault Master met kraantje	n.v.t.	57.000	8.143	7 jaar
Renault Master met kraantje	n.v.t.	57.000	8.143	7 jaar
Renault Master	n.v.t.	48.000	6.857	7 jaar
Bestelbus gesloten (Renault)	n.v.t.	36.000	5.143	7 jaar

Investerings 2025	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode
Ford connect	n.v.t.	36.000	5.143	7 jaar
Trafficbus (Renault)	n.v.t.	39.000	4.875	8 jaar
Veegmachine Bucher	n.v.t.	250.000	31.250	8 jaar
Sneeuwploug	n.v.t.	18.000	1.800	10 jaar
Vorkheftruck Gemeentewerf	n.v.t.	38.000	4.750	8 jaar
Tractor New Holland met toebehoren	n.v.t.	38.000	7.600	5 jaar
Kubota maaier	n.v.t.	14.000	2.800	5 jaar
Houtversnipperaar met motor wijkteam	n.v.t.	22.000	3.667	6 jaar
Houtversnipperaar met motor wijkteam	n.v.t.	22.000	3.667	6 jaar
TOTAAL 2025		1.093.944	117.365	
Nieuwe investeringen na de perspectiefnota 2024-2027 worden hieronder toegelicht				

Investerings 2026	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode
Programma Bestuur en Dienstverlening				
60400801 CV ketel gemeentehuis	n.v.t.	66.016	4.401	15 jaar
Kpl. Rollend materieel				
Tractor John Deere	n.v.t.	80.000	13.333	6 jaar
Scania vrachtwagen	n.v.t.	250.000	25.000	10 jaar
Ford connect	n.v.t.	36.000	5.143	7 jaar
Ferrari frees met toebehoren	n.v.t.	12.000	1.500	8 jaar
Renault Master met kraantje	n.v.t.	59.000	8.429	7 jaar
Sneeuwploug	n.v.t.	18.000	1.800	10 jaar
Waterwagen	n.v.t.	16.000	1.333	12 jaar
Renault Master met kiepbak	n.v.t.	62.000	7.750	8 jaar
Klepelmaaier mc connel	n.v.t.	32.000	5.333	6 jaar
Klepelmaaier	n.v.t.	16.000	2.667	6 jaar
Bus wijkteam zuid	n.v.t.	50.000	7.143	7 jaar
TOTAAL 2026		697.016	83.832	
Nieuwe investeringen na de perspectiefnota 2024-2027 worden hieronder toegelicht				

Investerings 2027	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode
Programma Bestuur en Dienstverlening				
60450000 Verwarminginstallatie werkplaats	n.v.t.	18.180	1.212	15 jaar
Kpl. Rollend materieel				
TS Houtsnipperaar	n.v.t.	42.000	8.400	5 jaar
Scania vrachtwagen	n.v.t.	250.000	25.000	10 jaar

Investerings 2027	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Invest. bedrag	Kap. lasten	Afschr. periode
Ford connect	n.v.t.	37.000	5.286	7 jaar
Ford connect	n.v.t.	37.000	5.286	7 jaar
Renault Clio binnendienst	n.v.t.	32.000	4.571	7 jaar
Renault Master	n.v.t.	52.000	6.500	8 jaar
Ford Transit	n.v.t.	52.000	7.429	7 jaar
New Holland	n.v.t.	80.000	13.333	6 jaar
Renault Master	n.v.t.	52.000	6.500	8 jaar
Kubota RTV	n.v.t.	28.000	3.500	8 jaar
TOTAAL 2027		680.180	87.017	
Nieuwe investeringen na de perspectiefnota 2024-2027 worden hieronder toegelicht				

Verbonden partijen

Aan de doelen van dit programma werken wij samen met de volgende verbonden partijen:

West-Brabants Archief

Levert een bijdrage aan een efficiënte en effectieve borging van de digitale informatie voor de bedrijfsvoering, verantwoording en controleerbaarheid nu en voor erfgoed in de toekomst. Daarnaast dient de organisatie te voorzien in het oppakken van nieuwe taken rondom het E-depot.

Regio West Brabant

Levert – in samenwerking met de gemeenten – een bijdrage bij bovengemeentelijke beleidsmatige en strategische vraagstukken. In deze regeling zijn ondergebracht het SES (Sociaal Economische Samenwerking), KCV (Kleinschalig Collectief Vervoer), Regiobureau Breda, Milieu & Afval Regio Breda, GGA (gebiedsgerichte aanpak) en het Mobiliteitscentrum West-Brabant.

Stichting Inkoopbureau West-Brabant

Het creëren van voordelen op zowel financieel, kwalitatief, procesmatig en duurzaam gebied t.b.v. inkoop en aanbestedingen voor de zelfstandige gemeenten.

Overzicht verplichte beleidsindicatoren

Naam Indicator	Eenheid	jaar laatste meting	Gemeente Steenberg	Gemeenten < 25.000 inwoners
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.	2022	3	8
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	2022	0,4	0,7
Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners.	2022	3,5	2,7
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	2022	0,8	1,2
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	2022	4,3	4,3
Jongeren met delict voor rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar).	2021	1	1
Niet sporters	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	2020	55,6	50,3
Absoluut verzuim	Het aantal, niet op een school ingeschreven, leerlingen per 1.000 leerlingen.	2022	5,9	4,5
Relatief verzuim	Het relatieve aantal, ongeoorloofd afwezige, leerplichtigen per 1.000 leerlingen.	2022	14	18
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar)	2021	1,8	1,5
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp	In percentage van alle jongeren tot 18 jaar	2022	14,4	12,1
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming	In percentage van alle jongeren tot 18 jaar	2022	0,8	geen data
Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering	In percentage van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar.	2022	0,3	geen data
Clënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners.	2022	870	geen data
Funciemenging	Relatieve verhouding tussen banen en woningen.	2022	43	49,3
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.	2022	156,2	180,3
Banen	Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	2022	520,6	694,5
Werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).	2021	1	1
Kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	2021	5	3
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	2022	72,5	72,9

Naam Indicator	Eenheid	jaar laatste meting	Gemeente Steenberg	Gemeenten < 25.000 inwoners
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	2021	239,7	215,6
Personen met een lopend re-integratietraject	Het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	2022	78,1	142,1
Omvang huishoudelijk restafval	De hoeveelheid restafval per inwoner per jaar (kg)	2020	126	129
Hernieuwbare elektriciteit	Berekend percentage.	2021	39,3	geen data
Nieuw gebouwde woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.	2022	8,2	8,9
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder per honderdpersonen van 20 tot 65 jaar.	2023	73,4	80,5
Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ waarde van woningen (x € 1.000).	2023	327	geen data
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar.	2023	787	897
Gemeentelijke woonlasten meerspersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar.	2023	913	985

Verklarende lijst verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Beschrijving
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Jongeren met delict voor rechter	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het

Indicator	Beschrijving
	Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Niet-sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
Absoluut verzuim	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.
Relatief verzuim	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.
Jongeren met jeugdhulp	in percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari. Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed. Persoonsgebonden budget (PGB) is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.
Jongeren met jeugdbescherming	in percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.
Jongeren met jeugdreclassering	in percentage van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar, per 1 januari. Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeen

Indicator	Beschrijving
Functioniemenging	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Vestigingen	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
% werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.
Netto arbeidsparticipatie	Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking (beroeps- en niet-beroepsbevolking). Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking).
Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Kinderen in een uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan.
Fijn huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
Nieuwbouw woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
Demografische druk	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.
Gemiddelde WOZ waarde	De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt.
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.

Paragrafen en bijlagen

Paragrafen

Paragraaf lokale heffingen

Overzicht lokale heffingen

Onderstaande tabel geeft weer welke opbrengsten uit lokale heffingen zijn geraamd als dekking in de begroting:

Omschrijving	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Onroerende zaakbelastingen:			
- eigenaren	4.481.796	4.495.077	4.740.077
- gebruikers	804.832	832.197	874.197
Afvalstoffenheffing	3.808.149	3.944.153	3.931.805
Rioolheffing	1.732.098	1.747.702	1.898.919
Hondenbelasting*	39	-	-
Toeristenbelasting	29.782	109.710	114.480
Forensenbelasting	7.950	7.100	7.084
Reclamebelasting	66.500	83.200	83.150
Leges bouwvergunningen c.a.	705.769	657.413	657.413
Leges burgerzaken	287.023	440.473	440.743
Leges openbare orde	4.909	13.000	13.000
Marktgeden	1.782	3.100	3.100
Begraafrechten	37.632	78.153	78.153
Totaal	11.968.261	12.411.278	12.842.121

Ontwikkelingen van de lokale lasten / overhead

Het raadsakkoord geeft aan dat de lokale lasten de inflatie volgen. In deze begroting houden we rekening met een inflatiepercentage van 3%. Concreet houdt dit in dat de totale OZB opbrengst met maximaal 3% mag toenemen ten opzichte van het opbrengstenniveau van 2023. Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing is uitgegaan van 100% kostendekking.

De definitieve tarieven worden bepaald bij het opstellen van de belastingverordeningen. Deze worden voorgelegd in de raadsvergadering van december 2023.

De lokale lasten voor 2024 bedragen:

Lokale lasten	Eénpersoonshuishoudens		Meerpersoonshuishoudens	
	2023	2024	2023	2024
OZB-Zakelijk recht	€ 298.00	€ 311.00	€ 298.00	€ 311.00
Rioolheffing	€ 131.00	€ 140.00	€ 154.00	€ 164.00
Afvalstoffenheffing	€ 308.00	€ 308.00	€ 411.00	€ 411.00
Totaal	€ 737	€ 759	€ 863	€ 886
Stijgingspercentage		2,99%		2,67%
Landelijk gemiddelde Meerpersoonshuishoudens			€ 904	€ 944

In de bovenstaande tabel is bij de berekening van de woonlasten 2024 onderdeel OZB uitgegaan van een woning in Steenbergem met een gemiddelde WOZ-waarde, met waardepeildatum 1 januari 2022, van € 320.810 en een tariefstijging van 4%. Het bedrag dat is opgenomen als landelijk gemiddelde woonlast voor 2023 is ontleend aan de Atlas van de lokale belastingen 2023 (de COELO atlas).

Plaats op de ranglijst

In dezelfde Atlas zijn de lasten van alle 352 Nederlandse (deel)gemeenten in beeld gebracht en op een ranglijst gezet. Daarbij worden de lasten voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolrecht bij elkaar opgesteld voor gemiddelde huishoudens, verdeeld naar huurders en eigenaren. De gemeentelijke woonlasten zijn voorzien van een rangnummer. Hierbij heeft nummer 1 de laagste woonlasten en nummer 352 de hoogste. Uit deze ranglijst blijkt dat Steenbergem voor de eigenaren op plaats 140 staat en voor de huurders op plaats 240.

Overhead

Overhead en rentetoerekening centraal

In het BBV wordt overhead gedefinieerd als 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces'. Deze definitie omvat onder andere elementen die via de gangbare definitie uit 'Vensters voor Bedrijfsvoering' tot overheadkosten kunnen worden gerekend, maar beperkt zich daar niet toe. Naast de loonkosten van de zogenaamde PIOFACH-functies in de definitie van 'Vensters voor Bedrijfsvoering', omvat de in de BBV-definitie bedoelde overhead ook de ICT-kosten van alle PIOFACH-systemen, alle ambtelijke huisvestingskosten, alle uitbestedingskosten bedrijfsvoering en naar rato de rentekosten die niet zijn toe te delen aan de programma's of taakvelden in het primaire proces.

(NB: PIOFACH staat voor de functies personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, automatisering, communicatie en huisvesting).

In de begroting worden baten en lasten van overhead niet meer onder de afzonderlijke beleidsprogramma 's geregistreerd maar opgenomen in het programma Bestuur en Dienstverlening. Overhead wordt ook toegerekend aan taken en activiteiten waarvoor de gemeente kostendekkende tarieven berekent. Door de bovengenoemde wetswijziging moet deze overhead echter extracomptabel worden berekend in de vorm van een opslagpercentage. De gemeente legt in de financiële verordening vast welke methode wordt gevolgd bij het bepalen van het percentage overhead. Bij de berekening van de kostendekkendheid van de diverse heffingen wordt het toegerekende bedrag aan overhead afzonderlijk vermeld.

Onroerende zaakbelastingen

In 2019 is de macronorm voor de laatste keer toegepast. Dit is een norm voor de totale opbrengsten OZB in Nederland. De macronorm is in 2020 vervangen door een benchmark van de woonlasten, uitgevoerd door het COELO.

Sinds 2008 worden alle panden jaarlijks opnieuw gewaardeerd. In 2024 geldt de waardepeildatum 1-1-2023. Voor de bepaling van de OZB-opbrengst is uitgegaan van een gemiddeld inflatiepercentage van 3%.

Afvalstoffenheffing

Kostendekkendheid, maatstaf van heffing en tariefstelsel

Het beleidsuitgangspunt van de lokale heffingen is dat het tarief kostendekkend moet zijn. Er is een egalisatievoorziening aanwezig voor het dempen van de tarieven en voor het financieel opvangen van pieken en dalen in de uitgaven. Verder is besloten om de BTW in de tariefberekening mee te nemen. De tariefstelling afvalstoffenheffing is, zoals met ingang van 2020 besloten, gebaseerd op één-en meerpersoonshuishouden. In 2024 wordt dit gecontinueerd. Uitgangspunt is geen tarief op restafval.

Op basis van de huidige realiteit is, waar bekend, rekening gehouden met een indexatie. Bepaalde tariefverhogingen, zoals afvalverbrandingsbelasting/C02 heffing voor de verwerking van het restafval, zijn voor 2024 nog niet definitief bekend. Omdat bepaalde kosten en opbrengsten voor de afvalinzameling en verwerking scherp zijn neergezet liggen de begrote kosten 2024 in de lijn van 2023. Hiermee kan het tarief 2024 gelijk blijven ten opzichte van 2023.

Het tarief voor een éénpersoonshuishouden bedraagt 75% van een meerpersoonshuishouden. De kosten voor afvalverwijdering zijn in 2023 € 3.931.805, inclusief € 478.674 verrekenbare BTW, € 120.000 voor kwijtscheldingen en € 322.685 voor overhead. Per heden is er nog afgerond € 867.000 beschikbaar in de egalisatievoorziening voor het financieel opvangen van pieken en dalen in de uitgaven.

Toetreding tot Saver N.V. per 1 januari 2024

Na een uitgebreid onderzoek is gebleken dat het voor de gemeente Steenbergen raadzaam is om in de toekomst voor de afvalinzameling en verwerking aan te sluiten bij de overheidsgedomineerde partij Saver N.V. Dit gezien de huidige marktwerking voor de afvalinzameling, het missen van schaalgrootte en de noodzaak om toe te werken naar een circulaire economie. De raad heeft hiertoe op 2 maart 2023 besloten. De implementatie wordt verder in 2023 voorbereid en per 1 januari 2024 operationeel. Alhoewel nu reeds rekening is gehouden met bepaalde tarieven zal in de loop van 2024 meer duidelijkheid zijn over benodigde kosten in 2025.

Beleidskeuzes afvalstoffenheffing beleidsplan Van Afval Naar Grondstof 2016-2020

In het beleidsplan Van Afval Naar Grondstof is de ambitie vastgesteld om te gaan voor 100 kg restafval/inwoner in 2020, en dat 75% van het totale afval wordt aangeboden voor hergebruik. In 2017 stond de teller nog op 232 kg per inwoner. Er is in het beleidsplan gekozen voor het inzamelscenario Omgekeerd inzamelen zonder tarief op restafval. Op 1 april 2018 is hier gemeentebreed mee gestart. Eind 2018 was het resultaat van grof- en fijn restafval totaal 172 kg/inwoner per jaar. De jaren daarna resulteerde dit in het volgende:
In 2019: 160 kg, in 2020* 182,5 kg, in 2021* 181,6 kg (*een toename als gevolg van de coronacrisis). In 2022 een daling naar 163,4 kg per inwoner.

Het beleidsplan VANG wordt geëvalueerd en geoptimaliseerd. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen. Naast Omgekeerd Inzamelen is het van belang dat we in blijven zetten op de bewustwording van de inwoners en de zuiverheid van de grondstofstromen. Dit vergt inspanning op het gebied van communicatie, voorlichting en handhaving. Fasegewijs blijven we dus hier extra aandacht schenken.

Onderzoek/proef inzameling Groente-, Fruit-, en Tuinafval (GFT) bij hoogbouw

Het onderzoek inzameling GFT bij hoogbouw is een van de projecten voortkomend uit het beleidsplan VANG. Het doel van het project is tweeledig:

1. Verbetering afval scheiden, vermindering van het restafval. Nu belandt het GFT bij hoogbouw nog bij het restafval en wordt het verbrand, terwijl er compost van kan worden gemaakt.
2. Inzicht te verkrijgen in de ingezamelde hoeveelheden, de eventuele vervuilingsgraad en de nodige inzamelvoorzieningen.

Deelname aan de proef is vrijblijvend.

Vanaf 1 januari 2024 is de inzameling van GFT ook bij hoogbouw wettelijk verplicht. We kunnen de gegevens van de proef gebruiken om de inzameling gemeentebreed in te richten. Helaas moest het project begin 2020 worden afgebroken vanwege het coronavirus. Het was niet mogelijk om de nog geplande bijeenkomsten, met veelal ouderen, door te laten gaan. Het project is in 2022 weer opgepakt en vanaf 1 oktober 2022 officieel van start gegaan. Eind 2023 evalueren we het project en delen we de resultaten met de raad.

Naheffing Attero als gevolg van te weinig aanlevering van restafval

Dit traject heeft een lange voorgeschiedenis.

Het vigerend contract voor de Brabantbrede aanlevering van huishoudelijk restafval aan Attero kende een leverplicht van 510.000 ton per jaar (tot 1 februari 2017). Attero heeft over de looptijd van 2011 tot februari 2017 de boeteclausule geëffectueerd voor de te weinig aangeleverde tonnages, verdeeld over diverse gewesten. Over de periode 2011-2014 is de uitspraak definitief in het voordeel van de gemeenten (die gezamenlijk optrekken in de VvC (Vereniging van Contractanten) gebleven en hoeft geen boete te worden betaald.

In augustus 2019 is door arbiters over de periode 2015 tot februari 2017 een eindvonnis gewezen, waarbij de voor gewesten en gemeenten ongunstige beslissingen in stand zijn gebleven. Brabantbreed betekent dit een naheffing voor minder aangeleverd restafval van zo'n 15 mln. De gemeenten van het voormalige gewest GSV (Roosendaal, Halderberge, Woensdrecht, Steenbergen, Moerdijk, Rucphen en Bergen op Zoom) hebben, gezien de aangeleverde tonnages in de jaren 2015 t/m 2017, geen factuur voor naheffingontvangen.

De VvC is een procedure gestart om het vonnis door de rechter te laten vernietigen. In deze vernietigingsprocedure zijn de gemeenten in het gelijk gesteld. Attero is in cassatie gegaan tegen de uitspraak van het Hof in de vernietigingsprocedure. Op 17 maart 2023 besloot de Hoge Raad de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag te vernietigen. De uitspraak van het Gerechtshof is vernietigd en de gemeenten moeten alsnog betalen.

Zoals eerder aangegeven heeft het voormalig GSV gewest geen naheffing van Attero ontvangen. Echter er zou nog een verdelingsvraagstuk onder de gewesten kunnen ontstaan om gezamenlijk de € 15 miljoen te betalen. Het GSV gewest heeft eerder de stelling aangenomen geen factuur te hebben ontvangen dus ook niet te participeren in een verdelingsvraagstuk. Mochten er alsnog ontwikkelingen plaatsvinden op dit vlak dan houden we u op de hoogte.

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing 2024

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Inzameling	1.449.291	nee	100%		1.449.291
Verwerking	1.462.506	nee	100%		1.462.506
Beleidskosten	254.628	nee	100%		254.628
Communicatie	101.000	nee	100%		101.000
Handhaving	-	nee	100%		-
Overig	43.200	nee	100%		43.200
Perceptiekosten afvalstoffenheffing	22.533	nee	100%		22.533
Kwijtscheldingen	120.000	nee	100%		120.000
Toerekenbare BTW	478.647	nee	100%		478.647
TOTAAL	3.931.805				3.931.805
Kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing					
7.3 Afval	3.348.473				
0.8 Overige baten en lasten:					
0.10 Mutaties reserves	-		944.153		
6.3 Inkomensregelingen (kwijtschelding)	120.000				
0.8 Overige baten en lasten:					
Inkomsten 7.3 Afval, excl. Heffingen	-338.000				
Netto kosten 7.3 Afval	3.130.473				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	322.685				
BTW	478.647				
Totale kosten	3.931.805				
Opbrengst heffingen	3.931.805				
Dekking		100%			

Rioolheffing

Beleidskeuzes rioolheffing en mate van kostendekkendheid

Het gemeentelijk waterbeheer omvat steeds meer werkzaamheden die niet aan individuele belangen zijn toe te rekenen. Denk aan het afvoeren van regenwater en het grondwaterbeheer. De gemeentelijke uitgaven op dit gebied zullen de komende jaren aanzienlijk toenemen als gevolg van het Nationaal Bestuursakkoord Water en de Europese Kaderrichtlijn Water. Deze onderdelen maken deel uit van het uitgebreid Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) waarin de verantwoordelijkheden en zorgplicht van de gemeente zijn vastgelegd.

Bij het vGRP hoort een Kostendekkingsplan. In dit Kostendekkingsplan zijn de kosten voor de rioleringsvoorzieningen voor de komende twintig jaar opgenomen en is een afweging gemaakt op welke wijze de kosten voor het instandhouden van de riolering c.a. kan gaan plaats vinden: de rioolheffing zorgt voor de kostendekking.

In 2023 was er al sprake, dat de opbrengst vanuit de heffingen onvoldoende was voor de begrote kosten 2023. Het tarief is in 2023 gelijk gehouden aan voorgaand begrotingsjaar en het geraamde tekort wordt in 2023 financieel opgevangen door een geraamde onttrekking van de € 330.782 uit de voorziening riolering. De verwachte eindstand van de voorziening is ultimo 2023 € 1.138.000. Afgelopen maanden zijn de exploitatiebudgetten en investeringen voor riolering opnieuw geactualiseerd voor 2024 en later. Daarin is geen daling van de uitgaven te verwachten, maar juist een stijgende trend. Grootste oorzaken hiervan zijn de inflatie van afgelopen jaar en allerlei toekomstige beleidsvraagstukken op gebied van klimaat en duurzaamheid. Hierdoor ontstaat er een structureel tekort dat binnen de begrotingsperiode 2024-2027 niet meer is op te vangen met de huidige stand van de Voorziening Riolering.

Het voorstel is dan ook om bij deze Begroting de tarieven 2024 eenmalig te laten stijgen met 7% om het structurele tekort deels te dichten. Voor het resterend deel van het tekort wordt de Voorziening Riolering ingezet tijdens de begrotingsperiode 2024-2027. Verder valt uit een quickscan met omliggende gemeenten op, dat het tarief van de rioolheffing welke in onze gemeente wordt geheven, laag is.

Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan 2024-2027

Eind 2023 wordt naar verwachting het vGRP 2024-2027 geactualiseerd en begin 2024 aan de Raad voorgelegd. Nu al is bekend dat vanwege de omvang van het structurele tekort een tariefverhoging in 2024 noodzakelijk is.

Bij het vGRP 2024-2027 waarin aandacht wordt besteed aan nieuw beleid op het gebied van klimaat en duurzaamheid volgt een nieuw Kostendekkingsplan. Deze doorberekening zal bepalend zijn voor de toekomstige tarieven.

Maatstaf van heffing en tariefstelsel

De belasting wordt geheven naar een vast bedrag per perceel en met ingang van 2021 is besloten om dit te baseren op één-en meerpersoonshuishouden.

In de kosten voor het beheer en onderhoud riolering worden de kosten voor vegen, onkruidbestrijding en onderhoud van de watergangen gedeeltelijk toegerekend naar dit product. Landelijk is er een richtsnoer ontwikkeld dat aangeeft dat 1/3 deel van de kosten voor vegen en onkruidbestrijding mogen worden toegerekend naar het product riolering. Vrijwel alle gemeenten passen deze lijn toe bij de berekening van het tarief voor de rioolheffing.

Voor het onderhoud van de watergangen bedraagt de storting in de voorziening baggeren voor het planjaar 2024 € 84.024, zoals is aangegeven in het Baggerbeheerplan Stedelijk Water 2019-2026. Een landelijk gehanteerde norm is dat 25% van deze kosten, een bedrag van € 21.006 gedekt kan worden vanuit de rioolheffing.

In deze begroting is bij de geactualiseerde investeringsbedragen van riolering rekening gehouden met zogenaamde VAT kosten (voorbereiding, administratie en toezicht) Hierdoor kan een deel van de doorbelaste uren bij riolering worden toegerekend aan deze investeringsbedragen.

Tenslotte is in deze Begroting rekening gehouden bij de opbrengsten, dat het aantal aansluitingen jaarlijks stijgt met 90 eenheden. Dit zorgt ervoor, dat het structurele tekort in jaren verminderd.

Kostenonderbouwing rioolheffing 2024

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Vervanging/aanleg/verbetering	416.508		100%		416.508
Onderhoud en reparatie	833.930		100%		833.930
Onkruidbestrijding en vegen	531.677		33%		177.226
Begeleiding en opdrachtgeving	421.846		100%		421.846
Perceptiekosten	10.140		100%		10.140
Kwijtscheldingen	30.000		100%		30.000
Toerekenbare BTW	174.236		100%		174.236
Meerjarig perspectief	-				-
toevoeging baggerfonds	84.025		25%		21.006
onttrekking voorziening	-185.972		100%		-185.972
TOTAAL	2.316.389				1.898.919
Kostendeckendheid van de rioolheffing					
2.1 Verkeer en vervoer	327.031				
7.2 Riolering	1.483.236				
2.1 Verkeer en vervoer: (niet toe te rekenen)	-149.805				
7.2 Riolering: niet toe te rekenen (product water)	-87.743				
6.3 Inkomensregelingen (kwijtschelding)	30.000				
0.8 Overige baten en lasten:	-				
Kapitaallasten investeringen 2021	46.663				
Inkomsten 7.2 Riolering, excl. Heffingen	-5.500				
Netto kosten Riolering	1.643.881				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	266.774				
BTW	174.236				
Totale kosten	2.084.891				
onttrekking voorziening	-185.972				
Totale kosten incl. onttrekking voorziening	1.898.919				
Opbrengst heffingen	1.898.919				
Dekking		100%			

Toeristenbelasting

Met de toeristenbelasting wordt het houden van nachtverblijf tegen vergoeding door niet-ingezetenen van de gemeente belast, in welk soort woning, onderkomen of gebouw zij ook overnachten.

De opbrengst van de toeristenbelasting voor 2024 wordt geraamd op € 114.480 en kan als volgt worden onderverdeeld:

- Arbeidsmigranten: 64.000 overnachtingen à € 1,20 = € 76.800
- Toeristisch verblijf: 31.400 overnachtingen à € 1,20 = € 37.680

Forensenbelasting

Forensenbelasting kan worden geheven voor natuurlijke personen die voor meer dan 90 dagen een woning in de gemeente Steenberg en ter beschikking hebben en hier niet staan ingeschreven. Het merendeel van de opbrengst van de forensenbelasting kwam in het verleden van de Sunclass-woningen in Nieuw-Vossemeer. In 2007 en 2008 zijn veel woningen verkocht aan inwoners uit de gemeente Steenberg en aan bedrijven. De geraamde opbrengst is hierdoor sterk teruggelopen. Er zijn nu 21 panden in de gemeente waarvoor forensenbelasting geheven kan worden. Het tarief voor 2024 voor de forensenbelasting bedraagt € 335. De totale opbrengst voor 2024 wordt geraamd op € 7.100.

Reclamebelasting

De opbrengst van de reclamebelasting is bedoeld voor ondernemers(verenigingen) die actief bijdragen aan vitale winkelgebieden in de gemeente Steenberg en. De gemeenteraad van Steenberg en heeft besloten de netto-opbrengst van de reclamebelasting beschikbaar te stellen aan de ondernemersverenigingen Hart voor Dinteloord en ONS Steenberg en. Dit is voor de dekking van de kosten van de activiteiten die bijdragen aan een visueel aantrekkelijk en levendig centrum van de kernen Dinteloord en Steenberg en.

De gemeente brengt de niet-ambtelijke perceptiekosten ter voorbereiding en uitvoering van de inning van de reclamebelasting in mindering op de aan Hart voor Dinteloord en ONS Steenberg en uit te keren bedragen. De gemeente loopt het risico van wanbetaling door belastingplichtigen. Met het oog daarop wordt een percentage van 10% van de begrote opbrengst reclamebelasting ingehouden totdat duidelijk is wat de feitelijk gerealiseerde opbrengst reclamebelasting is. Op basis van deze gerealiseerde opbrengst wordt een jaarlijkse eindafrekening met Hart voor Dinteloord en ONS Steenberg en gemaakt.

Lijkbezorgingsrechten

Mate van kostendekkendheid

De tarieven van de lijkbezorgingsrechten zullen niet kostendekkend zijn. De reden hiervoor is dat bepaalde kosten niet meer doorberekend kunnen worden aan de reeds uitgegeven graven. Om toekomstige nieuwe begravingen niet met deze kosten te belasten wordt voor de resterende exploitatieperiode een jaarlijks tekort op de algemene dienst geaccepteerd.

Buiten het kostenverhaal gehouden specifieke activiteiten

Op de begraafplaats aan de Steenbergseweg vinden de meeste begravingen plaats. Voor de berekening van kostendekkende tarieven wordt uitgegaan van de exploitatielasten van deze begraafplaats.

Specifieke omstandigheden

Niet van toepassing

Maatstaf voor heffing en tariefstelling

De maatstaf voor heffing en het stellen van het tarief voor lijkbezorgingsrechten is een vast bedrag per graf, urnengraf of -nis voor een periode van 10 of 20 jaar, gebaseerd op het profijtbeginstel.

Opgenomen niet wettelijke vrijstellingen

Niet van toepassing

Kostenonderbouwing lijkbezorgingsrechten 2024

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Verlenen van rechten	1.191	nee	100%		1.191
Begraven	7.219	nee	100%		7.219
Ontmoeten, herdenken	9.923	nee	100%		9.923
Onderhoud	73.189	nee	100%		73.189
Overige activiteiten lijkbezorging	2.415	nee	100%		2.415
Meerjarig perspectief					-
storting reserve	29.979	nee	100%		29.979
TOTAAL	123.916				123.916
Kostendekkendheid van de lijkbezorging					
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	75.247				
0.10 Mutaties reserves	29.979				
Netto kosten 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	105.226				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	18.690				
Totale kosten	123.916				
Opbrengst heffingen	-78.153				
Dekking		63%			

Leges

Leges algemeen

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. In deze paragraaf zijn we uitgegaan van de nieuwe Legesverordening 2024, waarin de activiteiten staan die met de leges verrekenend mogen worden. Er zijn nog veel onzekerheden, bijvoorbeeld of bouwvergunningen ingediend worden onder de huidige legesverordening en wetgeving.

Kostenonderbouwing leges algemeen 2024

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Burgerlijke stand	41.731		100%		41.731
Reisdocumenten	373.460		100%		373.460
Rijbewijzen	155.723		100%		155.723
Verstrekingen uit de GBA	3.250		100%		3.250
Verstreking uit het Kiezersregister	nvt				
Verstrekingen op grond van Wet bescherming persoonsgegevens	nvt				
Vastgoedinformatie	5.000		100%		5.000
Overige publiekszaken	31.190		100%		31.190
Kansspelen	1.000		100%		1.000
Telecommunicatie/nutsvoorzieningen	25.873		100%		25.873
Leegstandswet	1.230		100%		1.230
Diversen	2.555		100%		2.555
Horeca	10.215		100%		10.215
Exploitatie kindercentrum, peuterspeelzaal of gastouderbureau	1.250		100%		1.250
BTW	14.787		100%		14.787
TOTAAL	667.264				667.264
Kostendekkendheid leges					
Titel 1, hoofdstuk 1 Burgerlijke stand					
Lasten 0.2 Burgerzaken	29.037				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	12.694				
Totale kosten	41.731				
Opbrengst heffingen	28.898				
Dekking		69%			
Titel 1, hoofdstuk 2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart					

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Lasten 0.2 Burgerzaken	280.795				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	92.665				
BTW	8.401				
Totale kosten	381.861				
Opbrengst heffingen	257.300				
Dekking		67%			
Titel 1, hoofdstuk 3 Rijbewijzen					
Lasten 0.2 Burgerzaken	108.806				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	46.917				
BTW	4.758				
Totale kosten	160.481				
Opbrengst heffingen	116.860				
Dekking		73%			
Titel 1, hoofdstuk 4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen					
Lasten 0.2 Burgerzaken	1.779				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	1.471				
Totale kosten	3.250				
Opbrengst heffingen	3.250				
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 5 Verstrekkingen uit het Kiezersregister					
Geen leges geraamd in 2024					
Titel 1, hoofdstuk 6 Verstrekkingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens					
Geen leges geraamd in 2024					
Titel 1, hoofdstuk 7 Bestuursstukken					
Geen leges geraamd in 2024					
Titel 1, hoofdstuk 8 Vastgoedinformatie					
Lasten 8.1 Ruimtelijke ordening	2.737				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	2.263				
Totale kosten	5.000				
Opbrengst heffingen	5.000				

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 9 Overige publiekszaken					
Lasten 0.2 Burgerzaken	27.730				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	3.460				
Totale kosten	31.190				
Opbrengst heffingen	31.190				
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 10 Gemeentearchief					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 1, hoofdstuk 11 (gereserveerd)					
Titel 1, hoofdstuk 12 (gereserveerd)					
Titel 1, hoofdstuk 13 Kansspelen					
Lasten 1.2 Openbare orde en veiligheid	1.000				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead					
Totale kosten	1.000				
Opbrengst heffingen	1.000				
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 14 Telecommunicatie/ Nutsvoorzieningen					
Lasten 2.1 Verkeer en vervoer	17.672				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	8.201				
BTW	1.628				
Totale kosten	27.501				
Opbrengst heffingen	27.500				
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 16 Leegstandswet					
Lasten 8.3 Wonen en bouwen	695				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	535				
Totale kosten	1.230				
Opbrengst heffingen	1.230				
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 17 Diversen					

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Lasten 0.2 Burgerzaken	422				
Lasten 1.2 Openbare orde en veiligheid	978				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	1.155				
Totale kosten	2.555				
Opbrengst heffingen	2.555				
Dekking		100%			
Titel 3, hoofdstuk 1 Horeca					
Lasten 1.2 Openbare orde en veiligheid	5.593				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	4.622				
Totale kosten	10.215				
Opbrengst heffingen	10.215				
Dekking		100%			
Titel 3, hoofdstuk 2 Organiseren evenementen of markten					
Geen leges geraamd in 2024					
Titel 3, hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijven					
Geen leges geraamd in 2024					
Titel 3, hoofdstuk 4 Inrichtingen					
Geen leges geraamd in 2024					
Titel 3, hoofdstuk 5 Toezicht op bedrijfsmatige activiteiten en gebouwen					
Geen leges geraamd in 2024					
Titel 3, hoofdstuk 6 Markten					
Geen leges geraamd in 2024					
Titel 3, hoofdstuk 7 Winkeltijdenwet					
Geen leges geraamd in 2024					
Titel 3, hoofdstuk 8 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking					
Lasten 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	684				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	566				
Totale kosten	1.250				
Opbrengst heffingen	1.250				

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Dekking		100%			

Leges omgevingsvergunning

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen wijzigen per 1 januari 2024 de grondslagen voor het heffen van de leges in Titel 2 van de legesverordening. Uitgangspunt van titel 2 van legesverordening blijft dat de kostendekkendheid 100% is.

De Omgevingswet en de Wkb zijn nieuw en het is nog niet geheel duidelijk wat de implementatie van deze wetten voor effect zal hebben. Daarnaast is door verscheidenheid aan redenen niet altijd goed te voorzien wanneer bouwprojecten gestart worden. Als gevolg hiervan bestaat het risico dat de opbrengsten tegenvallen en de gewenste kostendekkendheid niet gehaald wordt. Als daartoe aanleiding is zal uw raad door middel van de tussenrapportage op de hoogte worden gesteld van de ontwikkelingen.

De omgevingsvergunningen voor het bouwen zijn de belangrijkste inkomstenpost voor de leges. Met de komst van de Omgevingswet wordt het bouwen van een bouwwerk gescheiden in een technisch en ruimtelijk deel. Dat levert twee activiteiten op: de technische bouwactiviteit en de omgevingsplanactiviteit bouwwerken.

De dekking van deze kleinere bouwwerken vindt plaats via de grotere bouwinitiatieven. Voor de kleinere bouwwerken wordt met een vast bedrag aan leges gerekend. Het gaat dan bijvoorbeeld om een dakkapel aan de voorzijde van een woning of uitbreiding van een woning.

Voorheen was het niet mogelijk om leges te heffen voor milieubelastende activiteiten. Met de invoering van de Omgevingswet is dit verleden tijd en kunnen er wel leges worden geheven. Dit geldt specifiek voor milieubelastende activiteiten van bedrijven die een omgevingsvergunning aanvragen. Deze leges zijn nog niet opgenomen in deze begroting en zullen definitief worden behandeld bij de belastingverordeningen van 2024 in december 2023. Ze worden dan ook opgenomen in de tussenrapportage van 2024.

Kostenonderbouwing leges omgevingsvergunning 2024

Activiteit omgevingswet		Bedrag	Toerekening	Verhaalbare kosten
Vooroverleg-intake		22.400	100%	22.400
OPA ruimtelijk		421.000	100%	421.000
Technisch bouwen		182.000	100%	182.000
Kappen	4.500			
In-uitrit	6.700			
Werk of werkzaamheden uitvoeren	1.800			
BOPA, kruimelgevallenregeling	23.500			
BOPA, grote afwijking	33.600			
Monumenten wijzigen	900			
OPA overige:		71.000	100%	71.000
Totale kosten		696.400		696.400
Vooroverleg-intake		12.500		
OPA ruimtelijk		432.000		
Technisch bouwen		156.000		
Kappen	2.800			
In-uitrit	2.700			
Werk of werkzaamheden uitvoeren	1.000			
BOPA, kruimelgevallenregeling	12.600			
BOPA, grote afwijking	37.500			
Monumenten wijzigen	-			
OPA overige:		56.600		
Totale legesopbrengsten		657.100		
Kostendeckendheid leges omgevingsvergunningen			94%	

Inning van belastingen en kwijtschelding

De gemeentelijke belastingen OZB, RZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing en forensenbelasting worden op één aanslagbiljet verzameld. De betaling van de gemeentelijke belastingen kan middels automatische incasso plaatsvinden. Degenen, die hiervoor toestemming hebben verleend, mogen in tien maandelijkse termijnen betalen. Door bijna 75% van de belastingplichtigen wordt hiervan gebruik gemaakt.

Wanneer een belastingplichtige geen machtiging voor automatische incasso heeft afgegeven, dan dient de aanslag in twee termijnen te worden voldaan. Momenteel verloopt de inning, al dan niet via dwanginvordering, naar behoren.

De kwijtscheldingsnorm ligt bij ons op 100% van de bijstandsnorm. Zolang in praktisch alle Nederlandse gemeenten de kwijtscheldingsnorm op 100% is gesteld.

Vanaf 2009 wordt geautomatiseerde kwijtschelding verleend. Alle uitkeringsgerechtigden binnen onze gemeente krijgen automatisch kwijtschelding, behalve wanneer er een eigen woning, auto met een meerwaarde van € 2.269 eigen vermogen is. Daarnaast wordt met behulp van informatie van het Inlichtingenbureau bekeken of ook andere belastingplichtigen voor geautomatiseerde kwijtschelding in aanmerking komen. Ook voor 2024 zullen we gebruik maken van informatie van het Inlichtingenbureau.

Het budget voor de kwijtschelding bedraagt voor 2024 € 155.000.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het beleid voor het risicomanagement is vastgesteld op 9 november 2017. In het beleidskader zijn de volgende doelen opgenomen:

- Meer informatie verstrekken in de paragrafen bij begroting en jaarstukken, vooral aard en omvang van de risico's en de beheersmaatregelen.
- De raad actiever betrekken bij de risicobeheersing door jaarlijks het onderwerp te agenderen in het auditcommittee.
- Risico's meer inzetten als tool voor het management.
- Meer terugkijken en leren van het effect van de beheersmaatregelen.

Risicomanagement is het samenspel van activiteiten om de nadelige gevolgen van risico's zoveel mogelijk binnen de grenzen te houden. De raad bepaalt daarbij de grenzen en de spelregels. Deze liggen vast in het beleidskader. Bij de begroting en de jaarstukken worden de risico's opnieuw bekeken en waar nodig worden aanpassingen gedaan. In het proces van risicobeheersing worden steeds de volgende stappen doorlopen: identificeren, analyseren, beoordelen, maatregelen ontwerpen en implementeren en als laatste evalueren en rapporteren.

Uitgangspunt is dat we ons richten op de belangrijkste risico's, die ongeveer 2/3e deel van de totale omvang vertegenwoordigen. De ontwikkelingen, risico's en beheersmaatregelen worden in deze paragraaf kort beschreven. Ook wordt ingegaan op de omvang van de weerstandscapaciteit en de verschillende ratio's die de Provincie betreft bij het toezicht op gemeenten.

Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen die wij voorzien?

Financiële positie gemeenten

Gemeenten stevenen, als het aan het kabinet ligt, af op een korting op het gemeentefonds van 3 miljard euro in 2026. Dat is een korting die structureel doorwerkt. Daarmee staat 2026 te boek als "ravijnjaar". Met dit ravijnjaar, zonder uitzicht op enige compensatie, worden alle gemeenten geconfronteerd. Het veroorzaakt vanaf 2026 tekorten in de meerjarenbegroting, die in de jaren 2027 en 2028 alleen maar verder oplopen. Dat komt door het uitblijven van loon- en prijscompensatie en het uitblijven van aanpassingen in het volume-accres. Er wordt overgestapt op een nieuwe berekeningsmethode, gebaseerd op het Bruto Binnenlands Product.

Dit heeft ook voor onze gemeente consequenties. De jaren 2026 en 2027 zijn niet sluitend. Dat is voor Steenbergen een unieke situatie. Tot nu toe zijn we altijd in staat geweest om een begroting aan te bieden die meerjarig structureel in evenwicht is. Met het financieel beleid wat het Rijk nu voert, is dat niet mogelijk. Tenzij er nu ingrijpende maatregelen worden getroffen in het voorzieningsniveau van Steenbergen.

De VNG heeft gemeenten opgeroepen een realistische begroting te maken en tekorten voor 2026 en verder hierin zichtbaar te maken. Hieraan hebben wij gehoor gegeven. De jaren 2026 en 2027 bevatten een tekort. Het is belangrijk dat we ons voorbereiden op deze moeilijke jaren. Deze begroting bevat daarom een 1^e procesvoorstel voor ombuigingen. Doel daarbij is om in de Perspectiefnota 2025 voorstellen te doen.

Hieronder zijn de belangrijkste ontwikkelingen opgenomen die van invloed zijn op onze top 5 risico's.

1. Algemene Uitkering

Bij de inleiding is ingegaan op het algemene beeld waar gemeenten mee te maken hebben. Dat werkt voor een deel door op de risico's voor de gemeente Steenbergen. In deze begroting hebben wij de terugval in de algemene uitkering (het ravijn) volledig verwerkt in de begroting 2024 en meerjarenramingen 2025-2027. Dat is berekend op basis van de septembercirculaire 2023.

De risico's in de algemene uitkering liggen op een aantal aspecten:

Indexering

In de programmabegroting 2023 hebben wij ons, op basis van een analyse van de verschillende kostensoorten, gewapend tegen de inflatie. Er is een stelpost opzij gezet van structureel € 1 miljoen. Daarnaast is de risicoreserve verhoogd met € 594.000. De explosieve inflatie is nu grotendeels achter de rug, maar blijft relatief hoog. Voor 2024 voorziet het CPB in de Macro Economische Verkenningen een inflatie van 3,9%. Voor CAO lonen wordt 5,6% geraamd. Uitgangspunt daarbij is dat het Rijk de algemene uitkering laat meegroeien met deze inflatie, maar dat is een macro aanname. Op gemeentelijk niveau kan dit afwijken. In de berekening van risico voor de algemene uitkering wordt hiermee rekening gehouden.

In de loop van 2023 hebben wij al een aantal omvangrijke stappen gezet met het verwerken van indexeringen. Daartegenover is de stelpost van € 1 miljoen uit de begroting 2023 volledig structureel ingezet. Ook in deze begroting zijn belangrijke stappen gezet. De beheerplannen en contracten zijn geïndexeerd en de investeringen in de openbare ruimte en accommodaties op het te verwachten prijsniveau 2024 gebracht.

CAO Ontwikkelingen

De loonkosten in onze begroting 2024 en meerjarenramingen zijn gebaseerd op de CAO voor gemeenten 2023. Deze CAO loopt in 2024 af. In de septembercirculaire hebben wij al wel de compensatie verwerkt voor 2024, maar nog niet de kosten. We weten immers nog niet waar het op uitkomt. De inzet van de bonden is 8%. Stel dat uit de onderhandelingen een akkoord komt van 4% dan moet er op dat moment een bedrag van ongeveer € 800.000 worden opgeplust. Voor 2024 en 2025 biedt het saldo van de begroting deze ruimte nog, maar voor 2026 en verder moet hiermee rekening worden gehouden in de voorbereidingen op weg naar de Perspectiefnota 2025. Daarbij is het belangrijk ook de verbonden partijen mee te nemen. In onze risicoberekening wordt met het risico van indexering rekening gehouden.

Nieuwe Rijksbezuinigingen

Op 22 november wordt een nieuwe Tweede Kamer gekozen. Op basis van de huidige inzichten moet het Rijk ongeveer 17 miljard bezuinigen. De kans is aanwezig dat er nog meer bezuinigd gaat worden op het gemeentefonds. Dat heeft onherroepelijk effect op onze Algemene Uitkering. Dit brengt een hoger risico mee voor onze begroting. Bij het bepalen van de omvang van het risico houden wij € 0,5 miljoen aan. De kans wordt ingeschat als gemiddeld – hoog.

2. Sociaal Domein

Kostenbeheersing Jeugd

De beheersing van de kosten in het sociaal domein blijft een uitdaging. Het open eind karakter maakt het moeilijk om vooruit te kijken. Toch zien we ook resultaten. Bij de uitgaven voor Jeugd, ruim € 4,2 miljoen, houden we steeds beter vinger aan de pols en kunnen we steeds beter zien hoe het budget zich ontwikkelt. Hoewel verrassingen in een open eind situatie niet uit te sluiten zijn, krijgen prognoses steeds meer kwaliteit. Overigens dragen ook andere maatregelen bij aan de financiële beheersing. De Ernaartoe teams zijn hier een voorbeeld van.

Hervormingsagenda Jeugd

Het ministerie van VWS, zorgaanbieders, cliënten(vertegenwoordigers), professionals en de VNG hebben samen een akkoord bereikt ten aanzien van de Hervormingsagenda Jeugd 2022-2028. Deze Hervormingsagenda bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Er zal structureel worden geïnvesteerd in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. Ook komt er een aanpassing van de Jeugdwet, waardoor duidelijker wordt waarvoor kinderen en ouders hulp kunnen krijgen. Gemeenten worden verplicht bepaalde specialistische zorg regionaal in te kopen om beschikbaarheid en continuïteit van zorg beter te organiseren. Een dergelijke hervorming vraagt een stevige investering van alle partijen op inzet maar ook zeker op middelen. Het is op dit moment nog onduidelijk wat de uitwerking van het akkoord gaat betekenen voor elke gemeente en of de hervorming ook daadwerkelijk de verwachte besparing die het Rijk verwacht op gaat leveren.

Opwaartse druk Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

In de Wet maatschappelijke ondersteuning hebben we in deze begroting het budget noodgedwongen verhoogd. De doorwerking van de CAO ontwikkelingen en prijsstijgingen bij zorgaanbieders betekent voor 2024 een omvangrijke indexering. Voor huishoudelijke hulp met ruim 20% en voor begeleiding 7,9%. Ook in het volume zien een opwaartse druk. Dat komt door vergrijzing, maar ook door het abonnementstarief. Dat laatste leidt tot steeds meer aanvragen voor hulp. Zowel de vergrijzing als de opwaartse druk als gevolg van het abonnementstarief is betrokken in onze risico's.

Participatiewet

Bij de uitvoering van de Participatiewet zijn de uitgaven goed te voorspellen. Er is sprake van een stabiel patroon. De inkomstenkant – de BUIG uitkering – is minder goed te voorspellen. De laatste jaren, ook nog in de Perspectiefnota 2024, hebben wij meerdere keren de BUIG uitkering naar beneden moeten bijstellen.

Het CPB publiceert ramingen van het aantal bijstandsuitkeringen in het lopende en komende jaar in het Centraal Economisch Plan (CEP) in maart en in de Macro Economische Verkenning (MEV) in september. De meest recente dateert van september 2023. In deze MEV raamt het CPB het gemiddelde aantal bijstandsuitkeringen op 336.000 in 2023. Dit is een daling van 5.000 uitkeringen ten opzichte van het gerealiseerde volume in 2022. Naar verwachting stijgt het aantal uitkeringen in 2024 met 10.000. Onze begroting sluit aan op deze ontwikkelingen. De gebundelde uitkering (de BUIG uitkering die gemeenten ontvangen om de bijstandskosten te kunnen betalen) is in deze begroting aangepast op basis van de meest recente gegevens. In de praktijk kan het risico zich voordoen dat de BUIG uitkering in werkelijk lager uitkomt dan geraamd.

Uitgangspunten voor de raming

In deze begroting hebben wij voor het ramen van de budgetten sociaal domein de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- We ramen de budgetten op basis van informatie die definitief vaststaat. Wat nog ongewis is, nemen we op in de risicoparagraaf;
- Voor de Wmo en Jeugd betekent dit dat we de indexering van de tarieven – die inmiddels definitief zijn – volledig verwerken in de begroting;
- Het hoeveelheidscomponent (het aantal voorzieningen) ramen we voor de gehele periode van de meerjarenraming op het niveau van de Tussenrapportage 2023. Dat is tevens de meest recente informatie;
- Wij gaan ervan uit dat fluctuaties in de aantallen uitkeringsgerechtigden Participatiewet (zowel plus als min) over de gehele periode van de meerjarenraming dezelfde fluctuaties staan in de BUIG uitkering van het Rijk.

3. Onderwijshuisvesting

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting van het primair onderwijs. De gemeente ontvangt hiervoor een bijdrage in de algemene uitkering. De gemeente Steenbergen heeft ervoor gekozen om geen bedragen te reserveren voor onderwijshuisvesting. Er zijn dus geen reserves aanwezig die kunnen worden ingezet voor de dekking van kapitaallasten. Deze handelwijze past in het financieel beleid, waarbij we pas bedragen in de begroting opnemen als er een duidelijke onderbouwing is van wat de investering gaat kosten en wat de planning is voor deze investering. Pas dan maken we de vertaalslag naar de begroting.

Inmiddels krijgen we steeds meer zicht op de toekomstige investeringen. Naar verwachting wordt het IHP in kwartaal 4 2023 afgerond en daarna ter besluitvorming voorgelegd aan college en raad. Alhoewel het IHP en de bijbehorende investeringsparagraaf nog niet gereed zijn, is al wel duidelijk dat op basis van bouwjaar en technische staat de komende 15 jaar circa 6 scholen vervangen moeten worden dan wel grootschalig gerenoveerd moeten worden. Voor de komende 5 jaar betreft dat 4 scholen. Uitgangspunt is dat er ook gekeken wordt naar overtollig vastgoed. Met de lasten voor deze investeringen (ingeschat op ongeveer € 400.000 structureel) is in deze begroting nog geen rekening gehouden.

4. Aansprakelijkheid voor door de gemeente gegarandeerde geldleningen

Het verstrekken van geldleningen en garanties wordt steeds meer ingezet om gemeentelijke doelen te realiseren. Een voorbeeld daarvan is de lening aan de Tennisvereniging die is verstrekt voor de aanleg van padelbanen. Logischerwijs gaat dit gepaard met een hogere omvang van het risico. De beheersmaatregelen zijn gericht op de beoordeling van de financiële positie van de instellingen, zowel vooraf als tijdens de looptijd van de lening. Daarmee is het risico ver teruggedrongen. Omdat het gaat om een omvangrijke post (met name door de gegarandeerde leningen in het kader van de woningbouw) staat dit risico nog steeds in de top 5.

5. Wat zijn op dit moment de belangrijkste risico's?

Vanuit het risicomanagement systeem zijn alle risico's geactualiseerd. Hierbij is rekening gehouden met bovenstaande ontwikkelingen. De berekeningswijze is conform de spelregels in het beleidskader. Hieruit komt de volgende top 5 naar voren. Achter het risico wordt aangegeven voor welk percentage deze meewegen in het totaal van alle risico's opgesteld (het risicoprofiel). In de kolom beheersmaatregelen is opgenomen welke maatregelen worden getroffen om het risico te beperken.

Omschrijving risico	Aandeel in %	Beheersmaatregelen
Sociaal domein - Open eindregelingen - Wijzigingen in wet- en regelgeving, met name het effect van invoering van het abonnementstarief - Problematiek bij zorgaanbieders - Toenemende vergrijzing - Dure maatwerkvoorziening Jeugd - Lagere eigen bijdragen - Toenemend beroep op voorzieningen onder andere door veranderde wet- en regelgeving. - Effecten stijging werkloosheid op de bijstandsuitkeringen - Hervormingsagenda Jeugd	31,13%	De samenwerking tussen beleid – uitvoering – financiën is hierin van cruciaal belang. De budgetten worden actief gevolgd, beleidsontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd en vertaald naar de praktijk. Waar mogelijk worden maatregelen getroffen in het voorliggend veld om dure maatwerkvoorzieningen te voorkomen.
Inflatie - In de begroting 2024 en verder zijn de salariskosten nog gebaseerd op de CAO van 2023, terwijl in de septembercirculaire al wel de compensatie is meegenomen. - Gemeenten worden onvoldoende gecompenseerd voor loon- en prijsontwikkeling. - De macro compensatie pakt voor een individuele gemeente nadeliger uit. - Effecten van indexering bij Gemeenschappelijke Regelingen zijn nog niet volledig vertaald in onze begroting. - Energielasten: nog op niveau prijspeil 2021, in afwachting van aanbesteding	12,76%	Goed contractbeheer zodat mogelijke indexeringen tijdig worden gesignaleerd en verwerkt in de begroting Intensieve sturing op gemeenschappelijke regelingen.
Aansprakelijkheid voor door gemeente gegarandeerde geldleningen Door financiële problemen bij instellingen is het risico aanwezig dat de gemeente wordt aangesproken op de garantstelling.	11,38%	De beheersmaatregelen zijn gericht op beoordeling van de financiële documenten van de instellingen. De kans dat het financiële risico zich voordoet is bij de garantstellingen relatief laag. Er wordt goed vinger aan de pols gehouden. Toch neemt dit risico een hoge positie in op deze ranglijst. Dat komt omdat het bij garantstellingen gaat om een hoog bedrag en daarmee een hoog maximaal geldgevolg.
Algemene uitkering - Mogelijke extra bezuinigingen op het gemeentefonds. - Onjuiste parameters - Wijzigingen in de verdeelsystematiek - Lager aantal inwoners en woningen	9,44%	Er is standaard gebruik gemaakt van Pauw (experts op het gebied van de algemene uitkering) om de juiste uitkering van het Rijk te berekenen. Er worden extra modules ingezet om de ontwikkelingen in algemene uitkering beter te monitoren, zoals de module voor de uitkering BUIG. Deze maatregelen zorgen ervoor dat we op de momenten van de perspectiefnota (meicirculaire) en begroting (septembercirculaire) inzicht hebben in de juiste cijfers.
Door decentralisatie Onderwijs huisvesting - Geen reserves opgebouwd.	6,83%	Naar verwachting wordt het IHP in het eerste kwartaal van 2024 afgerond. Het IHP maakt de opgave voor de komende jaren duidelijk. Op basis daarvan wordt het investeringsplan opgesteld. De lasten worden dan opgenomen in de begroting.
Totaal	71,54%	

6. Overige risico's

De tabel hierboven biedt – in lijn met het vastgestelde beleidskader rondom risicomanagement, inzicht in de top 5 risico's, die tezamen ongeveer 2/3^e deel van het totale risicoprofiel vertegenwoordigen. Dit betekent niet dat er geen aandacht is voor de overige risico's. In deze begroting zien we een aantal risico's die leiden tot een verhoging van het risicoprofiel. De belangrijkste daarvan hebben betrekking op:

Informatieveiligheid

In deze begroting hebben wij het budget voor informatieveiligheid aanzienlijk moeten bijstellen. Het bieden van voldoende bescherming tegen cyberaanvallen is een uitdaging voor alle gemeenten. Recente voorbeelden hebben aangetoond welke impact een cyberaanval heeft op de gemeente en gemeentelijke organisatie. Niet alleen financiële risico's, ook de continuïteit van dienstverlening en bedrijfsvoering kan worden aangetast. Daarnaast is er een grote kans op imagoschade. De maatregelen verminderen het risico, maar bieden geen garantie dat het niet gebeurt.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet per 1-1-2024 kan ertoe leiden dat het bedrag aan leges wat in de meerjarenraming is opgenomen, niet volledig wordt gerealiseerd, terwijl de kosten die daartegenover staan (capaciteit) niet direct zijn af te bouwen.

Arbeidsmarkt en organisatie

De arbeidsmarkt staat nog steeds onder druk. Het aantal vacatures is op dit moment groot, maar de gemeente Steenbergen is een aantrekkelijke werkgever en heeft veel te bieden. Belangrijke vacatures kunnen nog steeds worden ingevuld. Tegelijkertijd kan het risico zich voordoen dat vacatures alsnog niet kunnen worden ingevuld en daarmee ambities niet of niet in hetzelfde tempo kunnen worden gerealiseerd. Wij proberen hier zo goed mogelijk op te anticiperen. Bijvoorbeeld door het aanbrengen van focus op onze collegeprioriteiten. Daarnaast zetten we Steenbergen ook als werkgever op de kaart met uitdagende projecten waaraan (nieuwe) collega's kunnen werken. Verder zoeken we de samenwerking met collega gemeenten om uitdagingen gezamenlijk op te pakken. Waar het nodig is om capaciteit in te huren, passen we het beleidskader inhuur derden toe.

Salarisadministratie

De organisatie werkt op dit moment hard om een aantal kritische basisprocessen op orde te krijgen. De acties op het gebied van inkoop en aanbesteding, prestatielevering sociaal domein en projectmatig creëren zijn daarvan voorbeelden. Op basis van recente informatie is gebleken dat een aantal controles in de salarisadministratie het laatste jaar niet hebben plaatsgevonden. Dat heeft te maken met personele wisselingen. Dit leidt tot risico's ten aanzien van de afdracht van loonheffing en premies. Het college heeft inmiddels budget beschikbaar gesteld om hier een inhaalslag te maken. Daarbij wordt ook gekeken naar maatregelen om de kwetsbaarheid te beperken.

Energiekosten

In de Tussenrapportage 2023 is het budget voor energiekosten naar boven bijgesteld (€ 467.000). Deze bijstelling is aangemerkt als incidenteel. De begroting 2024 en meerjarenramingen 2025-2027 zijn nog gebaseerd op prijzen van 2021. Hoewel de explosieve stijging van energiekosten voor nu achter de rug is, is het risico dat we in 2024 en verder wederom moeten bijstellen, aanzienlijk. Het risico is in de berekening meegenomen bij het onderdeel Inflatie.

Onderuitputting kapitaallasten

Tegenover de risico's met een negatief financieel gevolg is er ook een post in de begroting die positief kan uitpakken. Dat betreft de onderuitputting van kapitaallasten (afschrijving en rente). Kapitaallasten zijn verbonden aan investeringsprojecten. Deze investeringsprojecten lopen in de praktijk vaak vertraging op. Het 213a onderzoek naar de restant investeringskredieten, waarvan de resultaten in de bijlage zijn opgenomen, laat dat duidelijk zien. De leer- en verbeterpunten uit het onderzoek zijn inmiddels opgepakt door de organisatie en worden de komende periode verder uitgewerkt en vertaald. Dat gaat gepaard met een nieuwe werkwijze, waarbij de projectmatige aanpak en verantwoording de kern vormt. We werken toe naar een situatie waarbij 85% van

alle geplande investeringen daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Dat percentage is gangbaar bij het beheer van de openbare ruimte en accommodaties. Er is schoon schip gemaakt. Deze begroting bevat de nieuwe investeringskredieten voor 2024 en verder. Omdat de nieuwe werkwijze nog niet volledig in de vingers van de organisatie zit, is het aannemelijk dat we, ondanks een strakkere sturing en controle, toch nog te maken hebben met een achterstand in investeringen, met als gevolg een onderuitputting van de kapitaallasten.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit geeft aan of de Gemeente Steenberghe voldoende financiële buffers heeft om financiële tegenvallers op te kunnen vangen. In het beleidskader is besloten uitsluitend de Algemene Reserve in te zetten voor deze weerstandscapaciteit. De Algemene Reserve (exclusief de reserve covid- en energiecrisisfonds) bedraagt op 1-1-2024 naar verwachting € 8.454.000.

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de risico-inventarisatie is € 2.978.000 nodig aan weerstandscapaciteit. Ten opzichte van de vorige actualisatie is er sprake van lichte stijging. Dit wordt met name veroorzaakt door een toename van de overige risico's. In de top 5 zijn er geen grote bewegingen te zien in de risico's.

Bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit is een zekerheidspercentage gehanteerd van 90%. Als het bovengenoemd bedrag opzij wordt gezet als buffer dan kan met 90% zekerheid worden gesteld dat dit bedrag voldoende is.

Weerstandsratio

De weerstandsratio wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. De ratio komt, uitgaande van de onderstaande tabel uit het vastgestelde beleidskader uit op $\frac{€ 8.454.000}{€ 2.978.000} = 2,84\%$. Dat komt overeen met de norm UITSTEKEND (A).

Waarderingscijfer	Ratio weerstandvermogen	Betekenis
A	Hoger dan 2,0	Uitstekend
B	Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
C	Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
D	Tussen 0,8 en 1,0	Matig
E	Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
F	Lager dan 0,6	Ruim voldoende

Financiële kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A Vaste schulden (cf.art. 46 BBV)	5.000	14.582	24.000	23.500	23.027	28.625
B Netto vlottende schuld (cf.art. 48 BBV)	4.797	9.803	4.900	4.900	4.900	4.900
C Overlopende passiva (cf.art. 49 BBV)	5.756	9.508	4.619	6.248	6.146	4.650
D Financiële vaste activa (cf.art. 36 lid d, e en f)	4.336	-	6.175	6.166	6.157	6.148
E Uitzettingen < 1 jaar (cf.art. 39 BBV)	18.903	5.778	17.900	7.500	7.500	7.500
F Liquide middelen (cf.art. 40 BBV)	292	265	300	300	300	300
G Overlopende activa (cf.art. 40a BBV)	295	426	500	500	500	500
H Totale baten (cf.art. 17 lid c BBV (dus excl.mutaties reserves))	73.886	69.504	74.437	76.306	72.609	68.452
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	-11,20%	39,46%	11,61%	26,45%	27,02%	34,66%

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen de 0% en 90%. Als de netto schuldquote tussen 100% en 130% ligt, is de gemeenteschuld hoog. Ligt deze boven de 130%, dan bevindt de gemeente zich in de gevarezone en dient het bestuur er werk van te maken om de schuld te verlagen. De netto schuldquote voor onze gemeente is door het aangaan van een geldlening toegenomen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A Vaste schulden (cf.art. 46 BBV)	5.000	-	24.000	23.500	23.027	28.625
B Netto vlottende schuld (cf.art. 48 BBV)	4.797	9.803	4.900	4.900	4.900	4.900
C Overlopende passiva (cf.art. 49 BBV)	5.756	9.508	4.619	6.248	6.146	4.650
D Financiële vaste activa (cf.art. 36 lid b, c, d, e en f)	135	135	281	272	263	254
E Uitzettingen < 1 jaar (cf.art. 39 BBV)	18.903	5.778	17.900	7.500	7.500	7.500
F Liquide middelen (cf.art. 40 BBV)	292	265	300	300	300	300
G Overlopende activa (cf.art. 40a BBV)	295	426	500	500	500	500
H Totale baten (cf.art. 17 lid c BBV (dus excl.mutaties reserves))	73.886	69.504	74.437	76.306	72.609	68.452
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	-5,51%	18,28%	19,53%	34,17%	35,13%	43,27%

De solvabiliteitsratio

Voor de solvabiliteit geldt hoe hoger dit percentage is, hoe beter de gemeente Steenberghe instaat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen. Daarbij wordt de verhouding berekend tussen het eigen vermogen en het totaal van de balans. Daarbij worden de voorzieningen beschouwd als onderdeel van het vreemd vermogen. Dit vreemd vermogen bestaat dan uit de voorzieningen en de schulden op korte termijn. Zie hiervoor de geprognosticeerde balans in de bijlagen. Een score lager dan 20% wordt als risicovol gezien.

Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A Eigen vermogen (cf.art.42 BBV)	32.029	27.271	28.509	30.779	29.309	27.997
B Balanstotaal	66.425	75.491	78.398	79.761	76.352	79.026
Solvabiliteit (A/B) x 100%	48,22%	36,12%	36,36%	38,59%	38,39%	35,43%

Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Voor onze gemeente heeft de grondexploitatie een gering aandeel in de totale baten, waardoor hier sprake is van weinig risico.

Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
B Bouwgronden in exploitatie (cf.art. 38 lid b BBV)	-9.191	-3.008	-1.648	1.002	-898	490
C Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl.mutaties reserves))	73.886	69.504	74.437	76.306	72.609	68.452
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	-12,44%	-4,33%	-2,21%	1,31%	-1,24%	0,72%

Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Hierbij worden de structurele baten gerelateerd aan de structurele lasten. Dit saldo wordt weergegeven in een percentage van de totale baten. Een positieve uitkomst betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken

Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A Totale structurele lasten	70.178	70.132	74.225	74.484	74.109	69.794
B Totale structurele baten	69.555	70.289	75.207	77.075	73.583	69.412
C Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	30	30	30	30	30
D Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	776	805	790	789	780	765
E Totale baten	76.601	70.542	75.292	77.145	73.604	69.433
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	0,20%	1,32%	2,31%	4,34%	0,31%	0,51%

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om de belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. De totale woonlasten van de gemeente liggen 6,14% onder het het landelijk gemiddelde.

Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	282	298	311	311	311	311
B Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	152	154	164	164	164	164
C Afvalstoffenheffing voor een gezin	397	411	411	411	411	411
D Eventuele heffingskorting	-	-	-	-	-	-
E Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C+D)	831	863	886	886	886	886
F Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in 2023 (t-1)	847	904	944	944	944	944
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%	98,11%	95,46%	93,86%	93,86%	93,86%	93,86%

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Kapitaalgoederen zijn 'duurzame productiemiddelen': spullen die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar burgers levert, te produceren. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV art.12) schrijft voor, dat in elk geval de kapitaalgoederen wegen, riolering/stedelijk water, groen en gebouwen aan de orde worden gesteld. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de Begroting gemoeid. Deze paragraaf geeft daar meer inzicht in. Per onderwerp wordt ingegaan op het beleidskader, de voornemens voor de komende periode en de financiële consequenties voor de gemeente Steenbergen.

Bouwkundig en civieltechnisch onderhoud accommodaties

Gebouwen

Afgelopen maanden heeft team Vastgoed het Meerjarenonderhoudsplan 2023-2032 Gebouwen en Sportparken geactualiseerd. Het Beheerplan moet conform de BBV om de 5 jaar geactualiseerd worden. De uitkomsten daarvan zijn verwerkt in deze Begroting. In onderstaande tekst wordt een en het ander nader toegelicht. Het Meerjarenonderhoudsplan Vastgoed is gericht op het onderhoud van de gemeentelijke panden en betreft het bouwkundig onderhoud, elektrotechnisch onderhoud en werktuigbouwkundig onderhoud. Middels conditiemetingen conform NEN 2767 zijn opnames gemaakt van de technische gebreken en heeft de bepaling van condities van bouw- en installatiedelen plaats gevonden.

De NEN 2767 kent de volgende scores:

Conditie score	Omschrijving	Toelichting
1	Uitstekend	Incidenteel geringe gebreken
2	Goed	Incidenteel beginnende veroudering
3	Redelijk	Plaatselijk zichtbare veroudering
4	Matig	Functionieervulling van bouw en installatiedelen incidenteel in gevaar.
5	Slecht	De veroudering is onomkeerbaar
6	Zeer slecht	Technisch rijp voor de sloop.

In de Perspectiefnota is aangegeven onderhoudsniveau 3 te hanteren, Deze is dan ook gehanteerd als onderhoudsniveau voor de op te stellen meerjarenonderhoudsplannen.

Binnen het onderhoud wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende typeonderhoud:

- Klachtenonderhoud: dit zijn werkzaamheden die voortvloeien uit storingen of klachten die zich kunnen voordoen;
- Onderhoudsabonnementen: dit zijn onderhoudscontracten die zijn afgesloten voor het verrichten van jaarlijks onderhoud, vanwege verplichtingen vanuit wet en regelgeving of contracten die zorgdragen dat het bedrijfsproces is geborgd. Voorbeelden hiervan zijn: onderhoud aan beveiligingsinstallaties, werktuigbouwkundige installaties (ventilatie, verwarming, etc.);
- Bouwkundig onderhoud: dit zijn planmatige onderhoudsactiviteiten. Voorbeelden hiervan buitenschilderwerk, vervanging glas, hang en sluitwerk, etc.

Het meerjarig onderhoudsplan is opgesteld en begroot op basis van conditiemetingen (inspecties) en hetgeen wat conform de reguliere planning vervangen of onderhouden dient te worden. Tussentijds kunnen zich bij de accommodaties bepaalde ontwikkelingen zich voordoen, zoals verkoop, andere bestemming, nieuwbouw of sloop. In deze situaties vindt er alleen het noodzakelijk onderhoud plaats en worden er afwegingen gemaakt of regulier onderhoud of vervanging wel door moeten gaan.

De geplande toename in kosten van klachtenonderhoud en abonnementen wordt veroorzaakt door prijsstijgingen en het feit dat vanaf 2024 dit soort werkzaamheden door de markt worden uitgevoerd. Het financiële effect hiervan komt ten laste van de exploitatie.

Onderhoudsvoorziening voor gebouwen en sportparken

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat het opzetten van een onderhoudsvoorziening noodzakelijk is, zodat pieken in de onderhoudskosten (bouwkundig onderhoud) opgevangen kunnen worden. Zodoende is voor het bouwkundig onderhoud bij de Begroting 2023 een onderhoudsvoorziening "Gebouwen/sportparken" gevormd voor de geplande werkzaamheden voor de komende 10 jaar. De jaarlijkse toevoeging aan deze voorziening bedraagt vanaf 2023 € 90.482.

Investerings

In de BBV is opgenomen dat investeringen met maatschappelijk nut met ingang van 2017 gelijk moeten worden behandeld als investeringen met een economisch nut. Daarmee is het waarderen en activeren van en het afschrijven op investeringen met maatschappelijk nut verplicht. In het Meerjarenonderhoudsplan 2023-2032 Gebouwen en Sportparken is een inventarisatie gemaakt voor de benodigde (vervangings-)investeringen. In de begroting 2024 zijn daar nog enkele aanpassingen gedaan en deze worden Het gaat dan om aanpassingen aan gebouwen en sportparken die vervangen worden of die leiden tot een kwaliteitsverbetering en invloed heeft op gebruiksduur van een objec). Deze aanpassingen dienen te worden geactiveerd op de balans en te worden afgeschreven. Er is dan geen sprake van groot onderhoud. In de "Nota Waardering en afschrijving vaste activa Gemeente Steenberg" zijn de geldende afschrijvingstermijnen vermeld. Het gaat dan om aanpassingen met een omvang groter dan €10.000.

De bestaande investeringskredieten zijn beoordeeld en indien nodig aangepast naar het verwachte prijspeil. De realisatie van de maatregelen vindt zoveel mogelijk plaats volgens de principes van het projectmatig werken, de te maken kosten kunnen over meerdere jaren zijn gespreid. De bijbehorende kapitaallasten hiervan zijn structureel en zijn bij de begrotingsvoorstellen ten laste van de exploitatie gebracht.

Verduurzaming op korte termijn

De gemeente wordt – als eigenaar van accommodaties - steeds vaker verzocht om duurzaamheidsmaatregelen te treffen. Hoewel op dit moment er nog geen gemeentelijk duurzaamheidsbeleid beschikbaar is, zal per situatie worden bezien waar en op welke wijze aan deze verzoeken kan worden tegemoet gekomen. Op basis van een eerste inschatting de zijn in deze Begroting investeringsbedragen opgenomen om deze duurzaamheidsmaatregelen (zoals zonnepanelen en Ledverlichting) te realiseren bij een aantal gemeentelijke gebouwen vooruitlopend op de beleidsvaststelling.

De volgende bedragen zijn voor 2024 - 2027 geraamd:

	2024	2025	2026	2027
Voorziening				
Groot onderhoud (via de voorziening)	166.034	42.076	138.264	192.912
Exploitatie				
Dotatie voorziening groot onderhoud	90.482	90.482	90.482	90.482
Kosten abonnementen	119.202	125.018	131.126	137.544
Kosten klachtenonderhoud	63.151	66.183	69.370	72.708
Totaal	272.835	281.683	290.978	300.734

	2024	2025	2026	2027
Investerings				
Renovatie dak werkplaats	52.812			
Cv + boiler Tennispark Steenberg	13.915			
Beveiligingsinstallaties peuterspeelzaal Pipi	32.670			
Beveiligingsinstallatie gemeentehuis	65.000			
Zonnepanelen gemeentelijke gebouwen	250.000			
LED + noodverlichting gemeenschapshuis 't Cromwiel	199.650			
LED + nood verlichting MFA Kruisland	223.850			
LED + nood verlichting dorps huis Dinteloord	30.250			
Verv. ledverlichting gemeentehuis		253.906		
Verv. asfalt werkplaats		165.038		
Verwarminginstallatie Brandweergarage Steenberg		65.000		
Warmwatervoorzieningsinstallatie Sporthal t Cromwiel		42.350		
Vloer Gymzaal Merijntje N-V		19.765		
Renovatie dak + isoleren gemeenschapshuis De Veert		50.820		
Beveiligingsinstallatie dorps huis Dinteloord		45.980		
Brandmeldinstallatie peuterspeelzaal Pipi		21.190		
CV ketel gemeentehuis			66.016	
Renovatie dak + isoleren Brandweergarage Dinteloord			30.182	
Beveiligingsinstallatie Sporthal t Cromwiel			48.400	
Verv. led- en noodverlichting Gymzaal Merijntje N-V			24.200	
Verv. lift dorps huis Dinteloord			54.450	
Renovatie dak woonwagencentra			31.460	
Verwarminginstallatie werkplaats				18.180
Vloer sporthal Sporthal t Cromwiel				41.893
Brandmeldinstallatie Sporthal de Buitelstee				26.620
Brandmeldinstallatie Bibliotheek Blauwstraat 30				18.000
Warmwater- en verwarmingsinstallatie dorps huis Siemburg				78.650
Totale investeringen	€ 868,147	€ 664,049	€ 254,708	€ 183,343
Looptijd	t/m 2032			

Sportparken

Aan de hand van het Meerjarenonderhoudsplan 2023-2032 Gebouwen en sportparken worden de Sportaccommodaties onderhouden, de uitkomsten daarvan zijn verwerkt in deze begroting. De werkwijze hiervan is nader toelicht bij het kopje "gebouwen".

Nog goed bespeelbare velden worden niet zomaar tussentijds te vervangen. Periodiek worden kunstgrasvelden gekeurd, ze dienen te voldoen aan de eisen voor het bespelen van de KNVB. In 2024 wordt een kunstgrasveld in Dinteloord vervangen om die reden. Hoewel er voor vervanging van toplagen geen beleid beschikbaar is, is hierover – na zorgvuldige afweging – inmiddels een bestuurlijk besluit genomen. De prijzen voor vervanging van toplagen van kunstgrasvelden zijn de afgelopen jaren fors gestegen vanwege o.a. inflatie, milieueisen, veiligheid en infill van de kunstgrasvelden.

In de Begroting 2024-2027 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2024-2027 zijn de geplande vervangingsinvesteringen vermeld. De volgende bedragen zijn voor 2024 – 2027 geraamd:

	2024	2025	2026	2027
Voorziening				
Groot onderhoud (via de voorziening)	48.000	12.000	31.157	12.000
Exploitatie				
Dotatie voorziening groot onderhoud	-	-	-	-
Investerings				
Hybridewarmtepomp zwembad de Aquadintel	84.700			
Chloordoseer installatie zwembad de Meermin	18.150			
Straatw., riol. rondom baden en middenterrein zwembad Aquadintel	102.245			
Zwavelzuur- en chloortank zwembad de Meermin		102.850		
Verv. zwembadfolie + leidingen zwembad Aquadintel		338.800		
Sportpark Welberg vervanging toplaag		420.000		
Sportpark Seringenlaan renovatie toplaag natuurgras		112.000		
Verv. boilers en zonne-energie Zwembad de Meermin			91.960	
Sportpark Seringenlaan vervanging toplaag			420.000	
Vervanging zwembadfolie Zwembad de Meermin				323.675
Regeltechniek installatie Zwembad Aquadintel				38.720
Zwembad de Meermin Badafdekking				127.050
Sportpark Kruisland vervanging toplaag				420.000
Sportpark De Danen vervanging toplaag				420.000
Totale investeringen	205.095	973.650	511.960	1.329.445
Looptijd	t/m 2032			

Beheerplan (asset) Wegen

Het Beheerplan (assetsheet) Wegen omvat het beheer en onderhoud van alle openbare wegen in de gemeente Steenberg. De scope omvat alle verhardingen, halfverhardingen en

onverharde wegen. Buiten de scope valt het wegmeubilair, zoals bebording en bewegwijzering en het verzorgend onderhoud zoals straatvegen, onkruidbestrijding op verhardingen en gladheidsbestrijding. Het Beheerplan is opgesteld voor de planperiode 2022 tot en met 2025.

Beheerstrategie

Bij de vaststelling van het Beheerplan Wegen is gekozen is voor kwaliteitsniveau B voor het openbaar gebied. Uitzondering daarin zijn de centrumlocaties en begraafplaatsen. Hier is gekozen voor kwaliteitsniveau A. De beheeruitgangspunten en ambities vertalen zich in de volgende beheerstrategie:

Klein onderhoud

- Betreft het repareren van schades van beperkte omvang;
- Betreft plaatselijk onderhoud en herstel aan de verharding om de veiligheid en kwaliteit te waarborgen;
- Plaatselijk onderhouden herstel van onverharde wegen zoals schaven en vullen;
- Klein onderhoud wordt uitgevoerd door een ondersteunend team (WVS) van de buitendienst op basis van klachten en meldingen en door aannemers op basis van een klein onderhoudsopname die gelijktijdig met de periodiekeweginspecties wordt uitgevoerd.

Groot onderhoud en vervanging

- Betreft het repareren van schades van een grote omvang;
- Groot onderhoud vindt planmatig plaats naar aanleiding van periodieke weginspecties en het Beheerplan;
- Als de kwaliteit van de verharding de ondergrens van het vastgestelde ambitieniveau heeft overschreden of op korte termijn gaat overschrijden, dan wordt er onderhoud ingepland. Er vindt vooraf integrale afstemming met andere disciplines plaats;
- Bij einde levensduur wordt een nieuwe constructie aangebracht met mogelijk nieuwe inrichting, integrale aanpak. Een en ander wordt middels een investeringskrediet aan de raad voorgelegd.

Bij het onderhoud van asfaltverhardingen wordt geen vervangingsmaatregel (rehabilitatie) meer aan het eind van de levensduur gepland. Er wordt zo lang mogelijk “eeuwigdurend onderhoud” gepleegd. Wanneer de beheerder op een gegeven moment bij specifieke situaties toch over moet gaan tot vervanging van de asfaltverharding wordt hiervoor een aanvullend investeringsvoorstel gedaan met een afschrijving in 25 jaar.

Realisatie

Er wordt een Jaarprogramma BRA-BOR opgesteld waarin de programmering van de projecten op hoofdlijnen wordt vastgelegd en gepland. Er wordt volgens de gebiedsgerichte aanpak gewerkt. Van een gebied wordt samen met de inwoners, dorpsraden en andere belanghebbende een zogenaamde “leefbaarheidsscan” gemaakt.

Hierbij wordt verder gegaan dan alleen het onderhoud. Niet alleen alle facetten van de openbare ruimte onder en boven de grond komen hierbij aan bod, ook wordt gekeken naar aspecten als (verkeers-)veiligheid, parkeergelegenheid, het feitelijke grondgebruik in relatie tot de eigendomssituatie en klimaatadaptatie. De planvorming kent daardoor een langere doorlooptijd. Daarnaast worden werkzaamheden zoveel mogelijk gebundeld (synergievoordeel voor de gemeente en beperking van de overlast voor de burgers) en in de markt geplaatst om marktwerking optimaal te benutten.

Wegbeheer en reconstructies

Bij het uitvoeren van planmatig onderhoud wordt de eerste informatie opgehaald bij de bewoners en belanghebbenden, waardevolle informatie voor het opstellen van de eerste ontwerpvarianten. Tijdens een inloopavond kunnen deze bijdragen tot het maken van keuzes.

In de Begroting 2024-2027 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2024-2027 de geplande vervangingsinvesteringen. De volgende bedragen zijn voor 2024 - 2027 geraamd:

	2024	2025	2026	2027
Voorziening				
Groot onderhoud wegen (via de voorziening)	3.189.182	3.265.207	2.549.039	1.136.351
Exploitatie				
Dotatie voorziening groot onderhoud	1.684.189	1.684.189	1.684.189	1.684.189
Klein onderhoud wegen	252.800	252.800	252.800	252.800
Totaal	1.936.989	1.936.989	1.936.989	1.936.989
Investerings				
vervanging wegen	487.251	804.000	1.015.000	270.000
Totale investeringen	487.251	804.000	1.015.000	270.000
Looptijd	t/m 2025			

Binnen de sector van de civiele techniek hebben zich de afgelopen jaren sterke prijsontwikkelingen voorgedaan die zich samen met de ontstane marktomstandigheden (o.a. beperkte beschikbare capaciteit en lange levertijden) manifesteren in aanmerkelijke kostenstijgingen. In de voorliggende begrotingscijfers zijn deze invloeden zo goed als mogelijk verwerkt. Oude investeringskredieten (van voor 2023) zijn bij het 213a onderzoek of in de Tussenrapportage 2023 naar beneden bijgesteld, indien deze pas na 2023 plaatsvinden. In de nieuwe investeringsbedragen wordt rekening gehouden met eventuele achterstanden, die vanuit het verleden zijn ontstaan. Tenslotte zijn in de investeringsbedragen en bij het budget voor groot onderhoud middelen opgenomen voor de zogenaamde VAT kosten, zodat er voldoende middelen aanwezig zijn in het desbetreffende begrotingsjaar voor de voorbereiding, aanbesteding en toezicht van een project.

Zoals in voorgaande alinea is omschreven zijn in deze begroting de investeringsbedragen en het bedrag aan groot onderhoud aangepast naar het huidige prijspeil en een realistische planning. Daarbij is ook beoordeeld of de huidige omvang van de dotatie aan de voorziening wegen voor de komende 10 jaar toereikend is. Dit is het geval. Doordat voorgaande jaren weinig is geïnvesteerd en weinig groot onderhoud is gepleegd, heeft de Voorziening Wegen nu een behoorlijke omvang van ruim € 11 miljoen. Met de huidige plannen daalt de omvang van deze Voorziening komende 10 jaar tot een bedrag tussen de € 2 en € 3 miljoen. Bij een lagere stand van de Voorziening zal in de nabije toekomst een hogere structurele dotatie noodzakelijk zijn.

Er zal strak gemonitord worden of de huidige begrote middelen nog voldoende zijn/blijven voor de geplande werkzaamheden.

Beheerplan (asset) Civieltechnische Kunstwerken

Het Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken is gericht op het beheer en onderhoud van deze objecten in de gemeente Steenberg en in eigendom en in beheer en onderhoud zijn bij de gemeente. De scope omvat onder andere bruggen, viaducten, keermuren, beschoeiingen, steigers, duikers en overige objecten. Het Beheerplan is opgesteld voor de planperiode 2022 tot en met 2025.

Beheer

De administratieve data en de gegevens van de kwaliteit van de objecten zijn geheel op orde, volledig en actueel. Zij vormen de basis voor een gedegen prognose van het planmatig en vervangings-onderhoud in het Beheerplan.

Beheerstrategie

De beheerstrategie sluit aan bij de landelijk gehanteerde visie en richtlijnen van het CROW. De beheeruitgangspunten en ambities vertalen zich in de volgende beheerstrategie.

Klein onderhoud

Het klein onderhoud bestaat uit dagelijkse onderhoudswerkzaamheden welke bedoeld zijn om de duurzaamheid van de kunstwerkonderdelen te behouden. Voorbeelden van maatregelen die onder klein onderhoud vallen zijn schilderen van leuning, plaatselijk herstel van (hout)constructies en het reinigen van hemelwaterafvoeren.

Groot onderhoud

Het uitvoeren van groot onderhoud is bedoeld om de civieltechnische kunstwerken technisch gezien veilig en functioneel te houden. Voorbeelden van groot onderhoud zijn het vervangen van constructieonderdelen en onderhoud aan metselwerk en voegen.

Vervanging

Op het moment dat onderhoud niet afdoende of rendabel is om de veiligheid te kunnen garanderen, dient een kunstwerk gerenoveerd of geheel vervangen te worden.

Monitoring

Door gestructureerd en systematisch inspecties en onderzoeken uit te voeren, kan afname van de kwaliteit tijdig worden gesignaleerd. De verkregen kwaliteitsgegevens vormen tezamen met de leeftijd van het kunstwerk de onderlegger voor het opstellen van de Meerjarenonderhoud-maatregelen.

Realisatie

Naast de reguliere werkzaamheden wordt in 2024 e.v. gewerkt aan het vervangen van diverse grondkeringen. In de Begroting 2024-2027 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2024-2027 de geplande vervangingsinvesteringen. De volgende bedragen zijn voor 2024 - 2027 geraamd:

	2024	2025	2026	2027
Voorziening				
Groot onderhoud (via de voorziening)	4.300	50.300	43.200	164.986
Exploitatie				
Dotatie voorziening groot onderhoud	75.000	75.000	75.000	75.000
Herstelkosten	52.500	52.500	52.500	52.500
Totaal	127.500	127.500	127.500	127.500
Investerings				
Investerings kunstwerken hout	1.818.575	-	-	135.429
Investerings kunstwerken diversen	-	736.137	-	33.857
Totale investeringen	1.818.575	736.137	-	169.286
Looptijd	2025			

In deze begroting zijn de investeringsbedragen en het bedrag voor groot onderhoud bij de kunstwerken aangepast naar het huidige prijspeil en een realistische planning. De komende jaren is een aantal vervangingen van civiele kunstwerken gepland, dit is met name terug te zien in de omvang van de investeringsbedragen in begrotingsjaren 2024 en 2025. Verder is in deze begroting beoordeeld of de omvang Voorziening Kunstwerken voor de komende 10 jaar voldoende is. Conform de verslagleggingsvoorschriften mag daarbij de stand van de Voorziening niet negatief zijn. De ingeschatte stand van de Voorziening Kunstwerken per 1 januari 2024 ter grootte van € 414.000 is niet toereikend voor de uitgaven van groot onderhoud voor de komende 10 jaar, Vandaar is in deze begroting een structurele dotatie opgenomen van € 75.000 om de omvang van deze Voorziening de komende 10 jaar op peil te houden.

Beheerplan Groen

Het Beheerplan Groen omvat het beheer en onderhoud van het openbaar groen in de gemeente Steenberg. De scope omvat alle bomen, beplantingen en grassen op openbaar terrein. Het gaat hierbij om het vervangend groenonderhoud. Niet tot de scope behoort het groen op (sport)accommodaties en begraafplaatsen. Het Beheerplan is opgesteld voor de planperiode 2022 tot en met 2025 en is samengesteld op basis van de destijds beschikbare informatie.

De basis op orde

De data waarover de gemeente beschikt, zijn voor een groot deel onvolledig en niet geheel actueel. Om een beter onderbouwd beeld te kunnen geven van het noodzakelijke onderhoud en de daaruit voortvloeiende financiële gevolgen, is er inmiddels gestart met het op orde brengen er van. Ook in de komende 2 jaren zal dit de nodige inspanningen vragen.

Beheerstrategie

De beheeruitgangspunten en ambities vertalen zich in de volgende beheerstrategie:

Onderhoud

Binnen het onderhoud van beplantingen en grassen wordt er onderscheid gemaakt tussen de volgende type onderhoud:

- Dagelijks onderhoud: dit zijn over het algemeen dagelijks repeterende en verzorgende onderhoudsmaatregelen zoals onkruidbestrijding, gazon maaien, bladharken en zwerfvuil verwijderen;
- Technisch onderhoud: dit zijn werkzaamheden van minder repeterende aard en worden vaak één keer in de zoveel jaar uitgevoerd. Voorbeelden van technisch onderhoud zijn het terugzetten, snoeien en inboeten van beplantingen;
- Vervangingen: dit zijn het algeheel vervangen van het aanwezige groen gezien de leeftijd en uitstraling ervan.

Bij de vaststelling van het Groenbeheerplan is gekozen is voor kwaliteitsniveau B voor al het openbaar groen. Uitzondering daarin zijn de centrumlocaties en begraafplaatsen. Hier is gekozen voor kwaliteitsniveau A.

Vervanging

Groen is levend materiaal, waarvan de levensduur eindig is. Vervanging van groen vindt plaats aan het einde van de levensduur, het moment waarop blijkt uit de inspecties en monitoring en varieert van soort beplanting en de plaatselijke omstandigheden. Als er beplanting moet worden vervangen, zullen er extra financiële middelen (investeringskredieten) worden gevraagd om het plan uit te voeren.

Inspectie en monitoring

Momenteel vindt er alleen een jaarlijkse schouw plaats door de Buitendienst waarbij per wijk bepaald wordt waar de aandachtspunten zitten. Er vindt dus geen structurele monitoring plaats op het gebied van de kwaliteit van het openbaar groen. Het is de bedoeling om tijdens de komende planperiode in samenwerking met de wijkteams de kwaliteit van het openbaar groen structureel te gaan meten.

VTA-inspectie voor bomen

De boomeigenaar heeft een zorgplicht: aantoonbaar goede zorg besteden aan bomen om te voorkomen dat ze anderen schade toebrengen. Middels een VTA-inspectie worden hierbij alle bomen, die eigendom zijn van de gemeente, geïnspecteerd met de volgende frequentie:

- Bomen tussen de 0 en 15 jaar oud: 1 keer per 5 jaar;
- Bomen ouder dan 15 jaar: 1 keer per 3 jaar;
- Attentiebomen: jaarlijks.

De eerste pilot is succesvol verlopen, het volledige bomenbestand wordt de komende periode op deze gedegen manier in kaart gebracht.

Uitvoeringsprogramma

Jaarlijks wordt er een Uitvoeringsprogramma Groen opgesteld, een en ander aan de hand van de volgende indeling:

- Gebiedsgerichte projecten: ingepast in de integrale projecten binnen de Meerjarenplanning BRA-BOR;
- Individuele projecten: Groen dat aan vervanging toe is onder andere door ziekte / aantasting, afnemende kwaliteit en waar geen gebiedsgerichte aanpak gaat plaatsvinden in de komende 5 jaar.

Openbaar groen buiten de kom

Het openbaar groen buiten de kom bestaat hoofdzakelijk uit bomen en wegbermen. Van de bomen in het buitengebied is er een quickscan gemaakt van de kwaliteit. Deze is gehanteerd om een eerste indruk te krijgen van de noodzaak om hier bomen (planmatig) te vervangen. Daarbij kan de diversiteit worden vergroot en de kans op grootschalige kaalslag door ziekte worden voorkomen. Op deze manier wordt er gewerkt aan een duurzaam bomenbestand.

Wat de wegbermen in het buitengebied betreft, is er in 2021 gestart met de uitvoering van ecologisch maaibeheer. De uitvoering ervan vindt plaats in samenwerking met Waterschap Brabantse Delta. In 2022 is het bestek opnieuw op de markt gezet.

Door de overstap van het oude maaibeheer naar het nieuwe ecologische maaien is er veel veranderd in de beleving. Momenteel wordt het huidige bestek geëvalueerd en waar nodig wordt dit aan de hand van de bevindingen waar nodig aangepast.

Gezien de huidige marktomstandigheden en prijsstijgingen zijn de voorstellen voor de gevraagde onderhoudsbudgetten van openbaar groen aangepast en is de financiële doorvertaling in de voorliggende Begroting weergegeven.

De volgende bedragen zijn voor 2024 - 2027 geraamd:

	2024	2025	2026	2027
Voorziening	er is geen voorziening			
Exploitatie				
Aankoop en onderhoud plantmateriaal	132.400	132.400	132.400	132.400
Aanschaffingen	59.800	59.800	59.800	59.800
Inhuur groenonderhoud	346.754	346.754	346.754	346.754
Overig	19.000	19.000	19.000	19.000
Totaal	557.954	557.954	557.954	557.954

	2024	2025	2026	2027
Investerings				
Groenbeheerplan beplanting binnen de bebouwde kom	149.000	221.000	100.000	76.000
Groenbeheerplan bomen binnen de bebouwde kom	224.000	332.000	150.000	114.000
Groenbeheerplan bomen buitengebied	60.000	60.000	60.000	60.000
Realisatie/herinrichting project Klaprozenveld	150.000	-	-	-
Totale investeringen	583.000	613.000	310.000	250.000
Looptijd	2025			

Beheerplan Openbare verlichting

Het Beheerplan Openbare Verlichting is gericht op het beheer en onderhoud van Openbare Verlichting (OV) in de gemeente Steenberg. De asset omvat alle masten, armaturen, lampen en kabels. Buiten de scope valt sportveldenverlichting, verkeersregelinstallaties, lichtreclame en onderdelen welke aan lichtmasten hangen zoals camera's, banners, bloembakken, feestverlichting, vlaggen en bebording. Het Beheerplan is opgesteld voor de planperiode 2022 tot en met 2025.

Beheer

Met ingang van 1 januari 2024 is het beheer en het monitoren van het onderhoud van de OV ondergebracht bij een extern bedrijf (Nobralux). Een en ander in navolging van het beheer van civieltechnische kunstwerken. Door middel van een overeenkomst zijn het rollenspel en de bijbehorende condities vastgelegd.

Databeheer

- De externe marktpartij voert de operationele beheertaak van de OV uit.
- In een beheersysteem (Ireal), worden door deze partij de storingsafhandeling, onderhoud en mutaties verwerkt.

Beheerstrategie

De beheeruitgangspunten en ambities vertalen zich in de volgende beheerstrategie:

Onderhoud

- Er wordt zowel preventief als correctief onderhoud uitgevoerd om de OV op orde te houden. Het preventief onderhoud is gericht op het 2 keer per jaar schouwen van de verlichting langs doorgaande wegen en op industrieterreinen. Het correctief onderhoud is gericht op het herstellen op basis van klachten en meldingen, de schouw en eigen constatering. Storingen worden over het algemeen binnen 5 werkbare dagen opgelost, storingen aan het elektranet duren in de regel beduidend langer.
- Onderhoudswerkzaamheden zijn uitbesteed binnen een meerjarig onderhoudscontract. Dit contract loopt met opties op verlenging tot en met 2025.
- Het verhalen van schades als gevolg van aanrijdingen en vandalisme is per 1 januari 2024 ondergebracht bij Nobralux.

Vervanging

- Voor het vervangen van masten, armaturen en onderdelen worden de termijnen gehanteerd zoals vermeld in de Nota Afschrijvingen;
- In de komende jaren wordt bij de gebiedsgerichte aanpak (projecten) de resterende verouderde verlichting (5%) vervangen door duurzame Led-armaturen.

Monitoring

- Binnen het onderhoudscontract wordt 2 keer per jaar geschouwd langs doorgaande wegen en industrieterreinen.
- Voor de overige gebieden in Steenberg en vindt er monitoring plaats vanuit de registratie van klachten en meldingen en eigen constatering.

Realisatie

Naast de reguliere werkzaamheden wordt in 2024 gewerkt aan de gebiedsgerichte projecten zoals genoemd in de asset wegen en daarnaast worden een aantal masten en armaturen vervangen in het centrum van Steenberg. Waar mogelijk maken de geplande werkzaamheden aan de OV deel uit van integrale projecten.

In de Begroting 2024-2027 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2024-2027 de geplande vervangingsinvesteringen. De volgende bedragen zijn voor 2024 - 2027 geraamd:

	2024	2025	2026	2027
Voorziening				
Onderhoud, remplace (via de voorziening)	142.200	142.200	142.200	131.900
Exploitatie				
Dotatie voorziening groot onderhoud	22.204	22.204	22.204	22.204
Energiekosten	85.000	85.000	85.000	85.000
Totaal	107.204	107.204	107.204	107.204
Investerings				
Investerings vervanging masten	10.019	57.034	63.295	57.946
Investerings vervanging armaturen	91.679	38.022	167.994	219.014
Totale investeringen	10.019	57.034	63.295	57.946
Looptijd	2025			

In deze begroting zijn de investeringsbedragen en het bedrag voor groot onderhoud bij de openbare verlichting aangepast naar het huidige prijspeil en een realistische planning. Verder is in deze begroting beoordeeld of de omvang Voorziening Openbare Verlichting voor de komende 10 jaar toereikend is. Conform de verslagleggingsvoorschriften mag daarbij de stand van de voorziening niet negatief zijn. De ingeschatte stand van de Voorziening Openbare Verlichting per 1 januari 2024 ter grootte van € 1,1 mln is niet voldoende voor de uitgaven van groot onderhoud voor de komende 10 jaar, Vandaar is in deze begroting de structurele dotatie verhoogd naar € 22.204 om de omvang van deze Voorziening de komende 10 jaar op peil te houden.

Watergangen

Groot onderhoud waterbodems

Het Waterschap Brabantse Delta en de gemeente staan voor de opgave van het groot onderhoud van de watergangen in het stedelijk gebied. Het zogenaamde baggeren is een maatregel om een zo goed mogelijke doorstroming te realiseren en te behouden en draagt bij aan de verbetering van de waterkwaliteit. Naast de watergangen die het Waterschap Brabantse Delta in beheer en onderhoud heeft, heeft de gemeente ook een aantal grotere watergangen in beheer en onderhoud. Voor de watergangen waar het Waterschap verantwoordelijk voor is, staat de gemeente aan de lat voor de ontvangstplicht van vrijkomend slib en begroeiing. Voor de eigen watergangen is de gemeente verantwoordelijk voor de totale werkzaamheden.

Baggerbeheerplan Stedelijke Water

In het Baggerbeheerplan Stedelijk Water 2019-2026 is een indicatie gegeven van de hoeveelheid te verwachten vrijkomende baggerspecie en welke middelen nodig zijn voor het verwijderen, verwerken en afvoeren hiervan. Samen met het Waterschap is een Meerjarenprogramma opgesteld om zo doelmatig mogelijk in samenwerking projecten te combineren.

In de Begroting 2024-2027 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2024-2027 de geplande vervangingsinvesteringen. De volgende bedragen zijn voor 2024 - 2027 geraamd:

	2024	2025	2026	2027
Voorziening				
Onderhoud (via de voorziening)	161.875	161.875	161.875	161.875
Totaal	161.875	161.875	161.875	161.875
Exploitatie				
Dotatie voorziening groot onderhoud	84.025	84.025	84.025	84.025
Klein onderhoud	10.000	10.000	10.000	10.000
Diverse uitgaven	2.000	2.000	2.000	2.000
Onderhoud sloten en watergangen	37.150	37.150	37.150	37.150
Totaal	133.175	133.175	133.175	133.175
Totale investeringen	-	-	-	-
Looptijd	2026			

Baggerbeheerplan landelijke gebied

Net als voor het stedelijk gebied dient er voor de baggerwerkzaamheden in het buitengebied ook een Beheerplan te worden opgesteld. In samenwerking met het Waterschap is inzichtelijk gemaakt om welke werkzaamheden het gaat, welke hoeveelheid baggerspecie er naar verwachting vrijkomt en hoe wordt omgegaan met de ontvangstplicht. De wijze van ontvangen heeft direct relatie met het overgaan naar ecologisch maaibeheer en zal andere maatregelen vergen dan voorheen.

De gemeente Steenbergen heeft Samenwerkingsovereenkomst Baggeren Stedelijk Water in Steenbergen (SOK) 2023-2024 vastgesteld, waarin de samenwerking en condities zijn vastgelegd.

Beheer Speelvoorzieningen

Het aanbieden van speelvoorzieningen is geen wettelijke verplichting het is een autonome taak van de gemeente en een eigen verantwoordelijkheid hoe om te gaan met speelvoorzieningen in de openbare buitenruimte. De veiligheid van speeltoestellen is geregeld in het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS). Dit Warenwetbesluit heeft onder andere betrekking op de keuring voor ingebruikname en tijdens het gebruik, het bijhouden van een logboek en het verrichten van onderhoudswerkzaamheden.

Kadernota Spelen en Bewegen

In 2022 is de Kadernota Spelen en Bewegen in de openbare ruimte bestuurlijk vastgesteld. Hierin is onder meer aangegeven wat de gemeente op het gebied van speelruimte wil bereiken en wat de gemeente daarvoor gaat doen. Dit beleid dient als kader voor nieuwe initiatieven en herontwikkeling op het gebied van spelen en bewegen waarbij inrichting en uitvoering in samenspraak en samenwerking met bewoners plaatsvindt.

Uitvoeringsprogramma

In het verlengde van de Kadernota wordt momenteel het Uitvoeringsprogramma Spelen opgesteld, dat begin 2024 zal worden opgeleverd. Dit Uitvoeringsprogramma geeft onder meer inzicht in de meerjarige verbetering en vervanging van speeltoestellen en speelplekken in de gemeente Steenberg. Onderdeel hiervan is een behoeftepeiling onder inwoners, het eerste moment waarop inwoners betrokken zullen worden. De insteek is om in 2024 de voorbereiding en realisering van een viertal speelplekken volgens planning in gang te zetten.

Voor het realiseren van de speelplekken zijn investeringen noodzakelijk welke in de voorliggende Begroting zijn weergegeven.

Onderhoud tot uitvoering

De huidige speelplekken en speeltoestellen worden zodanig onderhouden dat deze veilig zijn voor gebruik en gemeentelijke aansprakelijkheidstelling zoveel als mogelijk voorkomen.

In de Begroting 2024-2027 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2024-2027 de geplande vervangingsinvesteringen.

De volgende bedragen zijn voor 2024 - 2027 geraamd:

	2024	2025	2026	2027
Voorziening	er is geen voorziening			
Exploitatie				
Aanschaffingen	5.000	5.000	5.000	5.000
Onderhoud	8.100	8.100	8.100	8.100
Diverse uitgaven	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal	18.100	18.100	18.100	18.100
Investerings				
Vervangen speeltoestellen	210.000	-	-	-

Riolering

Evenals bij de verhardingen is het in goede gebruikstoestand houden van riolering belangrijk voor het op waarde houden van het geïnvesteerd vermogen. Vanuit de Wet Milieubeheer en de Waterwet heeft de gemeente de wettelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater. In het uitgebreid Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) formuleert de gemeente hoe zij deze zorgplichten invult en bekostigt.

Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP)

Door middel van het vGRP wordt vastgelegd wat de doelen zijn en wat de rol van burgers en bedrijven is ten aanzien van afval-, hemel-, en grondwater. In het verlengde hiervan bestaat de ambitie om, binnen de reikwijdte van de zorgplichten, bij te dragen aan gemeenschappelijke doelen zoals klimaatadaptatie, duurzaamheid en een gezonde leefomgeving.

Het vGRP Steenberg 2024-2027 is ambtelijk nagenoeg afgerond en wordt gereed gemaakt voor bestuurlijke besluitvorming begin 2024.

Bij het opstellen van het vGRP hebben de drie K's (kosten, kwaliteit, kwetsbaarheid) centraal gestaan, er wordt nu een vierde K aan toegevoegd: de 'K' van klimaatadaptatie. Door dit vGRP

zoveel mogelijk gezamenlijk op te stellen met de Waterkring West is het mogelijk op termijn meer doelmatigheidswinst te behalen. Door van elkaar te leren en in de toekomst meer zaken gezamenlijk op te pakken, zullen de kosten/lasten minder hard stijgen, zal de kwaliteit stijgen en de kwetsbaarheid verminderen.

Het vGRP 2024-2027 is het resultaat van een gezamenlijk planvormingsproces binnen de Waterkring West en vormt de basis voor structurele samenwerking binnen onze regio. Deelnemers aan dit traject zijn Bergen op Zoom, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Steenbergen, Woensdrecht, Waterschap Brabantse Delta, Brabant Water en Evides. Er is gestreefd naar zoveel mogelijk uniforme beleidsuitgangspunten binnen dit samenwerkingsverband, waarbij er voldoende ruimte is voor de zogenaamde couleur locale.

DPRA-Routekaart en duurzaamheid

In 2050 dient de transitie naar een klimaatbestendige en waterrobuuste ruimtelijke inrichting gereed te zijn. Dit moet gebeuren door de gevolgen van overstromingen, droogte, hitte en wateroverlast zo veel mogelijk te beperken. In december 2020 heeft de gemeente Steenbergen met het uitvoeren van de Klimaat-stresstest al een eerste stap gezet naar het bereiken van dit gezamenlijke doel. Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen gaan aan de slag, de Routekaart van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptie (DPRA) wijst daarbij de weg en de te maken stappen.

Momenteel ontbreekt vastgesteld gemeentelijk beleid op het vlak van duurzaamheid. Toch kunnen maatregelen op het terrein van de klimaatbestendigheid c.a. niet ontbreken bij (her)inrichting van de openbare ruimte. Tot aan het moment van vastgesteld beleid kan kennis en ervaring uit de regio worden ingezet om ook dit aspect bij de uitwerking van de plannen te betrekken en waar mogelijk effectieve maatregelen toe te passen.

Uitvoeringsprogramma riolering

Om te voldoen aan de zorgplicht voor het afvalwater, vormt ook in 2024 de instandhouding van het rioolstelsel een belangrijk onderdeel van de Begroting. Het planmatig onderhoud, de renovatie en vervanging van riolering en (druk)gemalen zijn in een (integrale)projectplanning opgenomen. Daarnaast zijn in de Exploitatie de structurele maatregelen voor het kleine onderhoud en de reguliere instandhouding opgenomen.

Verder worden er nog verbeteringsmaatregelen uitgevoerd aan de gemeentelijke riolering die nodig zijn om de kans op wateroverlast te verkleinen en om de kwaliteit van het oppervlaktewater te bevorderen (Afkoppelen). Daar waar het Uitvoeringsprogramma voor de riolering aansluit op overige geplande werkzaamheden in de openbare ruimte (verhardingen, groen, GVVP, enz.) wordt het betreffende project integraal gerealiseerd.

Het geplande programma voor het planjaar 2023 kon omwille van het ontbreken van kaders en de beperkte beschikbare capaciteit slechts ten dele worden uitgevoerd. Omdat bleek dat integrale en projectmatige aanpak noodzakelijk was, zijn enkele geplande vervangingen naar een later moment opgeschoven. In het kader van het nieuwe vGRP 2024-2027 zal een geactualiseerd maatregelenpakket worden voorgelegd.

Gedurende de afgelopen jaren is in de gemeente Steenbergen gaandeweg een achterstand ontstaan in het planmatig onderhoud en het vervangen van onderdelen van de gemeentelijke riolering. Onder andere de vervanging van rioolgemalen, het vervangen van lba's en het planmatig onderhoud van watergangen worden hier genoemd. Dit heeft ertoe geleid dat de inzameling van huishoudelijk afvalwater – een wettelijke verplichting van de gemeente – op meerdere locaties risico's loopt.

Er dienen extra maatregelen te worden genomen daar anders ingrijpen vanuit het Waterschap Brabantse Delta niet is uit te sluiten met alle gevolgen van dien. Daarom zijn er voor deze onderdelen in de Begroting 2024 maatregelen voorgesteld om deze risico's zo snel en zo goed mogelijk af te dekken en de ontstane achterstand in te lopen. Gezien de aard en omvang van deze maatregelen kunnen deze standalone gefaseerd worden uitgevoerd.

Relatie met gemeentelijke rioolheffing

Met de begroting vindt - op basis van alle relevante financiële gegevens, lopende en verwachte lasten – een berekening plaats van de benodigde totale inkomsten uit de rioolheffing om op de lange termijn kostendekkend te zijn. Hierbij komen de geraamde opbrengsten overeenkomen met de geraamde lasten. Het biedt de onderbouwing voor het vaststellen van de rioolheffing.

Indien later in het jaar bij de jaarrekening werkelijk blijkt, dat er minder is uitgegeven aan riolering, wordt dit overschot ten gunste gebracht van de Voorziening Riolering. Andersom wordt bij een eventueel tekort in een jaar een beroep gedaan op deze Voorziening. Hiermee is de gemeente in staat om de tarieven te egaliseren ofwel gelijk te houden.

Uit de doorrekening van de budgetten van Riolering tijdens deze begroting blijkt, dat er een behoorlijk structureel tekort ontstaat tussen opbrengst uit heffingen en de geraamde kosten, Dit wordt met name veroorzaakt door een stijging in kosten en het feit, dat het riooltarief afgelopen jaren niet flink is gestegen, In deze begrotingsperiode 2024-2027 is het tekort niet op te vangen met de ingeschatte stand van de voorziening riolering per 1 januari 2024. Vandaar is het voorstel om het tarief in 2024 met 7% te verhogen en het resterend deel van het tekort op te vangen vanuit de Voorziening Riolering.

In de begroting 2024-2027 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2024-2027 de geplande vervangingsinvesteringen. De volgende bedragen zijn voor 2024 - 2027 geraamd;

	2024	2025	2026	2027
Voorziening	er is sprake van een egalisatievoorzier			
Investeringen				
Vervangen riolering	2.475.000	2.908.000	950.000	1.475.000
Verbetering riolering	275.000	420.000	395.000	375.000
Totale investeringen	2.750.000	3.328.000	1.345.000	1.850.000
Looptijd	2023 (tussentijds geactualiseerd bij de begroting 2023)			

In deze begroting zijn de investeringsbedragen aangepast naar het huidige prijspeil en een realistische planning. Met het 213a onderzoek en in de Tussenrapportage 2023 zijn oude investeringskredieten naar beneden bijgesteld, indien werkzaamheden niet meer in 2023 plaatsvinden, Verder zijn er in de nieuwe investeringsbedragen middelen opgenomen voor zogenaamde VAT kosten, zodat er voldoende budget is in het desbetreffende begrotingsjaar voor de voorbereiding, aanbesteding en toezicht van een project.

Paragraaf financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Deze zijn onder andere risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), financierings- c.q. beleggingspositie en het kasbeheer.

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). In deze wet staan vooral transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplicht Financieringsstatuut alsmede een financieringsparagraaf in de begroting en jaarrekening.

Algemene ontwikkeling; rentevisie

Om de stijgende prijzen onder controle te houden, heeft de Europese Centrale Bank besloten de rente met 0,25 procentpunt te verhogen naar 4 procent. Dit is de tiende renteverhoging in iets meer dan een jaar, wat nog niet eerder is voorgekomen. Deze renteverhoging heeft betrekking op de rente die banken ontvangen wanneer zij geld bij de ECB stallen. Het idee hierachter is dat als banken zelf meer rente ontvangen, zij ook de rentetarieven voor consumenten en bedrijven zullen verhogen. Hierdoor zullen consumenten minder uitgeven en bedrijven minder lenen. Dit zou de inflatie moeten afremmen.

Tot nu toe lijkt deze aanpak nog niet echt succesvol. De prijzen in de eurozone waren vorige maand namelijk 5,3 procent hoger dan een jaar eerder. Ook in Nederland blijven de prijzen stijgen, zij het in een minder snel tempo dan vorig jaar. Het is echter belangrijk op te merken dat de gevolgen van renteverhogingen vaak pas na verloop van tijd zichtbaar worden.

Er was voorafgaand aan deze renteverhoging discussie onder experts of de ECB wel zou besluiten tot een nieuwe verhoging. Hoewel de inflatie nog niet op het gewenste niveau van 2 procent is, heeft de economie wel te lijden onder de eerdere renteverhogingen. Zo is Nederland in de eerste helft van dit jaar in een kleine recessie beland en worstelen ook andere Europese economieën.

Schatkistbankieren

Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden zijn decentrale overheden verplicht hun overtollige liquide middelen aan te houden in 's Rijks schatkist (verplicht schatkistbankieren). Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk). Een ander belangrijk gevolg van deelname aan schatkistbankieren is een verdere vermindering van de beleggingsrisico's waaraan decentrale overheden worden blootgesteld.

Afgezien van de mogelijkheid om aan elkaar leningen te verstrekken, zijn decentrale overheden verplicht alle middelen die ze niet direct nodig hebben voor hun publieke taak in de schatkist aan te houden. Wel is sprake van een bepaalde drempel. De hoogte van de drempel is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid. De drempel is vastgesteld op 2% van het jaarlijkse begrotingstotaal, met een minimum van € 1.000.000,-. Dit betekent voor de gemeente Steenberg dat € 1.489.160 (2% van € 74.458.000) buiten de schatkist mag worden gehouden. Het saldo op de rekening bij de schatkist per 29 september 2023 bedraagt € 22.587.000.

Risicobeheer: Rente-risiconorm, kasgeldlimiet en de liquiditeitsprognose

Hoewel in de paragraaf weerstandsvermogen uitgebreid aandacht wordt besteed aan de risico's binnen de gemeente Steenberg, worden hier ook de renterisico's op korte en lange termijn en kredietrisico's behandeld.

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft het renterisico op de langere termijn weer. Hieronder vallen alle leningen met een rentetypische looptijd vanaf 1 jaar. Het doel is op deze wijze spreiding te krijgen in de rentetypische looptijden in de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt op de rentelasten in de administratie. In een jaar mogen de herfinancieringen als gevolg van aflossingen en de renteherzieningsmomenten gezamenlijk niet meer dan 20% van het begrotingstotaal per 1 januari bedragen. Voor 2024: 20% van € 74.458.000 is € 14.891.600.

Uit de onderstaande tabel kan afgeleid worden, de jaarlijkse aflossing op de vaste schuld in 2024 nog met € 14,4 miljoen per jaar mag toenemen.

	2024	2025	2026	2027
Rente-risiconorm (minimum bedrag)	14.891.600	14.899.200	14.821.800	13.958.800
Rente-risico op de vaste schuld (betaalde aflossingen)	500.000	500.000	500.000	500.000
Ruimte (+) / overschrijding (-)	14.391.600	14.399.200	14.321.800	13.458.800

Kasgeldlimiet

Ter beperking van het renterisico op de netto-vlottende schuld (schulden met een looptijd van minder dan één jaar) heeft de wetgever de kasgeldlimiet vastgesteld. Zo wordt voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct een relatief grote impact hebben op de rentelasten tijdens het boekjaar. De totale netto-vlottende schuld mag maximaal 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar zijn. De kasgeldlimiet voor 2024 komt uit op € 6.328.930, (8,5% van € 74.458.000).

Liquiditeitsprognose 2023-2027

Met de raad is de afspraak gemaakt om in de begroting 2025 de liquiditeitsprognose te optimaliseren. Voor deze begroting zijn voor het verloop van de liquiditeit de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- In lijn van het 213a onderzoek naar de investeringskredieten is het aannemelijk dat investeringen vertraging oplopen. Vooralsnog is in de liquiditeitsprognose een correctie toegepast van 40%. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheer is toegelicht dat dit leidt tot een besparing op kapitaallasten;
- Nieuwe investeringen, waarvan we nu niet kunnen inschatten wat het investeringsbedrag is, zijn nog niet meegenomen. Bijvoorbeeld schoolgebouwen, gronden en randwegen.

Voor 2023 tot en met 2027 verwachten wij het navolgende verloop van de kortlopende middelen:

Liquiditeitsprognose 2023 2027	2023	2024	2025	2026	2027
(bedragen * € 1.000)					
Banksaldi per 1 januari (incl. schatkistbankieren)	11.759	14.057	10.717	273	-5.825
<i>Financiering:</i>					
Aan te trekken financieringsmiddelen	-	-	-	-	6.125
2e/3e termijn geldlening NWB	10.000	10.000	-	-	-
Aflossing geldlening NWB	-500	-500	-500	-500	-500
<i>Mutaties exploitatie 2023-2027</i>	-805	83	4.141	5.392	1.717
<i>Investeringen:</i>					
Geplande Investeringen 2023 2027	-9.938	-8.690	-11.492	-4.765	-4.991
Verwachte vertragingen investeringen < 2024	6.018	-	-	-	-
Verwachte vertragingen investeringen na 2023 40%	-	3.476	4.597	1.906	1.996
Inhaaleffect investeringen	-	-4.018	-3.476	-4.597	-1.906
VROM startersleningen/Duurzaamheidslening stimuleringsfonds	-500	-500	-	-	-
Aflossing verstrekte geldleningen	14	16	16	17	17
<i>Bestedingen tlv voorzieningen (niet via exploitatie):</i>					
Wegen groot onderhoud	-1.429	-3.189	-3.265	-2.549	-1.136
Verwachte vertragingen groot onderhoud 40%	572	1.276	1.306	1.020	455
Inhaaleffect groot onderhoud 40%	-	-572	-1.276	-1.306	-1.020
Sportparken/gebouwen	-224	-214	-54	-169	-205
Kunstwerken	-159	-4	-50	-165	-165
Verlichting	-142	-142	-142	-142	-132
Baggeren	-331	-162	-162	-162	-162
Pensioenaanspraken wethouders	-78	-77	-77	-77	-77
Wachtgeld oud wethouders	-200	-122	-10	-	-
Banksaldi per 31 december (incl. schatkistbankieren)	14.057	10.717	273	-5.825	-5.810
Maximum aan te houden banksaldo		300	300	300	300
Schatkistbankieren		10.417			
Aan te trekken financieringsmiddelen		10.717	-27	-6.125	-6.110

Kredietrisico op verstrekte gelden

Een ander risico dat de gemeente loopt, is het kredietrisico op verstrekte geldleningen. Hieronder volgt een overzicht van de verstrekte geldleningen, waarbij de instellingen waaraan een geldlening is verstrekt naar verschillende risicogroepen zijn uitgezet.

Kredietrisico's op verstrekte gelden		
Risicogroep	met / zonder hypothecaire zekerheid	Restant schuld (€)
Stimuleringsfonds	met nationale hypotheekgarantie	3.890.322
Overige instellingen / verenigingen	zonder hypotheek	610.907
Totaal		4.501.229

De verstrekte gelden betreffen leningen aan het Stimuleringsfonds, om huisvesting voor starters middels een (extra/ voordelige) lening mogelijk te maken en voor duurzaamheidsleningen. De leningen aan overige instellingen betreffen voornamelijk leningen aan plaatselijke verenigingen of instellingen, die vanwege de realisering van een speciale voorziening zijn verstrekt.

In de risicoreserve zijn middelen opgenomen met betrekking tot de garantstellingen aan diverse instellingen en woningcorporaties voor aangegane leningen.

In zijn algemeenheid worden ten aanzien van de uitgezette leningen en garantstellingen geen problemen verwacht.

Leningenportefeuille/ rentelasten

Op 24 februari 2022 is met het raadsbesluit Wet voorkeursrecht gemeenten opdracht gegeven een geldlening van € 25 miljoen aan te gaan, af te lossen over een periode van 50 jaar tegen de dan geldende rentepercentage.

Op 4 maart 2022 is de geldlening aangegaan. De lening heeft een totale omvang van € 25 miljoen met een looptijd van 50 jaar, verdeelt over 3 stortingsmomenten van € 5 miljoen (4 maart 2022), € 10 miljoen (4 januari 2023) en € 10 miljoen (4 januari 2024). De rente bedraagt 1,37% per jaar (jaarlijks te voldoen) en de aflossing geschiedt in 50 jaarlijkse termijnen van € 500.000 voor het eerst te voldoen op 4 januari 2023.

Wet Houdbaarheid Overheidsfinanciën (Wet HOF)

Op 11 december 2013 is de Wet Houdbare Overheidsfinanciën officieel gepubliceerd. In die wet worden de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland.

Alle gemeenten samen krijgen een plafond voor het totale EMU-tekort van gemeenten in een jaar. Dat plafond wordt volgens de wet na bestuurlijk overleg voor een bepaalde periode overeengekomen. Afsproken is dat de medeoverheden onderling komen tot een onderverdeling van de macro EMU-norm. Het Rijk neemt dit voorstel over en biedt, via een voorhangprocedure, een ministeriële regeling aan bij de Staten-Generaal. Na instemming van het parlement wordt de EMU-norm gepubliceerd. Op het moment van samenstelling van de begroting zijn de individuele referentiewaarden nog niet bekend.

Standpunt VNG

De VNG adviseert de leden niet te letten op de individuele referentiewaarde voor het EMU-tekort, omdat het EMU-saldo van de gemeente te bewegelijk is. De hoogte van het EMU-saldo van een gemeente hangt zeer sterk samen met het investeringsvolume en de mutatie van de voorraden bouwgrond. En juist het investeringsvolume en de voorraad bouwgrond van een gemeente vertoont jaar op jaar grote schommelingen. De VNG roept de gemeenten op om naast het sturen op sluitende baten en lasten de hoogte van de netto schuld van de gemeente kritisch te volgen. In de paragraaf weerstandsvermogen bij financiële kengetallen zijn o.a. de kengetallen solvabiliteitsratio en netto schuldquote opgenomen.

EMU-saldo

EMU-saldo		x € 1.000				
Omschrijving		2024	2025	2026	2027	
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	+	10	2.270	-1.470	-1.312
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	3.275	3.500	3.584	3.795
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	+	2.035	2.035	2.035	2.035
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-	8.690	11.492	4.765	4.991
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4.	+				
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op de exploitatie verantwoord	-				
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-				
8	Baten/lasten bouwgrondexploitatie: Voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	+	4.404	2.640	-1.923	1.377
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-				
10	Lasten in verband met transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen e.d.) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaande posten	-				
11	Verkoop van effecten; boekwinst op de exploitatie	-				
Berekend EMU-saldo			1.034	-1.047	-2.539	904

Rentetoerekening

Conform het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) moet er inzicht worden gegeven in de rentelasten, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Daarnaast is het verplicht dat de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden moeten worden toegerekend met behulp van een (rente)omslagpercentage. Dit omdat de onderlinge vergelijking tussen gemeenten het uitgangspunt is voor aanpassingen van het BBV.

Voor de jaren 2024 en 2025 wordt een aanzienlijk positief gemiddeld saldo aan liquide middelen verwacht. Dit overtollige geld wordt tussentijds afgeroomd en opgeslagen op een schatkistbankrekening die aan onze gemeente is gekoppeld. Het afgelopen jaar is de rente die we ontvangen op deze bankrekening aanzienlijk gestegen, zelfs boven de 4%. Gezien de huidige

marktomstandigheden wordt er op korte termijn geen rentedaling verwacht. In het basisjaar van deze begroting, namelijk 2024, ontvangen we als gemeente zelfs meer rente-inkomsten dan dat we rentelasten hebben. Dit is ook te zien in het bovenstaande schema. Omdat er een positief resultaat wordt verwacht op het gebied van rente in het lopende begrotingsjaar, wordt er geen positieve rente toegerekend aan de verschillende taakvelden. Dit is ook in overeenstemming met de geldende regelgeving.

Onderstaand schema geeft de rentetoerekening vanaf 2024 weer.

Renteschema	2024	2025	2026	2027
a Externe rentelasten over de korte en lange financiering	331.300	324.450	317.600	310.750
b Externe rentebaten	76.570	78.801	80.949	83.100
c Positief rentebaten schatkistbankieren (fictief)	520.263	247.282	-	-
Saldo rentelasten en rentebaten	-265.533	-1.633	236.651	227.650
d1 Rente doorberekend aan de grondexploitaties	39.758	9.922	-4.780	9.167
d2 Rente van projectfinanciering	-	-	-	-
d3 Rente door verstrekte leningen	-	-	-	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-225.775	8.289	231.871	236.817
e1 Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-	-	-	-
e2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	-	-	-	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	-225.775	8.289	231.871	236.817
f De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-	-	-	-
g Renteresultaat op het taakveld Treasury	-225.775	8.289	231.871	236.817
Renteomslagpercentage	0,00000%	0,00000%	0,00000%	0,00000%

Paragraaf bedrijfsvoering

Deze paragraaf gaat in op de belangrijkste ontwikkelingen en de stand van zaken binnen de gemeentelijke bedrijfsvoering.

We staan niet stil, we zijn continu bezig om ons te ontwikkelen. Het afgelopen jaar hebben we met elkaar geconstateerd dat er dingen goed gaan en dat we tegelijkertijd ook nog een flink aantal knelpunten herkennen in onze organisatie. Hiervoor hebben we in 2022 het programma Organisatieontwikkeling benoemd met daarin onze vier doelen. Binnen deze doelen staat het integraal organiseren en werken vanuit de bedoeling centraal. In 2023 is het programma afgerond en in 2024 pakken we hierop door.

- Strategische HR agenda: strategische personeelsplanning, binden, boeien, werving & selectie, strategisch opleidingsplan en basis op orde.
- Bedrijfsprocessen.

Strategische HR agenda

De strategische HR-agenda ondersteunt zowel de organisatieontwikkeling als de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers. De belangrijkste thema's zijn hieronder genoemd.

- Strategische personeelsplanning; om ons personeelsbestand toekomstbestendig te houden, zetten wij in op strategische personeelsplanning. Dit betekent dat we inzicht hebben in het personeel dat nodig is om onze organisatiedoelstellingen en maatschappelijke opgaven te realiseren: 'de juiste medewerker op de juiste plek op het juiste moment'. Om dit voor elkaar te krijgen, moeten wij de talenten en ambities van onze medewerkers in kaart brengen. Ook is het belangrijk dat zij plezier en voldoening uit het werk halen. De basis hiervoor vormt de gesprekscyclus 'continu in gesprek', waarbij medewerkers met hun leidinggevende resultaat- en ontwikkelafspraken maken. HR monitort de kwantiteit en kwaliteit van deze gesprekken, geeft zo nodig advies en vertaalt de rode draden naar concernbrede activiteiten, zoals opleidingen en trainingen. Daarnaast laten we een benchmark uitvoeren zodat we goed in beeld blijven houden of onze formatie en kosten passend blijven bij onze gemeentelijke kenmerken en opgaven.
- Binden en boeien & werving en selectie; het vinden, binden en boeien van medewerkers blijft door de krappe arbeidsmarkt een grote uitdaging. Het verder professionaliseren van werving & selectie (W&S) en arbeidsmarktprofilering blijven daarom van belang. Soms lukt het niet om op korte termijn het juiste talent te vinden voor een vacature of project en wordt er gekozen voor inhuur. Daarnaast moet Steenbergen in deze huidige arbeidsmarkt extra inzetten op onderscheidend en aantrekkelijk werkgeverschap voor zowel nieuwe als huidige medewerkers. Eigentijdse randvoorwaarden zoals een fijne, inspirerende werkomgeving, ontwikkelmogelijkheden en hybride werken zijn enkele kenmerken hiervan. Belangrijk aandachtspunt is het onboarding- en inwerktraject voor nieuwe medewerkers. Om nieuwe medewerkers een goede start te geven en vervolgens voor langere tijd te binden, zijn de eerste maanden cruciaal. Er moet voldoende tijd en ruimte zijn om hen goed te laten landen in de organisatie, zodat we voorkomen dat ze na korte tijd weer vertrekken. Ook moet er nadrukkelijker aandacht zijn voor de wensen, behoeften en mogelijkheden van zittende medewerkers die we graag willen behouden voor de organisatie.
- Strategisch opleidings- en ontwikkelplan; de opleidingskoers en het strategisch opleidings- en ontwikkelplan staan in het teken van continu leren en ontwikkelen in het dagelijks werk. Onderdeel van het opleidingsplan zijn trainingen en opleidingen gericht op de organisatieontwikkeling. Het ontwikkelen van vaardigheden die nodig zijn in de gewenste werkcultuur (o.a. projectmatig werken en persoonlijk leiderschap) staat hierbij centraal. Daarnaast blijven (cyclische) opleidingen die noodzakelijk zijn voor het dagelijks werk een vast onderdeel van het opleidingsplan.
- Basis op orde. Om de strategische HR-agenda uit te voeren, moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Investeren in o.a. het optimaliseren van werkprocessen, de beschikbaarheid en vindbaarheid van betrouwbare informatie en een eigentijds dienstverleningsconcept (click, call, face) is noodzakelijk om onze klanten beter te bedienen en ruimte te creëren voor een eigentijdse, meer strategische rol. Er is behoefte aan meer capaciteit en kwaliteit in het HR-team om een voortrekkersrol te spelen bij de veranderingen, de rol van businesspartner voor het management in te vullen en ook inhoudelijk een waardevolle bijdrage te leveren aan het realiseren van de organisatiedoelstellingen. Uitbesteden van (administratieve)werkzaamheden

nemen we mee in onze analyses. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het uitbesteden van de salarisadministratie.

Bedrijfsprocessen

Om de kwaliteit van onze dienstverlening en bedrijfsvoering te verbeteren, is in 2023 in het kader van Organisatieontwikkeling het spoor doorontwikkeling Bedrijfsvoering opgestart. Naast verbetertrajecten is in 2023 ook een handelingsperspectief opgesteld dat als basis dient om in 2024 op de ingeslagen ambitieuze weg door te gaan.

Hierbij hebben de volgende inspanningen onze specifieke aandacht in 2024:

- Continueren van het doorlichten van onze processen en werkinstructies.
- Invoeren van contractbeheer; vanuit de behoefte om inzichtelijk te krijgen welke verplichtingen er worden en zijn aangegaan met derden is in 2023 gestart met dit project. In 2023 is in 3 stappen onderzocht welke soorten verplichtingen per team zijn aangegaan, waar deze zijn geregistreerd en welk registratieoplossing het beste past binnen de gemeente. In 2024 vindt aanbesteding of aanpassing van het huidige systeem plaats, het inrichten van de organisatie, het ophalen van de overeenkomsten en verplichtingen en vullen we het systeem.
- Het inkoop- en aanbestedingsproces is rechtmatig en doelmatig; het project om het inkoopproces in de gehele organisatie te verbeteren is in 2023 gestart, waarbij de volgende stappen worden doorlopen:
 - Het opstellen van het inkoopformulier;
 - Het tijdig betrekken van de inkoopadviseur;
 - Het transparant maken van de afweging / keuze voor de manier van aanbesteden;
 - De contractvorming;
 - Het aanmaken van een budgetverplichting in de administratie;
 - Het duidelijk zichtbaar maken van de prestatielevering;
 - De dossiervorming;
 - Het contractmanagement gedurende het contract.

De verwachting is dat we in april 2024 dit project hebben afgerond.

- Invoering van een programma- en projectenadministratie; in november 2023 is gestart met het geven van trainingen voor projectleiders en adviseur binnen projecten. De invoering voor een programma- en projectenadministratie hoort bij een professionele wijze van projectmatig werken. In 2023 hebben we werkinstructies opgesteld en vanaf januari 2024 starten de opleidingen en de implementaties. Dit met als doel dat in de loop van 2024 binnen alle projecten met dezelfde programma- en projectenadministratie wordt gewerkt.

Verhuizing Vraagwijzer en herinrichting raadzaal

De raad heeft op 13 juli 2023 de motie aangenomen om de verhuizing van de vraagwijzer naar het gemeentehuis te realiseren en het meubilair in de raadzaal en het audio- en videosysteem te vervangen. Er is gevraagd om in de begroting met een planningsvoorstel te komen. Allereerst zal in 2024 door het college de projectopdracht worden vastgesteld waarin staat opgenomen welke capaciteit en kennis nodig is zowel vanuit als buiten de organisatie. Vervolgens zal bemensing worden ingevuld en een externe partij worden gevraagd het proces te begeleiden en uit te voeren. Deze partij stelt samen met de interne projectgroep een plan van aanpak op waarin een Klankbordgroep van de raad een plek krijgt en een voorstel wordt gedaan ten aanzien van inwonersparticipatie. Het uitgangspunt is dat de Vraagwijzer verhuisd is voordat het huurcontract eindigt begin 2025. Begin 2024 zal helder worden gemaakt of dit haalbaar is door middel van een detailplanning. Tijdens de P&C momenten en in de klankbordgroep wordt de raad op de hoogte gehouden van de voortgang van het project.

Financiën, planning en control

We werken voortdurend aan het verbeteren van de planning en control documenten, zodat de raad beter ondersteund wordt in zijn kaderstellende en controlerende rol. Het raadsakkoord "van Ambitie naar Actie" vormt de basis voor de ambities in de komende bestuursperiode 2023-2026. In deze begroting zijn de belangrijkste prioriteiten van het college uitgewerkt in een nieuwe paragraaf

genaamd "prioriteiten van het college". Na de vaststelling van de begroting worden deze prioriteiten vertaald naar een College Actie Plan (CAP).

Wat betreft de effectindicatoren hebben we in 2023 besloten om ons te beperken tot de verplichte BBV-indicatoren en een pas op de plaats te maken. De prioriteit ligt namelijk bij het uitwerken van de ambities naar een College Actie Plan.

In lijn met het raadsakkoord "van Ambitie naar Actie" zal aan het einde van 2023 gestart worden met de actualisatie van de beleidsnota's Reserves en Voorzieningen en Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Hierbij zullen we de reserves en voorzieningen evalueren en het minimumniveau van het eigen vermogen bepalen. Dit moet gereed zijn voor het opstellen van de begroting van 2025.

Rechtmatigheid en audits

Vanaf het verslagjaar 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd. Het college van burgemeester en wethouders moet vanaf dat jaar zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeven in de jaarrekening. Om deze rechtmatigheidsverantwoording te kunnen afgeven hebben we een aantal voorbereidende stappen gezet. Allereerst heeft de raad op 26 oktober 2023 een nieuwe financiële verordening en een nieuwe controleverordening vastgesteld. Ook is het voorlopig normenkader vastgesteld. Hiermee heeft de raad belangrijke kaders vastgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Ook binnen de organisatie zijn de voorbereidingen opgepakt. De formatie en bezetting is op orde. De verbijzonderde interne controle functie is, in lijn met het advies van de accountant, intern vormgegeven. Verder zijn er plannen gemaakt die aangeven op welke manier wij de komende vier jaar gaan werken aan de interne auditfunctie. Deze interne auditfunctie gaat veel verder dan alleen de controle op financiële rechtmatigheid. Wij hebben (vanaf 2026) een integrale auditfunctie voor ogen die de organisatie breed ondersteunt om de kwaliteit te verhogen. Ook is het vizier gericht op doelmatigheid en doeltreffendheid. Wat dit laatste betreft gaan we vanaf 2024 weer aan de slag met de 213a onderzoeken, een instrument van het college.

In 2024 gaan wij graag in gesprek met het auditcommittee. Enerzijds om de voortgang van de interne controles en de gevolgen voor de rechtmatigheidsverantwoording te bespreken en anderzijds om het auditcommittee op de hoogte te houden van de stappen die gezet worden op weg naar onze toekomstige ambities.

Juridische kwaliteitszorg

De beweging om formele bezwaren en klachten te verminderen door juist aan de voorkant informele gesprekken en eventueel mediation in te zetten, heeft wederom positieve resultaten opgeleverd. Dit zal hierom in 2024 voortgezet worden.

Voorts is in 2022 een begin gemaakt met het inbedden van juridische kwaliteitszorg in de algehele kwaliteitszorg van (werk)processen en voorbereiding en uitvoering van besluiten. Een startnotitie om te komen tot een plan van aanpak in het kader van juridische kwaliteitszorg is afgerond. De vervolgstap is om te komen tot een plan van aanpak en het uitzetten van acties in het kader van juridische kwaliteitszorg. Hiermee is een stap gemaakt en dit willen we in 2024 voortzetten en gaan uitvoeren.

Informatieveiligheid en privacy

Informatieveiligheid

In 2024 wordt voldoende aandacht besteed aan informatiebeveiliging om te zorgen dat onze gegevens veilig blijven. We willen dat medewerkers goed weten hoe ze dit kunnen doen. Daarom geven we trainingen en doen we campagnes om iedereen bewust te maken. Ook gaan we verder met het implementeren van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), waarvan we in 2024 te maken hebben met de nieuwe versie 2.0 van de BIO. We houden ook rekening met nieuwe wetten, zoals de NIS2, die ons helpen om belangrijke digitale systemen extra te beschermen. Zo zorgen we ervoor dat de informatie van burgers veilig is en dat onze data betrouwbaar blijft.

Om te kunnen voldoen aan de strengere regelgeving en nog betere invulling te kunnen geven aan de uitvoering van genomen maatregelen, zal er vooral op technisch gebied verder geïnvesteerd moeten worden. Dit leidt tot een verhoging van de deelnemersbijdrage vanuit Equalit. Deze kostentoeename is via de reguliere wegen bekend gemaakt en in gezamenlijkheid vastgesteld, met als voordeel dat we de kosten kunnen delen die we anders zelf hadden moeten maken.

Privacy

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun informatieveiligheid en de veiligheid van hun verwerkingen met persoons- en politiegegevens.

Daarbij vormen de BIO (Baseline Informatieveiligheid Overheid), de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), de Wet Politie Gegevens (WPG) en de Jeugdwet (JW) de grondslag.

De privacy-officieren en functionarissen gegevensbescherming (FG's) werken vanuit verschillende samenwerkingen gezamenlijk aan verschillende overkoepelende projecten en onderzoeken. Deze samenwerkingsverbanden zijn enerzijds de Equalit-deelnemers en anderszijds het werkgebied van de FG's (Woendrecht, Steenbergen, Zundert, Halderberge en Rucphen). Hiermee versterken zij een zo goed mogelijke inzet van kennis en kunde. In 2024 zal de focus liggen op het voldoen aan de audit-eisen van de WPG bij Openbare Orde en Veiligheid en Leerplicht en het managen van risico's bij de verwerkingen. Daartoe worden alle verwerkingsactiviteiten binnen de gemeente met medewerkers geëvalueerd en risico taxaties (pre-DPIA's) uitgevoerd. Ook wordt een scholingscyclus AVG onder alle medewerkers uitgevoerd.

Wet Open Overheid

Het doel van de Woo is een meer transparante overheid. De Woo regelt dat overheidsinformatie beter vindbaar, doorzoekbaar, uitwisselbaar, te ontsluiten en te archiveren moet zijn.

Naast reactieve openbaarmaking (voorheen het Wob-verzoek) verplicht de Woo gemeenten om voor 11 categorieën overheidsinformatie alle einddocumenten openbaar te maken. Hierbij hanteren wij het ambitieniveau Basis. Daarmee wordt voldaan aan de (voorgestelde) fasering van de wetgeving, niet meer en niet minder. De verwachting is dat de harde verplichting voor de eerste 4 categorieën medio 2024 van kracht wordt. Uiteraard moet openbaar maken zorgvuldig gebeuren en worden er eisen gesteld aan anonimiseren, formuleren, archiveren en meta-dateren. Veel medewerkers zullen hier in de komende jaren in het dagelijks werk meer mee te maken gaan krijgen. Naast het inrichten van technische faciliteiten zoals een publicatieplatform, anonimiseringssoftware en standaarddocumenten zal de Woo nog meer openheid, transparante en duidelijke taal van medewerkers vragen.

Paragraaf grondbeleid

Algemeen

Grondbeleid vormt geen einddoel van beleid, maar is een instrument ten behoeve van andere gemeentelijke beleidsvelden, zoals ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, economische ontwikkeling, werkgelegenheid en milieu. De laatste jaren spelen ook doelstellingen op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptatie steeds meer een rol in het grondbeleid. In de op 25 maart 2021 door de gemeenteraad vastgestelde actualisatie van het grondbeleid zijn alle recente ontwikkelingen meegenomen. Daarnaast biedt deze nieuwe nota op een transparante wijze inzicht aan interne en externe partijen. Inzicht in het beleid, in de gewenste rol en in de spelregels voor de realisatie en de uitvoering van ruimtelijke plannen (externe werking).

Grondexploitatiecomplexen

De belangrijkste complexen die in 2024 in exploitatie zijn:

Complexen in exploitatie	Totaal geïnvesteerd	Totaal verkocht	(Tussentijdse) verlies/winstneming	Boekwaarde 1-9-2023	Nog te investeren	% van tot.geïnvesteerd	Nog te verkopen	% van totaal te verkopen	Resultaat op netto contante waarde	Verwacht resultaat pos. (= -)/ neg. (= +)
<i>Buiten de Veste</i>	7.544	14.101	-	-6.557	17.101	69%	10.541	43%	-1	-1
<i>De Pinas (voorheen Oostgroeneweg)</i>	6.082	5.179	-1.103	-200	1.430	19%	1.244	19%	-13	-14
<i>Reinierpolder I (uitbreiding)</i>	2.787	5.043	124	-2.132	1.993	42%	-	0%	-135	-140
<i>Centrumplan Welberg</i>	1.495	1.342		153	471	24%	168	11%	447	456
Totaal	17.908	25.665	-979	-8.735	20.994		11.954		299	301

Algemeen

De commissie BBV (Besluit, begroting en verantwoording) heeft de afbakening, definiëring en verslagleggingsregels rondom grondexploitaties nader onder de loep genomen en zijn in ons beleid opgenomen.

De afbakening is ook onvermijdelijk in het kader van de vennootschapsplicht voor gemeenten (vpb). De vpb-heffing moet worden bepaald op basis van de fiscale grondslag. Over de bepaling van deze fiscale grondslag is nog niet op alle gebied de benodigde duidelijkheid om een gedegen inschatting te kunnen maken van deze vpb-plicht, maar verwacht wordt dat deze van beperkte omvang zal zijn. Een belastingverplichting is om die reden niet opgenomen.

De commissie heeft een aantal voorstellen uitgewerkt die leiden tot wijzigingen in het BBV en de uitwerking hiervan. De wijzigingen leiden tot meer transparantie, eenduidigheid en een vermindering van de administratieve lasten. Een van de uitgangspunten met betrekking tot de grondexploitatie is, dat de rente die wordt toegerekend aan grondexploitaties moet worden gebaseerd op de werkelijke rente over het vreemd vermogen. Sinds 2022 is er binnen gemeente Steenbergens sprake van externe financiering, omdat er een langdurige lening is aangetrokken voor toekomstige investeringen. Dit heeft tot gevolg, dat er rente behoort te worden toegerekend aan de grondexploitaties.

De grondexploitaties worden bij de jaarrekening conform de financiële verordening geactualiseerd. De financiële mutaties naar aanleiding van deze actualisatie zijn meegenomen in deze Begroting

2024. In 2023 heeft er vooralsnog geen aanvullende besluitvorming plaatsgevonden, die leidt tot een cijfermatige wijziging in de grondexploitaties.

Bij de actualisatie zijn onderstaande uitgangspunten gehanteerd:

- Voor prijsstijging kosten wordt er rekening gehouden met een stijging van 6% in 2023, 4% in 2024 en 2025 en 2% in 2026 en 2027;
- Bij de opbrengsten is er rekening gehouden met de volgende prijsstijgingen:
 1. Buiten de Veste 0% in 2023 en 2024, 1% in 2025 en 2026 en 2% vanaf 2027;
 2. de Pinas 3,5% in 2023, 3% in 2024, en 2% vanaf 2025;
 3. Reinierpolder I (uitbreiding) en centrum Welberg is geen indexering toegepast.
- Er wordt 0,7% rente voor het aandeel vreemd vermogen berekend;
- Er wordt rekening gehouden met een disconteringsvoet van 2% conform BBV.

Het is vanaf 2016 niet meer toegestaan om toevoegingen te doen aan een voorziening voor bovenwijkse voorzieningen. Bestaande voorzieningen per ultimo 2015 mogen worden gehandhaafd en kunnen volgens planning worden afgewikkeld. Sparen voor bovenwijkse voorzieningen die na het afsluiten van een grondexploitatie zullen worden aangelegd, is nog wel mogelijk via een door de raad in te stellen bestemmingsreserve. Toevoegingen aan deze bestemmingsreserve kunnen alleen plaatsvinden via resultaatsbestemming.

Tenslotte dient bij een geraamd overschot op de einddatum, volgens door de commissie BBV opgestelde richtlijnen, winst direct te worden genomen. Belangrijke factoren die hierbij een rol spelen zijn o.a. de fase tot waar het plan is ontwikkeld en de nog te verwachten risico's. Het voorzichtigheidsbeginsel moet hierbij in acht worden genomen.

BP Buiten De Veste

Het bestemmingsplan voor geheel Buiten de Veste is in 2010 goedgekeurd. In het plan uit 2010 is woningbouw opgenomen in een strook grond die op basis van latere waterschap wetgeving niet meer kon worden bebouwd. In 2017 is, rekening houdend met deze beperking, voor het resterende gedeelte een nieuw, grotendeels flexibel, bestemmingsplan gemaakt met directe bouwtitel. Dit bestemmingsplan is op 22 februari 2018 vastgesteld door de raad en inmiddels onherroepelijk. Aansluitend aan de bestaande gerealiseerde wijk is een gedeelte nader uitgewerkt voor woningbouwtypen waar vraag naar is.

De volgende fases in tabelvorm zijn inmiddels gerealiseerd of in voorbereiding:

Fase	Jaar	Aantal	Totaal	Huur of koop	Soort
Fase 1	2007				
Rij		30		koop	starters
Appartementen		24		koop	senioren
Geschakeld		11		koop	doorstroom
Totaal fase 1			65		
Fase 2	2012				
Studios		22		huur goedkoop	starters
Vrijstaand		5		koop	doorstroom
Geschakeld		22		koop	doorstroom
Rij		19		huur middelduur	doorstroom
Levensloop		12		koop	senioren
Appartementen		23		koop	senioren
Patio's		8			
Totaal fase 2			111		

Fase	Jaar	Aantal	Totaal	Huur of koop	Soort
Fase 3a	2018				
Rijwoningen		16		sociale huur	doorstroom
Levensloop		12		koop	senioren
Geschakeld		10		koop	doorstroom
Rug aan rug		10		koop	starters
CPO rij		8		koop	senioren
CPO patio		5		koop	starters
Vrijstaand		4		koop	doorstroom
Totaal fase 3a			65		
Fase 3b	2023				
Stadlander		45		huur	doorstroom en flex
Appartementen		34		koop	senioren
Dagelijks Leven		20		huur	woonvorm dementie
Koers		9		koop	starters
Koers		6		koop	senioren
Zwaluwe		9		koop	starters
Zwaluwe		7		koop	senioren
Totaal fase 3 b			130		
Totaal fase 1 t/m 3b			371		

Fase 4 is de laatste fase. De ontwikkeling loopt naar verwachting tot en met 2027. De gronden binnen het plangebied zijn reeds in eigendom van de gemeente.

BP De Pinas (vml sportpark Oostgroeneweg)

Gezien de stagnerende vraag naar vrije kavelbouw is het bestaande bestemmingsplan Oostgroeneweg herzien. De naam is gewijzigd in bestemmingsplan De Pinas dat in 2017 is vastgesteld en onherroepelijk is. Er zijn in totaal 110 woningen gerealiseerd in het gebied. Alle kavels van het oude plangebied zijn verkocht en in 2022 zijn de laatste woningen opgeleverd. Het woonrijp maken van fase 2 vordert gestaag en zal in 2023 worden afgerond.

De gewijzigde grondexploitatie De Pinas met uitbreiding van Heemskerckstraat is 30 juni 2022 vastgesteld door de gemeenteraad.

Werkzaamheden voor de uitbreiding van De Pinas zullen gestart worden als het bestemmingsplan onherroepelijk is. De verwachting is dat dit in 2024 gaat gebeuren. Als er bezwaar wordt ingediend door bijvoorbeeld omwonenden kan dit proces langer duren. In de grondexploitatie is rekening gehouden met een vertraging. Het bouwrijp maken van de uitbreiding van De Pinas is vanaf 2025 gepland en het woonrijp maken het jaar daarop. Zodra het bouwrijp maken is afgerond, worden de uitgeefbare gronden overgedragen.

Reinierpolder I

Gezien de behoefte aan industriegrond is voor de uitbreiding Reinierpolder I ca. 9,5 ha grond aangekocht. Dit betreft de grond ten noorden en westen van het bestaande bedrijventerrein Reinierpolder I tot de Zeelandweg Oost en de A4.

Op 30 september 2015 is het (totale) bestemmingsplan Reinierpolder goedgekeurd en is onherroepelijk. Naast een actualisatie voor de bestaande bedrijventerreinen Reinierpolder I en II is hierin ook de 1e fase voor de uitbreiding van Reinierpolder I opgenomen. In totaal kan er ca. 7,5 ha bouwrijpe grond worden uitgegeven, waarvan ca. 4,7 ha in fase 1.

Fase 1 heeft betrekking op de gronden ten noorden van het bestaande bedrijventerrein. Voor de exploitatie was er vanuit gegaan dat na realisatie van fase 1 aansluitend het gehele gebied zou kunnen worden ontwikkeld. Inmiddels zijn alle kavels bouwrijpe grond in fase 1 verkocht. Volgens planning zal het laatste deel in 2024 bedrijfsgeraad gemaakt worden. Bij de Jaarrekening 2018 is fase 2 voorlopig afgewaardeerd tot agrarische waarde, conform de bestemming. De gemeente is op zoek naar herbestemming van fase 2, maar hierover is nog geen duidelijkheid.

BP Welberg centrum

Op het voormalige sportveld in het centrum van Welberg is een woningbouwlocatie gepland. Eind 2017 en begin 2018 is een verder interactief traject gevolgd specifiek voor het onderdeel invulling autovrij dorpsplein. Hierbij kwam een aantal wensen naar voren zoals een pannaveldje en een speelberg. In 2018 is een bestemmingsplan, een stedenbouwkundig concept en een grondexploitatie opgesteld. Het bestemmingsplan is na een uitgebreid onderzoek naar flora en fauna en explosieven per 20-12-2018 gewijzigd en vastgesteld. Het maakt de bouw van 24 woningen mogelijk, met behoud van een vleermuizenvliegroute. I

Voor het plan is extra grondaankoop gedaan van de St. Anna Parochie ten behoeve van een toegangspad. Daarnaast wordt een bestaand, naastgelegen parkeerterrein en schoolplein opnieuw ingericht en openbaar toegankelijk gemaakt. Met de Pius X school is overeenstemming over aanpassingen aan het schoolplein. Het stedenbouwkundig plan is in overleg met betrokken partijen nader uitgewerkt.

De maatregelen voor behoud van de vleermuizenvliegroute zijn uitgevoerd. Met het opruimen van explosieven is gestart en eind 2019 is het plan bouwrijp gemaakt. In 2020 zijn de 19 kavels voor de rijwoningen verkocht aan ZeeLandGoed en Zwaluwe Projectontwikkeling. De laatste 8 rijwoningen zijn in 2021 opgeleverd. Daarnaast zijn er 4 vrije kavels, welke inmiddels zijn verkocht. De gemeente neemt de inrichting van het openbaar gebied voor haar rekening. In 2020 is het Klapproosplein heringericht, in 2021 zijn de bruggen aan de Kapelaan Kockstraat en de trottoirs langs de Piet Snoeijerstraat uitgevoerd en in 2022 is deels woonrijp gemaakt. Resterende werkzaamheden zijn gepland in 2024.

Projecten op basis van een (anterieure) overeenkomst

Naast de gemeentelijke grondexploitaties hebben we te maken met plannen van derden, waarvoor het kostenverhaal is geborgd via, veelal, een anterieure overeenkomst. De belangrijkste projecten staan hieronder benoemd en beschreven.

Couveragepark

Het bestemmingsplan Couveragepark bestaat uit de bouw van 83 woningen en een gezondheidscentrum aan de Molenweg op het terrein van de voormalige HKI-fabriek en de bouw van een woonzorgcomplex met ca. 60 wooneenheden op de voormalige locatie van het Princetuincollege aan de Ravelijnstraat. Dit project wordt uitgevoerd door de Ontwikkelcombinatie Couveragepark, die bestaat uit Aan de Stegge en Woningstichting Geertruidenberg. In verband met financiële problemen bij de Woningstichting Geertruidenberg is de grond aan de Ravelijnstraat

nog niet aan deze ontwikkelcombinatie verkocht. De woningbouw is in 2017 weer opgepakt door de ontwikkelcombinatie. Het woonzorgcomplexplan aan de Ravelijnstraat en het gezondheidscentrum worden niet door deze ontwikkelcombinatie gerealiseerd. De gronden van het gezondheidscentrum zijn aan Stadlander verkocht, die er appartementen zal realiseren. Zoals hiervoor geschetst, is door de financiële problemen en de (achter ons liggende) economische recessie stagnatie ontstaan in de verdere ontwikkeling van het plan. Er speelden ook juridische geschillen tussen de vennoten. De vennoten van de ontwikkelcombinatie hebben in 2020 daar afrondende afspraken over gemaakt, waarna de overige woningen ontwikkeld en gebouwd kunnen worden. Alle gronden zijn inmiddels verkocht.

Herengoed

Binnen het plangebied Herengoed te Kruisland zijn 17 starterswoningen en 2 vrije sectorwoningen opgeleverd. In het plan is de sanering van een milieuhinderlijk bedrijf opgenomen waarvoor in de plaats 6 vrije sectorwoningen kunnen worden gebouwd. Alle te bouwen woningen zijn inmiddels gereed en het plan is woonrijp gemaakt.

Beltmolen Nieuw-Vossemeer

Dit plan voor 5 woningen op de voormalige agrarische gronden tussen de Hogedijk, Beltmolen en Dr. Vermetstraat te Nieuw-Vossemeer is opgestart door woningcorporatie Thuisvester. Eind 2011 zijn 12 starterswoningen opgeleverd.

BVR ontwikkeling heeft de realisatie van het plan voor de nog resterende 44 te bouwen woningen overgenomen van Thuisvester. BVR realiseerde deze in twee fases. In de eerste helft van 2019 is gestart met de bouw van 17 woningen. Na de oplevering van deze woningen is de openbare ruimte in 2020 deels woonrijp gemaakt. Alle overige kavels zijn inmiddels verkocht en de trottoirs zullen in 2023 woonrijp gemaakt worden. Na de bouw van de laatste vrije kavel zal de resterende rijbaan woonrijp gemaakt worden.

Olmentuin Steenberg

Plan Olmentuin is geprojecteerd op de locatie van een taxibedrijf aan de Olmendreef dat naar een andere locatie in Steenberg verhuist. Op de vrijkomende locatie en de landbouwgronden ten zuiden daarvan ontstaat hierdoor ruimte voor de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk. Olmentuin te Steenberg wordt een duurzame, energieneutrale wijk tussen het groen met een gemeenschappelijke binnentuin en kas als ontmoetingsplaats. Het bestemmingsplan is in juni 2018 vastgesteld. Begin 2021 is het plan bouwrijp gemaakt, waarna in de loop van 2021 met de bouw is gestart. Alle kavels zijn inmiddels verkocht.

Hof van Engelbrecht

Dit plan is geprojecteerd op de locatie van de voormalige bloembollenbedrijf aan de Eerste Boutweg in Kruisland. Het agrarisch bedrijf is beëindigd en de bedrijfslocatie wordt herontwikkeld naar een woningbouwlocatie. Met uitzondering van de huidige bedrijfswoning is alles gesloopt. Het woningbouwprogramma bestaat uit twee vrijstaande woningen, 6 levensloopbestendige woningen en de omzetting van de bedrijfswoning naar een particuliere vrijstaande woning. Het bestemmingsplan is onherroepelijk, de 2 vrijstaande woningen zijn opgeleverd. In 2020 is de ontwikkelaar Sprangers failliet gegaan, waarna het bedrijf Reuvers de ontwikkeling en de bouw van het plan via de curator heeft overgenomen. Eind 2020/begin 2021 is het plan bouwrijp gemaakt waarna begin 2021 is aangevangen met de bouw van de 6 levensloopbestendige woningen. Na oplevering van alle woningen is de openbare ruimte woonrijp gemaakt. Na herstel van de opleverpunten en de onderhoudstermijn zal de openbare ruimte in beheer door de gemeente worden overgenomen.

Van Heemskerckstraat/Karel Doormanstraat

De uitbreiding van De Pinas valt samen met de herontwikkeling van de bedrijfspanden CC Kroon Development B.V. De huur is opgezegd en de bedrijfslocatie wordt herontwikkeld naar een woningbouwlocatie. Verwacht wordt dat er in 2024/2025 een onherroepelijke bestemmingswijziging zal zijn ten behoeve van de bouw van maximaal 59 woningen, waaronder 20 kleinschalige goedkope koop/of huurappartementen.

Paragraaf

Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en risico's van de gemeente als gevolg van banden met externe rechtspersonen, waarin de gemeente zowel financieel deelneemt als zeggenschap heeft.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijke én financiële band heeft. Van een bestuurlijke band is sprake indien de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij. Een financieel belang is aan de orde als de gemeente financieel kan worden aangesproken wegens het functioneren van de verbonden partij of wanneer de gemeente geld kan kwijtraken bij een faillissement van een verbonden partij.

Zoals aangegeven bij de spelregels uit de nota Verbonden Partijen geeft de raad voor de meerjarenbegrotingen 2025-2028 in het najaar de richtlijnen mee waaraan deze begrotingen moeten voldoen. De richtlijnen die de gemeente Steenbergen meegeeft maken deel uit van deze paragraaf. Met het vaststellen van de begroting worden ook deze richtlijnen vastgesteld. De richtlijnen bestaan uit algemene richtlijnen, waaraan de verbonden partijen moeten voldoen en uit specifieke richtlijnen die voor de betreffende partij gelden. De algemene richtlijnen zijn hieronder opgenomen. De specifieke richtlijnen, zowel financieel als beleidsmatig, zijn opgenomen bij de betreffende verbonden partij.

Vormen van verbonden partijen zijn:

Verbonden partijen met een privaatrechtelijk karakter

Bij deze verbonden partijen is er sprake van financiële en/of bestuurlijke belangen (zeggenschap) van de gemeente in private rechtspersonen zoals vennootschappen (Naamloze Vennootschap (NV), Besloten Vennootschap (BV)), stichtingen en verenigingen. Gemeenten kunnen ook participeren in instellingen zonder eigen rechtspersoonlijkheid. Deze instellingen vallen onder de rechtspersoonlijkheid van de instelling waar zij deel van uitmaken.

Verbonden partijen met een publiekrechtelijk karakter

Bij deze verbonden partijen gaat het om deelname van de gemeente aan gemeenschappelijke regelingen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De Wgr is in essentie het wettelijk kader voor de -vrijwillige- samenwerking tussen gemeenten en/of provincies voor uitvoering van lokale taken.

Er zijn verschillende varianten voor een gemeenschappelijke regeling. De zwaarste vorm is een gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam en heeft de status van een rechtspersoon. De lichtere vormen zijnde een gemeenschappelijk orgaan, de centrumgemeente-variant en de samenwerkingsovereenkomst zijn gemeenschappelijke regelingen zonder eigen rechtspersoonlijkheid en derhalve in formele zin geen verbonden partij.

Nota Verbonden Partijen

De gemeenteraad van Steenbergen heeft op 24 september 2015 de nota Verbonden Partijen - zes kaderstellende spelregels vastgesteld. In deze in regionaal verband opgestelde notitie zijn spelregels opgenomen om een betere beheersbaarheid van de samenwerkingsverbanden en een een vergroting van de invloed van de gemeenteraden te bewerkstelligen.

De zes kaderstellende spelregels voor de Verbonden Partijen betreffen:

1. Bij het aangaan van een verbonden partij leggen de deelnemers nadrukkelijk vast hoe de informatievoorziening (frequentie, vorm en inhoud) dient te verlopen en welke evaluatiemomenten er zijn.
2. Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.
3. Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één bepaalde gemeente per verbonden partij de leiding neemt.
4. Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partij richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In de kaderbrief geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de

begroting aan. Voor NV's en BV's gelden uiteraard de bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek (BW).

5. De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de gemeenschappelijke regeling naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de gemeenschappelijke regeling te zijn ontvangen.
6. Vierjaarlijks is de gemeenschappelijke regeling verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de gemeenschappelijke regelingen over een periode van vier jaar te evalueren.

Op 1 juli 2020 bood minister Ollongren van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het voorstel tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) aan de Tweede Kamer aan. De voorgestelde wijzigingen hebben in hoofdlijn betrekking op:

1. Het versterken van de positie van gemeenteraden bij besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen;
2. Aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden;
3. Het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling.

De wijziging van de wet is op 1 juni 2021 aangenomen door de Tweede Kamer. Op dit moment is het nog niet duidelijk wanneer de wijziging van de Wgr in de Staatscourant wordt gepubliceerd. Het is echter wel van belang dat de actualisering van de nota verbonden partijen zo snel als mogelijk na publicatie wordt doorgevoerd en geïmplementeerd. Het voorstel tot actualisering en implementatie van de nota verbonden partijen zal daarom binnen een jaar na publicatie van de wijziging van de Wgr aan de raden ter vaststelling worden aangeboden. Tot dat moment blijft de actuele nota Verbonden Partijen in werking.

Op 1 juli 2022 is de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr) in werking getreden. Deze wijziging zorgt voor een sterkere rol van de raad bij de werkzaamheden van een gemeenschappelijke regeling. Omdat er zaken veranderd zijn moeten Gemeenschappelijke Regelingen zoals de GGD en de RWB hun eigen "regeling" aanpassen zodat deze weer up-to-date is met de nieuwe wetgeving. In de decembervergadering zullen deze gewijzigde regelingen voorgelegd worden aan de raden. In mei 2024 nemen de raden het besluit om de regeling al dan niet te wijzigen.

Naast de individuele regelingen hebben we binnen de regio West-Brabant een Nota Verbonden Partijen. In deze nota spreken we eenduidige spelregels af binnen de samenwerking met gemeenschappelijke regelingen. De huidige versie van deze nota dateert uit 2015/2016. Tijdens de vaststelling van deze nota is afgesproken om deze nota na 4 jaar te evalueren. Eind 2020 is de evaluatie opgeleverd, waarna begonnen is aan de tweede stap: het herijken van de nota Verbonden Partijen. Daarbij is ook gekeken naar de nieuwe wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). In december zal aan de raad worden gevraagd of zij nog wensen en bedenkingen heeft op de nieuwe concept Nota Verbonden Partijen.

BBV

Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is ook van toepassing op de gemeenschappelijke regelingen, voor zover zij een eigen begroting en jaarrekening moeten opstellen.

Artikel 15 van het BBV schrijft over de paragraaf verbonden partijen het volgende voor:

1. De paragraaf betreffende de verbonden partijen bevat ten minste:
 - de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen
 - de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 - gemeenschappelijke regelingen;
 - vennootschappen en coöperaties;
 - stichtingen en verenigingen, en,
 - overige verbonden partijen.
 - de lijst van verbonden partijen.

2. In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:

- de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- de eventuele risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk gemeente.

Financiële gegevens

Uitgangspunt is dat financiële gegevens over 2024 worden vermeld. Als deze niet bekend zijn dan worden de laatst bekende financiële gegevens opgenomen.

Lijst verbonden partijen van de gemeente Steenberg

De verbonden partijen van onze gemeente zijn, conform het BBV, gesplitst in:

Gemeenschappelijke regelingen:

1. Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB)
2. Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg West-Brabant (GGD)
3. Werkvoorzieningschap West-Noord-Brabant (WVS-groep)
4. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV)
5. Gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant (hieronder o.a. Rewin en KCV)
6. Gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten
7. Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)
8. Intergemeentelijke Sociale Dienst Brabantse Wal (ISD BW)
9. West-Brabants Archief (WBA)

Vennootschappen en coöperaties:

1. NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)
2. NV Brabant Water

Stichtingen en verenigingen:

1. Stichting inkoopbureau West-Brabant

Overige verbonden partijen:

N.v.t.

Algemene financiële richtlijnen begroting 2025 gemeenschappelijke regelingen

1. We verwachten van het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling dat zij uiterlijk 15 april 2024, maar bij voorkeur vóór 1 april 2024, een structureel sluitende meerjarenbegroting voor komende vier jaar aanbiedt aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling vermeldt duidelijk de inhoudelijke en financiële uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting voor het komende jaar. In de begroting neemt de gemeenschappelijke regeling ook een overzicht op met de bijdragen voor de komende vier jaar per deelnemer.
2. De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken opgenomen, behalve als dit eerder door het Algemeen Bestuur is besloten.
3. De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de gemeenschappelijke regeling de instandhouding of vrijval van deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de gemeenschappelijke regeling in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan. Via de ontwerpbegroting worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze in te dienen.
4. De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting voor het komende jaar stijgt maximaal met de geldende CAO-indexering, overige CAO afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire. Voor het opstellen van zowel de kaderbrief als de begroting gebruikt de gemeenschappelijke regeling de dan meest recente Rijkscirculaire voor zowel de loon- als de prijsindex.
5. Voor het opvangen van afwijkingen tussen de indexeringen die in de begroting zijn opgenomen en de werkelijke CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de werkelijke prijsontwikkeling houdt de verbonden partij een beperkte algemene reserve aan om de bedrijfsvoering in het lopende boekjaar te kunnen continueren zonder dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de deelnemers en een zienswijzenprocedure moet worden gevolgd.
6. Uiteraard wijzigt de deelnemersbijdrage ook wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.
7. Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het Algemeen Bestuur. Over een dergelijk voorstel besluit het Algemeen Bestuur.
8. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de gemeenschappelijke regeling de risico's met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen. Ook geeft de gemeenschappelijke regeling inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit.

Gemeenschappelijke regelingen:

1. Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB)

Vestigingsplaats	Tilburg
Openbaar belang	<p>Binnen de gemeenschappelijke regeling werken de deelnemende gemeenten samen ten behoeve van de goede behartiging van de zorg voor de veiligheid van en de hulpverlening aan de burgers in hun werkgebied. Dit in het bijzonder bij de voorbereiding op en het bestrijden van ongevallen en rampen. De missie luidt: <i>Samen maken wij onze regio veiliger.</i></p> <p><i>“Wij zijn een krachtige en gerespecteerde speler in het veld van fysieke veiligheid. Wij stimuleren dat de samenleving bewust met risico's om kan gaan. Wij helpen om goede afwegingen te maken door onze expertise actief te delen en treden slagvaardig en vakbekwaam op. Wij zijn betrouwbaar omdat we altijd hulp bieden of een handelingsperspectief geven.”</i></p>
Betrokkenen	Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Midden en West-Brabant is een gemeenschappelijke regeling van de 24 gemeenten. Dit valt samen met het werkgebied van de politieregio Midden- en West- Brabant.
Bestuurlijk belang	<p>Het algemeen bestuur bestaat uit leden van de deelnemende gemeenten, elk lid heeft één stem in de vergadering. De gemeenteraad wijst hiervoor de burgemeester, een wethouder of een raadslid aan als lid. Het dagelijks bestuur bestaat uit een voorzitter en zes andere leden. Deze zes leden worden als volgt aangewezen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Twee leden die ook lid zijn van de Bestuurscommissie Geneeskundige Hulpverlening• Twee leden die ook lid zijn van de Bestuurscommissie Regionale Brandweer• Twee leden die ook lid zijn van het dagelijks bestuur van de Politieregio Midden- en West-Brabant.
Financieel belang	<p><i>Programma Leefomgeving en Duurzaamheid</i></p> <p>Voor het jaar 2024 bedraagt de bijdrage € 1.586.683.</p> <p>Met ingang van begrotingscyclus 2023 worden de verdeelsleutels jaarlijks geactualiseerd naar de meest recente Cebeonmaatstaven. Voor de beleidsbegroting 2024 is dit op basis van meicirculaire 2022. Voor de gemeente Steenbergen betekent dit een hogere bijdrage.</p>
Risico's	<p>Risicomanagement is een belangrijk instrument voor de Veiligheidsregio. Hierop wordt dan ook veel aandacht aan besteed. Het proces is effectief ingericht, het gehele proces, van de identificatie tot en met evaluatie van beheersmaatregelen, wordt consequent doorlopen. De belangrijkste risico's zijn vastgelegd in een risicomatrix.</p> <p>De volgende risico's zijn van belang: beschikbaarheid van voldoende vrijwilligers, Chemiepack, continuïteit en beheerskosten ICT, organisatie doorontwikkeling, tweede loopbaanbeleid, de Omgevingswet en WNRA en Europese deeltijdrichtlijn. De veiligheidsregio heeft geen algemene reserve die kan dienen om de risico's op te vangen.</p>
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	<p>Eigen vermogen begin 2024 € 5.276.000, eind 2024 € 4.912.000</p> <p>Vreemd vermogen begin 2024 € 40.602.000, eind 2024 € 37.692.000</p> <p>Verwacht resultaat 2024 € -</p>

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2025

In het beleidsplan 2023-2027 zijn actiepunten opgenomen, die uiterlijk in 2027 moeten zijn gerealiseerd. In de kaderbrief geeft de Veiligheidsregio aan welke actiepunten in 2025 centraal staan. In de begroting geeft de Veiligheidsregio aan op welke wijze deze actiepunten worden ingevuld.

In de kaderbrief dient aandacht gegeven te worden aan:

- Doorontwikkeling na de invoering van de omgevingswet en de wet kwaliteitsborging voor het bouwen.
- De ontwikkelingen op het brede gebied van de Energietransitie.
- De ontwikkelingen van de dynamische en flexibele incident bestrijding.

2. Gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijk Gezondheidsdienst West-Brabant (GGD)

Vestigingsplaats	Breda
Openbaar belang	Zorg te dragen voor minimaal de uitvoering van de wettelijk aan de gemeente opgedragen taak van collectieve preventie en inhoud te geven aan de voor de deelnemende gemeenten noodzakelijke en de door de deelnemende gemeenten gewenste samenwerking op het terrein van de openbare gezondheidszorg en de preventieve gezondheidszorg.
Doel	Het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de publieke gezondheid.
Betrokkenen	De volgende gemeenten nemen deel: Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijk belang	Binnen de GGD worden twee bestuursorganen onderscheiden: <ul style="list-style-type: none"> Algemeen bestuur: hierin hebben vertegenwoordigers van alle gemeenten zitting, aangevuld met twee vertegenwoordigers namens de GGD. Dagelijks bestuur: vanuit het algemeen bestuur heeft minimaal een viertal personen tevens zitting in het dagelijks bestuur, aangevuld met 2 bestuursleden op basis van deskundigheid.
Financieel belang	<i>Programma Mens en samenleving</i> De bijdragen per gemeente worden jaarlijks geïndexeerd. In de begroting 2024 zijn er een beperkt aantal onderwerpen opgenomen. Het betreft de autonome ontwikkelingen als indexering, het effect van het principe-akkoord van de CAO en de financiële implicaties van de Omgevingswet. De bijdrage van de gemeente Steenbergen in 2024 bedraagt € 586.703 (2023: € 536.833). Het belang van de gemeente Steenbergen in de GGD WB heeft bedraagt 2,47%.
Risico's	Volgens de uitgevoerde risicoanalyse door de GGD bedraagt het beschikbare weerstandsvermogen € 2.754.000. De dekkingsratio komt uit op 105%.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2024 € 6.183.000, eind 2024 € 6.106.000 Vreemd vermogen begin 2024 € 10.500.000, eind 2024 € 10.500.000 Resultaat 2024 € -

Aanvullende financiële richtlijn begroting 2025

De GGD heeft aangegeven in het najaar van 2023 te starten met de analyse van de bestemmingsreserves. De uitkomsten hiervan worden vertaald in te hanteren uitgangspunten. Zoals door de GGD is aangegeven, worden deze door het Algemeen Bestuur in 2024 bij de kadernota vastgesteld. In de beleidsbegroting 2024 worden deze verwerkt zodat aanvullend inzicht wordt gegeven in nut en noodzaak van de bestemmingsreserves. Dit dient ook te gebeuren voor de P&C- cyclus 2025. Op deze manier kan ook worden voldaan aan financiële richtlijn 3.

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2025

1. De GGD geeft in de kaders en Beleidsbegroting 2025 duidelijk weer met welke concrete plannen invulling gegeven gaat worden aan de in het beleidsplan 2023-2026 'Wij maken samen gezond gewoon' opgenomen 4 ambities en laten ze hun 3 gezonde geluiden horen.
2. Met behulp van prestatie-indicatoren brengt de GGD de resultaten in beeld die zij bereikt op de diverse door haar uit te voeren taken. De GGD heeft aangegeven in de tweede helft van 2023 te starten met het formuleren van indicatoren, samen met een afvaardiging van de gemeenten. Gezien de gemaakte afspraak dient de GGD de indicatoren op te nemen in de begroting 2024 en dienen deze ook terugkomen (evt. met uitbreiding) in de Beleidsbegroting 2025.
3. In het kader van GALA gaat de GGD aan de slag met het versterken van de (regionale) kennis- en adviesfunctie. Daarnaast gaat ze aan de slag met de coördinatie. De concretisering van de coördinerende rol van de GGD wordt later uitgewerkt, waarbij gekeken wordt welke regionale thema's worden opgepakt. Ook de precieze rol inzake de ketenaanpakken (vanuit IZA) wordt hierin uitgewerkt.
4. De GGD heeft binnen het basispakket haar diensten in het kader van de Omgevingswet in 2024 uitgebreid. De algemene bijdrage is met € 0,13 per inwoner verhoogd. In de begroting geeft de GGD aan wat zij gemeenten in 2025 binnen het basispakket biedt aan advisering in het kader van de Omgevingswet, waarbij het uitgangspunt is dat binnen het basispakket zo veel

mogelijk tegemoet wordt gekomen aan de vraag van gemeenten. De genoemde aantallen en termijnen dienen indicatief te zijn zodat voor (harde) afspraken eerst ervaring opgedaan wordt in de eerste jaren van de Omgevingswet.

3. Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap West-Brabant (WVS-groep)

Vestigingsplaats	Roosendaal
Openbaar belang	Verzorgt voor de 9 deelnemende gemeenten de sociale werkvoorziening in West-Brabant.
Doel	De WVS-groep heeft als missie dat zij als maatschappelijke organisatie mensen kansen biedt om zichzelf door middel van arbeid te ontwikkelen met als doel het vinden van regulier werk of werk in een (meer) beschutte omgeving. De WVS-groep voert haar missie uit in aansluiting op het gemeentelijke beleid van de in de gemeenschappelijke regeling betrokken gemeenten om de sociale werkvoorziening regionaal aan te pakken. De gemeente Steenbergen participeert dus om invulling te geven aan zijn wettelijke verplichting op een wijze die tevens leidt tot de realisatie van efficiencywinst.
Betrokkenen	In de gemeenschappelijke regeling nemen de volgende gemeenten deel: Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijk belang	De negen gemeenten uit het werkgebied West Noord-Brabant hebben één afgevaardigde in het Algemeen Bestuur, plus een secretaris. Daarnaast is sprake van een Dagelijks Bestuur waarin vertegenwoordigers uit drie gemeenten worden gekozen, aangevuld met een secretaris en een adviseur.
Financieel belang	<i>Programma Economie, Toerisme en Recreatie</i> Met ingang van 1 januari 2008 ontvangt de gemeente het decentraal budget Wet Sociale Werkvoorziening. In principe wordt aan het werkvoorzieningschap een bijdrage betaald voor een minimaal aantal te plaatsen Standaard Eenheden WSW werknemers. Indien dit aantal en de vergoeding per SE niet afwijkt van de door het rijk vastgestelde aantallen en bedragen zal er geen manco ontstaan tussen het ontvangen budget en de door de gemeente te betalen bijdragen. Aansluitend op de missie van de WVS-groep, verstrekt de gemeente een financiële bijdrage per SW-medewerker uit de gemeente Steenbergen. Over 2024 bedraagt de gemeentelijke bijdrage € 425.395.
Risico's	Als risico's worden beschouwd alle redelijke voorzienbare risico's die niet in de begroting zijn verwerkt en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de omvang van de exploitatie, het exploitatieresultaat en het eigen vermogen van WVS.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2024 € 3.850.000, eind 2024 € 3.600.000 Vreemd vermogen begin 2024 € 19.945.000, eind 2024 € 19.487.000 Resultaat 2024 - € 9.246.000

Aanvullende financiële richtlijnen begroting 2025

1. De op WVS betrekking hebbende ramingen en effecten van de ketensamenwerking worden herkenbaar in een afzonderlijke paragraaf in de begroting 2025 opgenomen. WVS zorgt er voor dat haar begroting op dit punt aansluit bij de begrotingen van het Werkplein Hart van West-Brabant en de ISD Brabantse Wal.
2. De in de financiële richtlijn 3 bedoelde reserves betreffen uitsluitend de bestemmingsreserves.

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2025

1. WVS houdt inzichtelijk welke activiteiten en risico's verbonden zijn aan de afbouw van het huidige SW-bestand in combinatie met de opdrachtportefeuille en stelt maatregelen voor om nadelige financiële gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken.
2. WVS besteedt in de begroting aandacht aan de visie en ambitie rondom de doorontwikkeling van het sociaal ontwikkelbedrijf. Daarbij verwachten we dat de gemaakte keuzes rond de verschillende leerroutes vertaald worden in concrete doelstellingen en acties die bijdragen aan het realiseren van de ketensamenwerking.
3. De begroting 2025 van WVS is opgesteld in lijn met de ambities en doelstellingen van de integrale ketensamenwerking met het Werkplein Hart van West-Brabant en de ISD Brabantse Wal. De ketenpartners dienen hun activiteiten en inspanningen in samenhang te bezien, waarbij het resultaat van de organisaties tezamen optimaal dient te zijn.

4. Gemeenschappelijke regeling Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV)

Vestigingsplaats	Tilburg
Openbaar belang/doel	Het openbaar lichaam heeft tot doel het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg.
Betrokkenen	De Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord is een gemeenschappelijk regeling van de gemeenten in het werkgebied Midden en West-Brabant (24 gemeenten) en van de gemeenten in het werkgebied Brabant-Noord (17 gemeenten).
Bestuurlijk belang	Het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. Het Algemeen Bestuur bestaat uit één vertegenwoordiger per deelnemende gemeente. Het Dagelijks Bestuur, bestaande uit de voorzitter en maximaal 5 leden, worden uit en door het Algemeen Bestuur aangewezen. De voorzitter wordt aangewezen uit het midden van het Algemeen Bestuur en is zowel voorzitter van het Algemeen Bestuur als het Dagelijks Bestuur.
Financieel belang	<i>Programma Mens & Samenleving</i> In de regeling is niet opgenomen hoe de door de deelnemende gemeenten te betalen bijdrage wordt bepaald, maar geschiedt op basis van een bedrag per inwoner. De zorgverzekeraars betalen de RAV. De RAV ontvangt geen gemeentelijke financiële bijdrage.
Risico's	Het weerstandsvermogen is voldoende om de in de beleidsbegroting genoemde risico's op te vangen.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2024 € 14.369.000, eind 2024 € 14.369.000. Vreemd vermogen begin 2024 € 26.153.000, eind 2024 € 31.053.000. Resultaat 2024 € -.

Aanvullende financiële richtlijnen begroting 2025

De financiële richtlijnen wijken bij RAV af van de algemene regionale voorbereide financiële richtlijnen. Dit heeft met de specifieke wijze van financieren van de RAV te maken.

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2025

1. De RAV waarborgt onder de Wet ambulancezorgvoorzieningen de kwaliteit en continuïteit van de ambulancezorg in heel haar werkgebied. De ambulancezorg dient blijvend te worden uitgevoerd zonder gemeentelijke financiële bijdragen.
2. Het Landelijk Kwaliteitskader Ambulancezorg 1.0 bevat 26 indicatoren waarmee daadwerkelijk het niveau van de geleverde zorg wordt gemeten. Tijdigheid in het spoedvervoer is er hier één van. De indicatoren zijn onderverdeeld in zeven segmenten: Bereikbare en beschikbare zorg, Patiënt centraal, Veilige zorg, Professionaliteit, Samenwerken, Continue verbeteren en Basis op orde. De RAV informeert de gemeenten hoe zij voldoet aan het landelijke kwaliteitskader.
3. In 2025 is naar verwachting de nieuwe urgentie-indeling ambulancezorg ingevoerd. De nieuwe indeling kent zeven in plaats van drie urgentieniveaus. De RAV verwerkt de nieuwe urgentie-indeling in haar begroting waarbij inzage in de responstijden op A1 en A2 ritten behouden blijft. Uitgangspunt dient te zijn dat in het hele werkgebied de responstijd voor A1 ritten niet meer dan 5% wordt overschreden (melding-aankomst meer dan 15 minuten).
4. In haar begroting geeft de RAV aan wat de landelijke Beleidsagenda Toekomstbestendige Acute Zorg van VWS betekent voor de ambulancezorg in haar werkgebied. De beleidsagenda kent drie kernpunten: Kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg, Zorgcoördinatie en Samenwerking in de regio.

5. Gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant (RWB)

Vestigingsplaats	Etten-Leur
Openbaar belang	Intergemeentelijke samenwerking om te komen tot een strategische agenda en een strategische visie.
Doel	Door samenwerking bij bovengemeentelijke beleidsmatige en strategische vraagstukken een bijdrage te leveren aan het realiseren van gemeentelijke en regionale doelstellingen. Daarnaast zijn de volgende samenwerkingsverbanden in deze nieuwe gemeenschappelijke regeling ondergebracht: KCV (Kleinschalig Collectief Vervoer), Regiobureau Breda, Milieu & Afval Regio Breda, GGA (GebiedsGerichteAanpak) en het Loopbaacentrum West-Brabant. Daarnaast is hierin ook de NV Rewin opgenomen.
Betrokkenen	De deelnemende gemeenten (16 stuks) zijn: Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur wordt gevormd door de 16 gemeenten. Het college van iedere deelnemende gemeente wijst één lid en één plaatsvervangend lid aan. De leden van de West-Brabantse Vergadering (het AB) hebben elk een stem van gelijk gewicht. Besluiten met betrekking tot de begroting en de jaarrekening worden genomen met tenminste 10 stemmen voor, welke stemmen tenminste de helft van het aantal inwoners van het gebied plus 1 vertegenwoordigen.
Financieel belang	<i>Programma Bestuur & Dienstverlening</i> <i>Programma Mens & Samenleving</i> <i>Programma Economie, Toerisme en Recreatie</i> De gemeentelijke bijdrage is voor wat het algemene deel betreft gebaseerd op het inwoneraantal op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat waarvoor de bijdrage verschuldigd is. Naast de algemene bijdrage is de bijdrage afhankelijk van de activiteiten waaraan wordt deelgenomen. Voor het jaar 2024 bedraagt de bijdrage € 642.207.
Risico's	De grootste risico's bij KCV betreffen het faillissement van de huidige vervoerder en een capaciteitstekort. Het grootste risico op het onderdeel regioarcheologie is uitval van personeel. Het grootste risico op het mobiliteitscentrum heeft betrekking op Flex-West Brabant. Voor een aantal specifieke onderdelen zijn er met instemming van het algemeen bestuur reserves gevormd.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2024 € 713.000, eind 2024 € 692.000. Vreemd vermogen begin 2024 € 1.422.000, eind 2024 €1.422.000. Resultaat 2024 € -

Aanvullende financiële richtlijn begroting 2025

Bij de uitvoeringsgerichte taak Kleinschalig Collectief Vervoer geldt voor de vervoersprijs per eenheid een aanpassing aan de hand van de branchegerichte NEA-index. Verder worden de vervoerslasten begroot aan de hand van het geprognosticeerde gebruik van de vervoersvoorziening. Doorbelasting van kosten aan gemeenten en provincie vindt plaats op basis van realisatie.

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2025

In de begroting 2025 wordt in heldere taal aangegeven:

1. Welke doelen uit het actieprogramma 2024 – 2028 in 2025 worden gerealiseerd en welke doelen in de periode 2026-2028 worden beoogd;
2. Wat de financiële en personele inzet van de RWB hierbij is en welke aanvullende middelen (capaciteit en financiën) van de gemeenten worden gevraagd;
3. Of, en zo ja op welke wijze er voor de uitvoering van de actieagenda samenwerking nodig is met de Stedelijke Regio's en Rewin en hoe deze samenwerking wordt vormgegeven;
4. Op welke wijze de verbinding met onderwijs en bedrijfsleven wordt gelegd bij de uitvoering van het actieprogramma;
5. Dat extra capaciteit in 2025 niet zomaar gewenst is tenzij er een deugdelijk voorstel komt met de stedelijke regio's over de transitie van taken, geld, capaciteit;
6. In het geval er nieuwe capaciteit en financiën nodig zijn dat dit via een begrotingswijziging gaat.

6. Gemeenschappelijke regeling Programma voorkoming schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten

Vestigingsplaats	Breda
Openbaar belang/doel	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de uitvoering van de Leerplichtwet 1969 en de Regionale Meld en Coördinatiefunctie. De gemeente Steenbergen mandateert alleen de bevoegdheid op het gebied van uitvoeringsniveau 1 (toezicht op de naleving van de Leerplichtwet 1969 en de registratie van voortijdig schoolverlaters) aan het gemeenschappelijk orgaan.
Betrokkenen	De gemeenten in de regio West-Brabant bestaande uit de gemeenten Altena, Alphen-Chaam, Baarle Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijk belang	Het gemeenschappelijk orgaan bestaat uit de aangewezen leden van het college van Burgemeester en Wethouders van alle deelnemende gemeenten en wijzen uit hun midden een voorzitter, alsmede plaatsvervanger, aan.
Financieel belang	<i>Programma Mens & Samenleving</i> De gemeente draagt naar rato van het aantal inwoners van 5 tot 23 jaar (per 1 januari van het voorgaande begrotingsjaar) bij in de zowel de personeelskosten als de uitvoeringskosten die verbonden zijn aan de uitvoering van de taken van het Programma. Voor het jaar 2024 bedraagt de bijdrage € 15.435.
Risico's	Het volgende risico is geïdentificeerd: uittrading van één van de deelnemende gemeenten. Dit kan financiële gevolgen hebben voor de begroting. Gelet op de grote verschillen in financiële deelname van de verschillende gemeenten is het kwantificeren van dit risico niet zinvol.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2024 € -, eind 2024 € -. Vreemd vermogen begin 2024 € -, eind 2024 € -. Resultaat 2024 € -

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2025

Er zijn geen beleidsmatige richtlijnen voor het RBL omdat Steenbergen, samen met de gemeenten Bergen op Zoom, Roosendaal, Woensdrecht en Halderberge, de beleidstaken uitvoert op het niveau van vijf West-Brabant West gemeenten (netwerksamenwerking WBW) en ze niet van het RBL afneemt. Deze netwerk gemeenten zijn de zgn. "Niveau 1 gemeenten", die slechts de leerlingenadministratie van het RBL afnemen.

De vijf gemeenten hebben hun beleidsvoornemens rond de aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten in het LMC Uitvoeringsplan West-Brabant West 2021-2025 verwoord. Dit document is op aanvraag verkrijgbaar.

7. Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)

Vestigingsplaats	Tilburg
Openbaar belang	Op 1 juni 2013 is de Omgevingsdienst MWB (OMWB) gestart, als één van de 29 Omgevingsdiensten in Nederland. De OMWB is een gemeenschappelijke regeling, opgericht door 27 gemeenten en de provincie Noord-Brabant. Deze participeren in de Gemeenschappelijke Regeling. De gemeenten en provincie zijn zowel eigenaar als opdrachtgever van de OMWB. De gemeenschappelijke regeling OMWB kent een Algemeen en een Dagelijks Bestuur. Het bestuur vergadert 4 à 5 keer per jaar. Het bestuur stelt de inhoudelijke en financiële kaders voor de organisatie vast. De omgevingsdienst is belast met de uitvoering van het verplichte Landelijke Basispakket, het vervullen van een adviserende taak op het terrein van de vergunningverlening, toezicht en handhaving, alsmede een coördinerende en afstemmende taak tussen deelnemers.
Doel	In het Besluit Omgevingsrecht van 1 juli 2017 (BOR) is bepaald dat de Omgevingsdienst in opdracht van de 28 bevoegde gezagen een adequate uitvoering geeft aan de taken vergunningverlening, toezicht en handhaving voor milieu- en andere omgevingsrecht taken. De taken van de dienst zijn in het BOR vastgelegd, het zogenoemde wettelijke basistakenpakket (BTP). Naast de wettelijke basistaken die aan de dienst zijn opgedragen hebben de bevoegde gezagen de vrijheid om verzoektaken met betrekking tot milieu en ook andere beleidsvelden op te dragen aan de dienst. Bijvoorbeeld ten aanzien van ruimtelijke ordening en bouw. In 2019 is de verhouding tussen wettelijke basistaken en verzoektaken ongeveer 80% - 20%.
Betrokkenen	Betrokkenen zijn de provincie Noord-Brabant alsmede de gemeenten Altena, Alphen-Chaam, Baarle Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Halderberge, Heusden, Hilvarenbeek, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijk belang	De colleges van B en W en Gedeputeerde Staten zijn deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. Gezamenlijk vormen zij het Algemeen Bestuur, waarin iedere deelnemer met één wethouder/ burgemeester en gedeputeerde deelneemt. Het AB heeft de rol van eigenaar en is verantwoordelijk voor de continuïteit, de kwaliteit en het financieel beheer van de OMWB. Kernachtig gezegd: het AB heeft een kaderstellende en toezichthoudende rol. Het AB stelt de begroting en de jaarrekening vast. Voor de jaarlijkse begroting geldt een zogenoemde zienswijze procedure, waarbij de gemeenten en provincie in de gelegenheid zijn een inhoudelijke reactie in te brengen op de begroting. Uit het AB wordt een DB benoemd. De DB leden maken deel uit van het AB. De vergaderingen van het AB worden door het DB voorbereid. Het DB neemt ook bestuursbesluiten die geen besluitvorming in het AB behoeven, dit conform hetgeen is bepaald in de Gemeenschappelijke Regeling. Op 15 december 2017 heeft het AB een besluit genomen over een duurzame financiering van de OMWB. De grondslag daarvoor is de zogenoemde MWB norm. Deze norm heeft betrekking op de uitvoering van de wettelijke basistaken van de dienst. In de wettelijke basistaken kan onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds inrichtinggebonden taken en anderzijds de niet inrichtinggebonden taken (resp. categorieën 1-7 en 8-11 van het Besluit Omgevingsrecht van 1 juli 2017). De ruggengraat van de MWB norm wordt gevormd door het Inrichtingen Bestand en het door het AB vastgestelde ambitieniveau voor de niet inrichtinggebonden taken. Jaarlijks stelt het AB de tarieven voor de declarabele uren vast. De norm voor declarabiliteit is thans gemiddeld 1350 declarabele uren per medewerker in het primair proces. Dit is het uitgangspunt voor de begroting. De OMWB heeft een risicoreserve. Deze reserve is gebaseerd op de jaarlijks door het AB -via de begroting- vast te stellen risico analyse.
Financieel belang	<i>Programma Leefomgeving & Duurzaamheid</i> De gemeente draagt op basis van vastgelegde tarieven en/of productprijzen per geleverde prestaties/ inzet. Een eventueel negatief resultaat kan naar rato van ieders afname (=omzet) ten laste van de deelnemers worden gebracht. We zijn in het verleden geconfronteerd met negatieve resultaten. Met de uitvoering van het plan "Huis op Orde" en het uitvoeren van bezuinigingen wordt getracht te komen tot een adequate bedrijfsvoering. Dit biedt echter geen garantie dat er niet opnieuw sprake kan zijn van incidentele dan wel structurele prijsverhogingen of incidentele/structurele verhogingen van onze bijdrage aan de OMWB. De bijdrage 2024 is geraamd op € 624.218 .
Risico's	Het Algemeen Bestuur heeft besloten een model vast te stellen dat erop neerkomt dat 5% van het (begrotings-/jaarrekening-) totaal van de exploitatierekening wordt aangehouden als

	weerstandsvermogen. De belangrijkste risico's zijn de volgende: inhuur versus vast personeel, transitie mens en systeem, problematiek arbeidsmarkt, COVID-19, invoering omgevingswet en kosteneffectiviteit.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2024 € 3.163.000, eind 2024 € 3.148.000. Vreemd vermogen begin 2024 € 1.981.000, eind 2024 € 1.055.000. Resultaat 2024 €-

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2025

1. De basis voor het uitvoeren van de wettelijke basistaken door de Omgevingsdienst vormt het inrichtingenbestand. Dit is onder meer de basis van het werkprogramma en de financiering van de dienst. Onze omgeving verandert voortdurend en dit vraagt het nodige voor het actueel houden van dit bestand. Met de komst van de omgevingswet moet dit bestand worden getransformeerd naar een bestand van Milieu Belastende Activiteiten (MBA). Wij verwachten dat de OMWB beschikt over een hoogwaardig, adequaat en up-to-date inrichtingenbestand dat wordt getransformeerd naar een MBA bestand en dat de dienst zich in staat stelt snel te reageren op veranderingen. Wij vragen de dienst om voor de transformatie en met name het up-to-date houden van gegevens in het MBA bestand beleidsmatige maatregelen te treffen en dit tot uitdrukking te laten komen in de begroting 2025.
2. Overeengekomen is de aangepaste versie van de MWB-norm te herzien nadat de gevolgen van de inwerkingtreding Omgevingswet duidelijk zijn en er een nieuw GUK is vastgesteld. Wij vragen de OMWB om in 2025 samen met de deelnemers de MWB norm te herzien en te komen tot een nieuwe financieringsopzet van de dienst. Hou hierbij rekening met het herziene GUK en aan te sluiten de uitkomst van Interbestuurlijke programma Versterking VTH-stelsel en baseert het op een kwalitatief hoogwaardig en actueel MBA-bestand.
3. Er is sprake van krapte op de arbeidsmarkt wat we vooral terugzien in specialistische functies en dit raakt ook de OMWB. Dit vraagt om het maken van keuzes waarop de beschikbare capaciteit wordt ingezet. We vragen de OMWB om transparant en tijdig, maar uiterlijk in 2025 een duidelijk afwegingskader op te stellen voor die gevallen waarin keuzes gemaakt moeten worden (bijvoorbeeld ten aanzien van inzetten op basistaken of verzoektaken en waarbij het uitgangspunt dient te zijn het voldoen en de wettelijke (basis)- taken. Daarbij zijn maatwerk, risico-gestuurd werken en vertrouwen belangrijke pijlers.
4. Kijk kritisch naar bestaande werkzaamheden en evalueer deze tijdig. Hanteer bij het opstellen van de begroting het principe nieuwe werkzaamheden voor oud. We vragen de omgevingsdienst hierbij de focus te leggen op het programma collectieve taken (P3). Het beschikbare bedrag op basis van de overeengekomen verdeelsleutel hoort daarbij niet het uitgangspunt te zijn maar nut en noodzaak van de in programma 3 opgenomen taken en werkzaamheden.
5. De resultaten en uitgangspunten van het kwaliteitsmanagementsysteem en de doorontwikkeling van datamanagement en -beheer worden transparant verwerkt in de (meerjaren)begroting. De resultaten worden onder andere vertaald in de begroting door het opnemen van prestatie-indicatoren voor de (primaire) processen.

8. Gemeenschappelijke regeling Intergemeentelijk Sociale Dienst Brabantse Wal (ISD BW)

Vestigingsplaats	Bergen op Zoom
Doel	De gemeenschappelijke regeling heeft tot doel de regionale uitvoering van de regelingen op het gebied van bijstandsverlening, werkgelegenheid en inkomensvoorzieningen.
Betrokkenen	Deelnemers in de gemeenschappelijke regeling zijn de gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen en Woensdrecht.
Bestuurlijk belang	Het gemeenschappelijk orgaan bestaat uit de door de deelnemende colleges van burgemeester en wethouders aangewezen wethouder van de deelnemende gemeente. Zij benoemen uit hun midden een voorzitter. Besluiten van het gemeenschappelijk orgaan worden bij gewone meerderheid van stemmen genomen. De leden uit de gemeenten Woensdrecht en Steenbergen hebben beide één stem, het lid van de gemeente Bergen op Zoom heeft 2 stemmen.
Financieel belang	<i>Programma Economie, Toerisme & Recreatie</i> De bijdrage aan de regeling is gebaseerd op de verdeelsleutel "klantenaantal". Voor het jaar 2024 bedraagt de bijdrage € 1.613.022.
Risico's	Risico's bevinden zich in de formatie van medewerkers en de automatisering van systemen.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	De GR heeft geen eigen en vreemd vermogen.

Financiële richtlijnen begroting 2025

1. De GGD heeft aangegeven in het najaar van 2023 te starten met de analyse van de bestemmingsreserves. De uitkomsten hiervan worden vertaald in te hanteren uitgangspunten. Zoals door de GGD is aangegeven, worden deze door het Algemeen Bestuur in 2024 bij de kadernota vastgesteld. In de beleidsbegroting 2024 worden deze verwerkt zodat aanvullend inzicht wordt gegeven in nut en noodzaak van de bestemmingsreserves. Dit dient ook te gebeuren voor de P&C- cyclus 2025. Op deze manier kan ook worden voldaan aan financiële richtlijn 3.

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2025

1. De GGD geeft in de kaders en Beleidsbegroting 2025 duidelijk weer met welke concrete plannen invulling gegeven gaat worden aan de in het beleidsplan 2023-2026 'Wij maken samen gezond gewoon' opgenomen 4 ambities en laten ze hun 3 gezonde geluiden horen.
2. Met behulp van prestatie-indicatoren brengt de GGD de resultaten in beeld die zij bereikt op de diverse door haar uit te voeren taken. De GGD heeft aangegeven in de tweede helft van 2023 te starten met het formuleren van indicatoren, samen met een afvaardiging van de gemeenten. Gezien de gemaakte afspraak dient de GGD de indicatoren op te nemen in de begroting 2024 en dienen deze ook terugkomen (evt. met uitbreiding) in de Beleidsbegroting 2025.
3. In het kader van GALA gaat de GGD aan de slag met het versterken van de (regionale) kennis- en adviesfunctie. Daarnaast gaat ze aan de slag met de coördinatie. De concretisering van de coördinerende rol van de GGD wordt later uitgewerkt, waarbij gekeken wordt welke regionale thema's worden opgepakt. Ook de precieze rol inzake de ketenaanpakken (vanuit IZA) wordt hierin uitgewerkt.
4. De GGD heeft binnen het basispakket haar diensten in het kader van de Omgevingswet in 2024 uitgebreid. De algemene bijdrage is met € 0,13 per inwoner verhoogd. In de begroting geeft de GGD aan wat zij gemeenten in 2025 binnen het basispakket biedt aan advisering in het kader van de Omgevingswet, waarbij het uitgangspunt is dat binnen het basispakket zo veel mogelijk tegemoet wordt gekomen aan de vraag van gemeenten. De genoemde aantallen en termijnen dienen indicatief te zijn zodat voor (harde) afspraken eerst ervaring opgedaan wordt in de eerste jaren van de Omgevingswet.

9. Gemeenschappelijke regeling West-Brabants Archief (WBA)

Vestigingsplaats	Bergen op Zoom
Doel	Het WBA draagt bij aan een efficiënte en effectieve borging van digitale informatie voor de bedrijfsvoering, verantwoording en controleerbaarheid nu en voor erfgoed in de toekomst. Het WBA faciliteert de gemeenten in het maken van een omslag naar digitale archivering en informatievoorziening.
Betrokkenen	In de gemeenschappelijke regeling nemen de volgende gemeenten deel: Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur wordt gevormd door de deelnemende gemeenten. Het college van iedere deelnemende gemeente wijst één lid en één plaatvervangend lid aan. Deze worden benoemd voor een periode gelijk aan de zittingsduur van het college. Het algemeen bestuur vergadert minimaal 2 maal per jaar.
Financieel belang	<i>Programma Bestuur & Dienstverlening</i> De bijdrage aan de regeling is gebaseerd op de verdeelsleutel "aantal strekkende meters archief" zoals die in de archiefbewaarplaats opgenomen dienen te zijn. Voor het jaar 2024 bedraagt de bijdrage € 236.183 .
Risico's	De belangrijkste risico's betreffen: ziekte personeel waarbij de kosten van vervanging voor rekening van de organisatie komen, loonstijgingen die niet voorzien zijn, e-depot voor zover de hoogte van de kosten niet goed is in te schatten, onzekerheid baten en privacy / datalekken die tot boetes kunnen leiden. Onder weerstandsvermogen wordt verstaan de algemene reserve bestemd voor het afdekken van mogelijke financiële tegenvallers.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2024 € 154.810, eind 2024 € 154.810. Vreemd vermogen begin 2024 € 69.362, eind 2024 € 57.053. Resultaat 2024 €-

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2025

1. Het WBA hanteert vastgestelde normen met betrekking tot de service en dienstverlening richting de deelnemende gemeenten. Indien deze normen niet aanwezig zijn dienen deze te worden opgesteld en nageleefd. Belangrijk aandachtspunt daarbij is dat het WBA tijdige ondersteuning levert bij vragen over de uitvoering van aanbevelingen genoemd in het rapport Archiefinspectie, overbrenging van fysieke en digitale archieven en bij de invoering van nieuwe wetgeving die ons vakgebied raakt.
2. Het WBA hanteert de vereisten uit de Archiefwet wat betreft de koppeling naar het e-depot, zonder (nice-to-have) aanvullingen.
3. De dienstverlening rondom het e-depot dient te worden verbeterd zodat inwoners hier toegang tot krijgen.
4. Evaluaties met betrekking tot financiën en het functioneren van het WBA dient door een externe, onafhankelijke partij te worden uitgevoerd. Om dit te kunnen bekostigen dient het WBA geld te reserveren op de begroting.
5. Om de kwaliteit te verbeteren van uit te voeren projecten dient het WBA de kosten en de uitvoeringstermijn over een langere periode uit te spreiden.

Vennootschappen en coöperaties:

1. BNG Bank N.V. (BNG)

Vestigingsplaats	Den Haag
Doel	<p>De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.</p> <p>Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlaging aan dit instituut zeer beperkt is. BNG bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.</p>
Betrokkenen	Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Bestuurlijk belang	De gemeente Steenbergen heeft geen zetel in het bestuur van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemvergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	<i>Programma Bestuur & Dienstverlening</i> De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Steenbergen bezit 11.583 aandelen van € 2,50 per aandeel (0,02% van het totale aantal van 55.690.720 aandelen).
Risico's	De bank beschikt over een uitgebreid risicomodel, waarmee alle risico's goed in beeld zijn en binnen de (wettelijke) normen blijven. Ook de beheersmaatregelen zijn op orde.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	De laatst bekende gegevens zijn: Eigen vermogen begin 2024 € 5.062 miljoen, eind 2024 € 4.615 miljoen Vreemd vermogen begin 2024 € 143.995 miljoen, eind 2024 € 107.459 miljoen Verwacht resultaat 2024 nog niet bekend.

2. NV Brabant Water

Brabant Water is in januari 2002 tot stand gekomen door een fusie van Waterleidingmaatschappij Oost-Brabant (WOB) en Waterleiding Maatschappij Noord-West-Brabant (WNWB).

Vestigingsplaats	Den Bosch
Doel	Het primaire doel is het verzorgen van een betrouwbare en zuivere watervoorziening voor iedereen in het werkgebied van Brabant Water.
Betrokkenen	De aandelen van Brabant Water zijn nagenoeg geheel in handen van de Brabantse gemeenten en de provincie Noord-Brabant.
Bestuurlijk belang	Door middel van het bezit van aandelen Brabant Water heeft de gemeente Steenbergen stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. In het geval van de gemeente Steenbergen bedraagt de stemverhouding in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op basis van het aantal aandelen in bezit: $33.826 / 2.779.595 = 1,2\%$.
Financieel belang	<i>Programma Bestuur en Dienstverlening</i> De gemeente Steenbergen loopt een financieel risico, maximaal voor wat betreft het vermogensbeslag wat in de nominale waarde van de verkregen aandelen zit. De aandelen in eigendom zijn gewaardeerd tegen een bedrag van € 104.369 (nominale waarde na fusie).
Risico's	Brabant Water heeft een aantal strategische risico's (bijv. verontreiniging van de drinkwaterbron), operationele risico's (bijv. betrouwbaarheid van de waterleidingen), financiële verslaggevingsrisico's

	en compliance risico's benoemd. Voor alle risico's zijn beheersmaatregelen getroffen. Het weerstandsvermogen is ruim voldoende.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	De laatst bekende gegevens zijn: Eigen vermogen begin 2024 € 684 miljoen, eind 2024 € 690 miljoen. Vreemd vermogen begin 2024 € 534 miljoen, eind 2024 € 575 miljoen Resultaat 2024 niet bekend.

Stichtingen en verenigingen:

1. Stichting Inkoopbureau West-Brabant (SIW)

Vestigingsplaats	Etten-Leur
Openbaar belang	Het creëren van voordelen op zowel financieel, kwalitatief en procesmatig gebied op het terrein van inkoop en aanbestedingen voor de zelfstandige gemeenten en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevordelijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord
Doel	Het professionaliseren van de inkoopfunctie bij de deelnemers. Missie: het in de ruimste zin van het woord ontzorgen van de deelnemers op het gebied van inkoop. Visie: het toonaangevende instituut te zijn, om in elke inkoop gerelateerde behoefte van onze deelnemers te voorzien, met professionele en integrale medewerkers.
Betrokkenen	Op dit moment 24 deelnemers, waarvan het merendeel gemeenten uit Zuid-Holland, Noord-Brabant en Zeeland.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur is samengesteld uit vertegenwoordigers van alle deelnemers. Vanuit het algemeen bestuur wordt een dagelijks bestuur gekozen
Financieel belang	<i>Programma Bestuur & Dienstverlening</i> De deelnemers worden afgerekend op basis van de uitgevoerde inkooptrajecten .Het tarief hier voor stijgt met 8%.
Risico's	Het minimaal benodigde weerstandsvermogen komt uit op € 455.886. Vanwege het geprognostiseerde negatieve resultaat in 2023 wordt naar verwachting de aanwezige bestemmingsreserves en een deel van de algemene reserve benut. De resterende algemene reserve is mogelijk niet voldoende om het berekende weerstandsvermogen voor 2024 te dekken.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	De laatst bekende gegevens zijn: Eigen vermogen: begin 2024 € 279.690, eind 2023 € 493.007. Vreemd vermogen: begin 2024 € 333.645, eind 2023 € 332.404. Resultaat 2024 nog niet bekend.

Bijlagen

Geprognosticeerde balans 2024-2027

	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Activa				
(im) Materiële vaste activa	55.166	64.288	62.788	64.084
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	5.894	5.894	5.894	5.894
Financiële vaste activa: Leningen	281	272	263	254
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	-	-	-	-
Totaal Vaste Activa	61.341	70.454	68.945	70.232
Vorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	-1.648	1.002	-898	490
Vorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	5	5	5	5
Uitzettingen <1 jaar	17.900	7.500	7.500	7.500
Liquide middelen	300	300	300	300
Overlopende activa	500	500	500	500
Totaal Vlottende Activa	17.057	9.307	7.407	8.795
Totaal Activa	78.398	79.761	76.352	79.026
Passiva				
Eigen vermogen	27.674	27.295	26.331	25.380
Cumulatief begrotingsresultaat	835	3.484	2.979	2.617
Voorzieningen	16.370	14.334	12.970	12.854
Vaste schuld	24.000	23.500	23.000	22.500
Aan te trekken financieringsmiddelen	-	-	27	6.125
Totaal Vaste Passiva	68.879	68.613	65.306	69.476
Vlottende schuld	4.900	4.900	4.900	4.900
Overlopende passiva	4.619	6.248	6.146	4.650
Totaal Vlottende Passiva	9.519	11.148	11.046	9.550
Totaal Passiva	78.398	79.761	76.352	79.026

Meerjarenoverzicht reserves

(bedragen x 1.000,-)

Bedragen * € 1.000	2024			
	Saldo per 1 januari	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31 december
Reserve				
Algemene reserve	9.139	-	-	9.139
Risico reserve	2.896	-	-	2.896
Algemene reserve	5.979	-	-	5.979
Onderzoeksbudget raad	10	-	-	10
Steunfonds corona	254	-	-	254
Reserve CollegeActieProgramma	-	-	-	-
Reserve Transitie Organisatie	-	-	-	-
Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling (RO)	168	-	-	168
Res.ruimtelijke ontwikkeling (vml.nat.fds/bovenw.voorz.)	168	-	-	168
Reserve Economische ontwikkeling	2.654	-	-	2.654
Res.ruimtelijke ontwikkeling AFCNP/natuur	1.855	-	-	1.855
Res.ruimtelijke ontwikkeling AFCNP/bovenwijken	799	-	-	799
Reserve Beheer openbare ruimte (BOR)	6.446	-	251	6.195
Res.openbare ruimte	872	-	-	872
Res.vervanging openbaar groen	93	-	-	93
Dekk.res.dorpspln NV	84	-	4	79
Dekk.res.ecologische verbindingzones	680	-	20	660
Dekk.res.groot onderhoud havenkanaal D'oord	631	-	30	601
Dekk.res.centrumhaven Dinteloord	588	-	28	560
Groot onderhoud/Herinrichting N259	2.425	-	127	2.298
Dekk.res. Brug Corneliusstr. Welberg	109	-	6	103
Dekk.res. Verzw.asfaltwgn Boonhil, Kleine Bolspolder en Bijlandseweg buitengebied	255	-	12	243
Dekk.res.herinrichting haven de Heen	201	-	5	196
Dekk. Res. Civiele Kunstwerken	507	-	18	489

2025			2026			2027		
Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31 december	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31 december	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31 december
-	-	9.569	-	-	9.354	-	-	9.139
-	-	2.896	-	-	2.896	-	-	2.896
-	-	5.979	-	-	5.979	-	-	5.979
-	-	10	-	-	10	-	-	10
-	-	254	-	-	254	-	-	254
430	-	430	-	215	215	-	215	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	168	-	-	168	-	-	168
-	-	168	-	-	168	-	-	168
-	-	2.654	-	-	2.654	-	-	2.654
-	-	1.855	-	-	1.855	-	-	1.855
-	-	799	-	-	799	-	-	799
-	251	5.945	-	251	5.694	-	251	5.444
-	-	872	-	-	872	-	-	872
-	-	93	-	-	93	-	-	93
-	4	75	-	4	71	-	4	66
-	20	640	-	20	620	-	20	600
-	30	571	-	30	542	-	30	512
-	28	532	-	28	504	-	28	476
-	127	2.171	-	127	2.045	-	127	1.918
-	6	97	-	6	91	-	6	85
-	12	231	-	12	219	-	12	207
-	5	191	-	5	186	-	5	181
-	18	470	-	18	452	-	18	434

	2024			
	Saldo per 1 januari	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31 december
Reserve				
Bestemmingsreserve overig	9.896	30	604	9.322
Res.begr.pl Steenbergseweg	378	30	-	408
Res. begraafplaats Zuideinde	4	-	-	4
Nog te besteden overheidsbijdragen	48	-	-	48
Kleedlok.buitensportaccommodaties	116	-	-	116
Reserve BTW-compensatiefonds	48	-	7	41
Res gemeenschapshuis D'oord	472	-	23	450
reserve vernieuwbouw 't Cromwel/culturele zaal	890	-	45	845
Reserve huisvesting	4.747	-	207	4.540
Res herinrichting bibliotheek	60	-	12	48
Res.sportpark Noordlangeweg Dinteloord	1.120	-	62	1.058
Res.div. kredieten investeringstaat 2009	110	-	10	100
Renovatie jachthaven/havenkantoor	1.286	-	69	1.216
Huisvesting consultatiebureau Steenbergen	43	-	3	40
Res.kunstgrasveld vv Steenbergen	98	-	27	70
Res.kunstgrasveld vv NVS	112	-	24	87
Res.kunstgrasveld sc Kruisland	126	-	27	99
Res. Renovatie Vraagwijzer	22	-	10	12
Dekk.res.camerabeveil.centrum	6	-	2	4
Reserve Bomenfonds	22	-	-	22
Reserve GVVP	115	-	65	50
Reserve Trainingsbaan Atletiek Steenbergen	75	-	11	64
Totaal reserves	28.499	30	855	27.674

2025			2026			2027		
Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31 december	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31 december	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31 december
30	588	8.763	30	529	8.264	30	515	7.779
30	-	438	30	-	468	30	-	498
-	-	4	-	-	4	-	-	4
-	-	48	-	-	48	-	-	48
-	-	116	-	-	116	-	-	116
-	6	35	-	5	29	-	4	25
-	23	427	-	23	405	-	23	382
-	45	800	-	45	754	-	45	709
-	207	4.333	-	207	4.125	-	207	3.918
-	12	36	-	12	24	-	12	12
-	62	996	-	62	933	-	62	871
-	10	90	-	10	79	-	10	69
-	69	1.147	-	69	1.078	-	69	1.008
-	3	37	-	3	35	-	3	32
-	27	43	-	27	16	-	16	-
-	24	63	-	24	39	-	24	14
-	27	72	-	27	45	-	27	18
-	10	2	-	2	-	-	-	-
-	2	3	-	2	1	-	1	-
-	-	22	-	-	22	-	-	22
-	50	-	-	-	-	-	-	-
-	11	53	-	11	43	-	11	32
-	-	-	-	-	-	-	-	-
460	839	27.295	30	995	26.331	30	980	25.380

Meerjarenoverzicht structurele mutaties reserves

Reserve	ter dekking van	2024		2025		2026		2027	
		Toevoegingen	Onttrekkingen	Toevoegingen	Onttrekkingen	Toevoegingen	Onttrekkingen	Toevoegingen	Onttrekkingen
Begraafplaats Steenbergseweg	toekomstig onderhoud	29.979		29.979		29.979		29.979	
BTW compensatiefonds	korting bcf		7.166		6.091		5.177		4.401
Gemeenschapshuis D'oord	kapitaallast invest.		22.512		22.512		22.512		22.512
Vernieuwbouw 't Cromwiel/ culturele zaal	kapitaallast invest.		45.059		45.059		45.059		45.059
Huisvesting	kapitaallast invest.		207.277		207.277		207.277		207.277
Herinrichting bibliotheek	kapitaallast invest.		11.911		11.911		11.911		11.911
Sportpark Noordlangeweg Dinteloord	kapitaallast invest.		62.416		62.416		62.416		62.416
Div. kredieten investeringstaat 2009	kapitaallast invest.		10.200		10.200		10.200		10.200
Renovatie jachthaven/ havenkantoor	kapitaallast invest.		69.298		69.298		69.298		69.298
Huisvesting consultatiebureau Steenbergen	kapitaallast invest.		2.678		2.678		2.678		2.678
Kunstgrasveld vv Steenbergen	kapitaallast invest.		27.284		27.284		27.284		15.864
Kunstgrasveld vv NVS	kapitaallast invest.		24.372		24.372		24.372		24.372
Kunstgrasveld sc Kruisland	kapitaallast invest.		26.901		26.901		26.901		26.901
Aanleg ecologische verbindingzones	kapitaallast invest.		20.000		20.000		20.000		20.000
Res.groot onderhoud havenkanaal D'oord	kapitaallast invest.		29.800		29.800		29.800		29.800
Herinrichting/groot onderhoud N259	kapitaallast invest.		126.808		126.808		126.808		126.808
Centrumhaven Dinteloord	kapitaallast invest.		28.000		28.000		28.000		28.000
Herinrichting dorpsplein NV 2017	kapitaallast invest.		4.380		4.380		4.380		4.380
Bouwkundige.aanpass.Vraagwijzer (fabrieksdijk 6)	kapitaallast invest.		10.077		10.077		1.862		
Camerabeveiliging centrum St'bergen	kapitaallast invest.		1.500		1.500		1.500		1.250

		2024		2025		2026		2027	
Brug Corneliusstr. Welberg	kapitaallast invest.		6.000		6.000		6.000		6.000
Verzw.asfaltwgn Boonhil, Kleine Bolspolder en Bijlandseweg buitengebied	kapitaallast invest.		12.152		12.152		12.152		12.152
Herinrichting haven de Heen	kapitaallast invest.		5.000		5.000		5.000		5.000
Civiele kunstwerken	kapitaallast invest.		18.398		18.398		18.398		18.398
Trainingsbaan atletiek Steenberg	kapitaallast invest.		10.664		10.664		10.664		10.664
Totaal		29.979	789.853	29.979	788.778	29.979	779.649	29.979	765.341

Meerjarenoverzicht voorzieningen (bedragen * € 1.000)

Voorzieningen	2024			
	Saldo per 1 januari	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31 december
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>				
Pensioenaanspraken wethouders	2.335	80	77	2.338
Wachtgeldaanspraken voormalige wethouders/bestuurders	132	-	122	10
Voorziening spaarverlof personeel	204	-	-	204
<i>Egalisatievoorzieningen</i>				
Voorziening onderhoud gebouwen/sportparken*	538	90	214	414
Fonds onderhoud wegen	11.223	1.684	3.189	9.718
Fonds onderhoud kunstwerken	414	75	4	485
Voorziening onderhoud openbare verlichting	1.149	22	142	1.029
Baggerfonds	431	84	162	353
<i>Voorzieningen middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</i>				
Riolering	1.138	-	186	952
Voorziening egalisatie afval	867	-	-	867
Totaal voorzieningen	18.431	2.035	4.096	16.370

2025			2026			2027		
Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31 december	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31 december	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31 december
80	77	2.341	80	77	2.344	80	77	2.347
-	10	-	-	-	-	-	-	-
-	-	204	-	-	204	-	-	204
90	54	450	90	169	371	90	205	256
1.684	3.265	8.137	1.684	2.549	7.272	1.684	1.136	7.820
75	50	510	75	43	542	75	165	452
22	142	909	22	142	789	22	132	679
84	162	275	84	162	197	84	162	119
-	311	641	-	257	384	-	274	110
-	-	867	-	-	867	-	-	867
2.035	4.071	14.334	2.035	3.399	12.970	2.035	2.151	12.854

Overzicht gerealiseerde lasten en baten per taakveld

Programma		Taakveld	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Mens en Samenleving	0.10	Mutaties reserves	80.326	80.326	72.111	70.249
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-887.429	-887.661	-888.661	-889.661
	5.1	Sportbeleid en activering	-191.151	-176.151	-176.151	-176.151
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.782.365	-1.781.332	-1.783.646	-1.786.218
	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-2.680.890	-2.680.890	-2.680.890	-2.680.890
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.232.743	-1.241.743	-1.241.743	-1.241.743
	6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	-3.614.117	-3.614.117	-3.614.117	-3.614.117
	6.71C	Dagbesteding (WMO)	-1.831.689	-1.831.689	-1.831.689	-1.831.689
	6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-9.043	-9.043	-9.043	-9.043
	6.72B	Jeugdhulp behandeling	-1.520.454	-1.216.992	-1.216.992	-1.216.992
	6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	-310.000	-243.517	-243.517	-243.517
	6.73A	Pleegzorg	-170.000	-170.000	-170.000	-170.000
	6.73B	Gezinsgericht	-1.135.000	-891.587	-891.587	-891.587
	6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	-404.000	-317.358	-317.358	-317.358
	6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-55.200	-55.200	-55.200	-55.200
	6.74C	Gesloten plaatsing	-322.000	-304.000	-304.000	-304.000
	6.81A	Beschermd wonen (WMO)	-104.484	-104.484	-104.484	-104.484
	6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-111.191	-111.191	-111.191	-111.191
	6.82A	Jeugdbescherming	-179.832	-179.832	-179.832	-179.832
	6.82B	Jeugdreclassering	-153.833	-153.833	-153.833	-153.833
	7.1	Volksgesondheid	-1.290.350	-1.309.438	-1.331.438	-1.353.438
Totaal Prog.1			-20.479.034	-19.748.714	-19.770.958	-19.794.017
Kunst, Cultuur en Erfgoed	0.10	Mutaties reserves	11.911	11.911	11.911	11.911
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-226.029	-125.279	-125.279	-125.279
	5.5	Cultureel erfgoed	-153.454	-153.540	-153.629	-153.722
	5.6	Media/Bibliotheek	-377.408	-377.607	-377.817	-378.037
Totaal Prog.2			-744.980	-644.515	-644.814	-645.127
Leefomgeving en Duurzaamheid	0.10	Mutaties reserves	447.396	432.396	382.396	370.976
	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1.672.228	-1.734.750	-1.787.194	-1.838.662
	1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.022.158	-1.010.554	-1.009.465	-1.008.651
	2.1	Verkeer en vervoer	-4.844.125	-4.867.038	-4.733.633	-4.690.751

Programma		Taakveld	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
	5.2	Sportaccommodaties	-1.031.408	-1.034.713	-1.009.278	-1.006.576
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.970.092	-2.889.584	-2.810.906	-2.785.398
	7.2	Riolering	523.237	605.909	619.713	652.635
	7.3	Afval	986.883	986.885	986.886	986.887
	7.4	Milieubeheer	-1.040.948	-1.029.228	-1.051.228	-1.075.228
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-17.438	-17.474	-17.514	-17.555
	8.1	Ruimte en leefomgeving	-889.720	-814.720	-814.720	-814.720
	8.3	Wonen en bouwen	-656.858	-221.534	-219.498	-219.512
Totaal Prog.3			-12.187.459	-11.594.405	-11.464.441	-11.446.555
Economie, Werk, Toerisme en Recreatie	0.10	Mutaties reserves	69.298	69.298	69.298	69.298
	3.1	Economische ontwikkeling	-653.849	-635.538	-635.538	-635.538
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-84.370	-84.370	-84.370	-84.370
	3.4	Economische promotie	33.460	33.460	33.460	33.460
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-244.848	-209.848	-212.348	-197.348
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-83.668	-80.439	-80.439	-80.439
	6.3	Inkomensregelingen	-2.484.779	-2.506.167	-2.284.917	-2.221.167
	6.4	WSW en beschut werk	-3.171.756	-2.874.231	-2.830.813	-2.752.932
	6.5	Arbeidsparticipatie	-334.540	-334.540	-334.540	-334.540
Totaal Prog.4			-7.096.369	-6.763.692	-6.501.524	-6.344.893
Bestuur en Dienstverlening	0.1	Bestuur	-1.882.292	-1.881.292	-1.898.057	-1.917.057
	0.10	Mutaties reserves	215.943	-215.133	428.953	427.927
	0.2	Burgerzaken	-687.939	-686.622	-686.659	-682.189
	0.4	Overhead	-11.943.432	-11.554.817	-11.211.836	-11.212.151
	0.5	Treasury	-266.230	-257.149	-248.151	-239.150
	0.61	OZB woningen	2.900.447	2.970.447	2.970.447	2.970.447
	0.62	OZB niet-woningen	2.304.713	2.304.713	2.304.713	2.304.713
	0.64	Belastingen overig	96.226	96.226	96.226	96.226
	0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	51.006.959	51.360.805	47.081.777	47.361.312
	0.8	Overige baten en lasten	-401.815	-736.744	-960.840	-1.241.129
Totaal Prog. 5			41.342.580	41.400.434	37.876.573	37.868.949
Saldo			834.738	2.649.108	-505.164	-361.643

Investeringsstaat 2024

Investerings- 2024	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Afschrijvings- periode
Programma Mens en Samenleving				
66100501		32.670	2.178	15 jaar
66100301	Nieuw	199.650	13.310	15 jaar
66100300	Nieuw	223.850	14.923	15 jaar
66100303	Nieuw	30.250	2.017	15 jaar
68300700		250.000	16.667	15 jaar
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid				
65200102		18.150	1.210	15 jaar
65200103		102.245	4.090	25 jaar
65200103	Nieuw	84.700	5.647	15 jaar
65200001		13.915	928	15 jaar
65700900	Aangepast	210.000	21.000	10 jaar
67200000	Aangepast	2.475.000	41.250	60 jaar
67200000	Vervalt	-	-	-
67200000	Vervalt	-	-	-
67200000	Aangepast	275.000	4.583	60 jaar
62100000	Nieuw	1.818.575	60.619	30 jaar
67300100		24.000	1.600	15 jaar
62100100	Aangepast	10.019	250	40 jaar
62100100	Aangepast	91.679	4.584	20 jaar
65700201	Aangepast	149.000	5.960	25 jaar
65700201	Aangepast	224.000	4.480	50 jaar
65700201		60.000	1.200	50 jaar
65700201	Nieuw	150.000	6.000	25 jaar
62100000	Aangepast	487.251	19.490	25 jaar
68300504		126.777	2.113	60 jaar
68300504		190.925	7.637	25 jaar
68300504		22.620	2.262	10 jaar
68300504		7.392	278	25 / 50 jaar
68300504		46.748	1.461	32 jaar
68300502		49.004	817	60 jaar

Investerings 2024	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Afschrijvings- periode
68300502 WWC Tolsedijk Nieuw-Vossemeer wegen		242.521	9.701	25 jaar
68300502 WWC Tolsedijk Nieuw-Vossemeer speelvoorziening		22.620	2.262	10 jaar
68300502 WWC Tolsedijk Nieuw-Vossemeer openbaar groenvoorzieningen		17.022	661	25 / 50 jaar
68300502 WWC Tolsedijk Nieuw-Vossemeer openbare verlichting		10.788	337	32 jaar
Programma Bestuur en Dienstverlening				
60400801 Beveiligingsinstallatie gemeentehuis	Aangepast	65.000	4.333	15 jaar
60450000 Renovatie dak werkplaats		52.812	2.112	25 jaar
Kpl. Rollend materieel				
Renault Master met veegvuil		55.000	9.167	6 jaar
Renault Master met veegvuil		55.000	9.167	6 jaar
Hefblok ondergrondse containers		11.000	1.571	7 jaar
Tractor John Deere met borstel multi		80.000	16.000	5 jaar
Veegmachine Bucher		250.000	31.250	8 jaar
TOTAAL 2024		8.235.183	333.115	

Investeringsstaat 2025

Investerings 2025	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Investeringsbedrag	Kap. Lasten	Afschrijvingsperiode
Programma Mens en Samenleving				
66100302 Renovatie dak + isoleren gemeenschapshuis De Vaert		50.820	2.033	25 jaar
66100303 Beveiligingsinstallatie dorps huis Dinteloord		45.980	3.065	15 jaar
66100501 Brandmeldinstallatie peuterspeelzaal Pipi		21.190	1.413	15 jaar
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid				
61100000 Verwarminginstallatie Brandweergarage Steenberg		65.000	4.333	15 jaar
65200010 Warmwatervoorzieningsinstallatie Sporthal t Cromwiel		42.350	2.823	15 jaar
65200012 Vloer Gymzaal Merijntje N-V		19.765	1.318	15 jaar
65200102 Zwavelzuur- en chloortank zwembad de Meermin		102.850	6.857	15 jaar
65200103 Verv. zwembadfolie + leidingen zwembad Aquadintel		338.800	22.587	15 jaar
65200210 Verv. toplaag sportpark Welberg		420.000	42.000	10 jaar
65200210 Sportpark Seringenlaan renovatie toplaag natuurgras		112.000	11.200	10 jaar
65700900 Verv. Speeltoestellen	Vervalt	-	-	-
67200000 Verv. riolering	Aangepast	2.908.000	48.467	60 jaar
67200000 Randvoorzieningen, E/M	Vervalt	-	-	-
67200000 Verbeteringskosten riolering	Aangepast	420.000	7.000	60 jaar
62100000 Verv. Kunstwerken overigen	Aangepast	736.137	12.269	60 jaar
62100100 Verv. masten openbare verlichting	Aangepast	57.034	1.426	40 jaar
62100100 Verv. armaturen openbare verlichting	Aangepast	38.022	1.901	20 jaar
65700201 Groenbeheerplan beplanting binnen de bebouwde kom	Aangepast	221.000	8.840	25 jaar
65700201 Groenbeheerplan bomen binnen de bebouwde kom	Aangepast	332.000	6.640	50 jaar
65700201 Groenbeheerplan bomen buitengebied		60.000	1.200	50 jaar
62100000 Verv. wegen	Aangepast	804.800	32.192	25 jaar
Programma Bestuur en Dienstverlening				
60400801 Verv. ledverlichting gemeentehuis		253.906	16.927	15 jaar
60450000 Verv. asfalt werkplaats	Aangepast	165.038	6.602	25 jaar
Kpl. Rollend materieel				
Renault Master met kraantje		57.000	8.143	7 jaar
Renault Master met kraantje		57.000	8.143	7 jaar

Investerings- 2025	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Afschrijvings- periode
Renault Master		48.000	6.857	7 jaar
Bestelbus gesloten (Renault)		36.000	5.143	7 jaar
Ford connect		36.000	5.143	7 jaar
Trafficbus (Renault)		39.000	4.875	8 jaar
Veegmachine Bucher		250.000	31.250	8 jaar
Sneeuwplough		18.000	1.800	10 jaar
Vorkheftruck Gemeentewerf		38.000	4.750	8 jaar
Tractor New Holland met toebehoren		38.000	7.600	5 jaar
Kubota maaier		14.000	2.800	5 jaar
Houtversnipperaar met motor wijkteam		22.000	3.667	6 jaar
Houtversnipperaar met motor wijkteam		22.000	3.667	6 jaar
TOTAAL 2025		7.889.692	334.929	

Investeringsstaat 2026

Investerings- 2026	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Afschrijvings- periode
Programma Mens en Samenleving				
66100303 Verv. lift dorpshuis Dinteloord		54.450	3.630	15 jaar
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid				
61100003 Renovatie dak + isoleren Brandweergarage Dinteloord		30.182	1.207	25 jaar
65200010 Beveiligingsinstallatie Sporthal t Cromwiel		48.400	3.227	15 jaar
65200102 Verv. led- en noodverlichting Gymzaal Merijntje N-V		24.200	1.613	15 jaar
65200102 Verv. boilers en zonne-energie Zwembad de Meermin		91.960	6.131	15 jaar
68300505 Renovatie dak woonwagencentra		31.460	1.258	25 jaar
65200210 Verv. toplaag sportpark Seringenlaan		420.000	42.000	10 jaar
67200000 Verv. riolering	Aangepast	950.000	15.833	60 jaar
67200000 Verv. gemalen riolering	Vervalt	-	-	-
67200000 Verbeteringskosten riolering	Aangepast	395.000	6.583	60 jaar
67300100 Verv. 2 containers milieustraat	Vervalt	-	-	-
62100100 Verv. masten openbare verlichting		63.295	1.582	40 jaar
62100100 Verv. armaturen openbare verlichting		167.994	8.400	20 jaar
65700201 Groenbeheerplan beplanting binnen de bebouwde kom	Aangepast	100.000	4.000	25 jaar
65700201 Groenbeheerplan bomen binnen de bebouwde kom	Aangepast	150.000	3.000	50 jaar
65700201 Groenbeheerplan bomen buitengebied		60.000	1.200	50 jaar
62100000 Verv. wegen	Aangepast	1.015.000	40.600	25 jaar
Programma Bestuur en Dienstverlening				
60400801 CV ketel gemeentehuis		66.016	4.401	15 jaar
Kpl. Rollend materieel				
Tractor John Deere		80.000	13.333	6 jaar
Scania vrachtwagen		250.000	25.000	10 jaar
Ford connect		36.000	5.143	7 jaar
Ferrari frees met toebehoren		12.000	1.500	8 jaar
Renault Master met kraantje		59.000	8.429	7 jaar
Sneeuwploeg		18.000	1.800	10 jaar
Waterwagen		16.000	1.333	12 jaar
Renault Master met kiepbak		62.000	7.750	8 jaar
Klepelaar mc connel		32.000	5.333	6 jaar

Investeringen 2026	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Afschrijvings- periode
Klepelmaaier		16.000	2.667	6 jaar
Bus wijkteam zuid		50.000	7.143	7 jaar
TOTAAL 2026		4.298.957	224.096	

Investeringsstaat 2027

Investerings- 2027	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Afschrijvings- periode
Programma Mens en Samenleving				
65600001 Brandmeldinstallatie Bibliotheek Blauwstraat 30		18.000	1.200	15 jaar
66100302 Warmwater- en verwarmingsinstallatie dorps huis Siemburg		78.650	5.243	15 jaar
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid				
65200010 Vloer sporthal Sporthal t Cromwiel		41.893	2.793	15 jaar
65200011 Brandmeldinstallatie Sporthal de Buitelstee		26.620	1.775	15 jaar
65200102 Vervanging zwembadfolie Zwembad de Meermin		323.675	21.578	15 jaar
65200102 Verv. zwembadfolie Meermin	Vervalt	-	-	15 jaar
65200102 Badafdekking De Meermin	Nieuw	127.050	8.470	15 jaar
65200103 Regeltechniek installatie Zwembad Aquadintel		38.720	2.581	15 jaar
65200201 Verv. toplaag sportpark Kruisland		420.000	42.000	10 jaar
65200203 Verv.toplaag Sportpark De Danen		420.000	42.000	10 jaar
67200000 Verv. riolering	Aangepast	1.475.000	24.583	60 jaar
67200000 Verv. gemalen riolering	Vervalt	-	-	15 jaar
67200000 Verbeteringskosten riolering	Aangepast	375.000	6.250	60 jaar
62100000 Verv. Kunstwerken hout		135.429	4.514	30 jaar
62100000 Verv. Kunstwerken overigen		33.857	564	60 jaar
62100100 Verv. masten openbare verlichting		57.946	1.449	40 jaar
62100100 Verv. armaturen openbare verlichting		219.014	10.951	20 jaar
65700201 Groenbeheerplan beplanting binnen de bebouwde kom	Aangepast	76.000	3.040	25 jaar
65700201 Groenbeheerplan bomen binnen de bebouwde kom	Aangepast	114.000	2.280	50 jaar
65700201 Groenbeheerplan bomen buitengebied		60.000	1.200	50 jaar
62100000 Vervanging wegen	Aangepast	270.000	10.800	25 jaar
Programma Bestuur en Dienstverlening				
60450000 Verwarminginstallatie werkplaats		18.180	1.212	15 jaar
Kpl. Rollend materieel				
TS Houtsnipperaar		42.000	8.400	5 jaar
Scania vrachtwagen		250.000	25.000	10 jaar
Ford connect		37.000	5.286	7 jaar
Ford connect		37.000	5.286	7 jaar
Renault Clio binnendienst		32.000	4.571	7 jaar
Renault Master		52.000	6.500	8 jaar

Investeringen 2027	Mutatie t.o.v. PPN 2024	Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Afschrijvings- periode
Ford Transit		52.000	7.429	7 jaar
New Holland		80.000	13.333	6 jaar
Renault Master		52.000	6.500	8 jaar
Kubota RTV		28.000	3.500	8 jaar
TOTAAL 2027		4.991.034	280.288	

Meerjarenbegroting op kostensoort

Lasten (U)/ Baten (I)	Categorie	Omschrijving categorie	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten (U)	11	Salarissen en sociale lasten	17.685.617	17.336.892	17.326.392	17.326.392
	21	Belastingen	328.311	328.311	328.311	328.311
	32	Duurzame goederen	6.541.903	6.570.066	2.665.406	1.490.236
	341	Sociale uitkeringen in natura	13.846.466	12.901.292	12.901.292	12.901.292
	351	Ingeleend personeel	970.896	900.896	900.896	900.896
	38	Overige goederen en diensten	15.219.499	14.452.330	14.029.863	14.065.929
	411	Sociale uitkeringen in geld	6.109.484	6.144.484	5.908.234	5.829.484
	42	Subsidies	2.402.410	2.402.410	2.402.410	2.402.410
	431	Inkomensoverdrachten - Rijk	181.017	181.017	181.017	181.017
	432	Inkomensoverdrachten - gemeenten	1.960.051	1.974.439	1.988.439	2.003.439
	433	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	6.886.060	6.679.112	6.729.694	6.744.813
	436	Inkomensoverdrachten - overige overheden	362.893	362.893	362.893	362.893
	438	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	585.653	585.653	585.653	585.653
	448	Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	155.000	155.000	155.000	155.000
	449	Kapitaaloverdrachten - onverdeeld	18.700	18.700	18.700	18.700
	51	Rente	331.300	324.450	317.600	310.750
	71	Mutatie reserves	29.979	459.979	29.979	29.979
	72	Mutatie voorzieningen	2.037.100	2.037.100	2.037.100	2.037.100
	73	Afschrijvingen	3.384.031	3.525.781	3.535.963	3.702.538
74	Toegerekende reële en bespaarde rente	-	-	-	-	
75	Overige verrekeningen	-4.578.843	-2.844.659	1.704.055	-1.582.550	
Totaal Lasten			74.457.527	74.496.146	74.108.897	69.794.282
Baten (I)	221	Belastingen op producenten	5.825.023	5.825.023	5.825.023	5.825.023
	222	Belastingen op huishoudens	1.906.003	1.919.638	1.933.273	1.946.895
	31	Grond	2.045.033	3.837.216	4.495.972	20.250
	32	Duurzame goederen	2.150	2.150	2.150	2.150
	33	Pachten	117.027	117.027	117.027	117.027
	342	Eigen bijdragen en verhaal sociale uitkeringen in natura	155.000	155.000	155.000	155.000
	36	Huren	530.439	530.439	530.439	530.439
	37	Leges en andere rechten	5.126.023	5.078.780	5.066.121	5.058.432
	38	Overige goederen en diensten	572.328	572.328	572.328	572.328

Lasten (U)/ Baten (I)	Categorie	Omschrijving categorie	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
	412	Verhaal sociale uitkeringen in geld	131.846	131.846	131.846	131.846
	431	Inkomensoverdrachten - Rijk	56.949.686	57.074.358	52.794.330	53.073.865
	438	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	35.000	35.000	35.000	35.000
	444	Kapitaaloverdrachten - provincies	40.000	40.000	40.000	40.000
	448	Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	548.829	548.829	548.829	548.829
	51	Rente	76.570	78.801	80.949	83.100
	52	Dividenden en winsten	29.000	29.000	29.000	29.000
	71	Mutatie reserves	854.853	838.777	994.648	980.340
	72	Mutatie voorzieningen	307.697	321.120	256.578	273.948
	74	Toegerekende reële en bespaarde rente	39.758	9.922	-4.780	9.167
Totaal Baten			75.292.265	77.145.254	73.603.733	69.432.639
Saldo			834.738	2.649.108	-505.164	-361.643

Verantwoording 213a onderzoek naar de restant kredieten

Op 28 augustus 2023 is in het auditcommittee een toelichting gegeven van de opzet van het onderzoek naar de (restant) investeringskredieten per 31-12-2022. Omdat het aantal investeringskredieten dat elk jaar wordt doorgeschoven naar het volgende jaar steeds verder toeneemt, hebben wij opdracht gegeven aan de concerncontroller om een 213a onderzoek uit te voeren. Het doorschuiven van investeringskredieten heeft immers een aantal ongewenste effecten:

- We nemen kapitaallasten (afschrijvings- en rentekosten) op in de begroting die niet realistisch zijn. Deze financiële ruimte had de raad ook anders kunnen bestemmen;
- We houden in de organisatie een werkvoorraad in stand die elk jaar stapelt. Dat leidt tot problemen in de capaciteit.
- De liquiditeitsplanning, waarop we de geldbehoefte afstemmen, gaat mank.

Het onderzoek heeft zich gericht op: a) het speelveld, welke investeringen lopen over de toegestane 2 jaartermijn, is er sprake van een goede onderbouwing, welke investeringskredieten kunnen vervallen en als laatste wat zijn de leerpunten om een dergelijke situatie in de toekomst te voorkomen.

Resultaten op hoofdlijnen

In het onderzoek zijn alle investeringskredieten die per 31-12-2022 (jaarstukken) zijn doorgeschoven beoordeeld. Dat zijn er in aantal 67 (na clustering) en in geld € 11,8 miljoen. De oudste kredieten stammen nog uit 2017. Voorbeelden hiervan zijn de Ecologische Verbindingszones, speelvoorzieningen en groenbeheer.

Gebleken is dat de onderbouwing voor het doorschuiven van een investeringskrediet over het algemeen te summier is. Dat geldt niet alleen voor de achterliggende reden van het doorschuiven, maar ook wordt er onvoldoende concreet aangegeven wanneer de uitvoering wel wordt afgerond. Ook wordt over het algemeen niet aangegeven welk bedrag er nog nodig is de activiteiten uit te kunnen voeren.

Om beter zicht te krijgen op de achterliggende redenen, is er een extra stap gezet. Alle 67 kredieten zijn extra grondig bekeken op de redenen. Hieruit kwam het beeld dat het in de meeste gevallen gaat om gebrek aan capaciteit, het wachten op andere disciplines (bijvoorbeeld wegen moet wachten op riolen), het ontbreken van onderliggende beleidskaders (bijvoorbeeld voor het maatschappelijk vastgoed), langere looptijd van het project, bijvoorbeeld door inspraakprocedures, stagnerende voortgang en scopewijzigingen in het project zelf. In vrijwel alle gevallen was er sprake van een combinatie van redenen.

Met dit inzicht in het achterhoofd zijn de individuele investeringskredieten beoordeeld op de vraag: kan het krediet vervallen of moet het worden behouden? De resultaten zijn vastgelegd in een tabel aan het eind van deze bijlage. Om de vraag te kunnen beantwoorden is een normkader opgesteld. Belangrijke criteria hierin: is er besluitvorming dat het krediet alsnog wordt aangewend, zijn er harde planningsaanwezig en zijn de verplichtingen aangegaan (aanbesteding of contract) en hebben we de capaciteit in de organisatie aantoonbaar beschikbaar (afdelingsplanning).

Van de 67 beoordeelde kredieten kunnen er 27 worden behouden, 11 geheel vrijvallen en 5 gedeeltelijk vrijvallen. In verband met het onderzoek naar lease van rollend materieel zijn 10 voorlopig geparkeerd, in afwachting van de resultaten. Van 14 kredieten, vooral in de openbare ruimte, is de afspraak gemaakt de kredieten, na afwikkeling van de lopende verplichtingen in 2023, volledig te laten vrijvallen en vanaf 2024 een nieuwe en realistische planning te maken, waarbij de capaciteit is gewaarborgd en waarbij een actualisatie heeft plaatsgevonden van het investeringsbedrag naar het actuele prijspeil.

In totaal heeft het 213a onderzoek geleid naar een vrijval van kapitaallasten van € 255.100.

Leer- en actiepunten

Het grootste deel van de kredieten heeft betrekking op het beheer van de openbare ruimte en accommodaties. Dat zijn werkzaamheden die projectmatig worden opgepakt. Via een aantal projectfasen. Deze projectmatige benadering vinden we nog niet terug in de investeringsplanning. Investeringsplanningen worden nu nog vaak in één bedrag geraamd voor een volledige jaarschijf, terwijl daar verschillende projecten onder vallen die zich in verschillende fasen bevinden. We moeten toe naar een investeringsplanning per project met daarin onderscheid in de fasen: voorbereiding – uitvoering – nazorg. Als de uitvoering in meerdere jaren plaatsvindt, dan wordt dat ook in de verschillende jaarschijven van de investeringsplanning opgenomen. Deze systematiek moet bijdragen aan een beter inzicht wat er gebeurt in een project en daarmee een betere sturing. Dat hebben we niet direct geregeld. Op weg naar de Perspectiefnota 2025 moet deze werkwijze worden ingebed.

Veel projecten worden momenteel doorgeschoven omdat de capaciteit ontbreekt. Daarbij is op voorhand onvoldoende getoetst of het past in de totale planning van het betreffende team. Dat is echter wel van groot belang, zeker als het gaat om integrale projecten (waarin onder andere wegen, riolen, openbare verlichting en groen) worden opgepakt. Er moet vanaf nu aantoonbaar worden vastgesteld dat de capaciteit aanwezig is. Dat gebeurt met een teamplan, waarin een overall planning wordt opgenomen.

De overige acties zijn gericht op een uniforme projectsturing en projectbewaking, waarin alle aspecten rondom het project worden belicht (geld, risico, organisatie, tijd, informatie en communicatie) en het maken van een protocol voor het doen van voorstellen voor overheveling. Ook moet de administratie zo worden ingericht dat projecten beter kunnen worden geregistreerd.

De resultaten van het onderzoek zijn gepresenteerd in onderstaande tabel:

Omschrijving	Invest. krediet	Uitgaven t/m 2022	Restant krediet	Soort	Toelichting	Voorstel	Afboeking
Brandmeldinstallatie gemeenschapshuis De Stelle invest. 2023	19.632	7.974	11.658	Vastgoed	De werkzaamheden zijn inmiddels uitgevoerd.. Het krediet is inmiddels afgeboekt met de Tussenrapportage 2023.	Behouden	-
Aanpassingen pand Blauwstraat 30	350.000	6.755	343.245	Vastgoed	Dit investeringskrediet is met de begroting 2022 beschikbaar gesteld om - in afwachting van herontwikkelingsplannen (5-10 jaar) - samen met partners een verhuurconcept te ontwikkelen. Tot op heden zijn er, los van het maken van een ontwerp - geen concrete uitgaven gedaan die wijzen op realisatie van dit concept. Kijkend naar de spelregels van de investeringen dient dit aan het eind van het jaar te vervallen. Mochten er nieuwe, concrete plannen zijn, dan dient opnieuw krediet aangevraagd te worden	Geheel vrijvallen	343.245
Herinrichting N259	3.678.421	3.223.626	454.795	Wegen	Voor de afronding van dit project is nog een bedrag nodig van € 100.000. Hieraan ligt een raming ten grondslag. Een deel is al in uitvoering genomen.	Gedeeltelijk vrijvallen	354.795
Centrum Haven Dinteloord	1.500.000	1.255.029	244.971	Wegen	Krediet is niet meer noodzakelijk. De civieltechnische werkzaamheden zijn uitgevoerd.	Geheel vrijvallen	234.971
Vervangen straatnaambordje	50.000	-	50.000	Verkeer	De voorbereidende stappen zijn gezet. De opdrachten worden nog dit jaar verstrekt.	Behouden	-
Gemeentelijk Verkeer-Vervoerplan 2021-2030	1.725.000	332.815	1.392.185	Verkeer	Nog in het jaar 2023 konden alle in uitvoering gegeven verkeersmaatregelen worden ingepast in lopende projecten, waarmee er synergie kan worden behaald en de middelen nog efficiënter worden ingezet. Het restant krediet wordt als deelbudget ingezet voor de lopende en nog uit te voeren verkeerskundige studies.	Na afwikkeling van verplichtingen 2023 geheel vrijvallen en nieuwe planning opvoeren in begroting 2024-2027.	1.292.185
Vorbereidingskrediet herinr.Kreekweg/ Noordzeedijk D'oord	112.500	1.295	111.205	Wegen	De voorbereidingen lopen. Er moet nog een vertaling worden gemaakt van het schetsontwerp naar voorlopig en definitief ontwerp. Het krediet wordt niet volledig ingezet.	Gedeeltelijk vrijvallen	40.000
Vervanging kunstwerken	703.000	554.246	148.754	CT kunstwerk	Het gaat hier om oude kredieten die steeds zijn doorgeschoven. Het is niet duidelijk	Na afwikkeling van	1.524.302
Vervanging kunstwerken 2022 (houten bruggen)	1.069.515	28.174	1.041.341	CT kunstwerk	meer welke projecten hier precies aan ten grondslag hebben gelegen. Er is nu een volledig nieuwe planning gemaakt met alle werken die de komende periode tot en met 2025 moeten worden aangepakt, ook	verplichtingen 2023 geheel vrijvallen en nieuwe	

Omschrijving	Invest. krediet	Uitgaven t/m 2022	Restant krediet	Soort	Toelichting	Voorstel	Afboeking
Vervanging kunstwerken 2022 (stalen bruggen)	387.171	6.040	381.131	CT kunstwerk	de vervangingen. Er wordt nog bekeken welke opdrachten er lopen en welke kosten hiervoor nog in rekening worden gebracht in 2023, maar dat is beperkt. In de begroting 2024 en verder wordt deze nieuwe planning van de investeringen opgenomen (op basis van projecten). De projecten zijn opgenomen in de afdelingsplanning van 2024-2027. De capaciteit is hiermee geborgd.	planning opvoeren in begroting 2024-2027.	
Vervanging wegen 2022	821.313	-	821.313	Wegen	Er is een onderbouwing aangeleverd van de nog uit te voeren projecten voor de komende jaren. Ook de projecten die vertraging hebben opgelopen zijn hierin meegenomen. De projecten maken deel uit van afdelingsplanning 2023-2027. De capaciteit en het geld zijn beide geborgd. Er resteert over de hele periode een overschot van € 386.476. We laten we dit krediet, na afwikkeling van de verplichting 2023 (Fietspaden Blauwstraat 256.813) vervallen en nemen de projecten op in de begroting 2024-2027.	Na afwikkeling van verplichtingen 2023 geheel vrijvallen en nieuwe planning opvoeren in begroting 2024-2027.	564.500
Restauratie coupure Kruisland	21.500	20.632	868	Kunst	Inmiddels afgewikkeld na Tussenrapportage 2023	Behouden	
Verv. Masten openb.verlichting 2021	191.400	77.890	113.510	OV	Er is een onderbouwing aangeleverd van de nog uit te voeren projecten voor de komende jaren. Ook de projecten die vertraging hebben opgelopen zijn hierin meegenomen. De projecten maken deel uit van afdelingsplanning 2023-2027, derhalve geborgd. De capaciteit en het geld zijn beide geborgd. Omdat we de slag willen maken om voor het krediet niet de jaarschijf op te nemen, maar de verschillende projecten (locaties), laten we dit krediet, na afwikkeling van de verplichting 2023 (vervanging armaturen 85.000) vervallen en nemen de projecten op in de begroting 2024-2027.	Na afwikkeling van verplichtingen 2023 geheel vrijvallen en nieuwe planning opvoeren in begroting 2024-2027.	357.905
Verv. Armaturen openb.verlichting 2021	325.637	47.022	278.615	OV			
Verv. masten openbare verlichting 2022	14.858	-	14.858	OV			
Verv. armaturen openbare verlichting 2022	42.932	-	42.932	OV			
Vervanging top laag tennis park Steenberg	195.923	-	195.923	Vastgoed	In de raadsvergadering van juni 2023 heeft de raad ingestemd met het voorstel voor de vervanging van toplagen, het realiseren van padelbanen en het verstrekken van lening. In de financiële dekking is dit investeringskrediet aangesproken. Noot: bedrag van dit investeringskrediet is inmiddels opgehoogd naar € 304,000 (ivm duurdere inlage).	Behouden	-
Vervanging top laag sportpark Dinteloord	350.000	-	350.000	Vastgoed	Dit investeringsbedrag, dat inmiddels is verhoogd naar 850.000, is bedoeld voor de vervanging van de top laag van twee kunstgrasvelden. Er is inmiddels een procesvoorstel gemaakt om te starten	Behouden	-

Omschrijving	Invest. krediet	Uitgaven t/m 2022	Restant krediet	Soort	Toelichting	Voorstel	Afboeking
					met een aanbesteding. Omdat er mogelijk sprake is van een herontwikkeling op een gedeelte van deze locatie, kan dit leiden tot aanpassing van de plannen voor de twee velden. Hierover is ten tijde van het onderzoek nog geen duidelijkheid. Bij het opstellen van de jaarrekening 2023 is deze duidelijkheid er waarschijnlijk wel. Waar nodig wordt het krediet op dat moment aangepast.		
Kantplanken kunstgrasvelden	76.000	64.380	11.620	Vastgoed	Bij het aanbrengen van kantplanken is het wettelijk verplicht een uitloopstrook te realiseren om te voorkomen dat rubberdeeltjes in de de grond terecht komen. Wettelijke verplichting om uitloopstrook aan te brengen. Kunnen we niet onderuit. Het bedrag is noodzakelijk om deze stroken aan te laten brengen.	Behouden	-
Vervanging top laag tennispark Nieuw-Vossemeer	40.000	-	40.000	Vastgoed	In de raadsvergadering van juni 2023 heeft de raad ingestemd met het voorstel voor de vervanging van toplagen, het realiseren van padelbanen en het verstrekken van lening. In de financiële dekking is dit investeringskrediet aangesproken. Noot: bedrag van dit investeringskrediet is inmiddels opgehoogd naar € 100.000.	Behouden	-
Vervanging badafdekking zwembad de Meermin	119.000	-	119.000	Vastgoed	Er is reeds opdracht verstrekt voor de vervanging van twee besturingskasten en levering van motoren in verband met de technische staat. Opdrachtwaarde hiervan bedraagt € 17.000. De vervanging van de badafdekking kan echter nog 2 tot 3 jaar duren. Omdat de investering een aantal jaren opschuift, dient deze op dit moment vrij te vallen. Het laten staan van een krediet langer dan twee is in strijd met de financiële spelregels. Dat betekent voor nu dat het vrijvalt. Bij noodzaak wordt de investering opnieuw opgevoerd.	Gedeeltelijk vrijvallen	94.000
Klimramen sporthal de Buitelstee	36.300	1.898	34.402	Vastgoed	Er is hier sprake van een ettelijke verplichting: klimramen moeten voldoen aan de eisen. Er is een hoog risico aanwezig als dit niet plaatsvindt aan te. Het is blijven liggen door het ontbreken van capaciteit. Dat is nu geregeld. De opdracht is inmiddels verstrekt.	Behouden	-
Toegangspad sportpark Seringenlaan	95.000	-	95.000	Vastgoed	De werkzaamheden zijn inmiddels uitgevoerd. Afrekening volgt.	Behouden	-

Omschrijving	Invest. krediet	Uitgaven t/m 2022	Restant krediet	Soort	Toelichting	Voorstel	Afboeking
Kwaliteitsimpuls stadspark Steenberg	636.000	30.526	605.474	Groen	Loopt momenteel, het bedrag wordt volledig ingezet. Goed onderbouwd.	Behouden	-
Realisatie ecologische verbind.zones 2017	150.000	35.440	114.560	Natuur	Het aanbrengen van EVZ's is in beginsel een wettelijke plicht. In Steenberg is er een 6e project bijgekomen in het kader van de AFC ontwikkeling. Er zijn nauwelijks uitgaven geweest. Op dit moment staat er 1 project op het punt om van start te gaan. Dat is Vliet Ligne Noord. Het bedrag wat benodigd is voor de realisatie van deze ene EVZ slokt vermoedelijk het volledige EVZ budget op. Zicht op de andere EVZ's is er niet (m.u.v. die in het AFC). Ook de capaciteit om hierop in te zetten ontbreekt. Bedragen nu inzetten voor de realisatie van de EVZ Vliet Ligne Noord. In de tussentijd onderzoeken welke verplichtingen er liggen en of er nog een beroep kan worden gedaan op de eerder toegezegde subsidies. Bij de perspectiefnota 2025 op basis van dit nieuwe beeld nieuwe voorstellen doen waar nodig.	Behouden	-
Realisatie ecologische verbind.zones 2018	200.000	24	199.976	Natuur			
Realisatie Ecologische verbind.zones 2019	350.000	-	350.000	Natuur			
Verb. regionale kering Westlandse Watergang	275.000	-	275.000	Water	Er is op dit moment geen zicht op een mogelijke start van dit project. Op ambtelijk niveau is vanuit het Waterschap bepaald dat dit project niet is meegenomen in het bovenliggende project Verbetering Regionale Keringen. Het krediet staat al open vanaf 2021 en heeft de tweejaarstermijn inmiddels bereikt.	Geheel vrijvallen	275.000
Containertuintjes 2022	100.000	-	100.000	Afvalbeleid	Er ligt een opdracht van de raad om een proef te starten. Er is uitvoering gegeven aan deze proef in de kern Nieuw-Vossemeer op 5 locaties. De resultaten worden - via een enquête onder de bewoners - teruggekoppeld naar de raad. Pas dan wordt een besluit genomen of dit verder uitgerold gaat worden naar de andere kernen. Op dat moment moet de raad ook bepalen welk bedrag ze hier voor willen inzetten (integraal afwegen!). De kosten voor de verdere uitrol naar de andere kernen zijn echter al in de investeringsbegroting opgenomen.	Geheel vrijvallen	100.000
Groenbeheerplan 2022	208.629	56.865	151.764	Groen	Evenals bij krediet voor wegen is volledig in beeld wat er nodig is voor de integrale projecten voor de komende twee jaar. De projecten zijn in inmiddels in voorbereiding genomen. Afsproken is dat - binnen de beschikbare ruimte voor groen in 2023 en verder - het klaprozeveld in Welberg als	Na afwikkeling van verplichtingen 2023 geheel vrijvallen en nieuwe planning	-

Omschrijving	Invest. krediet	Uitgaven t/m 2022	Restant krediet	Soort	Toelichting	Voorstel	Afboeking
					project wordt meegenomen. Hier wordt een concreet voorstel gemaakt voor het college. Wat betreft de capaciteit is vastgesteld dat met alle projecten die in voorbereiding zijn genomen in het teamplan van BRA rekening is gehouden. Er zijn in 2023 kosten gemaakt en zijn er verplichtingen aangegaan. en laten daarom het restant krediet niet volledig vrijvallen.	opvoeren in begroting 2024-2027.	
Groenbeheerplan 2022 bomen buitengebied	60.000	8.610	51.390	Groen	Er is een onderbouwing aangeleverd voor de kosten die er aan zitten te komen. Ook de capaciteit is hiervoor opgenomen. Er is vanuit het team aangegeven dat de kosten nog in 2023 worden gemaakt. Per 31-12-2023 is het investeringskrediet geheel aangewend.	Behouden	-
Vervanging speeltoestellen 2020	33.400	-	33.400	Spelen	Voor spelen en bewegen is een beleidsnota opgesteld. Vervolgens wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld om de locaties, waar sprake is van achterstallig onderhoud, in 2024 aan te pakken. Het uitvoeringsprogramma is gereed in het 1e kwartaal van 2024. Daarbij zal sprake zijn van participatietrajecten. Vervolgens gaat de uitvoering van start. Een eerste doorrekening wijst uit dat alle beschikbare investeringskredieten moeten worden ingezet om deze inhaalslag te kunnen maken. Omdat er sprake is van erg oude kredieten is het voorstel om de kredieten vrij te laten vallen en onder te brengen in een nieuw krediet "wegwerken achterstanden speelvoorzieningen". Het uitvoeringsprogramma is daarbij leidend.	Na afwikkeling van verplichtingen 2023 geheel vrijvallen en nieuwe planning opvoeren in begroting 2024-2027.	223.164
Vervanging speeltoestellen 2021	77.800	-	77.800	Spelen			
Vervanging speeltoestellen 2022	141.250	-	141.250	Spelen			
Natuurspeeltuin Dinteloord	50.000	-	50.000	Spelen	Dit project is in voorbereiding, samen met de bewoners. Er is sprake van een right tot challenge project. We zijn als gemeente verplicht om de verplichting richting initiatiefnemers na te komen. Realisatie vindt plaats in 2024.	Behouden	-
* Vervanging riolering 2022	1.654.732	-	596.000	Riolering	Dit investeringskrediet is in 2022 al naar beneden bijgesteld naar aanleiding van de tussentijdse evaluatie van het GRP. Het aangepaste bedrag is vervolgens overgeheveld naar 2023. Aanvankelijk stonden er tegenover dit investeringsbedrag projecten in de planning. Deze projecten zijn echter nog niet over de volle breedte in uitvoering gebracht. Er zijn wel uitgaven gedaan voor de projecten die wel lopen, maar voor het overgrote deel is het investeringskrediet niet aangewend.	Gedeeltelijk vrijvallen	546.000

Omschrijving	Invest. krediet	Uitgaven t/m 2022	Restant krediet	Soort	Toelichting	Voorstel	Afboeking
					Dit krediet dient per 31-12 -2023 te vervallen. Er wordt een nieuwe, realistische, planning opgesteld voor de jaren 2024 en verder. Daarbij worden de eerste twee jaar geprogrammeerd, de overige twee jaar is meer een doorkijk. De projecten waarvoor dit krediet was bestemd worden betrokken in de nieuwe planning. Ook wordt er een nieuw dekkingsplan gemaakt voor deze planning. De kosten die in 2023 nog worden gemaakt voor de lopende projecten worden nog gedekt vanuit het bestaande krediet. dat is echter beperkt. Vooralsnog wordt € 50.000 aangehouden.		
Verbeteringskosten riolering 2022	200.000	-	200.000	Riolering	Dit investeringskrediet is in 2022 al naar beneden bijgesteld naar aanleiding van de tussentijdse evaluatie van het GRP. Het aangepaste bedrag is vervolgens overgeheveld naar 2023. Aanvankelijk stonden er tegeloenoevr dit investeringsbedrag projecten in de planning. Deze projecten zijn echter nog niet over de volle breedte in uitvoering gebracht. Er zijn wel uitgaven gedaan voor de projecten die wel lopen, maar voor het overgrote deel is het investeringskrediet niet aangewend. Dit krediet dient per 31-12 -2023 te vervallen. Er wordt een nieuwe, realistische, planning opgesteld voor de jaren 2024 en verder. Daarbij worden de eerste twee jaar geprogrammeerd, de overige twee jaar is meer een doorkijk. De projecten waarvoor dit krediet was bestemd worden betrokken in de nieuwe planning. Ook wordt er een nieuw dekkingsplan gemaakt voor deze planning. De kosten die in 2023 nog worden gemaakt voor de lopende projecten worden nog gedekt vanuit het bestaande krediet. dat is echter beperkt. Vooralsnog wordt € 10.000 aangehouden.	Gedeeltelijk vrijvallen	190.000
Omgekeerd inzamelen (10 jr)	1.097.172	1.065.668	31.504	Afvalbeleid	De laatste werkzaamheden vinden plaats, waaronder de plaatsing van ondergrondse containers Buiten de Veste. Het bedrag zal volledig worden aangewend. Dit bedrag dient te worden behouden. Huidige verplichtingen binnen dit krediet afwickelen. Mocht bij de jaarrekening 2023 blijken dat het bedrag niet volledig is aangewend, dan dient het alsnog vrij te vallen.	Behouden	-
Milieuparkjes bovengronds -> ondergronds	290.000	175.355	114.645	Afvalbeleid	Er is een onderbouwing aangeleverd voor de kosten die er aan zitten te komen. De verplichtingen richting leverancier is reeds aangegaan. Ook de capaciteit is	Behouden	-

Omschrijving	Invest. krediet	Uitgaven t/m 2022	Restant krediet	Soort	Toelichting	Voorstel	Afboeking
					hiervoor opgenomen. Er is vanuit het team aangegeven dat de kosten nog in 2023 worden gemaakt. Per 31-12-2023 is het investeringskrediet naar verwachting geheel aangewend. Dit bedrag dient te worden behouden. Huidige verplichtingen binnen dit krediet afwickelen. Mocht bij de jaarrekening 2023 blijken dat het bedrag niet volledig is aangewend, dan dient het alsnog vrij te vallen.		
Impl. beleidsplan Van Afval Naar Grondstof 2016-2020	30.000	1.219	28.781	Afvalbeleid	De onderbouwing is voor deze post voldoende. Er is een opdacht vanuit de raad, de opdracht voor de werkzaamheden is inmiddels gegeven, er ligt een raming onder en de werkzaamheden worden december 2023 afgerond. Dit bedrag dient te worden behouden. Huidige verplichtingen binnen dit krediet afwickelen. Mocht bij de jaarrekening 2023 blijken dat het bedrag niet volledig is aangewend, dan dient het alsnog vrij te vallen.	Behouden	-
Herinrichting milieustraat 2021	1.053.900	1.045.049	8.851	Afvalbeleid	De uitvoeringswerkzaamheden zijn afgerond, maar er resteert nog een verplichting in het kader van de afwikkeling.	Behouden	-
Vervanging 2 containers milieustraat 2022	24.000	-	24.000	Afvalbeleid	In verband met de overgang naar Saver is deze niet meer nodig en kan vervallen.	Geheel vrijvallen	24.000
ICT omgevingswet	65.000	48.005	16.995	ICT	In 2023 geen uitgaven meer op gedaan. Wellicht komen er nog wat kosten aan voor koppelingen, maar daarvoor hoeft het krediet niet in de lucht te blijven. Deze worden waar nodig geboekt als operationele kosten.	Geheel vrijvallen	16.995
Boerderij Zeelandweg-Oost 16 (Moors)	590.000	93.034	496.966	Gronden	De termijn voor deze investeringskredieten is ruimschots verlopen. Het investeringsbudget wat destijds beschikbaar is gesteld, wordt niet meer aangewend voor dat doel.	Geheel vrijvallen	1.222.279
Gronden hoek Zeelandweg-Oost/A4/RPII	736.925	11.612	725.313	Gronden	Dit krediet kan komen te vervallen. Wellicht krijgt de gemeente nog te maken met afwikkelkosten. Op het moment dat dit concreet wordt, zal er een beroep gedaan worden op de Algemene Reserve / Risicoreserve.		
Aankoop Franseweg 99a Steenberg	313.750	282.866	30.884	Gronden	Met het oog op de sloop en het schoonmaken van de grond wordt dit krediet nog in 2023 ingezet. In het oorspronkelijke krediet is voor de sloop een bedrag van € 30.000 opgenomen. Naar verwachting pakken de kosten hoger uit. Het college heeft besloten de meerkosten ten laste	Behouden	-

Omschrijving	Invest. krediet	Uitgaven t/m 2022	Restant krediet	Soort	Toelichting	Voorstel	Afboeking
					te brengen van de risicoreserve (AR) en de raad te informeren via de Planning en Control documenten.		
Fietspad Linie van Eendracht	75.000	-	75.000	Economie	De subsidie voor dit project is inmiddels toegekend. Dat betekent dat de weg vrij is om te komen tot voorbereiding van de uitvoering. Dit project is een collegeprioriteit in de begroting.	Behouden	-
Fietspad Volkerak (Nieuw-Vossemeer - Dinteloord)	100.000	-	100.000	Economie	Het traject van het fietspad ligt deels op het grondgebied Dinteloord (fase 1) en deels op het grondgebied Nieuw-Vossemeer (fase 2). Het tracé Dinteloord komt niet van de grond vanwege bezwaren door omwonenden. Daarom zijn deze gelden in 2022 niet gebruikt. Dit investeringskrediet dient te worden afgevoerd omdat er geen zicht is op realisatie en het krediet al twee jaar ongebruikt is (2022 en 2023), daarmee is de tweejaarstermijn voorbij en dient het vrij te vallen.	Geheel vrijvallen	100.000
Herinrichting gemeentehuis	100.000	83.830	16.170	Vastgoed	De raad heeft op 13 juli 2023 een motie aangenomen waarbij een voorbereidingskrediet beschikbaar is gesteld van € 200.000. Met het beschikbaar stellen van het nieuwe voorbereidingskrediet kan het restantbedrag vrijvallen.	Geheel vrijvallen	16.170
Beveiliging gemeentelijke accommodaties	120.000	37.310	82.690	Vastgoed	Bedrag is noodzakelijk om maatregelen te treffen. Doel daarbij is: voldoen aan de wettelijke eisen. In 2023 zijn hierop uitgaven gedaan. Momenteel ontbreekt de capaciteit, maar de werkzaamheden worden betrokken bij de capaciteitsplanning van 2024. Ook voor 2024 staan er investeringen gepland. Deze worden in samenhang beoordeeld op haalbaarheid.	Behouden	-
Stellingkast gemeentehuis	20.000	-	20.000	Vastgoed	De noodzaak is wellicht aanwezig om de stellingkast op termijn te vervangen. Dit heeft echter geen prioriteit in de organisatie.	Geheel vrijvallen	20.000
2 laadpalen gemeentehuis	21.500	-	21.500	Vastgoed	Momenteel zijn er twee elektrische voertuigen in gebruik. Deze worden met verlenghaspels opgeladen. Dat is een ongewenste situatie. Er worden nu stappen gezet om de laadpalen te installeren.	Behouden	-
Scania 2021	250.000	-	250.000	Rollend materieel	De raad heeft op 13 juli 2023 een motie ingediend om onderzoek te doen naar de mogelijkheden van lease bij de vervanging van het rollend materieel. De motie is ingetrokken omdat is toegezegd dat het college al opdracht heeft gegeven voor onderzoek.	Behouden, in afwachting van onderzoek lease voertuigen	-

Omschrijving	Invest. krediet	Uitgaven t/m 2022	Restant krediet	Soort	Toelichting	Voorstel	Afboeking
Ford Transit met kraantje 2021	50.000	-	50.000	Rollend materieel	Zie boven	Behouden, in afwachting van onderzoek lease voertuigen	-
Zoutstrooier (1) 2021	40.000	-	40.000	Rollend materieel	Inmiddels aangeschaft	Behouden	-
Zoutstrooier (2) 2021	40.000	-	40.000	Rollend materieel	Inmiddels aangeschaft	Behouden	-
Zoutstrooier (3) 2021	40.000	-	40.000	Rollend materieel	Inmiddels aangeschaft	Behouden	-
Ford bestel connect 2021	32.000	-	32.000	Rollend materieel	Zie boven	Behouden, in afwachting van onderzoek lease voertuigen	-
TS houtversnipperaa 2021	35.000	-	35.000	Rollend materieel	Zie boven	Behouden, in afwachting van onderzoek lease voertuigen	-
Ford transit 2021	53.000	-	53.000	Rollend materieel	Zie boven	Behouden, in afwachting van onderzoek lease voertuigen	-
Bus wijkteam 2021	53.000	-	53.000	Rollend materieel	Zie boven	Behouden, in afwachting van onderzoek lease voertuigen	-
Jongerenbus 2021	45.000	-	45.000	Rollend materieel	Na onderzoek is gebleken dat de vervanging van deze bus meeloopt in de aanbesteding van andere vervoermiddelen. De specificaties voor de bus zijn opgesteld, maar de huidige prijzen liggen ver boven het investeringsbedrag. Uitgangspunt was een elektrische bus. Momenteel wordt gekeken of er andere keuzes mogelijk zijn om een en ander passend te krijgen. Voorop staat dat vervanging nodig is.	Behouden	-

Omschrijving	Invest. krediet	Uitgaven t/m 2022	Restant krediet	Soort	Toelichting	Voorstel	Afboeking
Bus voorman accommodaties 2021	35.000	-	35.000	Rollend materieel	Zie boven	Behouden, in afwachting van onderzoek lease voertuigen	-
Bus wijkteam 1 2022	50.000	-	50.000	Rollend materieel	Zie boven	Behouden, in afwachting van onderzoek lease voertuigen	-
Bus wijkteam 2 2022	50.000	-	50.000	Rollend materieel	Zie boven	Behouden, in afwachting van onderzoek lease voertuigen	-
Zeroturn zitmaaier 2022	25.000	-	25.000	Rollend materieel	Zie boven	Behouden, in afwachting van onderzoek lease voertuigen	-
Electrische auto gemeentehuis	25.000	-	25.000	Rollend materieel	Dit heeft op dit moment geen prioriteit in de organisatie. Het pas overigens wel in duurzaamheidsdoelstellingen, maar nu staat het er als een ad hoc actie. Het zou beter ingepast kunnen worden in een duurzaamheidsplan of betrokken worden bij het onderzoek naar lease van rollend materieel.	Geheel vrijvallen	25.000
TOTAAL	21.522.168	(8.603.188)	11.860.240			TOTALE AFBOEKING	7.564.511

Begroting Sociaal Domein

		Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
PREVENTIE EN VRIJ TOEGANKELIJKE VOORZIENINGEN					
Onderwijs		724.200	724.432	725.432	726.432
Bureau Leerplicht		15.240	15.472	16.472	17.472
Kinderopvang		15.000	15.000	15.000	15.000
Leerlingenvervoer		693.960	693.960	693.960	693.960
Volksgezondheid		1.320.572	1.342.357	1.364.357	1.386.357
Openbare gezondheidszorg		348.281	376.066	389.066	411.066
Jeugdgezondheidszorg		843.256	837.256	846.256	846.256
Centrum voor Jeugd en Gezin		129.035	129.035	129.035	129.035
Samenkracht en bugerparticipatie		1.208.581	1.205.214	1.205.075	1.205.075
Algemeen maatschappelijk werk		496.014	496.014	496.014	496.014
Ouderenwerk		165.541	165.541	165.541	165.541
Opvang verblijfsgerechtigden		89.662	89.662	89.662	89.662
Jeugd- en Jongerenwerk		389.287	385.920	385.781	385.781
Peuterspeelzalen		68.077	68.077	68.077	68.077
Eigen bijdragen		-	-	-	-
Wijkteams		878.977	878.977	875.963	867.588
Loket WMO		184.920	184.920	184.920	184.920
Loket Jeugd		557.815	557.815	557.815	557.815
Huisvesting Fabrieksdijk		136.242	136.242	133.228	124.853
MAATWERKVOORZIENINGEN					
Wmo		8.660.344	8.669.344	8.669.344	8.669.344
Woningaanpassingen	<i>Kosten verstrekkingen</i>	335.198	335.198	335.198	335.198
Vervoersvoorzieningen KCV	<i>Kosten verstrekkingen</i>	447.500	456.500	456.500	456.500
Rolstoelen	<i>Kosten verstrekkingen</i>	573.000	573.000	573.000	573.000
Overige voorzieningen	<i>Kosten verstrekkingen</i>	5.000	5.000	5.000	5.000
Huishoudelijke zorg	<i>Vergoeding van diensten</i>	3.712.529	3.712.529	3.712.529	3.712.529
Begeleiding	<i>Vergoeding van dienst</i>	3.522.117	3.522.117	3.522.117	3.522.117
Eigen bijdragen	<i>Bijdragen van particulieren</i>	-155.000	-155.000	-155.000	-155.000
Persoonsgebonden budget	<i>Bijdragen aan particulieren</i>	220.000	220.000	220.000	220.000
Jeugd		4.255.319	3.537.319	3.537.319	3.537.319
Niet vrij toegankelijk jeugdzorg	<i>Vergoeding van diensten</i>	3.369.454	2.669.454	2.669.454	2.669.454
Jeugdzorgplus, zorg in instellingen		322.000	304.000	304.000	304.000

		Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Landelijk gecontracteerde zorg	<i>Vergoeding van diensten</i>	55.200	55.200	55.200	55.200
Pleegzorg	<i>Vergoeding van diensten</i>	170.000	170.000	170.000	170.000
Persoonsgebonden budget	<i>Bijdragen aan particulieren</i>	5.000	5.000	5.000	5.000
Veiligheid Jeugdzorg (o.a. AMHK)	<i>Bijdrage aan GR</i>	333.665	333.665	333.665	333.665
Inkomensregelingen		6.777.681	6.788.840	6.802.840	6.817.840
Bijdrage aan de ISD	<i>Bijdrage aan GR</i>	1.569.693	1.580.852	1.594.852	1.609.852
Bijstandsbesluit zelfstandigen		2.550	2.550	2.550	2.550
Algemene bestaanskosten WWB	<i>Uitkeringen</i>	5.205.438	5.205.438	5.205.438	5.205.438
Begeleide participatie		3.497.543	3.200.018	3.156.600	3.078.719
Bijdrage aan WVS	<i>Bijdrage aan GR</i>	3.163.003	2.865.478	2.822.060	2.744.179
Reintegratietrajecten	<i>Bijdrage aan GR</i>	334.540	334.540	334.540	334.540
Armoedebeleid/gemeentelijke minimabeleid		950.200	955.200	718.950	640.200
Bijzondere bijstand	<i>Uitkeringen</i>	740.200	745.200	508.950	430.200
Kwijtscheldingen gemeentelijke belasting	<i>Kwijtschelding</i>	155.000	155.000	155.000	155.000
Gemeentelijke kredietbank	<i>Subsidies en bijdragen</i>	55.000	55.000	55.000	55.000
UITVOERINGSKOSTEN EIGEN ORGANISATIE		1.482.731	1.482.731	1.482.731	1.482.731
Onderwijs		32.418	32.418	32.418	32.418
Volksgezondheid		75.469	75.469	75.469	75.469
Samenkracht en burgerparticipatie		204.616	204.616	204.616	204.616
Wijkteams		1.141.311	1.141.311	1.141.311	1.141.311
Inkomensregelingen en participatie		20.164	20.164	20.164	20.164
Armoede / minimabeleid		8.753	8.753	8.753	8.753
Totaal		29.756.148	28.784.432	28.538.611	28.411.605

Overzicht openstaande moties oktober 2023

Nr.	Datum	Titel	Ingediend door	Status / afhandeling
M001	7-11-2019	Stimulering zonne-energie bedrijfsdaken	Gewoon Lokaal!	Vanwege de transportschaarste op het elektriciteitsnet, wordt in overleg met netbeheerder Enexis verkend welke mogelijkheden er zijn om zonne-energie op bedrijfsdaken in de gemeente te stimuleren. In het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2021-2022 is er reeds budget gereserveerd voor de uitvoering van deze motie.
M004	5-11-2020	Quickscan	Gewoon Lokaal!	Op 12 oktober 2021 hebben we een raadsmededeling (RD2100228) gestuurd naar de gemeenteraad over de motie Quickscan verdienmodellen. Met deze raadsmededeling hebben wij u op de hoogte gebracht van de uitkomsten van de Quickscan. De motie is hiermee afgehandeld.
M006	22-4-2021	Kassen genoeg in het Westland	Gewoon Lokaal! PvdA, CDA, D66	In de ontwerp-omgevingsvisie zal in het gebied ten noorden van het bestaande Westland geen mogelijkheid voor glastuinbouw worden geboden.
M008	8-7-2021	Oosthavendijk	Volkspartij	De gesprekken met inwoners hebben plaatsgevonden. De besteksuitwerking is samen met andere woonrijp werkzaamheden extern in voorbereiding bij een ingenieursbureau, wat enige vertraging heeft opgelopen. Hierna zullen we spoedig het werk aanbesteden. De motie is hiermee afgehandeld.
M009	8-7-2021	Investerings-agenda	Gewoon Lokaal!	De raad heeft het college opgedragen om eind 2023 te komen tot een eerste opzet van een investeringsagenda en deze bij de begroting 2025 voor vaststelling aan te bieden.
M012	30-9-2021	Boom voor het leven	Volkspartij	We hebben het bomenbestand de afgelopen jaren onderhanden genomen en een groot aantal slechten bomen vervangen voor nieuwe bomen. Daarnaast hebben we groenstructuren versterkt en samen met verschillende dorpsraden gekeken naar het uitbreiden van het bomenbestand binnen de kernen. Hierdoor is de verwachting dat het niet mogelijk is om jaarlijks de gewenste 200 bomen binnen de kernen aan te planten. Hiervoor zal dus gezocht moeten naar nieuwe locaties die grenzen aan de kernen en locaties in het buitengebied. Deze locaties zijn helaas beperkt en hier liggen in de toekomst ook voor andere beleidsvelden opgaven. Hierbij moet gedacht worden aan woningbouw, uitbreiding van industriegebieden en aanleg van rondwegen. Naast dat de locaties in de toekomst voor meerdere bestemmingen gebruikt kunnen worden hebben we ook te maken met bestemmingsplannen en provinciale landschapsvisies waar we binnen moeten handelen. Daardoor is reserveren van ruimte voor de aanplant van bomen niet vanzelfsprekend. Verder is er nog de optie om de bomen aan te planten in de vorm van het uitbreiden van bestaande natuur en of nieuwe natuur. Dit zal dan meer los staan van de kernen en heeft als voordeel dat hier subsidie op aangevraagd kan worden. Uw verzoek wordt nader uitgewerkt waarbij op basis van kengetallen en inzichten vanuit de verschillende beleidsterreinen de haalbaarheid en de kosten in beeld worden gebracht.
M013	4-11-2021	Eenvoudig Nederlands	Gewoon Lokaal!	Er is een plan van aanpak opgesteld om brieven, e-mails, gesprekken, teksten, telefoongesprekken, website en formulieren van de gemeente Steenberg in eenvoudig en begrijpelijk Nederlands te gaan schrijven. Met het aanpassen van de huidige formulieren is inmiddels gestart. Daarnaast is er begin oktober een projectleider gestart die de trainingen

Nr.	Datum	Titel	Ingediend door	Status / afhandeling
				van onze medewerkers gaat begeleiden. De motie is hiermee afgehandeld.
M015	4-11-2021	Bereikbaarheid Bravis	Volkspartij en CDA	Tijdens de overleggen van de Regio West-Brabant (RWB) en bij de totstandkoming van de Regionale investeringsagenda (Ria) is aandacht gevraagd voor een directe openbaar vervoer (ov) verbinding naar Roosendaal en het nieuwe Bravis Ziekenhuis De Bulkenaar. Het signaal dat het nieuwe Bravis Ziekenhuis een belangrijke plaats gaat innemen in het ov netwerk is door meerdere West-Brabantse gemeenten aangehaald. De provincie Noord-Brabant onderstreept een goede ov bereikbaarheid van het nieuwe ziekenhuis en heeft het nieuwe Bravis Ziekenhuis De Bulkenaar opgenomen als een majeur project in het programma van eisen voor de nieuwe ov concessie 2025-2035. In het programma van eisen staat aangegeven dat in 2028 een herijking gaat plaatsvinden van de openbare buslijnenkaart en de dienstregeling van het openbaar busvervoer in West-Brabant. Het nieuwe ziekenhuis krijgt bij deze herijking in 2028 als majeur project een belangrijke positie in het ov netwerk. Naar verwachting gaat het nieuwe Bravis Ziekenhuis De Bulkenaar in 2029 open. De motie is hiermee afgehandeld.
M016	4-11-2021	Veiligheid buitengebied	VVD	We zijn aan het kijken hoe we invulling kunnen geven aan de motie. Het is tot op heden niet gelukt om een actief buurtpreventieteam op te starten in het buitengebied. Wel zijn er diverse initiatieven zoals appgroepen die we graag willen faciliteren met bijvoorbeeld bebording enzovoorts. Voorbeeld hiervan is de appgroep rondom de Moerstraatse weg. Verder zijn we aan het kijken of we extra toezichthouders kunnen inzetten tijdens, bijvoorbeeld het donkere dagen offensief, het inzetten van matrixborden tijdens de donkere dagen waarin mensen worden opgeroepen om extra alert te zijn, extra aandacht via socials in te zetten en wellicht ook een huis- aan huisfolder te (laten) maken.
M017	4-11-2021	Tevredenheids-onderzoek ecologisch maaibeheer	VVD	In 2021 zijn we in samenwerking met waterschap en Staatsbosbeheer gestart met het ecologisch beheren van onze bermen. Dit komt voort uit de wet Natuurbescherming als gevolg waarvan wij als gemeente verplicht zijn om bij onderhouds-werkzaamheden aan groen de natuurwaarden zo veel mogelijk te respecteren. Dit vraagt om een andere manier van maaien. Tijdens het eerste jaar zijn er bij de gemeente veel vragen en opmerkingen binnen gekomen over deze nieuwe manier van maaien. Verreweg de meeste vragen hadden betrekking op de uitvoering van het maaibestek. Dit is via raadsmededeling (RD2100280) medegedeeld en heeft te maken met dat de aannemer niet voldoende werkte volgens de contractuele afspraken. Het contract met deze aannemer is dan ook opgezegd. Daarnaast is het ecologisch beheren van bermen nieuw voor de gemeente waardoor er nog verbeterpunten waren in het bestek. Deze hadden voornamelijk te maken met de manier van maaien, de frequentie en de aanwezigheid zichthoeken. Na het ontbinden van het maaibestek afgelopen winter zijn alle verbeterpunten geëvalueerd waarna het bestek is aangepast en inmiddels opnieuw is aanbesteed. Wij gaan er vanuit dat deze wijzigingen in combinatie met een nieuwe aannemer er voor zorgen dat veel vragen en opmerkingen van bewoners weggenomen worden. Er wordt gewerkt aan informatie voor bewoners dat gedeeld zal worden via de gemeentelijke kanalen. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden in het nieuwe maaiseizoen zullen wij eventuele vragen en opmerkingen evalueren en waar nodig bijsturen. De motie is hiermee afgehandeld.
M023	10-11-2022	Nu even niet	Gewoon Lokaal!, VVD,	Wordt betrokken bij het Collegeactieprogramma.

Nr.	Datum	Titel	Ingediend door	Status / afhandeling
			Progressief Samen	
M024	10-11-2022	Dubbele herplantplicht	D66	Wij gaan dit zover financieel en kijkend naar de ruimte mogelijk is inpassen in de projecten die op korte termijn op de planning staan. Vervolgens zullen wij de wijziging onderzoeken op haalbaarheid en zoeken naar alternatieve plantlocaties. Daarnaast zullen wij inzichtelijk maken wat de consequenties zijn voor het vervangen en onderhouden van de bomen.
M025	26-1-2023	Aanleg zonnepanelen gemeentelijke gebouwen	CDA, Fractie Verbeek, Volkspartij, Stem0167	Wij gaan een selectie maken van de gemeentelijke gebouwen die hiervoor in aanmerking komen en daarbij een prioritering toekennen. Inmiddels lopen de voorbereidingen van het ontwerp en realisatie zodat - voor zover mogelijk - zo vroeg mogelijk kan plaats vinden. Voor iedere aanleg zal een krediet aan de Raad worden voorgelegd.
M026	30-3-2023	Hoge Nood	D66, Volkspartij	Het eerste gedeelte van de motie is uitgevoerd. De gemeente heeft zich aangesloten bij de Hoge Nood en zijn er raamstickers beschikbaar. Zo zijn er door middel van verschillende communicatiekanalen oproepen gedaan aan ondernemers om zich aan te sluiten bij de Hoge Nood beweging van de gemeente Steenbergen. In het centrum van Steenbergen hebben een negental ondernemers zich aangemeld, waardoor het centrum een dekkend netwerk kent. Aanvullend hierop brengen we de mogelijkheid tot gebruik openbaar toegankelijke toiletten onder de aandacht bij toeristen en recreanten met de nieuwe citymap van Steenbergen. De andere kernen blijven nog achter met nieuwe aanmeldingen. Om toch een netwerk van openbaar toegankelijke toiletten in de gemeente te bewerkstelligen is er voor de begroting van 2024 budget gevraagd. De motie is hiermee afgehandeld.
M027	30-3-2023	Evenementenbeleid	D66, CDA, Volkspartij	De motie is ter vergadering door de wethouder omarmd. Op 18 september 2023 heeft de beeldvormende vergadering plaatsgevonden.
M028	13-7-2023	Menstruatiermoede	Gewoon Lokaal, Progressief Samen, VVD	Uit een recent uitvraag is gebleken dat de scholen in de gemeente Steenbergen niet in het bezit zijn van een menstruatiekastje. Op iedere school zijn wel middelen beschikbaar voor de leerlingen. Bij de leerlingen is bekend waar zij terecht kunnen. In lijn met de motie menstruatie armoede zal in 2024 overlegd worden met scholen en maatschappelijke partners welke mogelijkheden er zijn om de uitgifte van menstruatiemiddelen waar nodig laagdrempeliger te maken.
M029	13-7-2023	Bladkorven	Volkspartij, CDA	Wij gaan komend najaar invulling geven aan deze motie door bladkorven te plaatsen op locaties waar bewoners daarom vragen en laten deze door de Buitendienst leegzuigen. Wel merken wij op dat uit ervaringen met proefplaatsingen is gebleken dat er allerlei verontreinigingen in werden aangetroffen waardoor het primaire doel werd overschaduwd. Mocht zich iets dergelijks weer voordoen, komen wij graag terug bij de Raad.
M030	13-7-2023	Navigatie A4	Volkspartij	Momenteel wordt in kaart gebracht wat de mogelijkheden zijn om richting bedrijven van navigatiesystemen de voorkeursroute naar Steenbergen in haar geheel via afslag 25 Steenbergen van de A4 te laten lopen en wat hiervan de gevolgen zullen zijn voor de verkeersstromen in Steenbergen van deze mogelijke wijziging. Wij verwachten in het eerste kwartaal van 2024 een raadsmededeling uw doen toekomen.
M031	13-7-2023	Dagje Steenbergen	VVD, Gewoon Lokaal, Progressief Samen	Er is navraag gedaan bij REWIN met betrekking tot plaatsen van een bord om passanten te wijzen op een dagje Steenbergen. REWIN heeft aangegeven dat zij dergelijke borden niet meer plaatsen. Wel zijn een aantal tips gedeeld en is uitvraag gedaan bij de gemeente Bergen op

Nr.	Datum	Titel	Ingediend door	Status / afhandeling
				Zoom. Zij hebben namelijk ook een bord/doeken langs de A4 staan om mensen te wijzen op een dagje Bergen op Zoom.
M032	13-7-2023	Verhuizing Vraagwijzer en herinrichting raadzaal	Progressief Samen, Gewoon Lokaal, VVD	Planning en proces staan vermeld in de paragraaf bedrijfsvoering van de programmabegroting 2024. De motie is hiermee afgehandeld.
M033	13-7-2023	Cameratoezicht bushalte Dinteloord	Stem0167, CDA, Volkspartij	Er loopt een onderzoek. In het najaar 2023 volgt hierover de rapportage.

Voortgangsparagraaf GVVP 2024

